

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

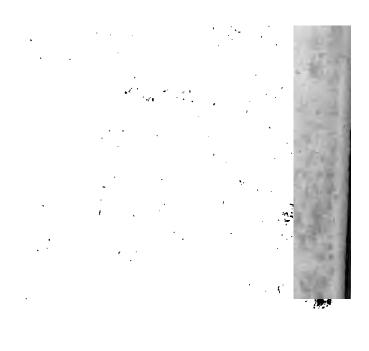
Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Jus

1473

37.7.13.

Ž.

110.K 530.

ST TOTHEC. EN E DICTINO-

MA URIANA.

Soza - SEU. fhum.

SCRIPTIS PATRUM BENEDIC NORUM E CELEBERRIMA CO GREGATIONE S. MAURI IN FRANCIA.

LIBRI II

R. D. P. BERNARDO PE

Benedictino, & Bibliothecario Mellicensi, etiam veterem insignem Anonymum de S ptoribus Ecclesiasticis addidit, & hic prim ex Bibliotheca MSS. Mellicensi in lucem asservir.

CUM PERMISSU SUPERIORU

Augusta-Vindelicorum & Gracij,

Sumptibus Philippi, Joannis & Martini Veiti Frattum. M DCG XVI.

110. R. 530

Sou - Thum.

:

Reverendissimis, Perillustribus, ac Amplissimis Dominis, Dominis, Inclytorum, ac Florentissimorum Austriæ Superioris Monasteriorum Ordinis S.

Benedicti

Abbatibus & Præsulibus

ALEXANDRO CREMIFANENSI, MAXIMILIANO

LAMBACENSI,

器(0)器

AMBROSIO GARSTENSI,

AMANDO LUNÆLACENSI,

RUPERTO GLUNICENSI,

Sac. Cælareæ Majest.

畿(0)縣

Reverendissimi, Perillustres, ac Amplissimi
DOMINI, DOMINI
PRÆSULES

Patroni Gratiofillimi!

> Uod universa Reipublica Litteraria, Ordini pracipuè Benedictino bene, ac feliciter

vertat, en Libri duo de Vitis, & Scriptis famigeratissimorum

nostrorum èCongregationeSan-Gli Mauri in Francia Benedicti-norum in Vestro nunc primum splendidissimo Nomine apparent, Reverendissimi, Perillustres, ac Amplissimi, Domini, Domini Præsules, Patroni Gratiosissimi! Neque sant în alio apparere de-bebant. Esquis enim omnium bic terrarum est, qui de summorum, ac eruditissimorum (absit verbo invidia) illorum Virorum lucubrationibus aut avidius quarit, aut honorificentius

rum, ac Florentissimorum Veftrorum Monasteriorum Bibliothecæ, quæ nullum non paulò elegantiorem, eruditioremque bospitem in admirationem abripiant necesse est. Certè cum ipse nuper admodum cum charissimo germano ac sodali meo P. Hieronymo ad Antiquissima Vestrá Cænobia, perlustrandorum veterum monumentorum, maximè codicum Mss. causa, gratiosissimè, benevolentissiméque admissus essem, ad nulla eorum, qua plurima erant, Ornamenta diutius defixi hasimus, quàm ad Bibliothecas. Traduxerat nos quidem in stuporem adificiorum elegantia, Templorum cultus & majestas, Sacrariorum splendor **a** 4

dor, Regularis disciplina vigor, profusa in hospites humanitas; sed, ut ex animo loquamur, horum nihil æquè commovebat, quam incredibiles, quos in Vestras Bibliothecas quoquô modò exornandas, locupletandasque memorabili exemplo, facitis, sumptus & impendia. Porrò, quin ex adeò copiosarum Bibliothecarum perlustratione vehementer profecerimus, plurimaque didicerimus, qua ad illustrandam rem

eorum recordatio identidem ani-

mum vellicabant, monebantque; ut de statuendo perpetuo aliquo grati animi monumento, Eserià, es primo quoque tempore cogitaremus. Quocirca cum Bibliothecis nihildignius reponi posse, quàm Bibliothecam, existimemus, jam nunc adsumus, & Bibliothecam Benedictino-Maurianam, seu libellos duos de ortu, vitis, & Scriptis R.R. D.D. P.P. Benedi-Ctinorum è Congregatione san-Eti Mauri in Francia quam demississime, devotissiméque Vobis, Reverendissimi, Perillustres, ac Amplissimi Domini, Domini, offerimus, dedicamus, consecramusque. Accipite igitur ea, qua alia hujusmodi omnia sole-

sis facilitate, ac clementia Litterarium hocce nostrum munusculum, nosque cum toto Monasterio Mellicensi amplissimis
Vestris favoribus, ac gratijs
complecti pergite.

Reverendiss. Perillustr. ac Ampliss. D. Dominationum V.V.

器(0)器

Ad eruditum & candidum Lectorem.

Iraberis profecto Candide Lector, quid sit, quod homo Germanus cum sim, ad perscribendas tamen, memoriaque tradendas eru-

ditorum in Francica Sancti Mauri Congregatione Benedictinorum, exterorum nempe, res animum adpulerim. Quin tu, inquies, domi tua nata curas, & sua exteris relinquis? Sic qui sentiunt, & aiunt, me tanto minus sibi adversantem habent, quanto scientior, certiorque sum, Celeberrimam illam Congregationem Benedictinam Viris & judicio, & eruditione, & omnibus denique scribendi artibus prasidiisque storentibus abundare, qui occupatam à me provinciam utique accuratius multo, elegantius, seliciusque admi-

Ad eruditum

nistraturi essent. Enimoero ciam es nullus adhuc extiterit, qui suo pudori modestia tantum imperare potuerit inclyta suorum doctissimorum Sodali nomina consimili quopiam Opere publi tus cohonestaret, nulli extero, certe ejusdem Ördinis homini, vertendum tio est, si pro sua virili parte tantorum rorum memoria quocunque modo consi re, ac commerita laude prosequi in a mum inducat. Atque hoc illud est, q in prasenti Opusculo tentavi. Tenta inquam; neque enim tam ineptus, φίλαυτος sum, ut aut credam ipse,

aliis persuasum esse velim, me nuli

hic recensiti Scriptoris merito defuisse, ut par erat, singulos celebrásse. In. nihil in universo hoc meo conatuest, qu

& candidum Lectorem.

: sueci stylo debemus, excipias. Qua enim "impeterata è Congregatione Sancti Mauri Patrum modestia secit, ne hoc argumenum à suorum quopiam susceptum hacte-us suerit, ac pertractatum, eadem in caufa suit, ne idem nunc a me utut volente, splendidius, instructius, singulari-busque, ut viri eruditi optant, Scriptorum sactis dictisque resertius adornatum sit. Quo minus etiam imperitia, ineptiarum-ve damnandus sum, si singulorum Scriprorum Opera suo loco annumerasse non contentus, insuper non exiguam persape partem Prafationum, quas doctissimi Benedictini San - Mauriani suis Operibus præfigere consueverunt, eorundem Vitis intertexam. Namque quod alibi merit**ò** ipsus in vitio ponam, hic fere necessarium, nec sine laude, pluriumve commodo faciendum videbatur: primo propterea. quod selecti ejusmodi ex Prafationibus loci plurima plerúmque contineant, qua Vitas Scriptorum, occasiones, & fataOpe-rum spectant; deinde quod multis, iis presertim, qui tam vasta, tantorumque sumptuum Opera vel nunquam, vel raro ad manus habebunt, nonnullam corum saltem Jalsem epitomen, & veluti aconomiames
poterint exhibere; postremo quod specimen styli, genusque orationis, quo quidam Scriptores usi sunt, largo sonte propinent; cui postrema causa etiam tribuas velim, quod Prasationum excerpta
totidem plerumque, quot apud Benediclions extant, verbis dederim. Neque tamen ad omnia morosius perlegenda Viros eruditos, & in San-Maurianorum Benedictinorum Operibus contritos vi adi-gan. Contra his ipse autor sim, ut ad alia, qua ipsis usui & voluptati esse possint, cujusque modi non nulla damus, se-se convertant, longioresque illas periodos ita relinquant, qui lucubrationes, qua suc-co & sanguine non turgeant, aversantur. Meminerint etiam, plurimum in hac fcri-

& candidum Lectorem.

Cenobitas Francicis nostris Alumnis nec mmero Autorum, nec librorum editorum multitudine inferiores esse. Verim id duntaxat hic volui, ut postquam Philosophia Aristotelea, ac Theologia Scholastica ca sat litatum suerit, ad sacram Criticam, ad illustrandos Sanctos Patres, ad discutienda selecta historia Ecclesiastica capita, ad eruenda ex pulveribus & umbris veterum autorum monumenta, & alia ejusmodi, in qua San-Mauriani nostri tanto Ecclesia commodo, tantaque cum omnium doctorum hominum applausu incumbunt, majorem suarum curarum, ac studiorum partem in posterum traducant.

insignem Anonymum quemdam de Scriptoribus Ecclesiasticis ex Bibliotheca Manuscriptorum Mellicensi nunc primum comparere jussi, hortante praprimis Perillustri ac Eruditissimo D. Domino Joanne Benedicto Gentilloto ab Engelsbrun, Augustissima Bibliotheca Casareo-Vindobonensis Prasecto longe celeberrimo, cujus in me benesicia liberalissime collata

Ad eruditum & candidum Lectorem.

nunquam sat potero pradicare. Quia
autem de hoc Anonymo, ejusque usu statuendum sit, ex Admonitione, quam sui
loco prasixi, edisces. Interim hac omnia, cujus demumcunque commatis sint
ut tibi, mi Lector, grata & jucunda sint
ex animo precor. Quod si qua in utro
que Opere tibi corrigenda videbuntur
me, cui nec voluntas emendandi, nec lo
cus gratum animum prastandi deerit, benevole mone, &
Vale.

DISSERTATIO HISTORICA

Dc

Ortu & Progressu celeberrimæ Benedictinæ Congregationis sancti Mauri in Francia.

CAPUT I.

Autor Congregationis S. Mauni Desiderius à Curia, à quo etiam
Congregatio SS. Hidulsi & Vitoni in
Lotharingia condita. Illius Natales, & secessus in Virdunense S. Vitoni Monasterium. Mussiponte SS.
Theologia Doctor creatur. Domum
redux in reformandis suorum sodalium moribus frustra est. Episcopi
Virdunensis in Desiderium ira ob
accessum Romanum.

Eleberrimæ in Francia Benedictinæ Congregationis fancti Mauri eadem incunabula & initia funt, atque Congregationis fanctorum Hidulfi & Vitoni in Lotharingia, fancti Placidi in Belgio, ac Cluniacenfis âb exactiori Benedictinæ Regulæ custodia de strictiori observantia cognominatæ. Suam

Dissertatio Historica

An. Christi, nempe originem hæc vitæ sandimoniâ, & optimarum Litterarum cultu inclyta Benedictinorum Coenobitarum sodalitia nulli alteri acceptam referunt, quàm Venerabili Patri, Domno Desi- 4 derio à Curia (Francis Dom Didier de 11 la Cour) ex cujus singulari pictate, perpeti studio, contentione, ac irrequieto ad consummatam virtutem nisu hic postremò nobilissimus fructus extitir. Editus est in lucem Desiderius Manzevillæ in agro Virdunensi anno post par-1550 rum Virginis millesimo, quingentesimo quinquagesimo, parentibus Bertrando à Curia, & Johanna Boucart, nobili genere conspicuis illis quidem, t sed censu, & fortunis adeò angustis, & tenuibus, ut vitam ex agro tolerare, gnatumque liberali ac facili ingenio L præditum ruri detinere rerum inopia coegerit. Sic instituta, ductaque Desiderij vita fuit usque ad annum ejus-1567. dem sæculi sexagesimum septimum, 1 quo adolescens Virdunum missus, ædes, ad fancti Vitoni Monasterium adsitas, incoluit. Cúmque loci templum quotidiana assiduitate frequende Ortu & Progressu, &c.

are, rei Divinæ constanter adesle, Deúmque precibus religiosissimè colere aliquandiu volupe habuisset, tandem inflammato monasticæ vicæ studio abripi occepit. Itaque re ferventiffimis precibus Deo commendata, ad Vitonenfis Cœnobij Patres fupplex acceffit, rogavitque; ut in Conversorum seu Laicorum gregem recipere se ne dedi gnarentur. Etfi enim nulla re magis, quam Divinarum laudum concentu delectaretur, ea ramen fuit in Defiderio litterarum ignoratio, & imperitia, ut ad obtinendam focietatem eorum, qui Choro mancipati funt, spem erigere aufus nequaquam fic.

Erat id temporis Abbas Monasterii sancti Vitoni Episcopus Virdunensis Nicolaus Psalme, si rectè coniicio, *
ex Abbate sancti Pauli vir doctissimus,
Desiderio ex Matre propinquus, qui primarii Virdunensis Prætoris, cum adolescente itidem materno sanguine conjuncti precibus slexus, aditum candidato non modò facilè, ac benignè patesecit, sed ijs etiam præter spem ad-

4 gre-

[.] G. Bucel Germ. Sac. part, 1. pag. 39.

Dissertatio Historica

gregari voluit, quos divina Pialmedia & facrorum officiorum concelebratio Choro addixit. Imperata Episcopi fecêre quidem cœnobitæ, ast animo nequaquam libenti, ut qui adolescentulum nullis litteris institutum, & illiberaliter educatum, ad se adjungi ægerrimè ferrent. Quo etiam factum, ut prima tyrocinij sui ætate ea Desiderio perferenda fuerint, quæ âb hominibus malè affectis, asperis, & morosis exspe-Passus est tamen toler Cari possunt. ranter omnia pius Tyro, ijs unicè intentus, quorum usu majores quotidie in virtute progressus faceret. Permovit ca æquanimitas & fortitudo Anselini Prioris, & cujusdam alterius Comobitæ, cui nomen Boncompanio, animos

de Ortu & Progressu, &c.

aftis initijs delectatus Anselinus, indulgente Abbate, Christophorum à Valle, celeberrimum ca ætateLitterarum, quibus ad humanitatem informantur pueri, Doctorem, postea Episcopum Tullensem, ad sancti Vitoni Comobium evocavit co fine, ut sui imitatione tyronem uberius erudirer; & ad Romanam civitatem propiùs adduceret. Tanti Doctoris præceptionibus adeò gnaviter ususest ille, ut non multo post tempore dignus visus sit, qui in Academia Mussipontensi, exceptis publicis lectionibus, firmiora & ampliora studijs præsidia compararet. Studiorum Academicorum focium nactus est juniorem quemdam monachum, Domnum Claudium le François nomine, alteram futuræ Reformationis columnam: quorum utrorumque ùt profe-Aus in doctrinarum studijs sic & pietas, morum decor, maximus vitærigor, & inter iplos scholarum tumultus silentij & solitudinis consectatio. nulli non sodalium exemplo, ac imitationi fuit. Deinde cùm Mussiponte pestis fureret, ad Remorum urbem te contulit Desib 4 deriDisertatio Historica

derius, ibique Eloquentiæ operam strenuè navavit. Mox depulsa lue Mussia, pontem reversus, recepto more Philomorphiæ, ac tum presbyter ordinatus. Theologiæ curriculum ingressus est quo cum laude emenso, suprema Theologiæ laurea decoratus, tandem Virdunum in suum se Monasterium recepit.

Illic nihil antiquius habuit, quam mores cum suos, tum sodalium ad Benedictinæ Regulæ, quam utrique voverant, amussim exigere, ac componere: id quod sine gravibus, multiplicibus que certaminibus, quæ monachi quidam laxiori ac licentiori vitæ dediti serebant, neutiquam sactum est. Quidquid tamen negotij ab his sacesseretur, sibi soli

de Ortu & Progressu, &c. m machinam movit, ut ad laudabi-Gerem vitæ rationem, in monasterio o instituendam, perpelleret. Antistes rem intentatam reliquit; sed i quidquid demum laboris & operæ ab uroo; fusceptum fuerit, id omne malorum dæmonű fraudibus mox disturbatum & pessumdatű est. Immò plerique ejusmodi conatus & consilia non nisi in pernitiem Desiderij verterunt, pravis Cœnobitis sexcentas pugnas viro sancto obijcientibus. Bis âb Anselino Priore tyronum Magister dictus, bis loco cedere compulsus est, corruptis scilicet seniorum exemplo adolescentiorum animis, atque adeò quantascunqueMagistri curas frustrantibûs. Ut igitur importunum censorem ab oculis amoverent monachi, Romanum ei iter persuaserunt. Titulus itineris mensa Abbatialis, cujus âb Episcopali divellendæ gratiam à summo Pontifice Desiderius Proinde alacriter ac streimpetraret. nuè rem ageret, hortabantur; polliciti, sumpeus, si quibus opus futurum esset, se in tempore ac abunde suffecturos. Sic verba optimo viro data. Is quippe

bs

VIX

An. Christi, vix Romam pervenit circa annum missis lesimum, quingenus simum octoges mum septimum, illico infidos social expertus est, ut qui hominem suis mossibus infestum à se pulchrè abiecisse si, Desiderium nee consilio, nec ope des inceps adjuverint. Ita à suis desertus re infesta domum redijt, gravibus iras rum sluctibus ab Episcopo, quem ea prosectione mirum quantum exulceraverat, în posterum exagitandus.

CAPUT II.

Desiderij post frustra tentatam San-Vitonensium resormationem vita Solitaria propè Rarecurtem, & ingressus in Ordinem Minimorum, quem nostra Sapiensis, de qua memoraunc primum Carolus Fernandus bro suo Paranetico de observatioegula Benedictina, ad cujus resormis Monachos opus idem scripqua quidem ut ex eisdem apparet is, magna omnino suisse observanor abstinentia, comprobatur. Us m plane sit, invalescentibus per orbare sibus & sceleribus, ipso quo-Acheismo, vetustissimum tamen nem, nunquam non novos, ut eps videbimus, surculos germinas-'Aquila juventute saculis singumò smoulis. si non amis. annorum

Dissertatio Historica

num millesimum, quingentesimum; nonagesimum tertium in his regnis I gatus abolendum esse censurit Ordinem, cujus morbum omni mediciti superiorem esse, tentata sapiùs irris conamine reformatio docuisset, idque Clementi VIII. Pontifici Maximo sua dere conatus sit. Abhorruit à ferro prudentissimus Pontisex, præstare dicens, alia quacunque remedia periclitari, quàm Ordinem tot & tantis de universa Ecclesia meritis nobilitatum cum imis stirpibus evellere ac exscindere.

Atque his ferè coloribus depingunt quidam etiam è nostris Ordinis Benedictini in Francia statum labente sæculo decimo sexto, tametsi non im-

de Ortu & Progressu, &c.

llata facrilegè rempla, & monachon facraria, effracta claustra, excrui mortales, exusta Divorum Lipsaaliaque id genus mala propè innua in Franciam importata, inter quæ
im & incolumem perdurâsse vereillam, ac slorentem monasticam
plinam portento par fuerit. Sed
quali se cunque modo alibi habue, in sancti Vitoni monasterio res eo
s fuisse, quem supra miserati retulin, ex is, que supra memoratione.

Fluctuante, & cœlum precibus ance Desiderio, Anselinus sancti mi Prior, senio gravatus, de abdilo magistratu cogicavit. Itaque in uenti monachorum cœtu, eos hors est, ut in sui locum vel Domnum derium à Curia, vel Domnum dium Le François Monasterij Protorem subrogarent. Consilijs intercommunicatis Desiderio suffratur Cœnobica, idque in speciem axat; sententia quidem animi ab ehementer abhorrebant. Nemihil ecrtius habebant, singebant-

Dissertatio Historica

oluntatis ad se raperet, o a pracipitio scelerum praservaret. Fuit de Congregationem hanc magnus quant prinum confluxus, vocantemque De um viri opibus o gloria slorentes, cosque inter eruditione celeberrimi, not sine summa multorum admiratione confluxus divisios confluxus. secuti, divitias antea summo quesitas fludio & labore, paupertate volunta-ria, delicias, mundique illecebras ri-gore Monachico, litterarum profana-rum & scientia inflantis studium sim-plicitate sancta, & sui contemptu religiosissimo permutarunt : quos inter Guido Juvenalis, Joannes & Carolus Fernandi, singulari eruditione clarissi-mi, & Litterarum celebres in Archi-

iores, supponendas esse, ex Priore lexit, abnuit Episcopus, satis fore ratus, fi vitæ genus honestum qui-, moderatum tamen, & ad monaű ingenia, qualia tunc erant, accoatum, apud fanctum Vitonum ineretur. Sed nec eò adduci ulla potuerunt indociliores monachoanimi. Cùmque biennij spatio fani ex ijs exsculpere potuisset Deius, Episcopum rursus convenit, bus verbis oftendens, inolito, nec ribus remediis curando malo effiribûs obviandum esse. Sin id nolse Prioremabicurum.

CAPUT III.

ris Torontij Soc. fest irriti nendandis San-Vitonensibus cona-9 considentia. Horum pervicabus ejectis. Desiderius novos tys substituit. Superatis maximis ultatibus, reformationem insirmis enuibus, at felicibus initiis ordi-Reformatio Medij-Monasterij Domnium Claudium La Francois, missis, ac sepositis, ecquis, qui ad ta: celeria Congregationis San-Maurinæ incrementa, tantamque Monafiriorum Francicorum huic reformatie ni colla submittentium vim, post par referendam, attendet, adeò animuta facile inducet, ut communem illam ac veluti generalem monasticorum Francia morum corruptelam credat Sanè morbum, qui universum corpui pridem pervasit, inseditque, tam brevi tempore inde non exigas; multò difficiliùs cura tam celeri Monasteria, que & numero amplissima, & inveterata vitiorum consuctudine, ac similirudine veluti conspirârint, persanes. Cæterùm Benedictinæ Regulæ vigorem in mulci Franciæ cœnobijs, alijsque Religiofo-

unum in tuam meamque sententiadducas! Et verò Torontij confiitiam retudit infaustus exitus. Omsiquidem sacris illis commentatious diu fatigatos potiùs quàm ad mea traductos, postremò ad sua remite coactus est.

Redeundum itaque ad prima confuit, farentibus cum Episcopo Jeis, ipfo rerum ufu edoclis, nihil ni rective à veteranis illis monachis randum effe : denique nihil superefliud, quò spes redintegrandæ discinæ porrigatur, quam noviter conbendos, ût Desiderius dudum volutyrones, quos ad flexum faciliores r ætas nondum provecta redderet. yerò destinatam animo, jamque decam reformationem frustrarentur zrani illi Litteras à fummo Pontifice petravit Defiderius anno millesimo, ingentelimo, nonagelimo octavo, bus municus Episcopus ex obstinaibus, & in vicijs obfirmacioribus octo Medium fancti Hidulfi Monasterium, us & Abbas crat, conclust: . Inte-6 3

1598.

An. Christi, que, quam Desiderium, virum ex de missione animi, modestiaque ac temperantia factum, eum honorem detre Ast dolô, quo isthæc om claturum. nia faciebant, ipsi se monachi fefellere Etsi enim Desiderius id muneris per mum renuerit, postea tamen cohortani tibus, & cunctanti animo religionemi. inijcientibus probis Viris, ipso ad ultimum Virdunensi Episcopo, Errico à Lotharingia jubente, onus subijt, & ca-Is fuit annus Domini pessivit invitus. millesimus, quingentesimus, nonagefimus fextus.

1596. Ibi primum omnium suarum partium esse duxit, nullum lapidem immotum relinquere, quò pridem animo

Toto Tyrocinij tempore tentata tum patientia fuit; nec uno modo, edentibus scilicet ad insueram vitæ teritatem penè quotidianis veterum machorum injuriis, & Urbis Magiruum Reformationi adlatrantium. erelis, ipía demum domesticorum masterij servorum protervia, & neitia, qui Novitiis annonam sæpè derabant. Eddem tempore priores monachi, ut carnibus vesci, & geindulgere liberiùs possent, in privaædes subduxerunt se, non admon propterea perturbato Desiderio, desertum àb iis commune cœnaum sollicité mundavit, ac suo, suonque deinceps usui attribuit. num ei solatium fuit; ad quod è tigio alterum accessit ex inopinato rentu Domni Blasij Wallierij, Prioris ıstralis Monasterij sancti Agerici Virzensis, qui relicto munere, quod is fex fupra triginta cum laude gesse-Desiderio se adjunxit, ut novam n eo vitam iniret, opem in posten efficacissimam sudanti allaturus.

Sed quæ rerum humanarum vi-C 4

An. Christi. cissistudo est, ca Desiderij gaudia novisa post paulò doloribus æquata sunt. Pa-: tres Societatis JEsu, qui Resormationia favere hactenus videbantur, pinguissimos duos San-Vitonenfis Monafterij= Prioratus clam interverterunt, cosque ad Collegia sua, quæ Remis, & Virduni extant, transferri curarunt. Quin gra-= viffimum vulnus ca Jefuitarum machi- = natione acceperit Desiderius, eò minor dubio locus est, quo certius vir san- a ctus futuram inde magnam sui mona- i sterij egestatem prospiciebat. Longe tamen acerbior eidem accidit discessus -Domni Claudij Le Francois, quem in fuorum omnium & confiliorum, & laborum communionem adhuc admile-Is de læto Reformationis exitu diu desperans, utpote quam quatuor duntaxat Novitiis, iisque debilibus ac infirmis, atque adeò vel nullius, vel certè modicæ spei, innixam videret, 1600. Romam anno millesimo, Sexcentesimo profectus est, ut Casinum inde peteret, ibidemque reliquos vitæ dies fancte traduceret. Maximum tamen. & quod fine acerbiffimo fenfu effe non

-930q

fridianos! fed hei, quam vereor, ut An. Christianum in tuam meamque sententimadducas! Et verò Torontij confidentiam retudit infaustus exitus. Omfiniam retudit infaustus exitus. Omfiniam facris illis commentationis diu fatigatos potius quam ad metra traductos, postremò ad sua remitare coactus est.

Redeundum itaque ad prima conflia fuit, facentibus cum Episcopo Jehitis, ipso rerum usu edoctis, nihil tqui rective à veteranis illis monachis perandum esse: denique nihil superese aliud, quò spes redintegrandæ disciolinæ porrigatur, quam noviter concribendos, ut Desiderius dudum volut, tyrones, quos ad flexum faciliores psa ætas nondum provecta redderet. Ne verò destinatam animo, jamque decretam reformationem frustrarentur zeterani illi , litteras à summo Pontifice mpetravit Defiderius anno millesimo, quingentesimo, nonagesimo octavo, juibus munitus Episcopus ex obstinacoribus, & in vitijs obfirmatioribus octo in Medium sancti Hidulfi Monasterium, cujus & Abbas erat, conclusit. Inte-

1598

An. Christi, cissistudo est, ca Desiderij gaudia a post paulò doloribus æquata sunt. tres Societatis JEsu, qui Resorma favere hactenus videbantur, ping mos duos San-Vitonenfis Mona Prioratus clam interverterunt, co ad Collegia fua, quæ Remis, & Vir extant, transferri curarunt. Quin vissimum vulnus ca Jesuitarum ma natione acceperit Desiderius, eò m dubio locus est, quo certiùs vir ctus futuram inde magnam fui m sterij egestatem prospiciebat. camen acerbior eidem accidit disc Domni Claudij Le Francois, que fuorum omnium & confiliorum, borum communionem adhuc adr rat. Is de læto Reformationis

De Griu, & Progressu, &c.

nque tum primum, innuente Vir-An.Christi rensi Episcopo, de resticuenda etiam Medio Sancti Hidulfi Monasterio rezri observantia cogitavit, Igitur mission Domnus Claudius, attribuliis septem Sodalibûs, moderatiok patientia fingulari eò rem demum duxit; ut Monasteria S. Viconi, & dium Sancti Hidulfi non minus imione, ac similitudine morum, quâm fessione Regulæ conjuncta esse vientur. Quæ Societas, & animorum sensio longè maximum robur à Cleatis VIII. litteris, Septimo Idus Aprin. millesimo, sexcentesimo quarro 1604. s, accepit, quibus isthæc duo Moeria, ne ullo unquam tempore à ivelli, distrahive possent, in unum igregationis corpus redacta, & coninata funt. Atque hacratione pa-Cta ad condendam novam Congreonem, postea sub nomine SS. Hidulfi, & Vitoni celebrem, via cst.

ę i

CAPUT IV.

Primum Congregationis SSE Hidulfi, & Vitoni Capitulum Gene-rale, in quo Desiderius Prases crea-tus. Pauli V. P. M. erga illam stu-dia, & privilegia. Ritus & Habitus Congregationis Casinensis recepii. Monasterij S. Michaelis ad Mosam, indeque plurium in Francia & Belgio Canobiorum reformatio. Congregationum S. Placidi in Belgio, & Clumacensis strictioris observantia initia. Occasio, & necessitas condenda nova Congregationis S. Mauri, à Ludovico XIII. Francorum Rege permissa, & à Gregorio XV. ac Urbano VIII. PP. MM. approbata, amplisque privilegiis ornata.

Odem anno, Christi nimirum millesimo sexcentesimo quarto, Generalibus apud sanctum Vitonum Comitijs habitis, primus creatus est Congregationis *Prases* Domnus Desiderius à Curia, ejusdem loci Prior, Domnus Claudius Le François Vistator, & Dom-

us Roserus Medij Monasterij Prior. An. Chris nde, ut proclivior effet novæ Congrerationis, ac reformationis ad alia cœnobia propagatio, statim Romam missus est Domnus Rosetus, ut novas à Paulo V. qui sub idem tempus Clementi VIII. post Leonem XI. in Pontificatu successerat Litteras obtineret. Obtinuit eas pro votis, quibus fancitum erat, ut novæ Congregationis Moderatoribus idem omnino jus esset, quod Abbaribus, superioribusque Congregationis fanctæ Justinæ de Padua, seu Casi-Eæ Litteræ fignatæ funt Ronensis. mæ Decimo Calendas Augusti anno millesimo, sexcentesimo, quinto. Roma Casinum profectus est Rosetus, ut hujus Congregationis, quæ àb anno millesimo, quadringentesimo, vigesimo ad hanc ætatem egregiè floruit, instituta penitùs disceret, eaque ex fonte hausta in suam derivaret. ca segnis non fuit, sed, ùt erat vir prudens, & in animorum commoda intentus, Casinensium monachorum confuerudines, ritus, legesque oculis, aliquamdiu etiam usu sibi familiares reddidit.

CAPUT IV.

Primum Congregationis SS
Hidulfi, & Vitoni Capitulum Gene
rale, in quo Desiderius Prases crea
tus. Pauli V. P. M. erga illam stu
dia, & privilegia. Ritus & Habi
tus Congregationis Casinensis recept
Monasteris S. Michaelis ad Mosam
indeque plurium in Francia & Belgi
Cænobiorum reformatio. Congrega
tionum S. Placidi in Belgio, & Clunia
censis strictioris observantia initio
Occasio, & necessitas condenda nov.
Congregationis S. Mauri, à Ludovic
XIII. Francorum Rege permissa, & Gregorio XV. ac Urbano VIII. Pl
MM. approbata, amplisque pri-

etus ex Italia redux cum Domno rentio Lucalbertio, Decano Cafi-6, quem Pontifex Virdunum mitteut novam Congregationem Lothaicam Cafinenfi conformaret. is litteris Carolus mihil morandum s, in Monasterio sancti Michaelis Aofam, cui Abbatis nomine præead elidendas pravarum confuetudia stirpes fe mox convertit, ac fancti edicti disciplinam propè intermorn excitavit, tam felici exemplo, I fecuta intra paucos annos alia ad & triginta monasteria, Virdunen-Airutum amplexa fint. Fuit exinfancti Michaëlis Ascererium veluri inarium, & fehola quedam, ex educti Restauratores celebris Mogrij fanchi Huberti in Arduona, fan-Monyfij in Hannonia, & aliorum in rio Cœnobiorum, que posthine in n fancti Placidi Congregationem rerunt. Indidem ad fuum, quod sijs est, Cluniacense Collegium adam adduxit Domnus Laurentius and , Collegij Prior , vir fingulari . see praditus, qui San-Visonenlan.

disciplinam ab ijs acceptam, postea is diversa Ordinis Cluniacensis Monasteria invexit, sicque Autor suit Congregation nis quam vocant Scrictioris observantie Cluniacensis. Sed hac hactenum Jam ad Congregationem sancti Mauri propiùs accedendum.

Cûm novæ reformationis rumor jam omni Francia increbuisset, plures Cænobitæ, quos vitæ à Benedictina procul dissitæ suppudebat, vel in Lotharingiam convolabant, ut ad Desideris normam vitam emendarent, vel intra monasteriorum suorum claustra eandem videre, ac saltem delibare cupiebant. Quorum votis ut saceret sais Desiderius, de obtinendo Diplomate, Regio, quo liceret monachos è Lothariam propositiones.

De Gand Bearefus &c.

minus Johannes Regnaudus, Abbas An, Chrifti. gularis Sancti Augustini Lemovifis. Cúmque plusculum negotij in monasterij causa esse videret Reudus, eam apud ipfum Defiderium, cum Parifiis in Collegio Cluniacenegebat, adeo prudenter, diligenque egit, ut demum res bene, ac ex iusque sententia ceciderit, curante rimis Domno Laurentio Bénardo. llegij Priore. Missi proinde Lemos anno millesimo, Sexcentesimo, imo tertio Domnus Huberrus Ro-Prior cum quatuor fociis, quorum is ac laboribus, propemodum imnsis, domus penè subversa, redicique spoliata, brevi refloruit. Trienpost, agente eodem Domno Bédo, San - Vitonensis reformatio in biliacense sancii Juniani prope Picta-Monasterium inducta est ; quam m præter alia Franciæ Coenobia fan-Feronis Meldenie anno millelimo 1615. zentelimo, decimo quinto admilit. Jam in quinque Comobijs monae disciplina secundum San - Vitoses leges execta fuerar, camque plu-

in Christi, ra quotidie ambiverant, cum Lotharin giæ Patres non opus modò, sed & ne cesse esse deprehenderunt, novam i Francia, ijsdem tamen legibus viven tem, instituere Congregationem, que à suis, & sibi proprijs Superioribus re geretur. Id ni jam nunc fieret, me tuebant, ne idem olim faciendum fo ret non fine periclicante Congregatio nis Lotharingicæ libertate. Neque enim passuros Franciæ Reges, ut à sib subjectis hominibus exterorum praceptis & imperijs serviatur; nec etiam, si passuri sint, exorto Francos inter & Lotharingos bello, ut fieri assolebat. perstare posse necessarium inter utramque gentem commercium, ac com-Consilijs ca super re diu multúmque agitatis in Comitijs Generalibus apud Tullense sancti Mansueri Mo-1618. nasterium anno millesimo, sexcentesi mo, decimo octavo gestis, in eam sententiam ab omnibus Patribus itum . ac definitum est : ijs Franciæ Cænobijs , quæ se in Patrum Lotharingorum mores hactenus formassent, aut formatura deinoeps essent, copiam faciendam

ર્લીટ

de Mind Propress, Dr.

novam alterius, quod mallent, nois Congregationem condendi, quæ lem ijsdem legibus utatur, suis taac proprijs Superioribus obtempefervata nihilominus inter utrámque gregationem spirituali precum, sufiorum, animorumque societate. c excitandæ novæ in Francia Benenæ Congregationis facultatem eoanno Christianissimus Rex patens Litteris roboravit, cautô tamen. nò, ne Congregatio alio, quam Urwiusdam aut Monasterij, intra fi-Regni constructi, nomine infigniir: fecundò, ne ultra Franciæ limimeret: tertiò ne ejus Superior aut Generalis alius natione effet, **Bancus.** Ad quod diploma kiam anno millelimoy fercen-Melimo primo accellicapprolicegorij XV. P. M. qui voluit, ut nhọc Benedictinum in Francia liciom Congregatio fancti Mauri nico vigelimo leptimo Usbanus II. neva Bulla approberam à Deces-• fuo fanchi Mauri Congregationem d 2

confirmavit, amplissimisque privilegiamunivit: inprimis, ut officia omnia Claustralia Monasteriorum reforenatorum mensa Conventuali conjuncta manerent, nec deinceps à privatis monachis benesicij titulo obtinerentur. Deinde ut ejusdem Congregationis sodales ad omnia Ordinis S. Benedicti possidenda benesicia habiles essent, sic tamen, ut Conventus, non benesicij posessor, reditibus frueretur. Pontificija litteris addita sunt etiam pro more Francorum Regia, & utraque in Acta publica Senatuum omnium Regni relace.

CAPUT V.

Obitus Desiderij à Curia.
Prasides Congregationis S. Mauri Superiores Generales dicti. Congregationis instituta. Congregationum Casalina, Britannica, & Cluniacensis
de strictiori observantia ad San-Maurianam accessio. Quot in hac hodie Monasteria.

de Orent Progressa, &c.

Ltero post comprobatam à Gre-An. Cl. gorio XV. P. M. San-Maurianam Congregationem anno, id est: Christi, millelimo, sexcencesimo, vigesimo tertio. Decimo octavo Calendas Decembris obijt Dommus Desiderius à Curia * Vir verè illustrissimis, inter celebriorum cotius provincia Superiorum manus, obsequia & lachrymas; quo ipso die, hora circiter meridiana, splendi-dissima de calo sax plerièque intuentibus, contra Ecclesiam sancti Vitoni apparuit, faciesque viri lectissimi ita fulgida vija est, ut essigies & mago vera gloria immortalis, qua tum anima ejus potiebatur, videretur; accersitique qui depingerent, mirarentur, & simul angerentur, colore sapius mutato, formosiorem semper vultum sieri & splen-Quin ex Desiderij morte gravissimum dolorem hauserit præter fodalitium San - Vitonense Congregatio S. Mauri, dubitare non sinit grata meritorum. & beneficiorum memoria. qua sanctissimum suum Parentem & con-

^{*} G. Bucel. Bened, Rediv. ad hunc an.

conditorem prosequebatur. ad eam nondum maturitatem pertigerat, ut prudentissimis Desiderij consilijs, auxilijsque non vehementer indigeret, maxime ad Generalium Comitiorum, & monasticorum magistratuum constitutionem, cujus ratio Patribus Francis non fatis expedita erac. primordijs Congregatio San - Mauriana quot annis Capitula Generalia indicebat, Congregationem Sanctorum Hidulfi & Vitoni imitata. Ad prima etiam adesse rogati hujus Patres, qui celebrandi modum Francos edocerent, ita tamen; ut câdem regiminis formâ se deinceps obstrictos esse nollent. Itaque ad hujus exemplum Superior Generalis Congregationis fancti Mauri dictus est Prasidens usque ad annum millesimum, sexcentesimum, trigesimum, quo in Comitijs Generalibus fancitum est, ut qui nuper Congregationis Prasidens audifflet, in posterum Superior Generalis vocaretur, munusque suum Electus eo noad triennium obiret. mine Domnus Gregorius Tariffe, novas in sancti Benedicti Regulam Declarationics.

es (Instituta funt Congregationis) An. Chr Institutiones, quibus forma Regimicontinetur, edidit, à Capitulis Geneleuasi i millesimi, sexcentesimi, quagesimi secundi, & millesimi, sexcenlmi, quadragesimi quinti probatas, & nsirmatas.

Inter hac maxima undique Mo-Acriorum, & Francicam fancti Mauri ongregationem accessiones facte sunt. lec Monasteria tantum, sed integre cians Monasteriorum Congregationes ad cam fole aggregarunt. PræterCongregationem enim Cafalis Benedicti, de que sos supra, etiam Benedictina Congregatio Britanniæ Minoris, auctoritate Urbani VIII. in Comitijs Generalibus, 16; ano Domini millesimo, sexcentesimo. vigefinto octavo apud Monasterium San diffimaz Trinicatis Vindocinense ce. lebratis, ad illam transijt. Fuit illa Britannica Congregatio sub initium szculi decimi septimi non incelebris, coepra à Natale Marte, Majoris propè Turones Monasterii Monacho. Hic, inquit Gabriel Bucelinus Gallus

d 4

^{*} Loc cit, så sq. 16.

lus natione, Aurelianensis patricis à puero litterarum adhibitus studios in alma Parisiorum urbe, in Divinis a que atque humanis litteris excelluis. atque ibidem Gradum Licentiatus 🛊 Theologia accepit. Vērum inanitates Mundi in tot considerans vanitatibus folius Numinis servitio consecrare se statuit, & paulo post ad Majus se con-ferens Monasterium, S. P. N. Benedicti complexus Regulam, reddere quod voverat, firmiter proposuit. Regula proin ejusdem non in Monasteria folium, sed & extra, cum Paristis in Collegio ejusdem Monasterij resideret observantissimus, nihil quidquan sim licentia Superioris dicti Collegij acci piebat, donec ad Monasterium suun

ria de singularis patientia, diutissimilities enbissima iliorum tormina patientis is ame serens, qua illum etiam à Missa wit alebranda, & Divino Officio, non pros bibere poterant. Fuit Prior Monastetesti de Troucheto in minore Britannia; vijus verba nihil, nisi Dei amorem so-Mabant. Fuit insignis Verbi Divini Praco, quo in munere, ut etiam in Con-Seffionibus audiendis, muleos è vitiorum sentina eduxit. Obijt anno millesimo, sexcentesimo undecimo satis jurocuis, atatis nimirum sua, trigesimo quinto, spultusque est in Ecclesia dicti Prioratus sancti Maglorij. Ad cujus tumulum multus sit populi concursus ob sanitatum gratiam, quam DEUS cum invocantibus conserre solet. Ejus corpus post aliquot annos esfossum intoprum, & sine ulla corruptione inventum est. Ita ut hoc etiam novissimo tempore, in hoc nova Congregationis Institutore, sanctissimum Legislatorem nostrum, in suis restituto, cui ipse servierat spiritu, intucamur, in Natale autem Benedictus vere Redivivus comprobetur. Atque hic est #lle

lus natione, Aurelianensis patrià, a puero litterarum adhibitus studius, in alma Parisiorum urbe, in Divinis a-e que atque humanis litteris excelluit, -1 atque ibidem Gradum Licentiatus in z Theologia accepit. Verum inanitatem 🛦 Mundi in tot considerans vanitatibus, u folius Numinis servitio consecrare se la statuit, & paulo post ad Majus se con-ferens Monasterium, S. P. N. Benedicti complexus Regulam, reddere, quod voverat, firmiter proposuit. Regula proin ejusdem non in Monasterio Jolim, sed & extra, cim Parisis in Collegio ejusdem Monasterij resideret, observantissimus, nihil quidquam sine licentia Superioris dieti Collegij accipiebat, donec ad Monasterium suum se reciperet. Sed cupiens Regulam fanctissimi Patris sui ad amussim observare, cum aliquot Monachis ejusdem Cænobij, consulit se ad Prioratum fancti Maglorij de Leonio in Minore Brissannia, ubi Societatis Britannica fundamenta jecit. Fuit Natalis aufterioris vita, carnemmacerabat cilicio, guod bene totum ejus corpus tegebat.

boram San-MaurianiSodales conbrent. Immò eum esse, cui post dovicum XIII. Franciæ Regem, & mam Austriacam Reginam sua Congaio & vitam & slorem præcipuè tent, non inviti contestantur.

· A morte Richelij cadem Congreionis incrementa, ijdem Summon Pontificum. Cardinalium, Franorumque Regum, ac Ducum proi in eandem favores extitêre. Quin maximè tempus fuit, quo jure optio his à quopiam verbis inclyti illius ures publice laudari potuerunt: * is tanta demissionis amuli Admodum R. Patres, virtutum decora Clauorum latebris & angusta cella resu celare contenditis; verum ex tebris splendor vester erumpit, ex sintio fama, ex secessu celebritas; dumse omnium oculos fugere nitimini, veas in laudes omnium ora solvuntur. inc merito Gallia eos se filios, quos eus Opt. Max. ad sacrum Beatissimi aris Benedicti Ordinem hoc nostro

^{*} Epist. Nuncup, Instinuat. S. Gertrud, Paris. 1662.

lus natione, Aurelianensis patria a puero litterarum adhibitus studiis 🐗 in alma Parisiorum urbe, in Divinis a- in que atque humanis litteris excelluit, m atque ibidem Gradum Licentiatus in 🗚 Theologia accepit. Verum inanitatem 🏗 Mundi in tot considerans vanitatibus, ix folius Numinis servitio consecrare se a fatuit, & paulo post ad Majus se conferens Monasterium, S. P. N. Benedicti complexus Regulam, reddere, quod voverat, firmiter proposuit. Regule proin ejusdem non in Monasterio 🛊 folim, sed & extra, cim Parisis in Collegio ejusdem Monasterij resideret, 🖥 observantissimus, nihil quidquam sine licentia Superioris dieti Collegij accipiebat, donec ad Monasterium suum se reciperet. Sed cupiens Regulam fanctissimi Patris sui ad amussim observare, cum aliquot Monachis ejusdem Canobij, consulit se ad Prioratum fancti Maglorij de Leonio in Minore Brittannia, ubi Societatis Britannica fundamenta jecit. Fuit Natalis austerioris vita, carnemmacerabas cilicio, quod bene totum ejus corpus tegebat.

de Organis Propressio, Gre.

me Regunque in San-Maurienem pregnionem studijs & savoribus de when second octogine Abbatias & them, acque octogine Abbatias & thems suo sau comprehendat.

CAPUT VI.

winam prafuerint Congregani Superiores Generales? Listerano studia hic florentissima, a Grego-Tarisse instituta. Incredibilis plaut, quo edita a Patribus San-Maurianis opera in tota Europa semyer excepta sunt, &c.

fimo, vigesimo primo, qui Conregationi Sancti Mauri natalis fuit, usne ad annum millesimum, sexcentemum trigesimum, universa illi remata Reipublica prasederit, nobis
neertum est. Qui-tamen-cunque ij
nerint, eos omnes obscuravit inclytus
le, ac Reverendissimus Dominus Greporius Tarisse, qui non contentus samientissimis praceptionibus Congregationem

lus natione, Aurelianensis patria, à puero litterarum adhibitus studius. in alma Parisiorum urbe, in Divinis aquè atque humanis litteris excelluit , atque ibidem Gradum Licentiatus in Theologia accepit. Veriam inanitatem Mundi in tot considerans vanitatibus, folius Numinis servitio consecrare se flatuit, & paulo post ad Majus se con-ferens Monasterium, S. P. N. Benedicti complexus Regulam, reddere, quod voverat, sirmiter proposuit. Regule proin ejusdem non in Monasterio folium, sed & extra, cion Parisiis in Collegio ejusdem Monasterij resideret, observantissimus, nihil quidquam sine licentia Superioris dieti Collegij accipiebat, donec ad Monasterium suum se reciperet. Sed cupiens Regulam fanctissimi Patris sui ad amussim observare, cum aliquot Monachis ejusdem Canobij, consulit se ad Prioratum fancti Maglorij de Leonio in Minore Bristannia, ubi Societatis Britannica fundamenta jecit. Fuit Natalis aufterioris vita, carnemmacerabas cilicis. guod bene totum ejus corpus tegebat.

· fine singularis patientia, diutissime e sme ferens, qua illum etiam à Missa debranda, & Divino Officio, non proa libere poterant. Fuit Prior Monasteriy de Troucheto in minore Britannia; s, sujus verba nihil, nisi Dei amorem soe nabant. Fuit insignis Verbi Divini - Praco, quo in munere, ut etiam in Con-- sessionibus audiendis, muleos e vitio-, rum fentina eduxit. Obijt anno millesimo, sexcentesimo undecimo satis ju-venis, atatis nimirum sua, trigesimo quinto, sepultusque est in Ecclesia dicti Prioratus sancti Maglorij. Ad cujus tumulum multus sit populi concursus ob sanitatum gratiam, quam DEUS eum invocantibus conferre solet. Ejus corpus post aliquot annos effossum integrum, & sine ulla corruptione inventum est. Ita ut hoc etiam novissimo tempore, in hoc nova Congregationis Institutore, sanctissimum Legislatorem nostrum, in suis restituto, cui ipse servierat spiritu, intueamur, in Natale autem Benedictus vere Redivivus comprobetur. Atque hic est

d 5

alli

na omnia perspersa sunt , princit horum studiorum causam extitisse ram, ac finceram Ecclefiæ Doctrina quæ relictis veterum sanctorum Pati Commentarijs, ac operibus com henditur. Quantum autem in uti promoverint, norunt eruditi & can Certè ad Benedictino omnes. San - Maurianorum fidei doctrin: quod attinet, vel ex unis tot Roma rum Pontificum congratulationibu tis constat, quàm illa integra & illi semper fuerit. Ergò, ut hæc perp esser, non solum in * Comitis gen libus Constitutiones Summorum Pe ficum Innocentij X. & Alexandri adversus samosas illas quinque Cenij Propositiones cum debita reve

ludovicum XIII. Franciæ Regem, & Annam Austriacam Reginam sua Congegatio & vitam & florem præcipuè lebent, non inviti contestantur.

A morre Richelij eadem Congreationis incrementa, ijdem Summoum Pontificum, Cardinalium, Franfcorumque Regum, ac Ducum profusi in eandem favores extitêre. Quin id maximè tempus fuit, quo jure optimo his à quopiam verbis inclyti illius Patres publice laudari potuerunt : Vos tanta demissionis amuli Admodum RR. Patres, virtutum decora Claustrorum latebris & angusta cella recessus celare contenditis; verum ex tenebris splendor vester erumpit, ex silentio fama, ex secessiu celebritas; dumque omnium oculos fugere nitimini, vefiras in laudes omnium ora solvuntur. Hinc merito Gallia eos se filios, quos Deus Opt. Max. ad facrum Beatissimi Paeris Benedicti Ordinem boc noftre

First Nancup, Inflinest S. Gerund, Parif. 1662.

Differentio Historica

feculo instaurandum delegerit, ge fe, & in suo sinu enutrire glori Vos dignissimos tam ardui operis s stros, legitimos que paterni spiritu redes pradicat Italia, celebrat E. mia, suspicit Anglia, colit & ex Germania. Accedit Christianis rum Regum amor singularis, 😙 assidutes, quo Congregationem Vestinassentem exceperunt, crescentes getarunt, florescentem soverunt. & mirifice propagatam communiunt. habet meritorum vestrorum ingen ria illud quo nullum esse potest si dim Deum locupletius, Supre. a. testimonium, & sanctissima summa Pontisicum Oracula, qui certa v tum vestrarum sama permoti, Cos

if- fourn, Regumque in San-Maurianam in longregationem studijs & favoribus ; in miaded steriles non fuerunt, ut hodie stum, atque octaginta Abbatias & horatus suo sinu comprehendat.

CAPUT VI.

Quinamprafuerint Congregationi Superiores Generales ? Litteratum studia hic florentissima, à Gregotio Tarisse instituta. Incredibilis plauses, quo edita à Patribus San-Maurianis opera in tota Europa semyer excepta sunt, &c.

Uis ab anno millesimo, sexcentesimo, vigesimo primo, qui Congregationi Sancti Mauri natalis fuit, usque ad annum millesimum, sexcentesimum trigesimum, universe illi resormatæ Reipublicæ præsederit, nobis
incertum est. Qui-tamen-cunque ij
suerint, eos omnes obscuravit inclytus
ille, ac Reverendissimus Dominus Gregorius Tarisse, qui non contentus sapientissimis præceptionibus Congregationem

tionem suam firmasse, ctiam altif diutiùsque sepulta optimarum Litte rum Studia inter suos excitavit, tai cum successo, ut totus terrarum (bis in efferendis ad cœlum laudibus rum operibus jamjam conspirâric. A no millefimo, fexcentefimo, fexage mo secundo * D. Josephus Mege, quisquis eruditus vir ex Friderici Li nardi ore locutus est, sic doctissia homines celebravit: Vos religiosas 7 tutes, quibus excolendis sedulo incu bitis, cum scientiis. & artibus juci do , felicique commercio , ac fæd fociatis: Ubi enim-Philosophiæ Theologia studia vigent acrius, que vestris in scholis ? ubi lingua jan usus frequentior? ubi in sacris lit

tius vorum parietibus Sapientia Vestra tera meludit. Ædisicavit illa domos, pieanto uis juxta & Liberalium Artium Sa-Ot- mia, iu quibus Adolescentum anico los, quasi teneriores plantas virtun- um fucco imbuit, & candidata no-G. bilissime pubis examina optimis erueu tit disciplinis. Quæ laudes etfi tum b. reræ, miniméque ad aures, & palpum of acta fuerint , nostris tamen tempori-- sus, quibus Benedictinorum è Congregatione Sancti Mauri Operibus po-· sffimum celebriora præla fatigantur, & primarij Europæarum Bibliothecarum plutei fuperbiunt, vix minimam corum in Rempublicam Litterariam melitorum partem exæquant.

Quis Calvinianorum, & Lutheranorum de Lucubrationibus Monachorum ex eadem Congregatione sensus
sit, singulæ illorum propè paginæ palam
saciunt. * Monachi, inquiunt, Benedielini Congregationis sancti Mauri, homines sunt ad juvandas has Litteras
magno Respublicæ Ecclesiasticæ bono
mati. Monachi delissimi, eruditissimi.

Cont. Care, hill, like g. 293. odk. Caner. 1909

* Quanto autem cum fructu Orr ni Orbis nobilissimum hoc consor coaluerit , preter alia pietatis a eruditionis documenta testari qu tot Patrum Ecclesia ut & Histo rum Opera, ab ejusdem alumnis mortali cum literatorum adplausu Etenus detecta atque laci expe Nemo ** non laudavit industriam eruditionem Monachorum Bened norum è Congregatione Sancti Mi qui in Gallia egregias editiones trum aliquot Latinorum & Gr rum emiserunt ; nemo non opta eos pulcherrimo instituto pergere bliothecas nostris ditare. Sancti Benedicti doctissimis in Ec sia Ordinibus jure nunc accense Ita Heterodoxi de monachorum ! Maurianorum studiis publice loqu tur. & scribunt. Infinitus certè qui omnes ex illis locos congerat, (bus amplissima nostris præconia d runt. Quò minùs etiam mirand

^{**} Act Erud, Lipf. 1707. p. 204. &c. ** Ead, apud Placcium in Pleud. p. 118. ex Hieron, Jo. Clerici. *** Bücher Saal. part. XVI.

de Ortu & Progressu, &c.

fi eruditifimi, amplifimique Id-, & Francie Episcopi, Archiepisco-& Cardinales, immò Sanctiffimi omani Pontifices Urbanus VIII. Ale-VIL Clemens IX. Clemens X. **scentius XI.** Alexander VIII. Innoneius XII. doctiffimorum virorum **era tam l**argo finu dignati fu**nt.** Quid quod fapientiffimus nunc Eccle-Arbiter Clemens XI. * ad Congreionis Superiorem Generalem semel nque iterum litteras dederit, quibus senedictinorum in recensendis fancterum Ecclesia Patrum Operibus institutum landavit, & approbavit? Demain, ut cum crudico, & à partium studo longe alienissimo ** Ludovico Du in paucis plurima complectamur, futom laborque, quem Patres e Conprepatione sancti Mauri in restituendis veteribus Ecclesia Doctoribus hucusque posuerunt, a nemine, nisi indoao, malevolove male acceptus & reprehensus est.

Jam

Oper. S. Greg. M. Epist. Nuncup.

Dissertatio Historica

Jam verò, quæ causa fuerit, quòd prudentissimi Congregationis moderatores eam præcipuè Litterarum, ac studiorum partem suis delegerint, quæ in illustrandis sanctorum Ecclesiæ Patrum monumentis, in eruendis, & vindicandis ex umbra & oblivioneAntiquitatum Ecclesiasticarum reliquijs, in concinnandis, ac adierendis sanctorum Actis, in consessandis linguzHebraicz acGrzcæ fontibus in evolvendis omnium ætatum codicibus manuscriptis, alijsque affinibus argumentis versatur, causam, inquam, hujusmodi studiorum dele-Aûs sic nobis clarissimi Operum sancti Augustini editores edisserunt : * Cum primum Congregationis nostra Prapositi fratres nostros ad studia litterarum applicare censuerunt, ea potissimum ab eis delecta sunt studia, que plus utilitatis pra se ferrent, quam ostentacionis, & qua religiosa solitudini & conversationi magis convenirent. genere nihil aptius aut opportunius eis visum est, quam recognitio & editio nova sanctorum Patrum, cum Latino-TUM

^{*} Præf. Gener, Oper. S. Aug. T.XL.

de Ortu & Progressu, Oc.

n, tum Gracorum, propierea, quod exercitátio ipsa per sese maxime duceret ad lectitanda, & meditaneorum scripta, in quibus vera & era Ecclesia doctrina ac pietas conit, & non pauca nobis adjumența reterent ad id operis suscipiendum exsequendum. Atque ut quibusn veluti gradibus ad hunc laborem, gis arduum certe ac difficilem. im splendidum, fratres nostri ido-O parati sensim redderentur, à busdam veluti rudimentis initium Tum est, scilicet ab editione selectoopusculorum sanctorum Patrum; rde ab integris Scriptis aliorum, ec tandem ad Opera sanctissimi Doris Augustini (Ambrosij, Gregorij, ronymi, Athanasij, Hilarij, &c.) rum est, quibus emendandis & renoscendis ut operam impenderemus, lti Eeclesia Illustrissimi Prasules, non etiam toga principes viri aucto-

Dissertatio Historica

na omnia perspersa sunt, principem horum studiorum causam extitisse veram, ac finceram Ecclesiæ Doctrinam, quæ relictis veterum fanctorum Patrum Commentarijs, ac operibus comprehenditur. Quantum autem in utroq; promoverint, norunt eruditi & candidi Certè ad Benedictinorum San - Maurianorum fidei doctrinam, quad attinet, vel ex unis tot Romanorum Pontificum congratulationibus fatis constat, quàm illa integra & illibata femper fuerit. Ergò, ut hæc perpetua esser, non solum in * Comitis generalibus Constitutiones Summorum Pontificum Innocentij X. & Alexandri VII. adversus samosas illas quinque Jansenii Proposiciones cum debita reverentia & submissione exceperunt, statueruntque, ut iisdem ab omnibus, & singulis quì in catum fuum admittendi efsent, subscriberetur (id quod in Congregatione hodieque obtinet) sed etiam ea studia cæteris prætulerunt, quorum cultus & usus à novis, periculosisque opinionibus quâm longissime abduerent. Cætç,

haberemus, verba funt celeberAabillonij, idque animadvertifprimarij Congregationis nostri
siti, quibus res nostri Ordinis in
s cordi erant; delectos è suis
sos fratres ad collipenda Benea bistoria monumenta designa; qui perlustratis tum Gallia;
diarum regionum bibliothecis, Or
vis, copiosam inde litterariam
schilem retulerunt. Hoc consiprimus inijt reverendissimus Paonsus Gregorius Tarisse. Connionis nostra Prapositus Generademque studiorum apud nos pra-

Dissertatio Historica

quoque vivens gratias Deo, vigensque animo in provecta licet atate : qui u omnes bonarum, sacrarumque Litterarum studia promovere studuerune, • tum in recensendis sanctorum Patrum = operibus, quorum lectionem ad instillandam, fovendamque pietatem in primis conducere persuasum habebant; tum in colligendis vetustis illis monumentis, que ad conscribendam Bene- dictinam historiam necessaria & opportuna videbantur. Hæc Mabillonius de egregio in Litteras animo quinque priorum post Gregorium Tarisse! Generalium, quorum primus, Reverendissimus D. Johannes Harel anno millesimo, sexcentesimo, quadragesimo octavo, alter anno millesimo, sexcentesimo, sexagesimo, tertius anno millesimo, sexcentesimo, septuagesimo secundo, quartus anno millesimo, sexcentelimo, octogelimo primo, ultimus anno millesimo, sexcentesimo, octogesimo septimo sacrum magistratum adijt: quæ tamen omnia optimo, ac summo jure de Reveten distimis quoque Dominis, Simone Bougis, ab anno milleliae otim er ervytejjm, erc.

), septingentesimo, secundo, & nusso à Loo, ab anno millesimo zentesimo, decimo tertio Supeis Generalibus affirmanda funcnobilissima sancti Mauri Congrentuetur nutum Reverendissimi ni Caroli Pettey de l' Hostallerie, singulare in præclariores quasque amorem nullus in Francia ignoui litteras novit. Sanè quisquis iorem nostrum de Scriptoribus Maurianis libellum legere dignafacile deprehendet, à Carolo sic orum pietatem curari, sic erudinatus foveri, provehi, deamaríut omnium animorum fax. & orum esse anima videri possic. igitur immortalem Virum, ac lem Tu Deus, quàm diutissimè mem, ac falvum velis, preca-Instrue illius Successorumque

Dissertatio Historica Ge.

rimeam de Agypto translatam i
Lilia plantasti, Tibi Gloria, nobis
emplo, semper florentem, sen
sanctimonia, ac eruditionis lau
de fragrantem conservent.

BIBLIOTHE-CÆ SENEDICTINO-MAURIANÆ

LIBER I.

Complectitur Scriptores, ui ab exortu Congregationis. MAURI úsque ad annum homini MDCCXI. floruerunt, jámque diem suum obierunt.

viarium duorum Librode Vitis, & Scriptis Beneinorum è celeberrima Conregatione Sancti Mauri

in Francia.

Liber L

Cap. 1.

colaus Hugo Menard.

Cap. 11.

adovicus Thomas du Four.

Cap. III.

hannes Firminus Rainsant

Cap. IV.

audius Chancelou.

Cap. V.

hannes Robertus Quatremaires.

Cap. VI.

idovicus Gabriel Bugnot.

Cap. VII.

mon Germanus Millet.

)(4

Cap.

ncifcus Delfau

D. Guillelium Hugo Vaillan

D. Natalis Philibertus James

D. Johannes Bernardus Planchette .Cap. XIL.

D. Renatus Ambrolius Janvier. Car. XIII.

D. Franciscus Anselmus Theyart

D. Johannes Lucas D'Achery.

D. Ludovicus Gabriel Broffe.

Cap. XVI.

D. Johannes Franciscus Pommeraye.

題(0) 翻

Cep. XXL Ludovicus Bulteau.

Cap. XXII.

D. Jacobus du Frische.

Cap. XXIII

D. Christophorus Tachon.

Cap. XXIV.

D. Jacobus Lopin.

Cap. XXV.

D. Julianus Gatianus Morillon.

Cap. XXVI.

D. Michael Germain.

Cap. XXVII.

D. David Placidus Porcheron

Cap. XXVIII.

D. Claudius Bretaigne.

Cap. XXIX.

D. Johannes Garet.

Cap. XXX.

D. Antonius. Paulus Le Gallois.

Cap. XXXI.

D. Claudius Martin.

Cap. XXXII.

D. Ludovicus Seroux.

(o) 篇 Cap. XXXIII

D. Andreas Roze.

Cap. XXXIV.

D. Claudius Hugo Mothoud.

Cap. XXXV.

D. Johannes Mabillon.

Cap. XXXVI.
D. Antonius Beaugendre.

Cap. XXXVII.

D. Antonius Pouget.

Cap. XXXVIII.
D. Theodericus Ruinart.

Cap. XXXIX.

Cap. XXXIX.
D. Thomas Blampin.

Cap. XL.

D. Gahriel Gerheron

D. Gabriel Gerberon.

(e) S

D. Michael Gourdin.

ourdin.

D. Leonardus de Masfior.

Cap. V.

D. Claudius David.

Cap. VI

D. Nicolaus le Morry.

D. Johannes Paulus du Sault.

Cap. KIII

D. Johannes Martistray.

Cap. 1X.

D. Dionysius de Sainte-Marthe.

D. Johannes Stephanus Badier.

Cap. XI.

Cap. XII.

D. Petrus Coustant.

Cep. XIII.
D. Edmundus Martene.

D. Guillelmus, Bessin.

(0) 答 Gap. XV.

D. Bernardus de Montfaucon.

Cap. XVI.

D. Guillelmus Roussel.

Cap. XVII.

D. Renatus Massuct.

Cap. XVIII.
D. Michaël Felibien.

Cap. XIX.

D. Guido Alexius Lobineau.

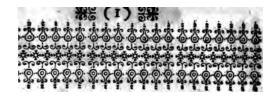
D. Julianus Garnier.

Cap. XXI.

D. Antonius Augustinus Touttée.

D. Franciscus Le Texier.

Cap. XXIII.

CAPUT I. Nicolaus Hugo Menard.

lcolaus Hugo Menardus, Bles fis oriundus, Parifijs año millefimo, quingentelimo, octogesimo quinto, honesto loco natus, à puero pictati si-

ac bonis litteris operam navavita e de vita fanctius, ac magis piè trada seriò cogitans, monachum prisinduit in Regali S. Dionysiij propé s Monasterio tertio Nonas Februarij nillesimo, sexcentesimo octavo, Reste sancti Benedicti solemniter se obe quarto Idus Septembris anno mila, sexcentesimo, duodecimo. Atqua Deo pollicitus fuerat, facilius eretur, annos jam natus novem se severiori se observantia addixit in tensi S. Vitoni Comobio Nonis Au-

gusti anno millesimo sexcentesimo deci quarto. Inde Parisios missus in Colle Cluniacensi Rhetoricam multis annis p Postea in Monasterio S. C mani à Pratis reliquum vita egit, ad s studia, disciplinamque regularem libe mo in otio totus incumbens, Primui isse fertur, qui studia Litterarum in C gregatione S. Mauri extulerit, eáque c Sanctioris vitæ cultu conjungenda esse sermone, quà exemplo docuerit. poris jacturam præprimis deflebat. recessus, & solitudinis amantissimus in 1 cis amicis acquiescebat, ijsque selectis, q inter principem locum obtinuit Jacc Sirmondus è Societate JEsu Theolog quô non alius fuit aut in litteras, aut in teratos propensior. Horum judicio, qu quid commentaretur, permittere sol erat Vir fummæ modestiæ, Memoria egregià, atque adeò tenaci, ut, quæ se legerat, oblivisceretur nunquam. modô Latinès Græcè, ac Hebraicè do brevi tempore, facilique negotio ev Nulla unquam Collectanea, aut adve ria, quæ vocant, condidit; licèt plera Opera unis propennodum Ne

Mauriana Lib. I.

rvationibus constarent. vices & locum supplebat memoria Divina, que rerum; verborumque torum veltigia, ledes, paginasque pore fidelissime reddebat: im, ut fummus, de quo paulò an-nondus: Menardi memoriam mourium librorum evolutioni præfer-ere solitus, si quo ex veteribus loxplicanda certorum scriptorum dis effet, multo præsentiorem sibi expeditioremque rem ab una Mek memoria; quam a pluribus comis fore. Denique cum apud omnes nus modelti, probi; singularique præditi Cœnobitæ, quam Viri Anis Ecclesiasticæ peritissimi, Criticiertissimi nomen indeptus esset, an-¿ quinquagefimo nono, morte peinina, & quidem ex animi voto us est decimo tertio Calendas Feanno Christi millesimo, sexcentesiuadragesimo quarto, cum ex alvi ins paucis horis decubuiffer.

Biblioth. Benedict.

Opera.

Artyrologium sanctorum Orda Benedicti notis illustratum. § risijs 1629. De hoc opere retractana secundis curis edendo sollicitus erat, a do eum oppressit mors. Dupin martyrologium eodem anno duobu luminibus in solio editum suisse m rat. Verùm de hac editione nihil a aliunde rescire potuimus.

Concordia Regularum, autore c nedicto Aniana Abbate, nunc pri edita ex Bibliotheca Floriacensis A sterij, notisque & observationibus illi

ta. 4. Parifijs. 1683.

Sancti Gregorij Papa I. Liber S. mentorum cum notis . 19 observation

Ś.s.

mine adversus Johannis Launoi discussionem Milletianæ responsionis vulgavit. 8. Parasijs 1644. secundum Dupin 1643.

Epistola S. Barnaba Apostoli cum dodissimis notis. Opus posthumum. 4. Parisis 1645. Notæ hæ iterum editæ sunt in Operibus sanctorum Patrum, qui temporibus Apostolicis floruerunt, volumine primo, Antwerpia 1700. sol.

CAPUT II.

D. Ludovicus Thomas du Four.

Udovicus Thomas du Four vitam adije
Fiscanni in Diœcesi Rotomagensi anno millesimo, sexcentesimo, decimo tertio. Is anno ætatis septimo decimo Linguam Hebraicam, quam nemine tradente comprehenderat, alios docuit, selectásque ex universa Philosophia positiones eodem idiomate conscripsit, a adversus opponentes cum laude, ac admiratione omnium publice propugnandas suscepit. In Theologicis auditor suit ssamples de etate longè celeberrimi, qui singulari documentes cum conscripsitore qui singulari documente.

 A_3

-MiB

Biblioth. Benedict.

Aissimi adolescentis ingenio captus, nunquam non honorifice de co sentiebat, atque apud alios loquebatur. Interim Ludovicus decurso optimarum Artium, ac disciplinarum stadio Ordinem Carthusiaporum ingredi statuit; jamque Monasterium Montis Renaldi, propè Noviodunum, ut sacra veste donaretur, accesserium sur sacra veste donaretur, accesserium sur sacra veste donaretur. rat, cùm Medici, eum ex pulmonibus la-borare reperêre: Itaque re infecta in patriam redijt, ubi biennij spatio suam in omnes benevolentiam, amoremque pate-fecit. Denique cum amplius eum inter & mundum nequaquam conveniret, Benedictinam, S. Mauri Congregationem transijt, solemnique votorum nuncupa-tione se Deo dicavit in Gemmeticensi S. Petri Monasterio quarto Idus Augusti an-

tur, perpetuò adhottatus est. Sub empus, cùm Galliæ Theologi de redis Biblijs polyglottis cogitarent. ad gravissimas eas suscipiendas, imsque partes accomodation judicarus tro Ludovico Thoma du Four. Ast n provinciam deprecatus est Vir cè doctissimus, primum per causam peritiæ, deinde multitudinis exemn, nuper excusorum, atque adeò enti, quod illorum possessores ex editione accepturi essent, postremò tot priorum editionum errata fine rum virorum, qui illas curârunt, re âb se notari non posse prospice-Qum ei apud amicos de suis studijs verba facienda erant, dicere conat: ad me, quod attinet, non nisi s unicus locus est, qui me exercitum t, quemque ut penitus intelligam. s Deus tuni faciet, cum æterno item meam lumine collustrabit; Id 1 fiat, nihil scire aliud eupio, nisi m Christum, & hunc Crucifixum. uid enim perfecta & confummata itia rerum ad me, quem ingenii tars âb eo fastigio jam dudum arcet? $A \Delta$

Biblioth, Benedict,

32 Sed fint quidem hæç ita; spero tamen fore, ut abstersa horum temporum caligine ab indulgentissimo Numine ad legendum & intelligendum Librum Vita ter felix in ævum admittar. Ita Ludovicus apud amicos philosophabatur, functus est in Monasterio Gemmericensi. cùm in enarrandis his Psalmi noni verbis : Sperent in te: qui noverunt nomen tuum, verfaretur, id est: anno salutis millesimo, fexcentelimo, quadragefimo septimo Calendis, secundum alios, quarto Nonas Februarij, oclava hora serorina post agonem Vir fuit Hebraicæ lingua ofto digrum. peritissimus, integerrimi animi, rigidæ austerițatis in scipsum, magnæ pietatis in omnes.

Meniana Lib. I. Tefinopium perionale pro con

tions admission. Specimens Commentarii in Pfelimen

nos majorum justu aggressus est internio ri. Verum hæc nec å sat sirmæ sich more Ludovico tribuuntur, nec unquita pis express fuisse existimo.

CAPUT III.

). Journes Firminus Rainfant.

Chances Firminus Renssantius Sophe (Maleo Suippe) in Diecesi Remensi Manillesimo, quingentesimo nonegation sexto exortus, Benedictina instituta ofessius est undecimo Calendas Mayanno illesimo, sexcentesimo decimo tertio in redunensi S. Vitoni inonasterio, qued am anno millesimo, sexcentesimo, trifimo Superior gubernavit. Hic preciso quodam studio in supernarum, arque elestium rerum contemplatione anima exercuit, eòque sacras commentationa peperit, que non modò universe Sani Mauri Congregationi, sed etiam plurimaliis univeque sexus Monasteriis nunc

AS

ului

Mortus est Vir più ac ibbrie doctus in cœnobio S. Maglorii di Lehonis in minori Britannia sexto Idu Novembris anno millesimo, sexcentesimo della quagesimo primo.

Opera

Ettre addresse à Monseigneur - - - Prince François de Lorraine, Eveque & Comte de Verdun, Prince du Saint Empire, pour l'eclaircissement du disserent mû entre les RR. Peres Benedictins de la Congregation de S. Vanne & S. Hidulfe. Id est: AdSerenissimum, Reverendissimum Dominum Franciscum Lotharingum, Episcopum & Comitem Virdunensem, S. R. J. Principem Epistola, qua controversia in-

Mauriana Lib.L.

n Missa recitantur, & pro pract-Festis Sanctorum, eorumque Octavis, arisiis 1647, 1679. Ac demum pu-, & elegantiori stylo 1698.

CAPUT IV.

D. Claudius Chantelou.

Laudius Chantelovius, feu Cante lovius, ex oppido Vyonensi, Dice-Andegavensis oriundus, Monachus nis Fontis - Ebraldi ante fuit , quara gregationi S. Mauri se aggregavit. Eò otus, in Tholosano B. Mariæ Deaurace asterio se Deo solemni ritu devovit mo Idus Februarii anno millefimo entelimo, quadragelimo, natus anres, & viginti. Egregium â Natura nium fortitus, eruendis, seligendis, ndandisque vererum monumentis,imè delectabatur; jamque egregia plura m luci publicæ dederat, partim danda verat, cùm virum eruditum in Mona-) S. Germani à Pratis, quarto Calen-Decembris, anno millesimo, sexcen-10, sexagesimo quarto mors ê vivorum numero exturbavit non fine comn ni, ac gravi Sodalium, præsertim eru tissimi Lucæ Acherij, cujus in adornan Spicilegio sedulus adjutor fuerat, luctu Reliqui eruditi homines mœrore. molestiùs doctissimi viri mortem tule quod exactiorem Operum S. Bernardi C ravall. editionem ejus diligentià conse turos sese speraverant. * "Fuerat quid " dudum hanc provinciam, quantum l " mini docto, diligenti, ac Bernardi 1 " dioso, sed privato licuit, feliciter e " cutus Horstius ita, ut ejus editio am * bus, ùt ajunt, manibus accepta fu " åb omnibus, & probata, & in variis p " vinciis, ac locis sæpissimè recusa. rum, inquit modestissimus juxta, & e ditissimus Mabillonius, " cum Berna

hac ad immortalem vitam iplis Nonis Julii anno millesimo, sexcentesimo, septuages simo primo, in Ferrariensi S. Petri Monasterio:

Opera.

Ocimies Gersen Vercellensis, Ord. S. Bened. Abbas , librorum de Imitatione Christi; contra Thomam à Kempis vindicatum Joannis Frontai Can, Reg. Auctor esserius. 8. Parisis. 1649.

Joannes Gersen Abbas Vercellensis; Ord. S. Bened. Auctor librorum de Imitatione Christi iterum assertus contra Refutationem P. Joannis Fronteau Can: Reg. 🕉 Parisis 1650.

Privilegium Sancti Germani a Pratis adversus Joannis Launoii inquisitionem

propugnatum. 8. Parisiis 1657.

Privilegium S. Médardi Suessionen:

sis propugnatum. 8. Parisus 1659,

Concilii Remensis, quod in causa Godefridi Ambianensis Episcopi celebratum fertur , falsītas demonstrata. 8. Parisiis 1663.

Desense des droits de l'Abbare de St.

Biblioth. Benedict.

16

Germain des prez. Idest: Vindicia Jairium Monasterii S.Germani Pratensis. 12. Parisis 1668.

Regalis Ecclesia S. Germani à Pratis Jura brevi compendio propugnata.
Eadem Jura ex demonstrato S. Ludovici
Regis Gallorum postremo anno, mense. &
die iterum propugnata. Et Joannis Laun
noji, ac Joannis Baptista Hamelii parada,
xa. 4. Parisiis 1668.

CAPUI VI. D. Ludovicus Gabriel Bugnot.

Ob. 1673.

Udovico Gabrieli Bugnoto, perelegantis ingenii Viro Sandiserium in Dioceesi Catalaunensi patria suit. Nuntium

Martem cum vita commutavir in asceterio Marie Virginis de Bernayo undecino Calendas Octobris anno post restituam hominum falutem millesimo, sexcensimo tertio.

Opera.

Acra Elogia Sanctorum Ordinis Sancti Benedicti. Accedit ejusdem S. Patris Regula, & vita, carminibus expressa. 12. Parisiis 1665.

Joannis Barclaji Argenidis secunda:

G tertia pars. 8. . . 1669.

CAPUT VII. D. Simon Germanus Millet.

Diœcesi Suessionensi genitus, Monalicen professues est apud Vindocinum in cechri SS. Trinitatis Monasterio, Decimo errio Calendas Julii anno à nato servatore nillessmo, sexcentesimo, trigesimo seundo à natali suo die quinquagesimo sepimo. Is Hugonis Menardi, eruditissimi la sodalis vestigia premens, nec instaurane

sterium, dissipatis quaquaversum eruditis sociis, ejecerit, & exulem esse jusserit usque ad annum millesimum, sexcentesimum, septuagesimum sextum, quố cùm tertio Idus Octobris Landvenecô Brestum traijceret, apud PP. Carmelitas D. Theresiam iplendida, & erudita Oratione laudaturus, submersa per repentinam procellam navi, Auctibus involutus interiit. Elatum inde cadaver in Monasterio S. Wingalolæi de I Landveneco sepultura donatum fuit. diri hominis cladem, ac mortem deflevêre omnes, quibus præstantissimum Francisci ingenium, vigor animi, ætásque laborum patiens, cæteræque virtutes, ac dotes perfoecta fuerant. Certè comperta Parisiis morte, fuit ex Sorbonnico Athenxo, qui proclamaret: Heu quantam Ecclesia ja-Eluram accepit! Circumlata etiam vulgo Epitaphia, quibus conlachrymantes sodales, & amici acerbam Delfavii fortem miferati funt. Quædam sic habent:

EPITAPHIUM.

Incautus rapidum tentans Delfavius aquor,

primum aspexit anno millesimo, itefimo, trigefimo feptimo. illesimo, sexcentesimo, quinquagequarto, deposito scholastica militia lo ad religiosa Benedictinorum castra it, in ijsque proximo anno Sexto Nolaji in Claromontensi S, Illidii Conolemne facramentum ad aram dixit. hộc modô fanctioris vitæ fundamend præclara, universæque EcclesiæCaæ, si per vitam liceret, profutura post paulò se retulit, animumque ım Conciliorum, Patrumque monuis penitus affixit. Anno millesimo, ntesimo, septuagesimo primo, Au-Claudio Martino ad perpurganda, datéque recudenda Sancti Augustini, onensis Episcopi Opera se accinxit, in rem mox ei Robertus Guerardus, nnes Durandus, ac denique doctiffi-Thomas Blampinus, ejusdem instituales adjutorium fecerunt. At enim non odum diu in hac statione manere perm fuitFrancisco, utpote quem quatripostatrox,& obvulgatum Abbatem vendatarium excitata tempestas in venecense inferioris Britanniæ monaVix etenim capta texo dum stamina tela Prob dolor! Armoricis obruor exul

Prob dolor! Armoricis obruor exul aquis.

D.R.G.B.

Alia Paraphrasis.

Aurelii reparo laceri dum fragmina Textus,

Exorsum Textor fraude retexit opus: Ne tamen ipse nihil texat, mihi texere fraudes

Pergit: ad Armoricos texit & exi-

Interea immorior captis, mediòque la-

Aurelii vitam texere dum satago; Aureliique, meaque simul sic stamina vita

Abrupit Textor, tum male victor

D. R. G.B.

Ex his illa funt à Roberto Guerardo profecta; ad quæ hæ litterarum notæ D. R.G. B. adscriptæ funt.

Mauriana Lib. I.

21

Pro dolor! Armorico mergitur ecce

gneamens poterat solis extinguier un-

Et tantus tanta scilicet ionis aqua. D. R.G.B.

Aliud.

Dum perit Armoricis hauftus Delfavius undis,
Mergitur occiduis fol velut alter aquis.

D.L.D.B.

Ænigma.

In hæc verba Cantici Ezechiæ Isa. c.

Pracisa est velut à texente vita mea: n adhuc ordirer, succidit me.

PARAPHRASIS.

A texente velut mediis prascinditur annis Vita mihi: sava sila secante manu:

Vix

Animadversiones in librum, cui titulus s Dialogus, in quo Abbas quidam Commendatarius cum quodam Religioso de Commendis disputat. Judicium Critonis de Dialogo, in quo Abbas quidam Commendatarius cum quodam Religioso de Commendis disputat. 12. Colonia 1674.

L'Abbè Commendataire, seconde partie. Id est: Abbas Commendatarius. Pars astera. 12. Colonia 1674. Excusa suit præsixo nomine Domini de Froimond.

Libri de Imitatione Christi Joanni Gerseni, Abbati Ordinis S. Benedicti, iterato adserti, maxime ex side MSS. Ex-

emplarium . . . Parisiis 1674.

CAPUT IX. D.Guillelmus Hugo Vaillant.

Ob. 1678.

Cuillelmus Hugo Valiantius, domo
Aurelianensis, solemni monasticorum votorum sponsione se Deo, & Congregationi S. Mauri divinxit Vindocini
in Monasterio Sanctissima Trinitatis Decimo quinto Calendas Octobris anno a Virgineo partu millesimo, sexcentesimo, trigesimo septimo, atatis sua octavo decimo.

Pocta

Opera.

'Abbe Commendataire. Id est: Abbas Commendatarius, seu liber, in quo abatur, Commendas, ut vocant, Abbarum, & aliorum Beneficiorum, lege vina, decretis Romanorum Pontificum, agmaticis sanctionibus, & Concordatis yum Francia esse illicitas & damnatas. Colonia 1673. Hoc opus prodiit sub mine Domini de Boisfranc.

Réponse au Livre intitulé: L'Abbé mmendataire; Et Refutation de cette sponse. Id est: Scriptum, quo responsur libro, cui titulus: Abbas commenarius; & Resutatio hujusmodi Response. 2. Colonia 1673.

Entretiens d'un Abbe commendatai. & d'un Religieux sur les commandes. Rexions sur un livre intitule: Entretiens m Abbe commendataire & un Religic sur les Commandes. Les sentimens Criton sur l'Entretiens d'un Abbe comndataire & c. Id est: Dialogus in quobas quidam Commendatarius cum quom Religioso de Commendis disputat.

1. Ami

rum votorum religione in Gemmeticensis Comobio, Divi Petri Apostoli honoribus facro solemniter se obstrinxit Septimo Idus Januarii, anno millesimo sexcentesimo vigesimo nono. Cumque præter rerum Divinarum cognitionem Philosophiam quòque magna cum laude coluisset, mortem executus est Carnoti in Monasterio Beatæ Mariæ de Josaphat Quinto Nonas Martii anno millesimo, sexcentesimo, octogesimo.

Opera.

Raite de la Circulation des esprits animaux. Id est: Tractatus de Circulatione spirituum animalium. 12. Parisis 1682.

CAPUT XI.

D. Joannes, Bernardus Planchette.

Ob. 1680:

Joannes, Bernardus Planchette, civis Aubigniacenfis è Diœcesi Remensi in Benedictinum S. Mauri Sodalitium, nuncupatis pêta fuit ingenio, & facundia præcellens. vita discessit in Cœnobio Beatæ Mariæ de entelevio Idibus Maij Anno millesimo, xcentesimo, septuagesimo ocavo.

Opera.

Armen Heroicum in Translatione S.
P. Benedicti, a RR. PP. Benedictiis è Congr. S. Mauri * anno quatragemo tertio supra Millesimum, sexcentesium in Francia concelebrata & facta. 4.
arisiis 1663.

Fasti Sacri, sive Epigramatum, quius Sanctorum Elogia per totius anni dies anantur, Libri Duodecim. . . Parisiis

674. apud Desprez.

Hymni, totumque S. Mauri, ac bearum Eutropii & Eustella Officium.

CAPUT X. D. Natalis, Philibertus Jamet.

Atalis, Philibertus Jametus natale folum nactus est Benarvillam Diœces Rotomagensis vicum. Is Benedictino-

* V. Bolland. Tom, 3. Martij pag. 356.

rum votorum religione in Gemmeticensis. Coenobio, Divi Petri Apostoli honoribus facro solemniter se obstrinxit Septimo Idus Januarii, anno millesimo sexcentesimo vigesimo nono. Cumque præter rerum Divinarum cognitionem Philosophiam quòque magna cum laude coluisset, mortem executus est Carnoti in Monasterio Beatæ Mariæ de Josaphat Quinto Nonas Martii anno millesimo, sexcentesimo, octogesimo,

Opera.

Raite de la Circulation des esprits and maux. Id est: Tractatus de Circulatione spirituum animalium. 12. Parifis 1682.

is folemniter votis, admissus est Vindoi Decimo octavo Calendas Septembris 10 millesimo sexcentesimo, trigesimo timo. Accedente atate peregregias innii, & animi dotes, quibus Virum Deus naverat, perpetua rerum Divinarum ditatione, ac dicendi studio mirificè rit, & perpolivit. Ex ejus ore non rarò redibilis quædam hominum multitudo pendit, quam nota Bernardi facundia, itia, facilitásque quælibet persuadendi raxit. Itaque celeberrimisFrancia Conmatoribus, & Ecclefiasticis Doctoribus re optimo accensitus est. Nihil nisi ancice scriptum posteris reliquit, haud biè, ut suis Francis cumulatius prodes-, ad quorum curandam falutem propè icè factus, & natus esse videbatur. Eum ors in Remenfi S. Remigii Monasterio lavo Idus Aprilis anno millesimo, fexntesimo, octogesimo abstulit.

Opera.

A Vie de S. Benoist. Id est: Vita S. Benedicti. 4. Parisis 1652.
Histoire des miracles, qui se sont faits

Biblioth. Benedict.

par l'entremise de la sainte Vierge en la miere restauration de l'Eglise de l'Al de S. Pierre sur Dive environ l'an 1 tirée d'un ancien manuscrit de Hay abbe de la mesme abbaie, & traduit François par Dom. Bernard. Planch Id est: Miraculorum Sancta Dei Gencis Maria intercessione in prestauratione Abbatialis Ecclessa Eti Petri ad Divam circa an 1140. patratorum Historia desumpta antiquo libro manuscripto Haymonis dem loci Abbatis, & in Francicum ser nem translata à Domno Bernardo I chette. 12. Cadoni 1671.

Panegyriques de plusieurs Sai preschez par Dom. Bernard. Planch Id est: Sermones panegyrici de plus e linguæ peritissimus, ortus est in esis Cenomannensis vico, Sancta nnæ nuncupato. Emenso Artium lium curriculo res mortales valere jufque in Vidocinensi Sanctissimæ Tri-Monasterio Congregationi S. Mauri nibus votis mancipavitanno post na-Deum-Hominem millesimo, sexceno, trigesimo septimo, atatis praterer quinto, & vigefimo. Hic fanctiitæ munia sic obivit, ut eam Litterapartem, quæ illustrandis, pervadene Divinarum Scripturarum arcanis nè deservit, neutiquam negligeret. non contentus qualicunque Hebraiguæ peritia, omnes illius sinus, finésircumspexit, Rabbinorum etiam ex-Commentariis, quos cum judicio, Ru tractare non cujusvis e vulgo erum hominum est. Morrem Ambrobiit in Antiquissimo S. Germani Pra-Monasterio Septimo Calendas Maij Domini millesimo, sexcentesimo, esimo secundo.

38

ginti annornm Juvenis. Hôc loco p tus, mox omnibusita mores fuos proba ut palam effet, à Luca non magis corpe quam animo & cogitatione omnia sua ris vice blandimenta fuiffe derelicta. Sodalium suorum exemplis, & serme bus inductus, bonas horas, quæ â mc sticæ vitæ officiis, primas apud Luc semper obtinentibus, reliquæ erant, timorum Auctorum lectioni, librori que, manu à veteribus exaratorum, ; scrutationi sedulus impendebat. Qua readmodum celeres, tantásque prog siones fecit; ut etiam Viris cum virtu tum eruditione summis in amore suxtaset, acadmiratione. Eruditionem Ac rii fingularis quædam modestia, verec dia, gravitas folitudinis consectatio,

zeffete. Aliorum utebatur opera. im confiliis, neminem tamen line & grata memoria in loco dimittebat. volentiores erga se habuit Cl. Hadria-Valefium, *, qui in discutiendis non odò cunciis propè, que publici juris iebat Lucas, sed singulari etiam bevolentia mendorum quamplurium bmonebar, ac perutiles notatiunculas arginibus adfigebat; Antonium Vio-Herovallium, qui, aliorum studia vebat, acpromovebat, velut sua, pluque sua manu è veteribus codicibus cribebat, cum Acherio communir, JacobumSirmondum, JoannemGarm, Franciscum Chiffletium, eru-Societatis JEsu Presbyteros, Caro-Bultellum Ludovico XIV. R. & Secre-'uteanos Fratres, Franciscum Chesni-Joannem le Prevost, eruditissimums nicum Rotomagensem, Stephanum zium humanitate ac eruditione celefirmum, Antonium Dandinum Alte-, Dominum de Tilmont, Joannem stam Cottelerium, Josephum Quesm, Thuaneæ Bibliothecæ Præfedum,

C

amicitia Lucæ conjunctissimum. Dominum Faure Doctorem Sorbonicum, rerum antiquarum peritissimum, Carolum Du Fresne D. Du Cange, Jacobum Lanoyum Asceram Cisterciensem doctissimum, Isma-helem Bullialdum, in omni genere solida Litteratura apprime versatum, prasertim Mathematicis; Michaelem de Marolles, illustrissimum Villæ-Lupæ Abbatem, pietate, & eruditione prastantissi-mum; Claudium de Lusson, Casimirum Oudinum Præmonstratensem, Vantierium Insulensetn, virum eruditissimum, Robertum de Gyvès, doctissimum Canonicum Regularem, Dominum Luvetum, virum in rebus antiquis maxime versatum. Hicronymum Vignerium Oratorii Presbyterum, Josephum Ignatium à S. Antonio Carmelitam Excalceatum eruditissimum, 👉 antiquarum rerum peritissimum; Dionysium Godefroy, Eminentissimum, ac eruditiflimumS. R. E. Cardinalem Joannem Bonam, aliósque; ut nihil de doctissimis Ordinis nostri Viris Claudeo Chancelovio, Gabriele Gerberonio, Victore Cottono Priore Ferrariensi, Francisco Delfavio, Claudio Stephanotio ad juyanda sodalium Midia

rdia nato: Jacobo Duchemin Theologia ndegavis in Monasterio SS. Sergii & icchi Professore, Petro Sauret, Hugone athudio, Philippo Romagny * ferio & me ambitione docto. Simone Guillemoto abpriore Ghisleniano in Hannonia, Petro efcrochets, Bartholomæo Senocquio do= issimo è Congregatione S. Vitoni Theogo, & in Virdunenti S. Agerici Monaerio Priore, reliquisque propè innumes memorem, quos omnes unacum fuis ibliothecis in potestate habebat. num auxilii & Gloriæ Acherio fuit in Toane Mabillonio, qui discipulus primum, leinde socius, & particeps studiorum, ac worum; Magistrum egregiè juvit; de-ium ingravescente ætate * imbecillitam corporis peramanter sublevavit, infiitam ferè, ac informem veterum monunentorum, quibus Acta Sanctorum Ordiis sui continebantur, massam digessit, Jotis Observationibus, & Præsationibus llustravit, sicque instructa, & ordinata mnia prœlo subjecit.

Princeps Acherii Opus fuit infignis,

^{*} Præfat, ad Oper, Guibert, fin,

^{*} Spicile T. XI. præl. pag. 13.

& â nemine adhuc fatis laudata veterum ineditorum monumentorum Collectio quam Spicilegium inscripsit. Quippe ¹ inter plurima studiorum genera, quibu in communem Reipublicæ Christians " utilitatem incumbunt viri litterati, illu " sanè non inferiorem locum tenere de " bet, quo nonulli varias perlustrant biblio thecas, delitescentes in eis veteres codi " ces manuscriptos cum blattis & tinei " decertantes diligenter exquirunt, inven " tòsque sedulò percurrunt, ut ea aucto " rum priscorum scripta, quæ excidiss oredebantur, aliáque antiquitatis monu menta, é tenebris tandem eruta, pub ilicam in lucem emittant. Quis enin " dignis exprimat verbis, quantum inde " rei litterariæ folendoris, quantum uni

num à falso secernendo aniles recentiors quorumdam fabulas expellere, antiquam Ecclesia disciplinam ob oculos ponere, denique Christiana fidei sancita stabilire, arque omnia ipsius dogmata adversus hareticos propugnare. An verò hujus modi studio hac omnia cum fructu pra-

* fari quisquam dubitet?

" Quapropter non immeritò Summus Pontifex Alexander VII. testante, . & scribente ad Acherium nostrum, • quod propriis auribus exceperat, Cardineli Bona, afferuit: eos utiliorem præhre operam reipublica litteraria, qui eruende è Situ Bibliothecarum veterum lugibracionibus incumbunt, quam qui noos cudunt libros: Libri enim novi, fi quid boni continent, ab antiquis mutuari folent. "Hoc studiorum genus cum plu-" rimi hoc fæculo sectati fuerint, tum ma-" ximè nostri, ex quorum labore prodiere Spicilegium Veterum Scriptorum, " Analecta latina, & græca, Mulæum Ita-, licum, aureus liber de re Diplomatica " cum variis accessionibus, quibus novis-, simæ Sanctorum Patrum Augustini, " Ambrosii, Hilarii, Anselmi, Bernardi, ... Acha-C 3

Biblioth, Benedict.

Athanasii editiones, mirum in modur , auctæ, & ornatæ fuerunt; aded, 1 pon tam spiças aut reliquias aliquas quầm messem amplissimam, viris litte , ratis ed jucundiorem, quò magi feracem , aut minus " collegisse videantur. Hæc mundus Marteneus, quem ,, ad hunc e ce laborem suscipiendum hortatus olin fuerat Acherius, immo cum ipse par , cis, * antequam è vivis excederet, s mile opus alio (ub titulo, prœlo com " mittere cogitaret, adjutricem (inqu idem Marceneus),, à me manum, on , nium licet ineptissimo, postulare no ,, dedignatus est. Sed brevi post more s, correptus, nec conceptum opus expler , potuit; necipie ego aliis tunc studi

mibusdam hominibus cruditis in dubium tocabantur non pauca Benedictini Ordinis decora, certè ruitura, nisi præter diuturam corum possessionem valida quoque agumenta in medium afferentur. ormina nostro ansam præbuére, ubianque locorum posser, data opera ca congrendi, quibus amplior lux nostris rebus Munderetur. Nèque tamen ita obcecahe domesticarum gloriarum splendore sculos habebat, ut non illico mutare sentencians paratus effer, mox ut certiora, melarique à quocunque doceretur. Contaleos præprimis venerabatur, à quibus de admisso errore amice, ac candide admoplans effet. Egregius hac de re locus exstat and ipsum Acherium in Præsatione ad Opera P. Lanfranci Archiepiscopi Cantuariensis: " Neque, inquit, mihi succen-# feas oro, quod fæpiuscule forsan res mo-, nasticas qualibet data occasione videar " congessisse : duæ præsertim causæ sunt, , quæ me ad hoc impulerunt. , rei exegit (per se patet) ut plerumque " casdem pertractarem: altera, quia co-, ram, & scriptis identidem me con-, venerint viri non mediocriter cruditi, uou-

"tiquitatem, ac splendorem spectant, in dubium revocantes varias disputationes " instituerunt; putà de antiqua, & uni-, versali Regulæ in Gallis observatione, de infignibns Sanctitate & scientia viris, , qui inter sodales ejusdem Ordinis solent recenseri; qulbus ut facerem satis, cum , locupletissima seges exurgeret, longiùs sermonem porrigendum putavi. Certè quidem priusquam hoc Opus notis & observationibus concinna-, re aggrederer, me proculdubio nonnul-, lorum Criticis lectorum unguibus, & lituris vapulatum iri, identidem mente . revolvi. Etenim fatis mihi compertum , semper fuit, primæ in dicendo celebrita-" tis viros, & scientia præstantissimos, deletiles censorum spongias diu pertulisse. Ecquid mirum ergò, si mihi laboris pri-, mitias eventilanti hoc eveniat? Et sane, cum Christus ipse haudquaquam præstiterit, ut omnium votis responderet, Multum deliro, si cuique placere requiro: Omnia qui potuit, hac sine dote fuit:

Verum

», Verùm enim verò si quid animad-, versione dignum prudens, & eruditus Lector adverterit, verbis, literisve cer-" tiorem me reddat, impense rogo; cujus monitis submisso, subentiqueanimo acquiescam, atque in editione repetita (fi vitam dederit, & otium fecerit Deus) " quidquid corrigendum notaverit,emen.] " dare, & calculum reducere non grava-" bor; scio namque scriptum: qui odit correptionem, odit Sapientiam. " hoc genere esse nolim hominum, qui, , quidquid in buccam venerit, vel aliquod " opus compegerint, magis, quàm fabre-" fecerint, statim extollunt, & dignum existimant à nemine reprehendi; quin " etiam ut approbent omnes, & lecturi-, ant, scipsos ostentant. Ita de se suisque loboribus Acherius sentire consueverat non in adolescentiori solum atate, ac veluti tyrocinio Litterarum, sed etiam cum longo rerum ufu fubactus ad perfectæ eruditionis apicem proximè jam accessisset. Decessit Vir eruditissimus sam sancte, quam vixit, maximò sui apud omnes probos relicto desiderio, in Monasterio S. Germani à Pratis, cujns Bibliothecam cumulate ab Biblioth. Benedict.

fe instructam, & ordinamm diu obtinuerat, Tertio Calendas Maij, anno millesimo, fexcentefimo, octogefimo quinto,

Opera.

Lanfranci Cantuariensis Archiepi-scopi, & Anglia Primatis O. S. Bened. Opera omnia, qua reperiri potue-runt, evulgavit Domnus Lucas Dacherius, Benedictinus Congregationis S. Mauri in Gallia: Vitam, & Epistolas Notis & observationibus (antiquis monumentis abunde locupletatis) illustravit, & Appendicem adjecit, in qua hac habentur ex diversis M. S. Chronicon Beccense: Vita B. Herluini Fundatoris, ac primi Abbatis Becci, & quatuor priorum Abbatum ejus-

riade Novigento Opera omnia, prodeune winc primum in lucem, una cum Appendice ad librum tertium de vita Ipfins, nimirum Hermanni Monachi libri tres de Miraculis S. Maria, sive de Reparatione Laudunensis Ecclesia; de Gestis Barenoomei Episcopi ; ac de Origine 👉 Inere-mento Pramonstratensis Ordinis. Item , Nota, & Observationes (vetustis monumentis referta) ad quosdam V. Guiberti Libros. His accedunt Addisamenta, in uibus', Vita S. Geremari, B. Simonis omitis Crespeiensis, & S. Salaberga Abatisse: Nec non Hugonis Rothomag. Arhiepiscopi Libritres Dogmatum Christia. ae fidei contra Hæreticos fui temporis : 👉 Roberti de Monte Accessiones, atque Ap-endix germana ad Sigibertum. sol. Luteia Parisiorum sumptibus Joannis Billaine 1651.

Grimlaici Regula Solitariorum, nunc primum edita. 12. Parifiis 1653, Veterum aliquot Scriptorum, qui in Galliæ Bibliothecis, maximè Benedictinorum supersunt, Spicilegium. 4. Volumi-na Tredecim; prodierunt Parisis hoc or-

Biblioth Benedica. Tomus, sen Volumen I. Anno 1655. . Tom. II. 1617. Tom. III. 1659. . Tom. IV. 1661. Tom. V. 1661. . Tom. V1. 1664. _Tom.VII. 1666. Tom. VIII. 1668. Tom. IX. 1669. : Tom. X. 1671. . Tom. Xl. 1672. Tom. XII. 1675. Tom. XIII. 1677. Acta Sanctorum Ordinis S. Bene čti, in seculorum Classes distributa. culum I. quod est ab anno Christi D. ad I collegit Domnus Lucas D' Acherii, Cong gationic S Mauri Monachus ac

DC ad DCC. apud Carolum Saureux.

1669.

Saculum III. quod est âb anno DCC. ad DCCC. Pars Prima apud Ludovicum Billaine 1672.

Seculi III. Pars Secunda, apud eund.

1672

Seculum IV. quod est âb anno. DOCC. ul DCCCC. Pars Prima, apud cund. 1677.

Saculi IV. Pars Secunda. ibid. apud

und. 1680.

Saculum V. quod est ab anno Orristi CM. ad M. apud viduam Edmundi Martin 1685.

Saculum VI. quod est âb anno M. ad MC. Pars Prima sumptibus Caroli Robu-

ftel 1701.

Pars Secunda, apud eundem 1701:

Saculum VII. quod est ab anno MC. ad MCC. nunc ordinat, illustrat, ac typic parat D. Franciscus le Texier ex cadem Congregratione Vir doctissimus.

Ab erudito Dacherii calamo illustrems etiam Apologiam pro S. Mauri ad Gallias profectione, & adventu exspectarunt Bollandiani. Sed promissum, si quod dedic

Biblioth, Benedict.

dit Adherius, complevit demum Theodoricus Ruinartus, de quo suo loco * disseremus.

CAPUT XV. D. Ludoviçus Gabriel Brosse.

Udovicus Gabriel Brosse, Autissiodorensis, prima post tyrocinium, Benedictina militia stipendia secit Vindocini, abi anno millesimo, sexcentesimo trigesimo leptimo, fexto Calendas Aprilis folemhia vota emissi. Is liberale, ac ingenium confecutus ber Comobitica vita rationes dudiose percoluit, sicque Francico versu Iulit, ut Virum Mulis nequaquam iratis fuil-Lulum, æqui rerum æstimatores existiment. Diem fuum obiit in Francico, quod fuo ingenio maxime illustravit S. Dionysti Monasterio ipsisCalendisAugusti anno millesimo, sexcentesimo, octogesimo sexto.

Opera.

AVie de Sainte Euphrosine vierge , & Martyre , tirée des anciens autheurs de

^{*} Inf, cap. 3 8.

47

& traduite en vers Francois. Idest: Vita S. Euphrosyna Virginis & Martyris, sumpta ex antiquis Autoribus, & versibus Francicis reddita. 12. Parisüs 1649.

Idem, Tumulos Templi Regalis Monasterii S. Dionisii in Francia Francicis

versibus descripsit.

CAPUT XVI.

D. Joannes Franciscus Pomme-

Öb. 1687

Cannes Franciscus Pommerayus, cui Rotomagum quidem natale solum anno millesimo, sexcentesimo, decimo septimo præbuit, Gemmeticum autem in monasticæ vitæ sectatores solemniter transcriptit, sub Benedictinis signis meruit ab anno millesimo, sexcentesimo, trigesimo octavo, Pridie Calendas Augusti, usque ad annum millesimum, sexcentesimum, octogesimum septimum, quo in Rothomagensi S. Audöeni Monasterio Octavo Idus Octobris è vita excessit. De illo merito dubites, plusne Patria eidem debeat, an ident

Biblioth Renedict.

48 Eô nemo uberiorem lucem rebu & Antiquitatibus Rotomagenfibns cor ciliavit; id quod ut accuratius præstaret nulli cantorum tædiorum, fudorumve k bores exstitêre, quos 3 modò cum Patri gloria conjuncti essent, in delitiis non co Volupe illi etiam erat, amicc rum, aliorumque virorum eruditorut conatibus confilio, & opera adesse, hôc que animo anno millesimo, sexcentesimo fexagefimo fecundo in Rotomagenfi ad § Audoënum Monasterio complexus estRR PP. Godefridum Henschenium, & Danie lem Papeprochium, quos ad Gemmericen se, Fontanellense, ac Beccense sui Ordi nis & Congregationis per Normannian Monasteria antiqua deduxit, & quidqui ibi erat veterum MSS. studiose examinand

Mest: Historia Monasteriorum S. Audoëii, & S. Amandi Rotomagens. sol. Rotoiii 1662.

Histoire des Acheveques de Roiien. d est: Historia Archiepsscoporum Rotopagensium. Sol. Rotomagi 1667.

Rotomagensis Ecclesia Concilia. 4.

Rotomagi 1677.

Histoire de l'Eglise Cathedrale de Roilen. Id est: Historia Rotomagensis Ecclesia Cathedralis. 4. Ibidem 1686.

CAPUT XVII.

D. Jacobus Langelè.

Ob. 1689.

Acobus Langelè, ortu Parisinus, solemnibus votis se Numini obligavit in Santi Faronis Monasterio apud urbem Meldorum Octavo Calendas Novembris anno
nillesimo, sexcentesimo, septuagesimo
quarto, cum ei annus ætatis vigesimus ageetur. Vitam Vir Antiquitatis Ecclesiasticæ
perstudiosus posuit in Cænobio S. Dionysii
n Francia septimo Idus Maji anno supra

millesimum, sexcentesimum octogesimo

Opera.

Hoire du Saint Suaire de Compiegne. Id est: Historia Sacri Sudarii, quod Compendii adservatur. 12. Parisiis 1694.

CAPUT XVIII. D. Philippus Bastide.

Ob. 1690.

Philippus Bastide vitam ingressus est apud Fanum Sancti Benedicti de Saltu in Diœcesi Bituricensi anno millesimo, sexcentesimo, vigesimo. Mundi ludibria pertæsus, vitam monasticam solemni more professus est in Monasterio Vindocinensi Decimo quinto Calendas Aprilis anno millesimo, sexcentesimo, quadragesimo tertio. Cumque junctus Acherio, Garretio, Mabillonio, aliisque suis eruditione nobilissimis Sodalibus pro avitis Ordinis Benedictini Ornamentis masculè decertasse, animam amisti in Sanct-Dionysiano Fran-

iz Monasterio Decimo Calendas Novembis anno millesimo sexcentesimo nonagesimo.

Opera.

DE antiqua Ordinis S. Benedicti intre Gallias Propagatione Dissertation adversus Carolum Cointium Annalium Ecclesiasticorum Francia conditorem. Edita primum fuit ad calcem Saculi Benedictini III. partis secunda anno 1672. Deinde Autissiodori 4. anno 1685. Denique Autor * Miscellaneorum Hist. & Litterat. quandam ejusdem operis editionem commemorat, qua Autissiodori anno 1683. curata fuerit. Sed nobis sides typorum suspecta est.

CAPUT XIX.

D. Hieronymus Joachim Le Contat.

Ob. 1690.

I Ieronymus, Joachimus le Contat Esclaroni (Diœcesis Catalaunensis locus est)
in hanc lucem prodiit anno millesimo, sex-

D 2 CCD.

^{*} Volum. 3, pag. 205. edit. Roterodam. 1702.

centesimo, septimo. A Deo ad sanctioz vitæ Studia evocatus, & fingulari munes fingendis è severiori disciplina Comobite rum moribus destinatus, ex Mundi huju Labyrintho in Benedictinam Sancti Maux Congregationem commigravit, in eaqua anno millesimo, sexcentesimo, vigesim octavo, Decimo Calendas Decembris, copus, suaque omnia perpetua, solemnique votorum monasticorum sponsione Deo confectavit. Orationi, quæ animô fit, totum se dedidit, aliósque communis instituti sodales modum, & rationem, que facræ hujusmodi commentationes cum fructu susciperentur, gnaviter & scripto, & exemplo edocuit. Ante omnia Joachimus optavit, ut fuis peculiaribus quique Ordines finibus, ac institutis essent quam

ia plures ex infignibus Autoribus ne compositis pro Religiosis Exercitia, bid que Decendialia appellamus: utque ea ui accommodarent Religiosis omnium Ordinum, Meditationes materiis commu-🛦 🖈 bus & generalibus instruxerunt. Qua in re, ut verum fatéar, felici cum fuccessus singulare præstiterunt obsequium , cunclis Religiosis Familiis, quæ etiam-, num hodie exinde profectum capiunt. " Hoctamen non obstante, Viri illuminatissimi, & in animarum Directione " versatissimi judicârunt admodum con-" sultum fore; si quiliber Ordo haberet " Exercitia particularia, fuo inflituto, le-, gibus, & fini accommodata, acque for-, mata, quantum est possibile, juxta spi-, ritum Regulæ, quæ in illo observatur: , ut Religiosi eam professi, his Exercitiis " in fua folitudine decendiali utentes, pof-, fint in iis clarè intueri Ideam Specialis , perfectionis, quam Deus âb illis exigit, " excellentiam mediorum, quæ ipsis ad " cam consequendam subministrat, nec " non motiva ex corum Regula desump-" ta, quibus excitentur ad exequendas " suas obligationes, & praxin virtutum D 3 illarum.

Biblioth, Benedict.

, illardm, quæ eis maximè funt necessa-, riæ. Interea cum Dominus noster superiores aliorum Ordinum ad ejusmodis .. laborem suscipiendum excitaverit; ji qui præsunt nostræ Congregationi, om -, nium minimæ, quippe ulumæ earum, u que militant sub Regula, Magni Patriarcha Sancti Benedicti mihi dederunt in mandatis, ut tentarem facere aliqua, , omnibus meis fratribus propria. and datum hoc equidem simpliciter secutur s sum ea cogitatione & desiderio, ut præberem occasionem & animum adderem aliquibus ex illis deducendi ad perfectio-, nem id, quod ego nonnisi obiter deli-Ecce! totam intentionis mea , neavi. .. æconomiam. Hucusque ipse Joachimus. Coeterum plufcula commendavit

DC ad DCC. apud Carolum Saureux.

Saculum III. quod est ab anno DCC. ad DCCC. Pars Prima apud Ludovicum Billaine 1672.

Seculi III. Pars Secunda, apud eund.

1672.

Seculum IV. quod est ab anno. DCCC. ad DCCCC. Pars Prima, apud cund. 1677.

Seculi IV. Pars Secunda. ibid. apud

und. 1680.

Saculum V. quod est ab anno Orristi CM. ad M. apud viduam Edmundi Martin 1685.

Saculum VI. quod est âb anno M. ad MC. Pars Prima sumpribus Caroli Robutel 1701.

Pars Secunda, apud eundem 1701:

Saculum VII. quod est ab anno MC. ed MCC. nunc ordinat, illustrat, ac typis varat D. Franciscus le Texier ex cadem Congregratione Vir doctissimus.

Aberudito Dacherii calamo illustreus riam Apologiam pro S. Mauri ad Gallias prosectione, & adventu exspectarunt *
Sollandiani. Sed promissum, si quod dedic

^{*} Tom, 3. Martii pag, 275.

56

CAPUT XX.

D. Antonius Josephus Mege.

Ob. 1691.

Ntonius Josephus Mege Arvernis, seu Claromonte ortum habuit. Uhi annum ætatis octavum decimum attigit, sibi, aliisque hominibus cumulatius profuturus, suam casticatem, arbitrii, rerumque omnium abdicationem Deo solemnitus votis dedicavit Vindocini Nonis Martii, anno millesimo, sexcentesimo, quadragesimo tertio. A quo tempore usque ad extremam ætatem ceu speculum antiquæ probitatis, omniumque virtutum Exemplar inter suos eluxit. Omnium hominum salutam sempirarnicus commo

de Maji anno millesimo, sexcentesimo, sonagesimo primo.

Opera.

Ambroise de l'origine, de l'excellence.

O des avantages de la Virginite traduit en Francois. Id est: S. Ambrosii Ep. Mediol. libri de Virginitate in Francicam inguam traducti cum Dissertatione de origine, prarogativis, & commodis Virginitatis. 12. Parisiis anno 1655.

La Morale Chretienne de Jonas Epôque d'Orleans traduit en Francois. Id st: Jona Aurelianensis Episcopi libri III. le Institutione Laicali Francice redditi. 12. Parisiis 1661.

Insinuationes Divina Pietatis, sen Vita, & Revelationes S. Gertrudis Virvinis, & Abbatissa Ordinis S. Benedicti, a mendis, quibus scatebant, expurgata. 8. Parisis apud Fredericum Leonard... 1662.

Le Psautier royal, ou les Pseaumes de la confession composez par Dom. Antoine Roi de Portugal, traduits en Francois. Id est: Psalterium regale, seu Psalmi de

5 COM-

Biblioth. Benedict.

confessione, ab Antonio Rege Lusitania compositi, in Francicum translati. 16. Tolosa 1671.

Explication des Psaumes de David, tirée de S. Peres, & des Interpretes. Id est: Expositio Davidicorum Psalmorum, sumpta ex Sanctorum Patrum, & Interpretum Commentariis. 8. Parisis 1675.

Commentaire sur la Regle de S. Benoist. Id est: Commentarium in Regulam S. P. Benedicti. 4. Parisis 1687.

S. P. Benedicti. 4. Parijus 1687. La Vie de S. Benoift, par. S. Gregoire le Grand avec une explication des endroits les plus importans, & un abrege de l'histoire de son Ordre. Id est: Vita S. P. Benedicti, à S. Gregorio Magno scrip-

ta, cum explicatione quorumdammaximi momenti locorum, & Epitoma historia

ssimo loco natus, Vir omni doctina ali longè politissimus luculentum moæ, ac demissionis exemplum præbuit. ique abdicato, quod fortuna contu-, honorifico munere, spretisque cosecessium sollicité quassiit, quò Deo, facrisque studiis tranquilliùs vacare h-Cúmque probaret quidem monavitæ disciplinam, ejus tamen votis obgi noller, Admodum Reverendos iasterii S. Germani Pratensis Patres supaccessit rogavitque, ut in Commissionum erum cooptaretur. Porrò Commiffe, salii Oblatos dicunt, in Congregatione auri certum hominum genus sunt, 1 retenta sæculari veste, nullo voto soni tenetur, sed pacto quodam civili fe ongregatione perstaturum spondet, rùm servilibus Comobii ministeriis, ac obitarum obsequiis addictum. Luci precibus eò promptiùs cessere pruissimi quíque Patres, quò certior spe sit, fore, ut Congregatio nova Viri issitè docti accessione mirum quantum litaretur. Itaque post factum biennis ulum, perseverantiam in Congrega-: cum ijsdem pepigit Calendis Maji,

60

anno millefimo, fexcentefimo, feptuago fimo secundo, atatis quadragesimo. As receptus in gregem, præter morem, leges, que Congregationis à vilioribns muniis ab-/stractus, & ne cum coeteris Commissis, fratribusque laicis confunderetur, ad Clericarum admotus, in studia Litterarum incumbere permissus est. Que gratia insignia quadam monumenta peperit, in quibus cruditi omnes acquieverunt, si unum excipias Bultellum, qui omnia sua nibili æshimari, occultari, negligi volebat. Tanrus modestiz amor in eruditissimi hominis pectus immigraverat! Eum fubitanea mos vitæ hujus ærumnis, calamitatibúsque in fupra dicto Monasterio subduxit * Octavo Idus Aprilis anno millesimo, sexcentesimo, nonagefimo tertio.

: sujet de l'Usure, contre la cension ministre de la religion pretendiie reee. Id est: Vindicia corum, qui 'antius de Usura sentit, adversus cenn cujusdam ministri religionis, us t, reformata. 12, Parisis 1671.

Le faux depost. Id est: Pseudodeum. 12. Lugduni 1574.

Essai de l'Histoire monastique d'Ori-Id est: Specimen Historie monastirientis. 8. Parisiis 1680.

Abregé de l'Histoire de Saint Benoist. t: Compendium Historia Ordinis S. dicti. 4. Parisis 1684. Duo vo-Tertium quod typis paratum re-

:, nondum vulgatum est.

Dialogues de S. Gregoire le Grand Uement traduits en Francois avec des rcissemens, & une dissertation pour en ir la verite, & les justisser 'Id est: i Dialogorum S. Gregorii Magni, notranslati in linguam Francicam. Acunt Dissertatio, & illustrationes vaquibus veritas eorum, qua in his litraduntur, & ipsi Dialogorum libri iduntur, & vindicantur. 12. Parisiis

Biblioth, Benedict.

CAPUT XXII. D. Jacobus du Frische.

Ob, 16931

Jacobus du Frische, prognatus est Sanno millesimo, sexcentesimo, q dragesimo primo. Solemnibus votis E in Gemmeticensi Monasterio Decimo se to Calendas Julii, anno millesimo, sexcetesimo, sexagesimo tertio sactis, prastudia pietatis in Sanctorum Patrum to Gracorum, quám Latinorum libros se nitus abdidit. Deinde cum animadven ret, vix quemquam in toto Sanctorum Patrum choro inveniri, qui in operum si rum editionibus infeliciorem sortem pertus esset, quam D. Ambrosium, se

ajus hæc verba funt: " Egregiam hanc , editionem commendant chartæ puritas, " & typorum pulchritudo; librorum or-, do rite dispositus; materiæ & temporis " ratio accurate habita : libri genuini à spu-, riis critico acumine discreti; complures " Codices MSS.inter fe, & cum aliis editioni-, bus fideliter collati, neque sine horum " autoritate quicquam in textum admif-" fum; præclara editorum fides, integri-, tas, & diligentia; Tractatuum in Capita. divisio, capitumque summaria collecta; pramissa cuivis Tractatui Admonitio. , qua de libri veritate, occasione, argu-, mento, tempore, aliisque judicant; " præter Notas, quæ ad calcem paginæ , adhiberi solent; ut de variis, utilissimis-" que Indicibus nil dicam. Caveum cruditissimos editores ex vero commendâsse, norunt omnes, qui vel jactu, quod ajunt, oculi præfixas fingulis Tomis Præfationes delibârunt. Neque enim manuscriptos, quàm plurimos Codices, ad quos suam editionem exegêre, *, subinde, ut fieri , folet, consulere satis habuerunt, sed ip-" sorum, editorúmque versus cum versibus,

^{*} Przf. Tom. I. Opera S. Ambres.

Biblioth. Benedict.

bus, voces cum vocibus: fyllabas " fyllabis religiose contenderunt. C rum, inquiunt, " illud nos confidi hac nostra editione assecutos, ut e 🙀 la quæ perpetuo contra Ambrosii a Coritatem torquebant Catholica Ec fiæ adversarii, jam in posterum ex 🕶 rum manibus cripiantur. Primum e hanc legem nobis inviolabilem esse uimus, nullam in textum conjectui umquam admittere. Nam querr modum à Costerio videmus prudent " mè observatum; Qui ingenio dumu suo judicióque plusquam debeant, fidi neque præsidium omne in antiquorum emplarium collatione constituunt, 1 quidem potest, ut quandoque nonnu • quæ contra Grammaticorum canones

• lis paginis in inferiori margine quid • & qua auctoritate commutatum fuerit, fub-

Neque verò ea videntur hoc loco pratermittenda, quorum ope ac subsidio Cl. du Frische, usus fuerit in hac Ambrosiana castigatione. Remomnem ipse post quædam interpolita sic eloquitur: * ,, Certà a quidem manifestum est ad operum cujuspiam auctoris restitutionem non suffi-, cere, ut unus, aut alter codex manu exaratus cum editione aliqua confera-, tur, sed multis opus esse, ut quod in uno », vitiofum est, adjumento corrigi possic » alterius. Immò verò nec etiam satis est multos suppetere, nisi variis in regioni » bus fucrint scripti; cùm sæpè sæpiùs con-» tingat, utin omnibus unius provincias nanuscriptis iidem plane errores offen-" dantur, quod nempe âb uno, & codem » exemplari tamquam âb uno fonțe illi " profecti fint. Qua propter, ut unde-, cumque licuit, manuscripti congrega-, rentur, operam dedimus. Et primum , cura fuit, ut oppellæ nonnullæ, quarum " pauciora suppetebant in Galliis exemplaria

plaria, ad aliquot Vaticanæ bibliotheca codices exigerentur, insuperque describerentur illæ variæ lectiones, quibus usu fuerat ipse Cardinalis de Monte-Alto Erant inter eas observationes nonnulla, , quæ nobis non omnino fuerunt inutiles crant præterea conjecturæ plurimæ, qua à Latino Latinio postea editas comperi-Deinde manuscriptos bibliothecarum Congregationis nostræ, aut in provinciis, ubi adservantur, conferendos, aur in monasterium hoc Sancti-'Germanense afferendos curavimus. Hoc ipsum etiam factum est in Codicibus aliquot Flandricis bibliothecarum Ordiais nostri, & in pluribus Gallicis Ordinis Cifterciensis, quos nobis summa cum

benevolentia commodaverunt multo-

liothecas, ut puta Regiam, Sorbonicam, , Victorinam, Colbertinam, aliasque di-, ligenter perlustravimus; Unde nobis humanissimè necessarios Codices præ-, buerunt ij, quibus eorumdem manu-, scriptorum cura, custodiaque deman-, data est. Comprimis verò illud prædi-, cemus oportet, D. Tonnellerium Can. , Vict. nobis quaterniones aliquot, quibus varias lectiones ad edictionem Ambrosii , abs se destinatam colligere coeperat, lu-, bentissimo animo dedisse; ac similiter eruditissimum Baluzium non solum cou dices è ditissima D. Colberti bibliotheca , nobis affatim suppeditasse, verum etiam varias lectiones Sermonum Ambrofianorum, atque Epistolarum ad opus, , quodipse designabat, ex optimæ notæ " manuscriptis collectas, que sua in nos " benevolentia est, ultrò detulisse. &c. Ex quibus abunde constat, quam paratum, & omnigenis adminiculis fultum hoc nobile Benedictinorum par ad exornandum Ambrosium accesserit. Porrò Notæ. quibus abstrusiora S. Doctoris dicta passim illustrant, eruditissimæ ac å partium studio remotissimæ sunt. Interea tamen do&issimi Viri hôc, nec alio modo E 2

de iis sentiunt: *, De notis nostris, hocin Tomo (II) frequentiores f " ac longiores illuditerum admonebii " eas doctioribus scriptas non esse; c » pe apud quos discipulorum nobis , sonam magis convenire, quam pra n torum ultrò fateamur. Verum " cerneremus in argumentis longè gr " fimis difficultates, atque salebras r " mè leves subinde occurrere, gratian quam à novis Theologis speravimus inituros, si corum causa scabros illo , cos complanaremus, quos veterani " so vestigio calcare solent. Etiamsi , tem nobis verè simus conscii, pro , stra virili connisos esse, ne vel trans , fum unguem à Catholica fide recec mus: ficubi tamen, qua humana i

itinere deflecteremus. Hæc Viri erukisimi, quibus cum modestia, candore,
rectaque Fide conjunctius nihil dici potuit.
Lorum alter adhuc floret, alter, nempe
Jacobus du Frische vitam reddidit in Monasterio S. Germani à Pratis Idibus Maij, anno
millesimo, sexcentesimo, nonagesimo
tertio.

Opera.

SAncti Ambrosii Mediolanensis Episcopi Opera omnia, ad manuscriptos Codices Vaticanos Gallicanos Belgicos Coc. Nec non ad editiones veteres emendata sol. Tomi seu Volumina Duo. Tomus prior prodiit Parisiis typis, & sumptibus Joannis Baptista Coignard 1686. Posterior vero ibidem apud eundem anno 1690.

Autor Miscell. Hist. & Litterar. * Jacobo du Frische (quem per errorem, homini non infrequentem, Joannem vocat) etiam tribuit Vitam S. Augustini in nova ejusdem Doctoris Operum editione libris octo comprehensam, additque âb eodem susceptam quoque suisse recensionem Operum

E; run

rum S. Gregorii Nazianzeni, quam tamen oppressus morte alii cuidam perficendam reliquerit. An is alius fit Domnus Francifcus Louvard ê Congr. S. Mauri, vix dubitamus. Hic circa 1709. * Conspectum edidit novæ editionis Gregorianæ, in quo fatetur plus sibi laboris in seligendis, quam inveniendis Gregorii manuscriptis fuisse, cum vel sola Lutetia supra ducenta conservet, è quibus ea imprimis sequi constituit doclissimus editor, qua in Bibliotheca re-gia, Colbertina, item & Patrum Oratorii, ac Jesuitarum Bibliothecis deprehen-Sunt tamen, qui mussitent, supremam, ad hanc editionem manum non a Francisco Luvardo, sed ab alio quopiam erudito Congregationis S. Mauri fodali exspectandam esse.

CAPUT XXIII. D. Christophorus Tachon.

Ob. 1693.

Hristophorus Tachonius ex oppido
Sancti Severi, in Capite Vasconiæ,
Diœcesis Adurensis originem duxit. In
Ordine S. Benedicti tyrocinium secit anno
mille-

^{*} Aca Erudit, lipf. an. 1709, pag. 94.

milesimo, sexcentesimo, quadragesimo davo, illíque solemni voto se subdidit ano insequenti sexto Calendas Februarii in olosano B. Mariæ Deauratæ Monasterio. licæquissimè, sapientissiméque Verbi Diini Præconibus præcepit, viamque cerssimam, fructum ex auscultantium anisis referendi, docendo aperuit. De vita emigravit in Monasterio S. Petri de Mano-Garnerii octavo Idus Octobris anno milsimo, sexcentesimo, nonagesimo tertio.

Opera.

Ela Sainteté & des devoirs du Predicateur Evangelique avec l'art de en prescher, & une courte methode de thechiser. Id est: De sanctitate, ac siciis Evangelici Pradicatoris. Accesars bene concionandi cum brevi methocathechismum rudibus tradendi. 8. Pasis 1685.

CAPUT XXIV.

D. Jacobus Lopin.

Ob. 1693.

Acobum Lopinum, virum latine, acgrz-

cè doctissimum Parisii dedêre. Religiosa vota solemni more suscepit in Monasterio S. Petri de Burgulio, Septimo Idus Octobris anno millesimo, sexcentesimo, septuagesimo quarto, atatis undevigesimo. Domnorum Antonii Pugeti, & Bernardi Montsauconii diligentiam amulatus, Gracorum monumenta Litteraria latinitate donanda omnem operam contulit, quoad vixit. Extremum vita diem confecit in Monasterio S. Germani a Pratis Quarto Calendas Januarii anno millesimo, sexcentesimo, nonagesimo tertio.

Opera.

A Nalecta Graca, sive varia opuscula Graca, hactenus non edita, ex manuscriptis Codicibus eruerunt, Latine verterunt. & notis illustrarunt Monachi Benedictini, Congregationis S. Mauri. 4. Parisiis. apud viduam Edmundi Martini &c. 1688. Hi Monachi Benedictini sucrunt Jacobus Lopinus, Antonius Pugetus, & Bernardus Montsauconius. Lopino nominatim in hac collectione tribuuntur vita S. Euthemii a Cyrillo Scithopolitano,

sæculi sexti Autore perscripta, & Stephani Junioris Acta, à Stephano also Ecclessiæ Constantinopolitanæ Diacono litteris consignata.

Multa quóque Athanasii latina secit Lopinus, que habes in nova operum Athanasianorum editione à Domno Bernardo Montsauconio nostro publici juris sacta sol. III. volum. Parisiis anno 1688.

CAPUT XXV.

D. Julianus Gatianus Morillon.

Ulianus Gatianus Morillonius Turonibus vitam attigit sæculi Septimi decimi anno trigesimo tertio. Is, postquam arctioris vitæ desiderio in Congregationem S. Mauri secessisse in Redonensi S. Melanii Monasterio se solemnibus votis devinxit anno ejusdem sæculi quinquagesimo secundo. Ad mansuetiores Musas sactus, ca elegantia Francicè plura cecinit, ut prassantissimis co in genere quibusque meritò exæquetur. Decessit de vitæ statione vir immortali lauro dignissimus in jam laur

E 5

gsto

dato Asceterio Idibus Januarii anno millesimo, sexcentesimo, nonagesimo quarto.

Opera.

Paraphrase sur le livre de Job, envers Francois. Idest: Paraphrasis in librum Job, versu Francico. 8. Paristis 1668.

Paraphrase sur l'Ecclesiaste, en vers Francois. Id est: Paraphrasis in Ecclesiasten versu Francico. 12. Parisis 1670.

Paraphrase sur Tobie, envers Francois. Id est: Paraphrasis in librum Tobia, versu

Francico. - - - Aureliani 1674.

Joseph, ou L'esclave fidelle, en vers Francois. Id est: Joseph-seu Captivus fideliis versu Francico. - - Taurini 1679.

CAPUT XXVI. D. Michael Germain.

Ob. 1694.

MIchaël Germanus, Peronæ in Diœcesi Novisiomensi genitus, ab ipso prope æratis tyrocinio bonarum litteraru sectator exstitit. Admodum adolescens, nempe annum decimum feptimum de curad Sancti Benedicti Ordinem fe ty-1 adjunxit, ac Decimo quarto Calenovembris anno Christi millesimo, tesimo, sexagesimo tertio in Re-S. Remigii Monasterio Sodalium egationis S. Mauri Albo post edira nia vota infertus fuit, Antiquitacclefiasticarum, præcipuè Francicaindagator fuit fagacissimus. Eum es Mabillonius " focium fuum lictistimum, amantistimum quonn fodalem, & amicum, nunquam fatis defideratum diversis * in lopellat. Nec immeritò sanè. o noster Germanus anno millesimo. tesimo, octogesimo tertio, Pridie das Julii iter Germanicum, Christiai Regis auspiciis & sumptibus aggres-:, diversasque Cermaniæ Bibliotheancti-Gallensem inprimis, Augien-Augustanas duas, Sancti Udalrici um, & publicam, Ratisponensem ımerammi, Tegerenscensem, & S. lalisburgensem excussit; cujus itine-Fig

Annal, Bened. Tom. 1. przf. num. 13. & Tom. 1, pag, 416, 800,

ris discriptio exstat in fronte Tomi C Annalectorum. Dolendum fanc. fione Turcica viros oruditos à plur earúmque longè instructissimarum maniæ Bibliothecarum perlustration hibitos fuisse. Nam quod nescio qu versi sibi à Leopoldo Magno meru Franciam præproperè repetierint, i ab ineptientium hominum rumoi vel à Leopoldinarum virtutum, inter Amor in Litteratos eminuit, ignora facile profectum fuerit. Cæterum F cæ Lipsiæ publica ea vox fuit: ", O , mus, * autem, ut in itinere isto manico ex Bavaria per Franconia " Misniam perrexisset cum Socio (Mi , le Germano) editor (Mabillonit . Academiæ nostræ Bibliothecam , Paulina dicitur, non insalutatam , quisset. Nam in ea, quod præi , dixerimus, aliquot millia Tractai " Manuscriptorum, partim membra , orum, partim papyraceorum asse tur, nec scripta tantum, qualia in lectis suis jam edidit Mabillonius , alia plurima nondum edita, ut

^{*} Acta Erud. Lipf, ad an. 1686, pag. 20.

ti ejusmodi Analectorum Tomi expossint concinari; inter quæ & li-ASS. extant de Regula, & Confuenibus Ordinis S. Benedicti, aliorum-Ordinum Monachalium; Vitæitem florum, quales & Mabillonius in mania observavit, quam plurima; usque & rythmi innumeri; bona id affeverante Bibliothecario Cl. L. chimo Fellero, qui & propediem alogum MSStorum ineditorum in Quæ verba ex licum evulgabit. iruditorum Lipfiæ publicatis in hunc transferre visum est partim, ut amle Germanorum erga Sanct-Maurialuntate constaret, nec unius imprumonachi culpa plurimos alios optifectos, fuípectos, redderer, partim s illis eruditis, ac humanis pro tam benevoli erganostros animi fignifie quæcunque hic gratiarum actio eretur. Cœterum Michael Germaennio post cum eodem Mabillonio, u Caroli Mauricii Tellerii, Remenfis episcopi, Regiis sumptibus etiam Irao fine perlustravit, ut collecta inde ectile libraria & Regiam Bibliothe15

cam auctiorem, & universam rem I rariam illustriorem redderet. Cor est hoc iter Calendis Aprilis anno mi mo, sexcentesimo, octogesimo qui & mense Julio sequentis anni absolu Utriusque itineris fructus extitere ut mi; ut cernere est in Analectorum To Musao Italico, aliisque in quibus el randis Michael diligentissimus Mabil adjutor suit. Vitam clausit in S. Gen Monasterio Pratensi Decimo Calenda bruarii anno millesimo, sexcentesi nonagesimo quarto.

Opera.

Hestoire de l'Abbaïe royale de l' Dame de Soissons. Id est: He ria Regii Parihenonis S. Maria apud gustam Suessionum, 4. Parisis 1677.

Rogatus à Mabillonio, comp etiam Librum Quartum Operis de Re plomatica, qui est de Palatiis vete Regum Francorum, Villisque Regia quibus diplomata data reperiuntur.

CAPUT XXVIL

D. David, Placidus Porcheron.

Avid, Placidus Porcheron, Vir in Geographicis apprime versatus, lui sem hausit in Diœcesi Bituricensi apud Castrum Rodulfi anno altero supra millesimum, sexcentesimum, quinquagesimum, Solemni Monasticorum votorum sponsione se Ordini Benedictino tradiditin S. Romigii Cœnobio Remensi sexto Calendas Augusti anno millesimo, sexcentesimo, septuagesimo primo; rebusque humanis exemptus est Decimo sexto Calendas Martii anno millesimo, sexcentesimo, nonagesimo quarto. Ejus sunus in Monasterio S. Germani à Pratis curatum fuit.

Opera.

A Nonymi Revennatis, qui circa Seculum Septimum vixit, de Geographia Libri Quinque. 8. Parisiis 1688.

Biblioth Benedict.

CAPUT XXVIII.

D. Claudin Bresaigne.

Ob. 1694.

Laudius Bretaigne Semurii, in Dicecesi Augustodunensi, natus, solemnivotorum monasticorum nuncupatione
seconstrinxit in Reomaensi Sancti Joannis
Monasterio (vulgo Moutier Saint - Jean)
Octavo Idus Novembris anno millesimo,
sexcentesimo, quadragesimo quarto, cum
annus ei esset decimus nonus. Relictis rebus mortalibus ad immortalitatem, quam
animo semper circumtulit, aliisque ut circumferrent, sedulus autor suit, discessit
Rotomagi in Monasterio Beatæ Mariæ de
Bono Nuntio octavo Calendas Augusti anno Domini millesimo, sexcentesimo, nonagesimo quarto.

Opera.

A Vie de M. Bechelier De Gentet. Id est: Vita Domini Bachelier De Gentes. 8. Remis 1680.

Meditations sur les principaux de-

oirs de la viereligianse marquées dans los crales de la profession des religians, avec es Lectures spirituelles tirées de L'ecri-ve sainte, & des Peres, pour une retraites e dix jours. Id est: Meditationes de résipuis religiose vine officies, in religiose massessons formula expressis cum spirimistres. Lectionibus de S. Seriptura, & mosses. Patribus depromptie, pro Sacro, noem dierum secossos. Lectionibus de Parisies 1689. Concern dierum secossons.

CAPUT XXIX. D. Joannes Garet.

Connes Garetjus primum codi spiritum hausit apud Pertum Gratis in Dicesis Rotomagensi, non Rotomagi, utuidam * tradidit. Severioris vitæ conlia solemnibus ex Benedictina Regula
oti: roboravit Vindocini sexto Calenas Aprilis anno millesimo, sexcentesi10, quadragesimo septimo, ætatis anno
igesimo jam adito. Is in veterum Autoum, præsertim Ecclesiasticorum pervotrandis commentariis multus suit, singu-

Melleng. Mist. & Litter. volum. I. pag. 63.

laréque judicium in constituenda codic remuleriprorum acate omnibus probi Confiliorum fuorum fautores, amicós habent erudiciffimos vicos Emericum R thum, Lucam Acherium, Simonem B Sum è nostris, Perrum Pelhestorum somagonis Metropolis Bibliothecari & denique Nicolaum Nurritium, seu b rium. quem iple * fludiorum /uorum ëum, & laboris participem vocat. vindicandis, tuendisque prifeis Occ fui ornamentis nemini eessit Garctius indignari folitus, qui Benedictinorum, s rumque Comobitarum fidem in suspi mem adducunt propterea, quòd domi da, 80 à majoribus accepta decora n mè prodigant, sed fortiter ipsi asseran "Nemini profectò (i propugnent. Differentionem de Cassiodori Senatoris Monastico-Benedictina contra Card lem Baronium auspicatur) ,, nemini į " fectò displicere deber genuinus ille

^{,,} tatis ardor, & infita Monachorum

[&]quot; mis in Ordinem suum propensio,

[,] provehendis illius utilitatibus, & gle

^{*}ZOper. Cassiodor, Tom. 1. praf. pag. XI. * 1b. T. 1.

o centrius inclambant: figurestamen a immodica for years fludie perginn, fi fi ealto ambisme (i explet cupidicas ex dining dat trappositue train fir this wafimpline varices facus accedes, Veri plawobasturo vides gusque eò difficiles os mo stractorum mihit mutteribus, qui fodeli politici nu seligioni nomen dedere, egg grandandum velint; dum domestica pro supernont quamvis auctorius (poponde il oe gravis, & maio fuis librate motpenti iniz in coule fublidium yraium, fecus s cir luadeanti. Solum lariptoris megach, , aucoperisaientuscis naufeam parit, et co , cerrencur, velue offendiculo vericatie. B Quapropter ne Benedicinum mein Be-" medicinà Concroverlia (de Calliedori priving Monastico, Benedictina) versan-Hi sem demancianoscio quis; scier y glipa difi ferrationis hujus scopum non esse, ut w quid novum accenseam Ordini meo. " squi penè ad invidiam locuples, & felix, , nihil alienum, aut suppositium, nihil fur-: to abreptum, sur precariè concellum ambit. Litandum efferveritationon cu-, midicati, confeientia docer. Que gravissime Garctii verba ad obterendas quorun

dem Seriptorum estumnias, quibus dinem Beriedictinum gravane, perq accommodata funt. Jam vord Opu quod maximem fuem induftriam cor Garctius, est nove, cáque quead spus pocuic, emendatissima Autobij Cassio Senatoris editio, in qua lumen crudi mus, Joannes Martianeus, ejusdem (gregationis Alumnus quedata repre dit, defideravitque. *;, Neque m · sceundum eundem Marsianæum, "n gentia velinfoientia accufandus eft is retius notter, qui in ultima Caffie ", Operan editione has non emen dodicum, feu editorum feu manufi is recretion errores. Is quippe, ficur & , qui edendis SS. Patrum lucubration ,, navant operam, id, quod in mel , note libris, manu optima, & vetní , ma exeratis habebatur, bona fide rei ... nec fui credidit esse officii & muner ¿ corrigere, quæ in tam venerandæ : y quitais codicibus conftanter legel ,; tur: At nulli omnino ingratum, au , jucundum fore arbitramur, fi pre ii scepto à nobis Canonis Hebrazi es

^{*} Oper. S. Hieronymi T. 2. Suqpl. ad Divin. Bi

is distribute chievonne hos omnes legis fusive errores pode âb iis facile corrigi,
in qui ficra divinarum listerarum erudiis iona imbuti, equ centaverint hac facent
infontis unda cluste, átque abstergate,
infontis unda cluste, átque abstergat

Dela misera.

Ami Abrelii Caffiellori Sentintis, VI Idio Putricii; Confularis, El Alberticii; Confularis, El Alberticii; Confularis, El Albertico Opera vinniu in duos. Tomos dightibuta ad fidem AdSS-Goddinemitatu, Es aucta, Notis Es Observationibus illustrata cum Indicibus locupleitifimas quibus, pramititur illius vitu, qua more primum in lucom prodit cum. Disportatione de ejus Monachatu, sol. Rotomagi 1679.

In presentatione Operum Cassiodori pog. II. innuit Garctius abs se etiam conscriptam esse quamdam Notitiam dignitatum, locorum, siuminum, & id genus plurium, quamotatu dignissima eo in Ope-

F 3

Ribliath Remedict.

24 dem Scriptorum calumnias, quibus dinem Benedictinum gravane, perqu accommodate funt. Jam verd Opus quod maximem fuem industriam com Garctius, est nova, cáque quoad ejus potuit, emendatissima Aurelij Cassico Senatoris editio, in qua tamen ceudis mus, Joannes Martianæus, ejusdem 🛭 gregationis Alumnus quedam repreh dit. desideravitque. * , Neque tag ·feeundum eundem Martianzum, "ne a gentia vel inscientia accusandus est retius noster, qui in ultima Cassion ; Operum editione has non emeral dedicum feu editorum feu manufe is recruit arrores. Is quippe, ficurat ',, qui edendis SS. Parrum lucubrationi , navant operam, id, quod in meli

infiation errores posse ab iis facile corrigio inquistra errores posse ab iis facile corrigio inquistra divinarum linterarum erudibulismos imbutis, con centaverint has faceast infinate rundu cluste, átque abitergrite, infinatelle, projector vita fue Garceius statis in Monasterio Gammenicensi Octobris anno millesimo, incontessimo, nonagesimo quarro.

D. A. tomus la Copera in Calling

Malini Amelii Caffiellori Senatorii, Marinii Putritii; Confideris, Cit Areinificalisiatis Opera vinnia in divis Tarinii subjetibuta ad fidem ASS Codd. Vinnelatti, Cr aucta, Notis & Observationalius illustrata cum Indicibus lacuplificata quibus, pramittitur illius vita que una primum in luceus prodit cum Distratione de ejus Monachatu, fol. Rotomati 1679.

pog. II. innuit Garctius abs se ctian confaciptam esse quametam Notitiam dignitatams, locorum, fluminum, & id genus plurium, quametatu dignissima eo in OpeTe (Variatum) inveniri possum. V Subdiche numia foren numius volumina les, septratum curret tuncillum doc nostrum, vostquam haie editioni m Altinamiadmoverimus! Nec nob constat, sypisne illa Nositia commi tinquam succiri tieche !!

CAPÚTOXXX.

D. Antonius, Paulus Le Ga

Neohius, Paulus Le Gallais, Ru
Mohius, Paulus Le Gallais, Ru
marnine oppido in Dicerti Conflat
procreatus, Congregationis 6. Mansi
fis folominibus votis accessi in Rema
Remigii Monasterio Quinto Calendas

Reponse charitable à la Lettre dissa et cire addresse à L'aniversité de Quin r le P.D. J. controlle Ri P. Dom. Anime Paul Gallois 1686 : Id est: Ani-Responsité adsortus Epistolum quant D. J. adversus R. Batrens Dominant remium Paulum Guilestinen ad Univerateus Gudomensem seripse anno 1686.

D. Claudius Marsin.

Diagno, & presser. ... Ob i rec! Laudius Mertinus, Togonibus vicena auspicatus est anna regarate salutis illelimo, fexcentelimo, pigefimo prima. x duodecennis matrem smifis, que jam dua filii, immò fui propò immemor, in rginum Deo dicatarum qua Urfulinas cant collegio, insta cjusdem Urbis cenia constructo sacrum velum susce-Non multo post tempore in Canansc America Regnum missa, barbapuellas Christianis rudimentis imbuits idemque incredibilibus pro Deo labon us defunda, ihidem defenuit terras, ac coclum abiis. Inceribi Marcinus fili-

uka Matris vestigia strenue secutifill bres) mundi contemplit, Ordinem B dictinum subiit) Stapud vindocinum no millelimo, fescentefimo, quadr timo fecundos Terrio Nonas Februarii Six folemoibus votits, omnit fuz in Deo fixit. Estindevitam outliers infl cum extraordinaria pietate conjunct ex qua similitudinem ducerent omn tum superiorum, inferiorumque i æqualium mores. Perspecte Viri prus tiz, ac Virtus kimnie quaque mania lata fuere. Quatuor & quadraginta a diversa "Monafteria gubernava", sede univerle Congregationis prepolito Oc rali Operam Adulò addidir. Cum is nio ad omnis fummo, & excellenti vak nullum tamen Kriptionis genus aggre est, ex que sama, & plausus in Auto redundaturus esset. Ad facras piás Commentationes, unde ardentioren Dei cultum amoris spiritum Hautirent (ries, fubilitivas horas traducins, iplei diora molimina Sodalibus relinque quos curioso ingeniorum delectu hab nullis non artificiis, machinisve ad re cuenda Sanctorum Pacrum Opera peri

ibsc ... Denique Martino in acceptis seine ndafunt Sandorum Augistina Ambaga Licronymi Hilerii aliorumquo tam La mirum, quam Gezcorum Patrum mer amenta vel primeve nitori reddita, xal imium in lucent vindicata opera & fudio uditissimorum Monacherum ê Congrestione S. Mauri-quorum inclytis Eccler z Catholica ptilifimi labores * in nulleme, misindoctorume malegalorum ve viperationem trake. Integering at nchistima Claudii vita mots consensi, Haz privatura comobitana, in Majori Moasterio Turonensiagiuntem, ad immoslem lucemeranemilit Quarro, Idus Augui, anno millesimo, sexcentesimo, nonafimo listo.

Opera.

A Editation's Chrétiennes, pour les Bhanches, les fories, & les Prinéiales Festes de l'année, propres à cotates rtes de Personnes, qui aspirent à la per-Etion de la vie Chrétienne. Idest: Meitationes Christiana pro Dominicis diebus, riis, & precipuis Festis totius anni, omibus ad vita Christiana per sectionem con-

^{*}Du Pin. Nouv. Biblioth. Tora. XVIII. pag. 243.

tendentibus accommodata. s. Duo. vol Parifiis 1669. & 1684. apud Petrum de Rats. Has Meditationes adm. Rev. D. P. Prancifcus Mezger, Monachus Benedicis mus in Monafterio Sancti Petri, Congregationis Salisburgenlis, SS. Theologia, & J. V: Doctor latinitate donavit, tributasque in quattor partes valgavit Salisburgi. 12 typis Joannis Baptiste Mayer 1695. 🖼 Conduite pour la retraite du Mois, a l'usage des religieux de la Congregation de S. Maur. Id oft: Modus & rasio se re-Etè habendi in sacro secossiu menstruo : aq usum Monachorum ê Congregatione S Mauri, 12. ibidem. 1670. Libermultoties recufus.

Practique de la Regle de S. Benoist. Id est: Praxis Regulz S. Benedicti. 12. ibidem 1680. apud Ludovicum Bilbuing. Maximè pium, & summi usus opusculum

sæpè ad typos revocatum.

La Vie de la Venerable Mere Marie de l'Incarnation, Superieure des Religieufes Ursulmes en Canada, Idest: Vita Venarabilis Matris Marie de Incarnatione, Superioris Religiosarum virginum Ursuhianarum in Canada, Hæcest Claudij Mater, 4. 16. 1677. Les Lettres de la Ven. M. Marie Ges Id est: Ejusdem Maria de incurna dens Epistola 4. lbd. 1681.

Retraites de la M. Marie Go. Basdem Jaria Exercitia. 12. Ibidina 1882.

L'Escole sainte, ou Explicacion samblière des mysteres de la soy, de la Mildhite Crestdest: Schola sucra, seu samilia ris Explicatio mysteriorum sidei, eadem Autore. 12. lbidem 1684,

CAPUT XXXII. D. Ludovicus Seroux.

Ob. 1704

Udovici Serusij natalis annus incidit in annum Domini millesimum, sexcentesimum, vigesimum octavum, quo patriam sortitus est Compendium, sat celebre Dioccesis Suestionis oppidum. Contempus commodis, quorum largam spem Mundus, elegantiusque ingenium suggerebant, in Remensi S. Remigij Archi-Monasterio terrio Idus Octobris anno millesimo, sexcentesimo, quadragesimo

Biblioth. Benedict.

rendentibus accommodata. 4. Duo.
Parifies 1669. O 1684. apad Petrum
Bats. Has Meditationes adm. Rev. I.
Franciscus Mezger, Monachus Bened
mus in Monasterio Sancti Petri, Con
gationis Salisburgensis, SS. Theologia
J. V. Doctor latinitate donavit, tributas
in quatuor partes vulgavit Salisburgi.
typis Joannis Baptista Mayer 1695.

Conduite pour la retraite du Ma Fusage des religieux de la Congregation S. Maur. Id est: Modus & ratio se Eté habendi in sacro secessiu menstruo: usum Monachorum è Congregation Mauri, 12 ibidem. 1670. Liber muilec recuses.

Practique de la Regle de S. Benois est: Praxis Regulæ S. Benedicti. 12. ner vovit Charto Nonas Augusti anno Christ millesimo, sexoentesimo, sexagesimo estavo, vitarque resiquam in Virtutum, de Doctrinarum studias collocavit. Elatus de in Monasterio Sancti Joannis Lauduntento Calendas Novembris anno millessimo, sersio.

Opera.

Nonveus Systeme par pensées sur l' Ordre de la Nathre. Id est: Novem Systema cognunds de Ordine Natura. E, Paristis 1696.

CAPUT XXXIV.

D. Claudius Hugo Mathoud.

Chandius Hugo Mathoud, seu Mathudius, gente Burgundus, Matiscone vivore occepitanno millesimo, sexcentesimo, vigesimo secundo. Ad instauratam Benedictini Ordinis in Francia disciplinama snimum cum adpulisser, in cam solemnis more juravit Vindocini Sexto Calendas Occentesimo, secentesimo, secentesimo,

trigelimo nono. Accerrimo ingenio p lens, Philosophiz, Theologiz, in Domnum Hilarionem de Febure è noi Magistrum audijt, Historiæ Ecclesiasti omnigenarumque Antiquitatum, Ludie comprimis, meximáque cum laude de Non unis suis sodalibus, quos circa num millelimum, sexcentesimum, se gelimum tertium in Senonenli S. Colv bæ Monasterio Prior rexit, sed etiam e ditioribus quibusque fui tempotis Viris cultu, & amore fuit. Eum fingulari spanitate complexi fuere VV. CC. Va Fratres, Philippus Labbèus S. J. Joan Launoius, Carolus de Hanniques de B jamin Archidiaconus Stampenfis, Joan de Montpezat Arciep. Senonensis, Ja bus Boileau ejusdem Ecclesiæ Deca Percyretus, Regiæ Navarræ Præfectus, Domnus Lucas Acherius, cujus poster ris ope, hortatu, privatis & publicis se studius. & crebra litterarum, ac si dularum transmissione, ut ipse confiteti Mathudius, tandem insigne illud o perfectum est, quô Roberti Pulli, & P

* Oper. Rob. Pulli Przef. fin.

Pictaviensis.veterrimorum Scilicet Sch

fticor

Marine Like

corum Theologorum libriSententiarum uditissimè illustrantur. Finem vivendi cit Vir de Ecclesia Senonensi peregregiè omeritus in Cabilonensi Sancti Petri Monsterio tertio Calendas Maij anno millesio, septingentesimo quinto.

Opera.

Oberti Pulli S. R. E. Cardinalis, & Cancellarii Theologorum, ut voc, Scholasticorum Antiquissimi Sentenrum Libri VIII item Petri Pictavien-, Academia Parisiensis olim Cancellai Sententiarum Libri V. nunc primum in cemediti, ac Notis, atque Observatiobus illustrati. sol. Parisiis sumptibus meonis Piget 1655.

De vera Senonum origine Christiana tversus Joannis de Launoy Theologi vondam Parisiensis criticas observationes issertatio. 4. Parisis apud Simonem La

ronne 1687.

Catalogus Archiepiscoporum Senomsium ad sontes historia noviter accuruus. 4. ibidem apud eundem 1688.

CAPUT XXXV.

D. Joannes Mabillon.

Ob. 1708.

Domnus Joannes Mabillon honestis presentibus natus est die XXIII. Novembris anni M. DC. XXXII. in vico Sancti Petit de Monte, vulgò Saint Pierre-Mont, dieccesis Remensis, in Campaniæ sinibus, duabus, circiter Gallicis Leucis à Musica ponte. Ruri primis Grammatices elementis imbutus, postea Remos mature missionalis liberalibus Artibus in Academiæ gymnasio operam navavit. Progressus is suit, qui parentum, magistrorumque spem longe superaret. Quæ tum elucebant in juvene singulares animi dotes, ingenii sagacias,

cesi Remensi manciparent ejusdem ores, locum ei concesserunt anno CL. in Metropolitanæ Ecclesiæ Semio; sed alium jam designaverat superna providentia. Expleto quippe Philosoe cursu, frequentatisque per annum æ Theologiæ scholis, monasticam viin Congregatione S. Mauri amplecti Admissus pro votis in celequod exstatin urbe Remensi, Sancti nigii monasterium, ubi tum institue-:ur Novitii, ibíque per annum proba-, solemnem prosessionem emisie die Septembris anni MDCLIV. Tantos m in virtute progressus fecit juvenis nachus, tantaque animi dotes singulaim pietate in eo relucebant, ut sumn de eo spem jam tum conciperent Suores Congregationis. Sed spem in o posuit contractus ex fervore nimio Dum enim fidei ardori magis, m corporis imbecillitati consulens Maonius acriori, quam par erat, studio in rcitia pietatis incumbit , in gravissimum. nque continuum capitis dolorem inciquo diu conflictarus, sic defecit, ut, aliis rectè cogitandi exemplar fucurus erat, vix cogitare ac ne vix quidem officium divinum recitare posser. Tentată primum remediis morbus exasperabatur potius, quâm leniebatur. Unde cum sper exigua superesset, ad monasterium Beard Mariæ de Novigento prope Cordiciacum missus est: Ut ruris otio, & liberior cœlo afflicta valetudo resici posser.

Grata quidem Mabillonio fuit Novigenti folitudo: At eadem semper corporis
valetudo. Inter eas tamen nebulas, quibus velut obfuscabatur nobile ingenium, se
prodebat animus ad antiquitatis pervestigationem comparatus. Dum enim morbi pertinatioris evincendi causa rebus externis vacat; rudera omnia Monasterii vicinorumque locorum; tristes Calviniani suroris reliquias, aliave, si que nunciaren

holas, quæ tum ibi habebantur, assiduè quentare, imo nec regularibus exerbinditere, præ morbo, liceret, exteribus viliciis deputatus est. Viliora non mic humilis monachus: Sed ad przcim cellarii munus promotus, suscequidem hortante obedientia, ægrè tan. Terrebat nempe in co munere graviac multiplex rerum temporalium cura, quentiórque cú sæcularibus hominibus isuerudo, in quibus modum tenere, nec iquá extra cancellos religiosis statús egreirduum. HæcMabillonio, ad tranquilla itudinis otia nato, molestissima cum esıt,imo & periculosa viderentur, ab impor-10 munere absolvi petiit, obtinuitque.

Inter ea sacer bresbyteratus ordo, ad em promotus est die XXVII. Martij an. OCLX. novos pietati stimulos addit, cufovendæ gratia optimos quosque libros, intum per valetudinem licebat, evolvit. m in tot sanctorum hominum, qui rbeam olim pietate, ac eruditione sua strârunt, vitas, & historiam, quò explis eorum accendi posset animum afert; incidit in historiam Adalhardi, ctissimi quondam Corbejensis abbatís, præ cæteris impensiùs studuit. Cúmque legisset, sanctum Gerardum, Corbejenfem undecimo fæculo monachum, eadem fermè corporis infirmitate laborantem, atque ipse tunc conflictabatur, Adalhard precibus & meritis convaluisse; eadene fpe, & ipse fretus sanctissimum abbatens humilibus, continuisque precibus rogavit, ut, quod olim Gerardo præstiterat, sibi non denegaret. Nec vanafuit spes : quæ enim medicamenta tenacis morbi vis hactenus vicerat, eadem effectum paulatim fortita, acerrimum, ac diuturnum capitis dolorem levare primum caperunt, ac demum penitus depulerunt. Reddito sibi Mabillonio prima cura fuit meritas Adalhardo gratias referre. Et ut in hoc etiam insisteret Gerardi vestigiis, qui, ut gratum se

in laudem fanctæ Bathildis reginæ sosuit: tum ad alia ejusdem monastericia propria manum admovit, & vel edidit, vel vetera emendavit: quæ omunum collecta typis edita sunt, ad ucclesiæ Corbejensis. Et hic primus suit confirmatæ à morbo valetudinis Manii, uberiores posthæc & ampliores ti.

Missi anno MDCLXIII. in regalem i Dionysii abbatiam prope Parisios, r annum cimeliarchæ munus fic im-: ut strenuam litteris operam navaret: temporis degebat in suburbano Sanrmani à Praris Parisiensi Monasterio nus Lucas D'Acheri, qui in eruenda endaque fummo cum delectu vetera imenta indefessus incumbebat. nomen indiderat operi, cujus ali-Tomos, summo cum eruditorum um plausu, jam in lucem emiserat. nte verò exacta jam, & affecta ætate as colligendas esse, consilium fuit, m eximiæ spei adolescentem in parperis vocare, qui & post auctoris m persequi posset. Oculos statim iunt superiores in Mabillonium;

Biblioth. Beneaict. 104 quem egregio ad litteras ingenio n probe noverant. Vocatur itaque ui petias ferat venerando seni. Tulit nec litterarias modò, sed & civiles cumque potuit, in infirmum præ senem beneficus, & officiosus. At stis Spicilegii (cujus tamen posteriore tem tomi ipso juvante vulgati sunt) bus contineri non potuit vastissimu genium. Curas in novam Sanct nardi operum editionem conferre co sus est. Eam quidem susceperat de Claudius Chantelou, qui delectos dam fermones uno volumine in c comprehensos jam publicaverat. Sei novam omnium operum editionem inopina mors piis conatibus interce rem infectam, vixque cæptam din subet, totumque onus in Mabille

MDCLXVII. tum duobus voluminibus hol. tum novem minoribus in octavo, ous eruditis omnibus acceptissimum ceritatem, & nomen tota Europa fecit stori, magnaque ex tam præclaris initiis assitutain eo spes omnium Tam felici cessu permoti Superiores nostræ Congationis, animum ad sanctorum Pam, tum Græcorum, tum Latinorum iones ad antiquorum exemplarium sinn expurgandas adjecerunt; quod sam hactenus eo successu, quem non adò probi quique sed & Ecclesiæ præsu, ipsique summi Pontisices non semel tulari haud dedignati sunt.

Distractis verò prioris Bernardi editioexemplaribus, novam prœlo subjicere parus Mabillonius, eò libentiùs annuit, distraction distraction distraction distraction distraction distraction edition n ejus operum dudum meditaba. Accurate igitur recognitis san-Doctoris operibus, secundam edition n duobus tomis in solio publicavit no MDCXC. auctam quinquaginta serè vis epistolis, pluribusque distertationis præviis, & annotationibus illustratam:

grinmad illustrandam historiam sum ch - dem, tum Baclesiasticam, tum monaticam, imo & ad firmanda Catholica relizionis dogmata, norunt eruditi, quibas torum actorum ope, ac facem præferente Mabillonio, licet multa historia capita ob-Curislima, ac pæneimpervia tuto pervatere, que nemo hactenus nisi infeliciter centaverat. Sed pretium augent quam maxime eruditissima illa prafationes, sinsulis tomis præmisse, tanti vise multis, ut ses separation edere non semel cogitarint. La iis verò præfationibus selecta, caque difficillima cujusque sæculi historiæ capita, ac præcipua quæque, quæ ad disciplinant tum Ecclesiasticam, tum monasticam persinent, ipsáque dogmata sic pertractantur. me miretur, quisquis legerit, summam euloris eruditionem, nec minorem eruditione modestiam. Si quem enim interdum confutat (plures certè, nec infimi mominis viros, feriit ejus censura) tam modestè, tam civiliter ac urbanè confutat, ut confutantem vel invitus amet, qui confutatur. Certè quantum lucis attulerit vir

doctissimus controversiis, que nono seculo de rebus Eucharisticis efferbuerunt,

-nsup

Mauriana Lib. I.

antas difficultates fecuerit, pateinet orumdam operum genuisti uctoribus. antum rem Catholicam juverit, hæretin afflixerit, verum quæstionis statura triendo & restituendo, grati agnoscung Nemo nescit, nomena iditi omnes. ztatem Anonymi Cellotiani per Mabilnium nobis innotuisse. Ratramno Corensi monacho invicte assertum fuisse liım de Corpore, & fanguine Domini. quo priùs ambigebatur, Ratramni an unnis Scoti Erigenæ fætus effer utriúsque mum auctoris Catholicam de Eucharistin em à Calvinianorum objectionibus stréè vindicatam fuisse. Alia multa filco. ibus cruditarum præfationum pretium mmendari posset: hæc quippe usu & tione, notiora fiunt, quam verbis.

Initio tamen non omnes, è Benedina familia præsertim, collectioni Mabilianæ æqui, boníque consuluerunt dem enim modum tenuit virrecti amans, itatisque studiosissimus in deligendis ctorum actis, nec nisi veris indubitatise e Ordinis alumnis Ordini vindicandis & rendis, is displicuit pluribus, quos impodicum Benedictini nominis studium

minicaverat. Male actum cum Ordine existimabantili, si Benedictinus cos albo finctorum nostrorum expungeret, quos credula nimis majorum nostrorum pieus Calendariis nostris inscripserat. multiplices in auctorem querelæ sparsaque ferioca, interdum duriora. Ingrata quidem hæc illi fuêre, scriptisque apologiis propolitum luum approbare præpolitis necesse fuit : sed quidquid egerint adversarii, fiecti numquam potuitanimus veri tenax, palamque contestatus est Mabillonius, mal-Le se à scribendo penitus cessare, quana Ordinis gloriæ ultra modum studiosis gratificando quidquam scribere, quod à veritare, & sinceritate, præcipuis historiæ scriptoris dotibus, vel latum unguem declinaret. " Ut æquitatis amor, ajebat illeinapologiams. " prima judicis dos est, " fic & rerum anteactarum fincera & accurata investigatio historici munus esse debet. Judex persona publica est, ad suum , cuique tribuendum constituta; ejus ju-" dicio stant omnes in rebus, de quibus ,, fert sententiam; maximi proinde cri-,, minis reum se facit, si pro virili sua , parte jus suum unicuique non reddar. Idem

n Idem historici munus est, qui 🍇 🎎 , persona publica est, cujus adei commisk titur examen rerum ab antiquis gestsa rum. Cùm enim omnibus non lies. at cas per se investigare; sententiams, ejus sequentur plerique, quos proinde fallit, nifi æquam ferre conetur. s fatis est camen verum amer & investia get, nisi is insitanimi candor, quo inges nuè & aperte dicat, quod verum elle Menciri si Christianis omnis novit. bus, à fortiori religiosam vitam professis , nulla umquam ratione licet, longe mi-" nus cum mendacium exitiale, & perni-, tiofum multis evadit. Fieri verd , non potest quin historici mendacia veri, tant in perniciem multorum, qui verbis , ejus fidem adhibentes decipiuntur, dum , errorem pro veritate amplectuntur. " Non levis proinde ejus culpa est, qua Debet ergo fi . tot alias fecum trahit. , candidus fit, procul studio partium cer-, ta ut certa, falsa ut falsa, dubia ut dubia , tradere, neque dissimulare, que utrique parti favere, aut adversari possint. Hæc Mabillonij verba, quæ, quo affectus erat mimo, dum scriberet, probant; sed id

Biblioth. Benedia.

119

Scripta ipsa verbis omaibus luculentia monstrant.

Cùm verò in præfatione in pri partem tomi tertij actorum inter cæte seruisset de materia sacrificij eucha probassètque contra Sirmundum, p tuum fuisse solius azymi panis in co Latina usum, nec à Photij tempore ac ri cœpisse; quæ etiam obliquè saltem bant sententiam eminentissimi Care Bona, contendentis promiscuum, & ferentem fuisse, ante Photij Schisma mi, & fermentati panis apud Latinos i hic pro innato fibi veritatis amore, noi lestè tulit, imo ad Mabillonium I dedit, quibus hortabatur, ut rem acc ùs & enucleatiùs pertractaret, residu fcrupulos excuteret. Paruit ille. tationemoue de nane Fucharistico, a

dita dissertatione gratias egit Em. Cardinalis, & de victoria perinde Mabillonio gratulatus est, ac si ipse reportasset. Procul dissimilis ab iis, qui disputationes æternate student, & quantumvis adversariorum trgumentis obruantur, gravissimum pondus excutere non valentes, movere tamen utcumque nituntur, nihilque adcò reformidant, quam victos se silentio saltem fuo fateri. Quæ vero disputatio dodissimis viris discordiz somes este potuisses, eos potius sanctioris amicitiz nexibus, sola morte solvendis, sic conjunxit, quidquid deinceps alteruter scripserit , alteri confilium suum approbaverit, emergentesque subinde difficultates proposuerit.

Paulo diversa fuit, tum argumento, tum certandi modo controversia, quam non multo post habuit Mabillonius cum uno è RR. PP. Canonicis regularibus congregationis Gallicanæ, occasione libelli de Imitatione Christi. Eo ferè devenerat cæpta dudum disputatio, ut causæ periculum ex scriptis codicibus penderet. Cum autem plures proferrentur à nostris, qui Joanni Gerseni apertè saverent; adversatii, præeunte Gabriele Naudæo, qui ob

H

fusceptas Romæ cum Constantino Cajeta no Cassinensi inimicitias, iras deinceps per libellos suos ubiq; totis paginis adversus Bonedictinos evomuit, nodum hunc secare conatifunt, falsi postulando codices; sicque majores nostros corruptorum exemplarium reos palam, ac publicè agebant Pæda certè, ac illiberalis nota, quam â piissimis patribus nostrisamoliri officii nostri esse duximus. Facile fuit. Impetratis quippe iis ipsis codicibus, qui falsi postulabantur, nec iis tantum, sed & illis omnibus, qui ex Italia, Germania, Belgio, & Gallia, quàm maximo numero fieri potuit, corrogari potuerunt, Lutetiamque Parisiorum adductis, exhibiti sunt peritis, si qui tunc temporis fuerint, perspicacibus, & â studio partium alienis judicibus, ut decretoriam de sinceritate aut corruptione sententiam ferrent. Quibus vero? Clarissimis viris. Antonio Faure Doctori Parisiensi Sorbonico, Carolo le Cointe Oratorii Presbytero, Annalium EcclesiasticoruFrancorum auctori, Antonio de Vion domino d'Herouval Rationum publicarum auditori, Hadriano Valesio Hi-Aoriographo Regio, Stephano Baluzio, ColColbertinæ Bibliothecæ Præfecto, & Jóanni Baptistæ Cotelerio socio Borbonico: quorum omnium agmen ducebar illustristimus Parisiorum archiepiscopus Franciscus Harlæus, qui in causæ cognitionem descendere haud dedignatus est, conventumque in ædes suas hac de re indixit anno MDCLXXI. Prolatis codicibus, & quant diligentissimè potuit, excussis, & ad severiores criticæ leges exactis comprobati funt omnes, & ab iis falsi suspicio prorsus remota; quod solemni instrumento non solum perinisimi arbitri, sed etiam illu-Arissimus archiepiscopus declararunt Cui quidem instrumento postea subscripsic, expensis scorsim codicibus, qui ad examen vocatus oportuno tempore adesse non potuerat, Carolus du Fresne dominus du Cange, regii ærarii Quæstor, vir in ms. codicum lectione versatissimus. Exacto dein biennio, cum suos codices exponere non curâssent adversarij, noster Franciscus Delfau instrumentum vulgavit apologiamque pro Joanne Gersen edidit, instrumento maxime innixam. Toto triennio, quo superstes suit Delvasius, nulla apologiz Gersenianz responsio opposita

est: eo vero, dum Britanniz inferioris fretum trajiceret, sæviente procella aquis obruto, jam inexspectata prodiit, sub hoc titulo, "Vindiciæ Kempenses a R. P. , - - - Canonico Regulari Congregation n tionis Gallicanæ, adversus R. P. Franciscum Delfau &c. Nec id reprehensione dignum, si auctor à verbis temperafser, que in totius Benedictine familie redundabant injuriam. Eam dissimulandam non esse ratus Mabillonius edidit anno MDCLXXVII. Animadversiones in Vindicias Kempenses, in quibus illatas Ordini Benedictino & Delfavio injurias folita moderatione propulsat, mss. codicibus & prædicto instrumento fidem, & auctoritatem asserit, adversariique præcipuas obicciones diluit.

Utrumque scriptum Delfavii scilicet & Mabillonii, si legisset auctor bibliothecæcriticæ, quatuor tomis distinctæ, quæ Gallico idiomate cum omnium offensione prodiit annis MDCC VIII. & MDCCX. à referendis * tum brevi quodam R. P. Du Molinet, Canonici Regularis, (si quæ criti-

CO

Biblioth Critiq. T. 1. pag 18, & legg, p. 89. & legg.

to fides) schediasmate, tum Naudzi virulento calamo scriptis libellis fortè abstibuillet. Sed longe magis debuisset, si vel oculos injecisset in ea, quæ Mabillonius scripsie libro III. de Re Diplomatica cap. III. & in Supplemento cap. IV. & XIII. ubi fingulas Naudæi, aliorùmque Naudæo fimilium criminationes valide refellit. Hæc dissimulanda non erant, nec ea iterum in os impingenda, quæ jam turpis calumniæ convicta fuerant; longè minus audacter pronuntiandum erat, Parisiensibus omnibus probata fuisse Naudæi scripta, & àb eo jus omne sterisse. Forte Parisienles non erant illustrissimus Parisiensium archiepiscopus, Joannes Launojus, * Antonius Faure, Corolus le Cointe, aliique peritissimi & integerrimi arbitri, qui præmisso diligenti examine à Gersenianis BenedictinorumCodicibus omnem falfi suspizionem removerunt. Præstat certè ab jusmodi judicibus absolvi, quàm à critico damnari, cujus jam notior fides, quá ut cuiquam imponere possit solita dicendi confi dentia.Egregium sanè judicem, qui sentenpiam ferre ne lectis quide litis instrumentis aulit H 3

[&]quot; Vid. Animadren, in Vind. Kemp. p. 158.

ausit; imo ex iis ipsis partis unius inf mentis, in quibus ingenium non min quam eloquentiam defiderari fatetur i met. Aft non admodum attendebat nus ille Criticus, obviis quibusque m libros inferciret, ut crescente librorur numero, & mole, accresceret & aud merces. Sanè legenda erant, quæ ex dito Societatis JESU presbytero, Max liano Rasslero, refert Mabillonius in S plementi loco citato. Ille diplomatis. davienfis vindicias fuscipiens adversus I manni Conringii cenfuram, fancti B dicti familiam ab inusta per iniquum ce rem confecti Lindavienfis diplomatis vindicat; * improbatque, quòdatte rit, hic auctor censura sua Gabrielis N dæi satyram, an diras, contra totum plissimum magni Patriarchæ cœtum, c que ipse latinitate donaverit (idem fac est in novam lucem protulisse, quo oblivione dudum jacebat) quod fa boni viri non fuisse dicit. " Nam ve " labes, inquit, adulterandi nimi " Pontificum, Cæsarumque decreta, " mís. codices, verê adhæsir Ordini

infinitelyto; velab homine irato, & sui præ mine vindiciæ cupidine impore, extoro, aut u im magnam partem per nefas conficta est. ar . Si illud; profectò lex illa charitatis, tanme topere in facris oraculis inculcata, non faciendi alteri, quod tibi fieri nolis, vulgari, & propalari areanu non finebat, tantoque minùs sinebat, quod res non unu aliquem hominem, sed cætum numero amplissimum, antiquitate venerabilem, & nullis non titulis hodieque præful-gentem, tangebat. Nec enim vel priyatus quisque æquo fert animo, quod , pullus aut pauci sciebant, id unius lo-, quacitate populi rumorem fieri. Quid ergò necesse erat communi eruditorum " lingua vulgari (dicerem ego; denuo publicare) " quod soli Galli, & ex his non multi (jam bene nulli) ad eam diem le-, gerant, & sciebant? At si commenta, funt ista hominis rancore & invidia ta-, bescentis, ùt sanè existimo, quæ pru-, dentiæ, quæ humanitatis, quæ charita-,, tis jura ac leges finebant, ne dicam jube-, bant, tenaci chartarum memoriæ ea-, demillini, & viros planè innocentes tam , turpiter, & ignominiose coram eruditis eiamo. H 4

Biblioth, Benedict.

omnibus traduci? Quem igitur æstin

" bimus Conringium (vel Criticum Coringio longè iniquiorem) " qui istud

" cere non dubitarit? Quid fidei mer

" tur, qui nullo, vel suo, vel publ

" emolumento famam alienam tam ir

" dè allatravit; tam probrosè tradur

" Hoc omnino est artibus non bonis

Hac religiosus Soc. IESU presbyter ad

"Hoc omnino est artibus non bonis
Hæc religiosus Soc. JESU presbyter adl
minem heterodoxum. Sed quid ad
tholicum? quid ad sacerdotem, qui in
artibus, quas ille non bonas vocat, cor
nuit? Facinus horruisset vir pius, nec j
artes non bonas, sed pessimas, & charace

nuit? Facinus horruisset vir pius, nec j artes non bonas, sed pessimas, & charact sacerdotalem dedecorantes vocare non bitasset, Sed jam ad cæptű sermonem rec Ex quo vulgandis Sanctorum noss

rum actis animum adjecerat Mabilloni

DCLXXVI. MDCLXXXII. & IDCLXXXVI. Antiqua monumenta funt on temerel, & prout fors offerebat, collega, & inferta, fed maturo examine felecta, nalia funt opuscula theologica, fragmenta inciliorum chronica, fundationes ecclesiam & monasteriorum, Epistolæ imperatorem, regum, sumorum pontificum, & episcorum, inscriptiones, acta, formulæ, alia ejusmodi, quibus pretium addunt llectoris notæ, observationes, & dissertiones. Plura alia ejusmodi monumentin scriniis reliquit, suo tempore publiquada.

Sed fructum, quem hactenus ex Malonii peregrinationibus, plurimisque ab lustratis archivis ceperat respublica litteia, vicit eruditorum omnium judicio, quem percepit ex libris de re diploma.

1. Dum Archiva perscrutaretur, pluniis invenerat tum primorum regum strorum, tum imperatorum, tum voum summorum pontificum, tum denie aliorum nobilium virorum diplomaquorum pulverem excutere vix tenat quisquam, quia vix legere poterat diosè verò collegit vir sagacissimus, rei

pretii non ignarus. Alium quemvis terruissent infolentes, ac impliciti litt rum characteres, styli barbaries, ferm ambages, ut alia benè multa fileam, cem alteri cuivis figere nata. At diffi tates improbo labore non tantum ipfe peravit, fed & fuperandi viam alios edo certas regulasque tradidit, quibus totas rum instrumentorum ratio, usus, form auctoritas, finceritas aut falfitas dignofci teft. Uttamen non minus novum, q arduum ac falebrofum erat argument nihil festinandum esse censebat vir dens, donec maturitatem affecutum tantæ molis opus. At cœpta dud jamque satis meditata maturare com Danielis Papebrochii, viri edicis Sancto actis celeberrimi tentamen. terum chartarum nulla sibi fuisset para copia, pullasque ferè scripturas auden vidisset, quod nulla sibi archiva lus licuisset, ut modeste fatetur vir candi unius dumtaxat, aut alterius chartæ ir ctione in transversum actus, judicium nibus iniquum tulit. Pronunciare si dem non dubitavit, in Propylæo ad A lis romum secundum, charcas fidem bere ed minorem, quò majorem p tantiquitatem: in toto Franciæ regno lam chartam finceram, ac genuinam riri ante regnum primi Dagoberti; cissimas autem sub illo, ac post illum usad secundæ stirpis Reges scriptas habequæ vel autographæ dici possint, vel ex, ographis fideliter desumptæ: eodem do ratiocinandum & de privilegiis apoicis, quibus ab episcoporum jurisdiciiexempta monasteria, & sub immeram sedisRomanæ protectionem suscepunt: denique de Adeodati papæ priviio pro Martiniano comobio, deque aliis rum pontificum pro Dionysiano, arque porro omnibus, tempore primæ stirregiz editis, illud omnino tenendum ; , tantò minus adhibendum eis fidei . into plus præseferuntantiquitatis.

Hæc & alia, cùm archivum Dionynum velut officinam falforum diploman traducerent, & in omnium aliorum,
uno confossorum, imo totius Francici
ni redundaret injuriam, æquo animo
e non valens Mabillonius, falsis Papechii regulis veras opponendas esse du-

Ad argumentum igitur dudum fuprum jam probe meditatus accedens,
zumque ad rem diplomaticam per-

124

tinebant, accuratius, & attentius expendi digerit, explicat, archivorum fidem, auctoritatem tuetur, collatisque secumin vicem infinitis propemodum, quas insp xerat, chartis, regulas eruit, quibus g nuinz à spurlis, integræ à vitiatis discer queant, veterum scripturarum varia sp cimina, in tabulis LX. accuratissime del neata, oculis exhibet; & ut verbo dicama infignem illam de re diplomatica lucubra tionem in lucem emittit, anno M DC₃ LXXXI. in fol. maj. Ad novum illud and; quariæ artis genus, quod hactenus aggressus erat nemo, obstupuit Litterarius orbis, aq præter mentis acumen auctoris, ingenii fagacitatem, profundam eruditionem, immensam veterum recentiorumque lectionem miratus est rem diplomaticam certis

Hæc fuit Mabillonii gloria, tam din mansura, quam diu vigebit antiquitatis studium, ad quam illustrandam, quantum conferant veteres chartæ, norunt, qui experti sunt. Ut tamen juncta sempet invidiæ gloria, quam vir doctus merito consecutus erat, quidam post viginti de amplius annos, quam prodierat opus de re diplomatica, imminuere conati sunt. Sed conatibus non respondit pro votis exitus. Quæ enim de Auctore de opere fuerat apud eruditos existimatio, mansit incolumis, imo exirritis conatibus crevit. Idque verissimum esse expertus est prudens quisquis rerúæstis tantor, quod initio libri primi de re diplo-

126 Biblioth. Benedict.

matica pronunciawa Mabillonius, a idargumentum pro dignitate tracta dum opusesse in primis eruditione no vulgari,tum multo veterum chartaru , atque archivorum usu, quibus etia moderatio & æquitas accedar. Qui v , uno horum destitutus id susceperit, " mendum esse, ne aut falsas regulas p yeris obtrudat, aut incidat in temeraria " præcipitemque censuram. Nam, ùt a , dit in supplementi Cap. I. si de uno si gulari instrumento decretorium fer , judicium difficile est homini in hoc arg " menti genere minus versato: quan magis de universis statuere arduum, , periculosum, si non adsit ca experient quæ non nisilongo hujusmodi mon " mentorum ufu comparari potest? N modo dedicendæ erunt, ut his influte, latinitatis monumentis animus assuescat.

Et tamen plerumque accidit, ut, qui illis, studiis imbutisunt, de his quoque summe mo jure judicandi potestatem usurpent, rideantque alios, qui secus sentiant.

Quapropter qui se rei diplomaticæ arbitros profiteri volunt, de his idem existros profiteri volunt, de his idem existros profiteri volunt, de his idem existros profiteri volunt; de his idem existros profiteris volunt

Cùm autem vir clarissimus adversariorum rei diplomaticæ objectiones jam
plus satis vel consutasset, vel occupasset in
opere de re diplomatica, vel ea principia
statuisset ex quibus omnes pæne à peritis
facile solvi possent, nova scripta doctorum
judicio permittere maluit, quam data opera refellere; ne refellendo, vel eadem cum
tædio lectorum iteraret, vel lites cum temporis, majorísque momenti laborum dispendio perennaret. Ne tamen & sibi
& doctorum amicorum consiliis prorsus
de-

[#] Quintil, lib. 1. c. Le

deesse videretur, mediam hanc iniit r Paratum dudum habebat Sul mentum, novæ librorum de re diple tica editioni ab omnibus expetitæ, q tum meditabatur, subjungendum; ratim tamen imprimendum, ne, qui i rem editionem sibi comparâssent, no emere cogerentur. Huicillud præmi confultius esse duxit, ratus (nec fefellit) id plus fatis effe ad fuccutiendas inane versariorum objectiones; iis tamen v si nulli fuissent, ne nominatis quidem expresse confutatis. Prodiit igitur in cem Supplementum ann MDCCIV. in dilata in opportunius tempus nova ed ne, quæ demum vulgata est anno M De IX. In co supplemento, retractato br ter Diplomaticæ totius argumento, arc lam nihil superesse confidens, quod lectorem æqui verique amantem remorari posset, à contentiosis scriptis abstinendum sibi meritò censuerit., Si quis, inquit, , rixas, & contentiones persequi, & in-" gerere amet, nihil responsi à me exspe-, etet. Ut enim ab ejusmodi cavillationi-, bus semper abhorruit animus; ita,nune " maxime, his tricis confici puderet reli-, quum hoc ætatis meæ ac temporis, quod " melioribus studiis occupari decet. cit quod dixit vir pacificus: quidquid enim egerint quidam, ut veteranum militem proritarent, à proposito dimoveri non potuit, non causæ suæ diffisus, quæ jam absoluta videbatur, sed paci, ac tempori consulens.

Quibusdam tamen ex Mabillonii amicis, cùm major tanti viri moderatio videretur, quàm res ferret; amici, veterumque diplomatum, adeòque venerande antiquitatis vindicias susceperunt, Inter eos excelluit illustrissimus D. Justus Fontaninus, tunc in Romano Archigymnasio publicus eloquentiæ professor, vir non solùm politiorum Musarum studio led omnigena eruditione conspicuus, &

ad ejusmodi pugnam, si quis alius, inst ctus, & municus. Is ergò librum ed Romæ anno MDCCV. cui titulus, Vin cia antiquorum diplomatum, quem su mo pontifici Clementi XI. nuncupavit quo singulas adversariorum objectio accurate expendit, ac solide, & c refellit. Egregium multò post exceperunt epistolæ duæ de dem argumento: altera est, " Don , Lazzarini ex nobilibus de Mauro ad ai cum Parisiensem, pro vindiciis antiqu " rum diplomatum Justi Fontanini Fo , juliensis. Romæ MDCCVI. " est M. Antonii Gatti ac V. C. Jacob .. Bernardum. Amstelodami MDCCV Ea omnia continenter referre visum quia ad idem argumentum pertine Nunc ad incorptum redeo.

Opus suum de re diplomatica nun pavit Mabillonius illustrissimo viro D. anni Baptistæ Colbert, generali ærarii n deratori, summòque regiorum ædisic rum præsecto, cui acceptissim munus suit, tum ob argumenti i vitatem ac dignitatem, tum ob auc ris ipsius mentum. Is pro am

ad regni decus & ornamentum momnibus promovere satagebat, erudiomines quoscumque noverat, multa alitate sussis ex ærario donis recreare, & ndere gestiebat. Mabillonium prointer eruditos non insimum tenentem m, sibique jam dudum & virtute sua, uditione notissimum, inter benesicia-

Regis describi curavit, constitutaei ex ærario regio annua pensione, , qui schedulam deferret. Sed quireım ferre, in iis præsertim rebus, non pat, miratus est regiæ munificentiæ a â Mabillonio recusari. Ubi enim dulam vidit humillimus, & religiosæ ertatis amantissimus monachus, stabnuit, nec ulla ratione flecti potuit, ut Id unum responsi elici âb co it, se illustrissimo litteratorum Mæcepro liberalitate, ac beneficentia, quàm imam posset, habere gratiam: cœtese nullius rei indigere, utpote cui neria omnia, pro statu, ac conditione, im è monasterio, & congregatione editarentur; se id unum ab illustrissiriro efflagitare, ut congregationi suz. quæ litteras litteratosque pro modulo co favere pergat; quod si obtineat, se opips muneratum ac perbeatum existimare. Suit pissimi viri animus, quàm diu vix nec semel alias ejusmodi pensiones sibi amicis oblatas accepturum se constan negavit, studio paupertatis utique, mos sticarumque legum, quibus nihil pot umquam habuit.

Quòd si à pensionibus annuis ad abhorruerit Mabillonius, quòd repugna viderentur monasticis legibus, à quibus latum unguem dessectere volebat; que sur monastica beneficia, quæ et monastico statu penitus eduxissen amplisque redditibus excusso obediatiæ jugo ditassent, facile, me s

ιċ

Juvat, nec decer. Id tantum ad institutum facit. Famam fuisse, Mabillonio graves cum monacho quodam simultates fuisse, quod hic ut erat in mis. codicum lectione versatissimus, passim inveheretur in Mabillonii studia: ajebat enim sibi, dum Landeveneci in inferiori Britannia habitaret, plusquam mille & ducentas chartas videre licuisse, ex quibus saltem octingentas falsas deprehendisser. Nec inter illos dumtaxat iras fuisse, sed & inter alios omnes, qui in monasterio Sancti Germani à pratis litteris operam dabant; adeoque flagrâsse, ut non solùm foras erumperent, sed etiam Mabillonius, turbarum si non auctor, saltem incentor, earum tandem pertæsus nihil intentatum reliquerit, ut congregatione discederer: quod revera fecisset, si regularem abbatiam rex Christianissimus ab illustrissimo præsule rogatus concedere voluisset. Hæc fabula, quam frigidis inficeriis identidem ornare studet auctor. Ubi quot verba, tot calumniæ funt.

Falsum siquidem est, ullas umquam Mabillonio cum dicto monacho simultates suisse; nisi quòd Mabillonius, pro sua

pietare, & regularis disciplina studio, imi f patienter ferret illius mores, haud fatis re-Falsum est, hunc Landeveneci umquam habitâsse: vix tota vita sua quatuor dies in eo monasterio moratus est, per quos monasterii chartarium vix evolvere licuit. Hæc, levio-Sed gravius & infulfius, eum amplius mille, & ducentas chartas ibi vidisse, quarum octingentæ faltem falsæ essent, å monachis utique aut suppositæ, aut vitiaræ: hac enim familiari criminatione delectatur in primis Criticus, illucque per fas, & nesas, opportunè importunè semper revocat conceptum in monachos odium inexorabile: quamvis de injuriis lege postulatus, mente male conscia timens, ne meritas dudum pœnas tandem daret, palinodiam folemni scripto dato die 19. Martii anno MDCC. coram eminentissimo Cardinale de Noailles archiepiscopo Parisiensi canere, quam causam adhibitis probationibus dicere sibi tutiùs esse censuerit. Levissima certè satisfactio, si injuriarum toties repetitarum ratio habeatur: quam tamen hortantibus tum Christiana caritate. tum eminentissimo Cardinale, tum claris**fimo**

o quodam abbate, amico communi, spère Benedictini, meliora deinceps de te sperantes. At si palinodia insuper ita, ad ingenium redire christianæ lefinant, artificiosiùs saltem instruenda criminatio, nec ita infabre cudenda, ut m magis, quàm stomachum moveat. iculum sanè in exiguo satis, & obscuro nasterio, censu tenui, in angulo Briniz minoris ad mare sito, cui si quæ vicina sint monasteria, certè perpauca, licique census, tantum occurrere poe chartarum seu genuinarum, seu spuım numerum, quantum vix tota Brinia suppeditaret. Nisi contendat Cris maximam partem illius provinciae tarum, sive quæ in archivis publicis, quæ in monasteriis aliisque ecclesiis, quæ apud privatos asservantur, falsitaut corruptionis vitio laborare. ım, si quas umquam chartas illi mo-10 videre licuerit, paucissimas fuisse, dam nimirum ex iis, quæ in historia inniæ à nostro domno Alexio Lobineonscriptæ aut citantur, aut integræ rentur: quæ si falsi postulentur, falsitaguments, si quæ sint non calumniæ, con-

IΔ

Biblioth, Benedict,

136

convitia, falsi rumores, anilesve sa proferantur; excipietauctor, nec con tationem detrectabit. Sed mirum; sus falsis chartis indesinenter repetitis; nostras obtundi à garrulis illis, qui ne tè quidem unam authenticam tota vit viderint, legere vix possint, nec prin gularum elementa noverint, quibus g næ à spuriis discerni queant. Verùs lumniis citius, quam argumentis res sicitur.

Quod addit Criticus, fictitiarun fenfionum vel auctorem, vel incent fuisse Mabillonium, adeò insulsum es si persuadere voluerit, iis certè scrip qui Mabillonium ne nomine quiden verint; aliis, quibus perspecta est pii viri morum lenitas, humanitas, cari

raffirmamus, fidemque apud prohonestos quosque habebit affirmam esse cogitationem, quæ non tanabillonii mentem numquam subjelà qua, pro sua in Deum pietate, in congregationem amore, tenaci dvendo officio constantia, scrupuninimis quibusque regularibus exdiligentia, abhorruisset tanti viri

Vacante quidem abbatia Sancti , quæ modici census regularis abt nostræ congregationis, in Agalicecefi, ad quam nominandi jus peem Christianissimum est; hortati abillonium Superiores majores, & non jusserunt, ut opera & favore imi Remensium archiepiscopi Cauricii le Tellier, apud quem multerat, eam à Rege sibi impetrari cu-10n utabbatiali reditu frueretur, ac rbitratu suo statueret; hoc numconfilium fuir: sed ut eo cedente erio, res illius afflictæ hac accessio-7ari possent. Eo animo paruit vir s, archiepiscopum adiit, hic ret negotium non successit ex sentenmno utique non Mabillonii, sed

Biblioth. Benedict.

138

Sed quam alienus fue monasterii. ejusmodi dignitatibus humillimi vir mus, alia paulo post patesecit oc Defuncto abbate Mauri - Monaster quæ regularis abbatia est in Alsatia; congregationi addicta, liberaque eli fibi abbatis, annuente rege, facultat dens de substituendo in ejus locum billoni cogitavit amicus ejus R. P. pis moriæ domnus Hiacynthus Alliot, regularis Mediani - Monasterii, cons tionis Sancti Vitoni; coque facilius nuisset à monachis, quò gratiæ, & a ritati, quibus apud cos plurimum va accessisset candidatiper se commend mi virtus. At cò adduci numquan ruit Mabillonius, ut huic rei assenti Quidquid enim scriptis ad eum litteris mi convenire; gratiis proinde amico be rogare, ut ab incoepto desistat, nece catam quietem sibi invideat. Hæc se-Mabillonii epistola, cujus autographum nes R. Patrem Alliot vidisse se sidem fatestis omni exceptione mojor R. P. domsa Augustinus Calmet, congregationis seti Vitoni monachus, eruditis, ac existis in Sacram Scripturam commentaceleberrimus.

Hæc & alia si diligenti sciscitatione zrere voluisset Criticus, ab inofficiosa isura fortè temperasset; temperare cerdebuisset. Sed ejusmodi scrupulis dum excussis, majorem ingenii fœcundiran, quàm religionem, & diligentiam in nscribendishistoriis prodere voluisse vier. In exemplum, intersexcenta alia, oferri adhuc potest, quod ait, Benelinos * Sancti Germani à pratis, mor-1 Marja Moriset, relicta Ludovici Bilne, Typographi Parisiensis, ex solo ercimonio librorum ad usum congreganis Sancti Mauri ab eo editorum, iniquis nnino rationibus sibi vindicasse sumam vi iti. & novem milliú librarum, fraudatis ea fum-

Biblioth, crit, Tom. 4. pag. 54.

suma hæredibus; hæcque se didiciss sis instrumentis, quæsecum comm vit D. Touret, dicta vidua hares e Atqui tamen & D. Touret adhuc vive valens, cùm id audivisset, palam pro tus est coram gravissimis viris, quor des, religio & auctoritas paulo min tant quam Critici, totam cam narrati falsam esse, & calumniosam: & ip thentica instrumenta & acceptilat quæ penes nos funt, clamant. Benedictinos à D. Touret, sed hunc à Benedictinis accepisse viginti mil nongentas libras, pretium videlicet rum ad usum congregationis Sancti impressorum, puta Breviariorum, nalium, Gradualium, & aliorum eju di, quos in auctione publica mercia

msabiles, quæcitat Augustinus libro ir. & lit. cap. XII. particulam ita, quam runt editi, abesse tum in ms. Auguodicibus, tum in ipsius Apostoli texræco, qualem utique exhibent libri editi publica auctoritate, tum ipsi manu exarati. Editi, inquiunt, t. Abest ita à mss. & a Graco. Pau-1a verba, eaque purè historica. n funt, quæ catholicæ fidei studio sucis optimus ille catholicus acriter redarquasi dedita opera scripta, ut Calviorum impictas firmetur; hincque ci, posse audacter asserit, codem animo Tas fuisse in nova editione Lovanienannotationes, quibus Calvinianorum res refelluntur. Sanè præstat egregiis :Aici - illius argumentis Calviniani(mi ılari, quâm episcoporum, doctissiumque hominum, tum Catholico-, tum Protestantium rationibus, ipsisedictis publicis, Socinianismi, alioque gravissimorum errorum, ac flalæ malignitatis palam argui.

Alia ejusdem furfuris plurima, que n bibliotheca critica, nec uspiam alibi m habere debuissent, missa facimus.

Sicubi

Sicubi vela dedit auctor ingenio mordaci i (primum hoc specimen non fuit) nullibi certè tam passà. Non mirum proinde, fi tantam habuerit apud omnes offensionem, ur querelis ad illustrissimum Cancellarium delatis, Regii concilii decreto suppressum fuerit opus, sub gravissimis pœnis prohibitum, & ad chartariorum pistillum damnatum. Et meritò quidem. Tanta quippe comminiscendi lascivia est, ut pauca fint, quibus sua ex omni parte constet veritas, plurima ex toto conficta, secum pugnantia, falsi sæpè convicta, & confutata, iterum tamen incredibili audacia prolata: tantæ iræ, ut laxatis frenis in obvios quosque, vivos, defunctos, ipsosque sanctos, nullo discrimine habito, insiliat auctor, mordeat, laceret, discerpat; sed nullos crudelius quàm monachos, Benedictinos præsertim, hominum genus injuriis opportunum. Si homini fides, falsarii sunt, chartarum, diplomatum, & manuscriptorum corruptores, prædones fæneratores, impostores ex suppositis san-Ctorum reliquiis quæstum facientes, Calvinianorum fautores, omnis eruditionis experces, acque ignari, quorum ediciones, audiup

bus à tot annis incumbunt, inutiles trsus, nec aliud exhibent, quam male igestas codicum mís. lectiones, absque icio, & eruditione; quorum claustra ordiæ sedes, & ut verbo dicam, dænes funt. Nihil hic verbis exaggeratur. nim coloribus passim in tota bibliotheritica delineantur monachi. a facerdos fuit, isque fere octogenarius, hæc proferre, scribere, in vulgus effer-& ad nauseam repetere non erubuit, horresceret honestus quivis ethnicus. let quidem tantas ineptias, calumnias, mpierates retulisse; aft protulisse pudeebuisset magis. Sed, ut Sallustii verutar, cum omnibus locis nos maledictis ret Criticus, non placuit occasione dareticere: ne quis modestiam in consciam duceret. Operæ saltem pretium it, hominis ingenium patefecisse, non ecens mortui (utinam fatis expiata quæ ntem adussit aliis invidiam conflandi rigine) cineribus dolorem inurere vir: sed ne cui fucum faciat in scriptis fem-

To, 1, p. 22. 101, 109. To. 2, p. 223. To. 3, p. 101, & feqq, 104. 105. & feqq, 110. 111. 115, 116. 331. & feqq, 334, 335. 337. 339. 344. \$13.334.360.361, 365. To. 4 p.54.297.298.

femper manens affectata dicendi confitia. Sed ad Mabillonium, à quo non digredi coëgerunt sæpiùs iteratæ, h nusque dissimulatæ criminationes, roratio.

Anno MDCLXXXII. Burgun studiorum causa peragravit, ut illius pre ciæ archiva & bibliothecas persust. Occasione captata, illustrissimus D. J nes Baptista Colbert diplomata quædaregiam samiliam spectantia per eum en nari curavit. Ex relatione sibi sacta n ac magis comperit vir illustrissimus mam esse Mabillonii iis in rebus perit nec minorem sinceritatem & sidem. Quidem animi dotes cum eximias ac si lares esse cogitat, eas totas, dum licerarie utilitatem, regninsus decus, quo nibil antiquius habe

magnificum litteratorum patronum robata, Mabillonius ad iter accingere abetur. Paretille; & quamvisà folitue monastica avelli in exteras regiones è ferret: ca tamen dispendia abunde ircitum iri sperabat, ex iis, quæ ad illuındam historiam nostram collecturus Ubi doctissimi viri in Germaniam rentus proximi fama ad amicos, quos quentes illic habebat, perlata fuit, cungaudere, gratulari, & tantum non fes dies agere, nulli non ad se invitare. mibus folatium erit, scribebat unus, vel spexisse tantum virum. Discedit ergd isiis anno MDCLXXXIII. mense Junio unte, socium itineris habens, qui & diorum erat, domnum Michaëlem rmain. Quinque mensium spatio perat Burgundiæ comitatum, Alsatiam, eviam, Bavariam, Tirolim, Helved-, aliasque provincias. In Austriam coibat: sed iter interclusic Turcarum exitus Viennam tunc oblidens qui etiam litum maturare coëgit, ne quæ suspicio ri posset de Gallis monachis Germaniam picionis pleno tempore percurrentibus. in morebor peregrinationis circumstanregrino ubique exhibitos: historiam ipic descripsit initio tomi quarti Analectorum; it quamvis pre innata sibi modestia maximam delatorum honorum partem reticutir, exiis tamen, que scripsit, satis conficient, quod non scripsit, certatim videlicat contendisse ornatissmos omnium atdinum viros de excipiendo, quo maximo poterat, honore, tam insigni hospite.

Rediit porro Mabillonius ex es pertgrinatione non honoribus tantum cumulatus, sed quod jucundius erat, pretioss anziquitatis monumentis onustus, que et in archivis & bibliothecis, fibi ubique ferè ultro referatis, eruerat. Haud contemnendam partem luce donavit in tomo quarto Analectorum, qui primus idneris fructus fuit: in quo præter iter Germanicum operi præmislum, ubi narrat præcipus quæque, quæ sibi occurrerunt, & quæ in Germaniæ Bibliothecis visuntur, plurims reperiuntur hactenus inedita, quæ quisque historiæ studiosus legerit, laboris eum Aliis verò multis non pænitebit. quæ publici juris facere operæ presium non erat, usus est ad illustrandos Annales Ordinis nostri. Sed gratior force Gallis no-

oziî

ftris, imo & Germanis iplis, itineris Germanici fructus fuerit eximium opus de Liturgia Gallicana. Cum chim Germaniam adiret vir doclissimus, ad Luxoviense mohafterium accessit, atque inter semilaceras veteris ejus loci bibliothecæ reliquias invenit antiquissimum Lectionarium litteris Franco-Gallicis leu Merovingicis (criptum) quod in facris ad legendas propherias & epistolas cum euangeliis ante annos mille apud Gallos in usu fuerat. Repost reditum maturius expenia, accurateque digelta, hoc de argumento lingularem edidit tractetum: in quo liturgiz Gallicanz, qualis ante Carolum Magnum apud majores nostros rebepta erat, verath fortham, genuinosque ritus explicavit. Opus in tres libros tribuitur. În primo tota liturgia Gallicana ratio, verus sactà supellectilis aqud Gallos nostrates, ecclesiarumque forma & apparatus describitur, & illustratur. mentum hactenus obscurissimum & å nemine, nisi irrito conatu, tentatum; deficientibus quippe idoneis hujus rei montimentis. Que fuerit etiam majorum no-Atrorum per id tempus de Eucharistia fides & persualio, in exordio & fine libri expo-

K Ł

HitUf:

Secundus liber exhibet lection natium Gallicanum, continens lectiones prophetiarum, epistolarum, & evangeliorum per totum annum in missa, & in is majorum solemnitatum officiis regitandas: quibus omnibus lucem afferunt · Mabillonii observationes subjects. Tertium · librum constituunt missalia tria antiquistima. Gothico - Gallicanum, Francorum, Se Gallicanum verus, que quidem licet à Tosepho - Maria Thomasio jam edita, à E Mabillonio probationum inftar iterum Vulgata funt, ne ob raritatem exemplatium Romanæ editionis ea suo operi deesse non-- mulli caufarentur. Accedit denique de-"Aissima & singularis disquisitio de cursu ! Gallicano, id est, de divinis officiis, que in ecclesia Gallicana jam inde à primis cemporibus obtinuerunt. Hæc fere fumma operis de liturgia Gallicana, quod prodiit | in quarto anno MDCLXXXV. non minor · certè fructus, quem ex Mabillonii itinere · Germanico retulit res Christiana. · itineri accepta referri debet Trithemii annalium Hirsaugiensium nova edicio, triplo ur minimum auctior, quam hactenus fucsac. Cùm enim inter ms. codices bibliohecæ Sancti Galli pretiosum hunc thesauum reperisset Mabillonius, mox San-Galenses nostros hortatus est, ut eum erudiis cupientibus diutius non inviderent. denignè concesserunt illi, suisque typis pus in duos tomos in sol. distinctum edierunt anno MDCXC.

Reversus è Germania Mabillonius ilistrissimum Colbertum, itineris auctoem, ê vivis ereptum magno tum sui, tum ruditorum omnium mærore reperit. ore ut optata quiete frui diutius sibi liceet, spes erat; at non permisit, qui littearum promovendarum post Colberım curam susceperat illustrissimus Renorum archiepiscopus Carolus-Mauritius · Tellier. Cùm enim Mabillonio impense veret, suoque & aliorum experimento idicisset quantum utilitatis exitinere Gerranico capisset ecclesia; eŭ adItalicam pegrinationé inducendum esse existimavit, um ut aliquid utilitatis ecclesiæ, reique litrariæ inde accederet; tum ut conquisitis gia bibliotheca libris fieret locupletior. ropositum Rex confilium laudavit, justitne, utiter Italicum, quemadmodum & ermanicum, regiis impensis conficere-

Biblioth. Benedict.

150

tur. Mandața regia exsequi dum no berur modo, sed & urgetur Mabille ineunte vere anni MDCLXXXIV. iti annum sequentem differre cogit supe niens morbus. Interim dum confi tur valetudo, autumnum in perlustr Normannia, studiorum çausa insi Sed tandem exacta hyeme, longing sc diuturnior in Italiam peregrinatio pienda fuit. Discedit itaque Parisis D. Michaele Germam, prima die A MDCLXXXV. illuc reversurus die 11. lii anni insequentis. Totis quind mensibus Italiæ bibliothecas vetere poyas, archiva & cimelia perlustravit fasque adeo librariorum officinas: ex bus omnibus magnam pretiofamque pellectilem, utilitati publicæ confer comparare volucrint, tum qui cadem loca cum fructu peragrare cupierint. gum esset summos honores ubique loco. rum à Principibus, Ducibus, Cardinalibus, Legatis, Præfulibus, Abbatibus, eruditis omnibus, omniumque ordinum spectatissimis ziris, Mabillonio delacos, enarrare. Failis usque ad viros principes aditus, thefes publica ei nuncupata, laudes ejus frequenauditorum cœtu stricta, & soluta, pratione celebrate, illustrissimi cujus-, que urbis viri turmatim in occursum ejus ffusi, ac de excipiendo, & retinendo apud e cam infigni hospite contendentes, secreiora, & pretioliora quæque ei comiter, & ilariter reserata, satis superque testantur, |uanta esset tanti viri apud Italos fama, & xistimatio. At tantum abest, ut honoes ambiret humillimus monachus, ut poius studiose fugeret; aded ut sæpius deliuerit, amicorumque confilium frustratus. uerit, ne qui deserrentur; sæpe tamen & ose ea in re deceptus ab amicis. um moratur, ad congregationem Indicia nter consultores vocatus, sententiam prountiare suffragium que suum promere jusas de quibusdam libris Vossianis de dilu-K 4

Biblioth. Benedict.

152

vio non universali, tanta cum eruditio Et modestia protulit, ut mirati Card les secundum eum sententiam dixerin

Perlustratis demum præcipuis busque Italiæ locis, quo duxerat non curi ositas, sed illustrandæ antiquitatis e ditas, Parisios rediit, thesauros illic inve & Italiæ & Orbi cum sæmo redditt Primitiæ sucrunt Museum Italicum, vulgatum anno MDCLXXXVII. in partes divisum. Prima continet iter cum, in quo totius itineris seriem de bit; Italicarum bibliothecarum, mentorumque veterum, quæ occurren notitiam exteris hommibus, qui lit amant, præbet, additis ubique criticis o vationibus; ac denique viros litter quos in Italia novit, in aliorum cogr

critu Ambrofiano, quibus lucem affe-Mabillonij annotationes non híc moed & fingulis monumentis præmissæ. reciosius nullum, quam vetus Sacratarium ante mille annos scriptum, in ensi Monasterio repertum, quod ad riam Gallicanam pertinere demonstrat octissimus, & propter ea Gallicanum t; quod excipit antiquus liber pænialis, in quo multa scitu digna occurad veteris disciplinæ ecclesiasticæ cog-Biennio post, id est anno nem. CLXXXIX. prodiit alter ejusdem zi kalici tomus, in quo continentur qui libri rituales S. R. E. qui Ordinis noe comprehendi solent, plerique antea Ivulgati; & sijam editi, ob novas acones & notas quamdam novitatis grapræseferentes. Operi pretium addit missin ordinem commentarius, in præcipuos Romanæ ecclessæ ritus exrt Mabillonius. Plura alia ejusdem ris volumina in lucem edidisset ex iis. in Italia collegerat, nisi consilio obices cissent tum alia studia, quibus otium endere necesse suit, tum maxime tur-1s Europæstatus, quo liberum com154 Biblioth, Benedict.

mercium cum exteris interclusum fuit.

Inter ea Mabillonij auxilium implorantibus fuis, ad alia calamum vertere compulsus est ordinis monastici vindex acerri-In solemmnes ordinum ducarús Burgundiæ conventus ad hominum memoria non modo admissi funt Benedictini præcipyarum, & antiquissimarum provinciæ abbatiarum octo, ted & primum ex parte cleri regularis, ante cæteros omnes regulares, locum semper tenuerunt. Ea prærogativa nemine contradicente gavisi sunt, donec Canonici Regulares circa annum MDCLXXXVII. litem movere, eosque de possessione dejicere tentarent. Id ut obtinerent, scriptum obtulêre tum Regi, tum ordinibus Burgundiæ, in quo auctor fic fecatu utriusque Ordinis disseruit. Cum-Mabillonij scripto respondere conatus talter è Canonicis Regularibus, sed i moderatior, cjus responsionem alteripto confutavit. Acta sunt ea omano MDCLXXXVII. Erit fortè, qui hanc aliis eiusdem naturæ similem urans, totam confuctis litium ambaagi existimaverit. Ac judicium lonversum tulerit, qui viri doctissimi a perlegerit. Totidem discrizationes omnigena eruditione refertæ, in quividquid ad antiquitatem tum monatum Canonici Ordinis spectat, expen-&illustratur, quas quisque partes in fiæ officiis, honoribus, dignitatibus & nistratione objetit, exponitur; antium canonum & auctorum testimonia dantur; uno verbo præclara historiæ: sciplina seu ecclesiastica seu monastipita solide pertractantur, adeò ut misic tam brevibus scriptis, si rerum rabeatur, tanta congeri, ac digeri po-Ea postmodum suos in usus Laria nverterunt, edique curârunt Bonedinostri Helvetii, & Germani, à Cang-Regularibus similiter lacessiti,

€56 Biblioth. Benedict.

Eodem anno scribere compulsus es Mabillonius epistolam ad amicum, de pri mario instituto Romarici-montis, * qua ecclesia olim nobile monasterium sancti monialium Ordinis fancti Benedicti, nunc collapía regulari disciplina, conversa est is collegium Canonicarum fæcularium. Cùm enim illius loci abbatissa Canonicarum sua rum mores in melius reformare vellet, ha novæ reformationis impatientes, abbatissa licem intenderunt. In iis verd scriptik quæ in vulgus emifêre, non tantùm contendebant ecclesiam suam numquam momasticoOrdini & regulæ sancti Benedicti ad dictam fuisse, sed & Mabillonium assertioni suz vadem perperam omnino citabant. I co magis indignatus, quo contrarium apertè statuerat multis in locis, & in iis ipfis, qua

Mauriana Lio...

meanno circiter M. D. abjecto cum mo-Canonicas, nullis constrictas votis, evasemne.

Biennio post alia difficultas Mabillonium cum doctissimis viris, quos impense venerabatur, commisse, Illustrissimus Regula mentioné fieri facrificii Eucharistici communionisque sacramentalis;ac proinde · voces Missa, & communio Sancta, qui-. bus utitur Sanctus Patriarcha Regulæ fuæ capitibus XXXV. & XXXVIII. à vulgata acceptione detorquendas esse, ut priori fignificerur divinorum officiorum conclusio seu finis; posteriori, pauculum panis & vini, quod à lectore mensæ sumitur ante lectionem, in fignum ecclefiasticæ communionis cum fratribus suis, quibuscum edere non potest. Violenta quidem & toti contextui repugnans videbatur hæc explicatio: cum tamen illustrissimi abbatis commentarius typis editus non esset, sed à multis exscriptus dumtaxat & lectus, facile dissimulari potuisset, nisi doctissimus auctor disser-

dissertationis Gallicz de Hemina vini, quais fuis indulget Sanctus Benedictus, in fecumda editione in abbatis sententiam, sua retractata, non modò ivisset, sed & pro es decertaffet: quem non multo post subsecutus est alter, qui Regulam ê Latino il Gallicum fermonem convertit. Veritit = Mabillonius, ne nova hæc opinio, à con-Banti totius Ordinis tradicione discedens, & communi interpretum Regulæ Tententië repugnans, latius ferperet, eam foriptis corcendam este sibi putavit. Tractatum proinde patrio fermone ediditanno MDC-LXXXIX. in quo novam corum auctorum explicationem confutat, nullaque folidaratione niti posse demonstrat. Argumenta veto petit tum à priorum monachoru, Sando Benedicto antiquioru, praxi, tum à comuni

vod mixtum vocabatur) ante refection sumere possent, ne grave eis esset jeium sustinere, mixti sumptionem iis ous post Missas & Communionem, id post missa sacrificium, & communim eucharisticam, que à jejunis perciida erat, distulisse: tum verò lectomixtum sumplisse propter Communio-Sanctam, ne ipia lectione, & consione vocis periculo factas particulas exendi objiceretur. Hæc fere tractatus ıma, in quo auctor identidem alia affidisciplina ecclesiastica & monastica cai illustrat. Hunc tractatum domnus udius de Vert, ex antiqua observantia niacensi, quem nonnihil seriebat, futare aggressus est, opposita dissertaie, sed verbis (sæpiùs parum urbanis nofficiosis) ac confidentia, quam arnentis & rationibus graviori; in qua inde refellenda à contentione semper orrens Mabillonius otium abuti noluit; mvis justæ querelælacus esse potuisset, ed auctoris tractatus nomen ideo sibi otum esse dissimulatiet dissertationis tor, incivilius appetere posset.

Gravior, ac paulo diuturnior exstitit,

160

ene fubinde exarfit Mebillonium inter, \$ - elerissimum abbatem Trapensem, ex shije 2. Alieri observantia Cisterciensi, concernțio i de Audiis monschorum. Jam duduge - Mabillonium hortabentur & urgebent not · mado majores nostræ congregationis, fed - Scalii doctiflimi-viri, utaccurate different . de studiis monachorum, que nimirum; - de qualia & quousque eis frequentanda ef-Ant , certamque studendi methodu perceriberet, que cum ipse tem felicie winsellet, alii, pro suo quisque fine ac in-. minio , iisdem vestigiis insistentes similier . pripossent, & ad cam studia sua cum fru-: Au exigere; rati videlicet, nihil periculo-. fius effejunioribus, quam ut rectore ac du . ce destituti seipsos avidius, quâm consul-: tius immensæ lectioni committentes, obvia quæque temere captarent, sicque incerti, quo ferrentur, totam vitam in ftudiis, sed incasso labore, ducerent, sibi-& cecleliz inutiles semper futuri. Re, ut par erat, expensa Mabillonius Superiorum & amicorum confiliis concedendum effe putavit; atque adeo tractatum edidis de studies monastices in quarto anno MDC-XCL quem in tres partes distribuit. In iroirg

jori ostendit, studia litterarum, ea etiam. æ consuetis, jamque receptis Scholarum ercitijs coluntur, monastico statui non itum non repugnare, ijsque monachis n interdici, sed adeo necessaria esse, ue onastica disciplina, rectusque monasterum ordo & æconomia sine ijs consistevix possint, quodeò verius esse demonatur, quò jam monachi clericatu nobilii, ea scientia, alijsque dotibus instructi è debeant, quas facri canones exigunt. ım argumenta petit ab iplius sancti Bedicii Regula & praxi, ab exemplo tot iltrium Benedictinorum, qui scientiæ laufloruerunt, à locupletissimis præcipuom monasteriorum bibliothecis, & a connti demum, & perpetua totius ordinis ditione & disciplina; probatque tantum esse utà litterarum studijs monachos arerint Concilia, & summi Pontifices, ut tius admoverijusserint, longeque majous ac funestioribus malis obijci monaos imperitos, quàm litterarum studio-In secunda parte expendit ea omnia idiorum genera, quæ monachis solitarijs nvenire possunt, ostenditque omnia illis rmitti posse, que ecclesiasticis viris lice-

ant. Tum, quod caput eft, præcipuusqui operis finis, ad fingula particulatim desce n dens, quo quisque gradu ferri debeat, quibus fubfidijs munitus ad studium sibi præferiptum, aut à se delectum accedere, quos auctores, & quo ordine evolvere, qua m tione lectiones suas dirigere, & digerere, qua arre collectanea conficere, & in adverfaria redigere; uno verbo: qua certa methodo quisque procedere, ut ab errandi periculo tutus ad scientiæ, cui vacat, culmen pertingere valeat, fuse pertractat, & docet. In tertia parteagit define, quem fibi in studijs suis proponere debent monachi, cumque esse debere meritò contendit, ut ad veritatis notitiam & claritatem referantur, nec à præcipuis, quibus monaches quisque tenetur, monastica vira officia

ttalogus selectorum librorum, quibus ecesiastica bibliotheca instrui porest, indiitis, ubi opus suit, melioribus edicioniis.

Nullus ferè liber, majori omnium ausu exceptus est, quâm tractatus iste de udijs monasticis, qui non monachis imtaxat, fed omnibus alijs, doctis juxta & doctis, utilis, incipientibus tutam, & exditam ad scientias viam, provectioribus emplar, omnibus vastissimum erudicios s campum aperit: adeò ut mirum fit, hoinem, qui in eruendis e pulvere & first, iartis veteribusque monumentis maxiam vitæ partem egerat, de alijs omnibus ientijs fic differuisse, quasi in unaquaque tam vitam infumplisset. Tanta fuit opefama, ut brevi distractis prioris editionis emplaribus, alteram vix elapso anno cure necesse fuerit; quam eandem anno sequenti typis suis recudere Bruxellenses. ne tanto munere defraudarentur exteri. min in Latinum sermonem convertit ımpodunensibusque typis in Suevia edi ravit anno MDCCII. R. P. Udalricus audigl, monasterij S. Angeli Andechs, è angregatione fanctorum Angelorum etifida Ĺà

custodum Benedictina - Bavarica monachus: dubia historica etiam latinè vertit, & in suorum usum apud Sanctum Gallum in Helvetia edidit R. P. Hermannus Schenck, ejus monasterii bibliothecarius. Totam verò secundam operis partem, quz adusum magis comparata est, cum dissicultatum serie, Italico sermone donatam, Romz vulgavit anno MDCCI sub hoc titulo: la scuola Mabillonia, R. P. Nicolaus Hieronymus Ceppi, Augustinianus. Hze quo in pretio apud omnes esset Mabillonii tractatus, satis superque testantur.

Probatum tamen omnibus de studiorum monasticorum ratione opus displicuit viro clarissimo Armando - Johanni Butillerio, abbati B. M. de Trappa, strictioris observantiæ Cisterciensis: adeò ut sententiam de eo suam dissimulare non potuerit. Jam enim edito tractatu de sanctis monastica vita officijs; severioris disciplinæ zelo ultro metas abreptus, studia monachorum non modo vexare aggressus erat, verum illis turbari monasteria, sanctiorem disciplinam enervari, monachorum animos à rebus serijs ad nugas avocari, superbiaque instari, pietatem exstingui, ca

tandem cum religiosæ vitæ professione. sanctorumque patrum legibus & institutis constare non posse acerbè deploraverat. Non poterat Mabillonius, de studijs monasticis scribens, abbatis illius testimonium, quod magni ponderis apud multos efse intelligebat, silentio præterire, & argumenta illius ad examen non revocare. Fe cerat id, more suo, tam modeste, ut nihil contentios disputationis haberet ejus oratio, quam ita temperaverat, ut nobilis ille adversarius ne verbulo quidem læsum se queri posset. Is tamen lecto tractatu de studijs monasticis, statim illum, ne monachis suis, utajebat, fraudi foret (quibus tamen asceticos dumtaxat, non certè Mabillonianum legere permittebat) refellendum suscepit; sed stylo vehementiori, quasi actum foret de monastica disciplina. sam porro non tam argumentis, quam vivida & varijs figuris splendida oratione ita pertractat, ut non Mabillonius modò, sed congregationis religiosæ & personæ pietate conspicuæ ab inofficiosa censura intactæ non sint; quasi scilicet nihil tam abditum in profana etiam litteratura sit, quod non Mabillonius addiscere juberet; ipsas vete-

L 3

Biblioth. Benedict.

166

res inscriptiones, numismara, fabulas guas peregrinas, leviora tandem pab studij, dostrinæque ascetarum esse ve

Tam sinistre accipi sententiam doluit Mabillonius. Et si quidem sol quamvis immerenti, facta fuisset in corde facile pressisser: sed contumel totum Ordinem jactas, oblitosque: litterarum falsos colores dissimulari posse, nec debere, non ipse modò, s superiores, virique alij clarissimi, inter illustrissimus Franciæ Cancellarius, c bant. Jis igitur hortantibus resumpi lamo, abbatis Trapensis responsion madversiones in candem responsione libro titulus) opponere festinavit; ad octavo circiter mense, quam prodier fpontio (prodierat menfe Februario MDCXCII. incunte) animadversion

onachis liceant, majora tamen, aut miora, pro cujusque captu & superiorum jucio; non verò, ut falsò exposuerat abbas, rum scientiæ omnes, de quibus egerar labillonius in tractatu suo, monachis ne-:Nariæ sint; longè minus, an monachi mnes promiscue, nulloque discrimine ibito, in majora studia altius sese demittedebeant. Tam insulsa cogitatio Mabilnij mentem numquam subierat; & quàm ea abhorreret, sic declaraverat, ur diseris non posset, tum in tractatus sui epistonuncupatoria ad juniores monachos m alibi passim, ubi ca studia quæ ad meocrem saltem litterarum sacrarum intelentiam conferunt, omnium; majora & iora, paucorum; certa quædam, ùt maematicarum, numismatum, inscriptioım, &c. ferè nullorum esse scribit. Itaie restituto, quem desormaverat abbas, nuino quæstionis statu, totum argumenm instaurat, caque vi & efficacia, solidie & perspicuitate pertractat, adversarij jectiones solvit, criminationes diluit, niium in omnibus zelum coërcer: veheentiores impetus reprimit, malè lacesios plures illustres acsanctos viros, integrasque congregationes vindicat, ut i batem suscepti consilij non pænitue faltem pœnitere debuisse constans of um sententia fuerit. Sed si in tota e spuratione Mabillonij eruditionem, stantissimúmque ingenium; moder nem non minus mirati sunt unive quamvis enim inofficiosè & durè, in rens licet, exceptus fuisset, eum tamen dum tenuit, ut verbum nullum excic quod convicium sapiat, causamque i dum infirmare malit, quam ca confu que non nisi inclementioribus verb fellipossent. Et ne qua vel levissima in corde odij suspicio in aliorum ar oboriri posset, clarissimum abbatem, q impense veneratus semper fuerat, a missima principe fæmina invitatus, 1 Deo, sibique vacans cogitarer dies ans, & annos æternos jugiter in mente Pijssimum quidem consilium; rct. cclesiæ damnosum, quæ ex tanti viri ibus non modicum fructum adhus ctura erat. Id ubi audierunt duo ilsimi præsules, graviter improbarunt, puod res erat, tanto viro non licere indotes fibi à Deo in aliorum commoconcessas obruere. Hortati sunt prout novam sanctiCypriani operum edim curaret. Assensit ille; jamque ad se accingebat, cùm ab alio occupatu cognoscens, pristinum consilium ree volebat. Sed acriter obstitere tum riores, tum amici, exposueruntque sua hactenus studia, peregrinationes, oad illustrandam Ordinis nostri histocollimare cùm debuissent. eamdem ab olo conscribi posse & debere, præter n vix ullus alius unquam occurreret, tot subsidijs & dotibus instructus ad accedere posset: hanc esse omnium o spem, omnium vota, totius Ordinis :Ctationem, quæ si frustraretur, justum apud posteros expostulationis locum ; ex se quidem arduum esse opus, sed Biblioth, Beneditt.

179

ei longè faciliùs qui tantam rerum de cistarum peritiam jugi studio, summár foribendi facilitatem assidua exercita comparaverat; quod proinde aggr negaret, alios deinceps ejus exemple cerritos ne tentare quidem aufuros, fi opere utilissimo, immo & necessario (nem, ecclesiam, & ipsam rempubl defraudatum iri. His, similibusqu tionibus permovebatur quidem Mabi animus; una remorabatur caduca jam affectaque valetudo: at Dei auxilio c fus rei tandem manum admovere co tuit. Admovit revera medio mense anni MDCLXXXXIII. hucque deit Audium omne contulit.

E maxima tamen occupatione ter interdum eripuit vel caritas proximi

mendaturus, ejusque laudes celebraturus. Lo lubentius fecit, quo eximia illius pietas, præclaraque in totum Ordinem, immo & ecclesiam merita justis laudibus dignissima Ipía est enim, quæ Annum Benedictinum Gallice conscripsit. opus XII. voluminibus in 400 distinctum, in quo præcipuorum Ordinis sanctorum vitas, prouc in Kalendario fingulis anni diebus occurrunt, digessit; ac postmodum aliorum fanctorum in ecclesia notiorum acta descripsit, ediditque duobus voluminibus in folio, & alijs pluribus libris pietatem, & scientiam suam posteris commendavic. Anno fequenti regulam fancti Benedicti cum statutis, quæ Stephanus Poncherius, episcopus Parifienfis, ad reformanda monialium Ord, sancti Benedicti monasteria Diœcessa Parisiensis ediderat, Gallicè denuo convertit Mabillonius in gratiam monialium inclyti parthenonis Calentis.

Sed infignius fuit, quod anno fublequenti MDCXCVIII. edidit opus, mole quidem parvum, fed argumenti dignitate magnum. Epiftola est, quam sub nomine Eusebij Romani ad Theophilum Gallum, de cultu sanctorum ignotorum scrip172 Biblioth. Benedict.

fit. Nomen fi distimulaverit Mabillo fecit prudentia; quòd nimirum hau sciret lubricum & invidiosum esse mentum pluribusque displicituram epistolam. At latebras frustra qua auctor, quem styli nitor, modestia, 1 rationum pondus, & efficacia, ac eri semper cadem sibique constans vel inv saris prodebant; adeò ut Mabilloniu iis dotibus facile agnoscerent periti. scribendæ verò epistolæ ea fuit oc Sæpius & aures & animum pulsaver quæstio, an veri martyres habendi illi sive anonymi, sive obscuri noi quorum corpora è Romanis cœm eruuntur, tum quibus indiciis corun ditas, & martyrium discerni possint: denique cultus genere sancti illi inci fint honorandi. Dum Romæ verfa

toui Romanam ecclesiam ea de re tramt, & infamant, quali fanctos persosfidelibus venerandos exponat, apetque profusos illos cultus, qui ejusi reliquiis impenduntur nonnullis in Sicomnino ille confilium exponit Arema epistolæ editione. Exsequi distulit, aliis scilicet studiis occupatus, cinterrogatus quid sentiret de duabus um tumulorum inscriptionibus, quaaltera in agro Vesuntionensi, altera Ambianos nuper reperta erat, deque oribus in illis tumulis inventis, essentne tianorum, an paganorum; & si quichristianorum, an sanctorum dicenda it, iisque cultus impendi posset, qualis oribus fanctorum Roma advectis imli solet; occasione hinc captata, rem s repetens, epistolam de cultu sanctoignotorum scripsit, vulgavitque. sistola tria sibi discutienda proponit, anditque, primò quid de Romanis cœeriis sentiendum sit, & utrum omnes.

in eis sepulti sunt, martyres, an saltem ti habendi. Quod si non omnes, an is notis & indiciis sancti ac martyres ab los sive proprio nomine præditos, sive a nymos, quos ob inditum recens not baptizatos appellari mos est, profuso cultu qualis in quibusda Gallicanis ecci impendi solet honorari velit sumus po fex, cujus hac in re summa est auctos Quo præstructo sundamento de præd duabus inscriptionibus, duobusque tu lie apud Vesuntionem & Ambianos re tis dissert.

Ea epistola eruditorum omnium vorem habuit, & quibusdam episcopia placuit, ur ad præscriptum ejus sanctorignotorum cultum in diœcesi sua exigi luerint. Nec semel deinceps in Galli Belgio tum Latine, tum Gallice recusa Ex protestantibus, qui candidiores eran lecta consessi funt, plura sæpe Romanæ

idem, sed cacus, ac praposterus impelat zelus, quidam, quos occultior quas m causa, quam palam efferre pudor erægrè ferebant severioribus regulis coër. i populorum pietatem, cujus remission non frustra timebant. Hinc Mahila ii lucubratiuncula libellis aliquibus imita fuit, sed tam infeliciter, ut vix quism legere dignatus sit. Alij, ut invidi auctori conflarent, epistolam ad Roma-Inquisitionis tribunal detulerunt; nec Cùm enim Mabillonius non ipe a cultum fanctorum ignotorum repreidisset, sed abusum, qui aliquibus in is, præter regulas a summis pontificiconstitutas, irreplerat; hunc eum in dum excrevisse, qui ferri non deberet, o fassi sunt e Romanis doctiores. Quod Mabillonius liquido ostendit in commooria epistola ad D. Claudium Estiennot curatorem generalem congregationis Sti Mauri in Curia Romana, super epia de cultu sanctorum ignotorum. Quam n legissent utrique congregationi, Insicionis & Indicis, præfecti Cardinales rælati, sibi admodum probari contei funt, virique doctifismi epiltolam de culta 176

sultu fanctorum ignotorum ab omni fara tutam esse palam asseruêre plure:

Ut tandem repulsis accenditur us, quâm extinguitur invidia, malevo mines paucis interjectis annis ad folitae redière, acriusque, quam antea Mab damnationemapud congregationen dicis insistere coeperunt, benè sibi c putantes, si per latus doctissimi & cel rimi viri, nostræ congregationis fam quam infamiæ notam adspergere pc Eò remadduxerant, ut vix de lucubre culæ censura dubitaretur, cum sapie morum quorumdam cardinalium co tota conspiratio dirempta est. pro fuo in ecclesia, Romana q; sedis studio, summum portificem Cleme XI. adierunt, expolituri, indignum p omnibus visum iri, si Mabillonius, vi epit, statimque Congregationem Indicis alteriori causæ cognitione interdixit; prudenter ratus, monitum Mabillonium, pro oa pietate intimaque in ianctam Romanam scelesiam & apostolicam sedem observania, haud repugnanter, nullaque mora exdicaturum quidquid in epistola sua ob-Eurius videretut. Nec spem pontificis efellit vir optimus : nam ubi primum ejus roluntas innotuit, illico novam epistolas næ editionem vulgavit anno MDCCV. in qua retractato argumento, novisque ac-Effionibus aucta lucubratione, si quid erupulum inijcere potuisser, explicuit; st quid durius, emollivit; si quid minus aczuratum, emendavit; omnemque vel·levissimam offensionis occasionem amoliri lategit. Romanis omnibus probata est nova hæc editio, summo pontifici imprimis, qui ea lecta, laudavit, gratulatoriasque ad auctorem suo nomine scribi justic licte. ras per procuratorem generalem congre gationis sancti Mauri. Scripserunt & cardinales multi, in quibus Eminentissimus Otthobonius ijs verbis usus est:,, ut in-, quid, in facra Indicis Congregation , comparuit (nova editio) Eminentissi-" wa" morum patrum unanimi consensu j " nisque suffragijs commendata, & app " bata fuit.

Paulo post editam primum epis lam de cultu sanctorum, alteram longè versi argumenti ea occasione scribere cesse fuit. Miser quidam religiosus, s nostri quidem Ordinis, sed cujus non ad Mabillonianum satis accedebat, abje cum monasticis vestibus side, ad Protest tes desecit, Hinc sinister per Germani & Angliam dissipatus rumor, Mabilloni catholicæ sidei desertorem ad hæreticor castra in Hollandiam perfugisse. T atrocem, malæque structam excitari de calumniam doluit exanimo vir pius, cat licæque sidei, si quis alius, studiosissim nec minus catholici, quos sicus ille te

abillonio renunciatum est postremis anni DCXCVIII. diebus, nec mora scripsis istolam ad catholicos Anglos, qua infae cusam calumniam falsi revincit, quid eatholica fide sentiat, umquamve sense, , exponit, cosque demum, pro suo in. m fidem studio, hortatur, ut in illa perrerent, quam folam veram, & ed falue n necessariam esse probat. At epistota ud opus fuit, ut reprimeretur fame i am detecta nominis æquivocatio, pertaque in Angliam variz tum è Gallia cum iollandia litteræ, fatis compressere; adea. epistolam illuc mittere necesse non rit.

Nondum summi pontificis pruden-& æquitate finitum erat negotium, quod mæ facessere Mabillonio studebat aliorum invidia, cùm inde accepta occane aliud non Mabillonio soli, sed toti dini Benedictino arcessere conatus est nnes Baptista Thiers, vehementioriscriptis notissimus. In abbatiali ecia sanctissime Trinitatis Vindocinensi. ecesis aliàs Carnutensis, nunc Blosensis, rvatur, maximaque fidelium venera-1e & concursu colitur, jam ab ipsa mo180 Biblioth, Benedict.

nasterij fundatione, ist est: à sexcenti plius annis, pretiosa quædam cistella. am ampullam cærulci coloris contit qua inclusa creditur una ex Christi la mis, quas in excitatione Lazari fudit Hoc munera Vindocinensei clesiam donavêre Gaufridus Martelli Agnes ejus coniux, monasterij condit accepto, ùt ferunt, ab Henrico rege, Nitkero Frisingensi episcopo, allatu urbe Constantinopoli, donatum fi Hanc historiam repræsentant tum ip: psula, tum arcuata rudi artificio struć brica, sub qua hæc capsula reclusa est dem fere tempore erecta, quarum i men æri incisum exhibet Mabilloniu mo Annalium IV. p. 532. Cæteræ t lationis circumstantiæ prorsus incertæ ut quas scriptis mandare neglexerint

quam criticæ regulis confulens. Plerumque prostat libellus ad majores ecclesiæ valvas apud mulierculas infimæque fortis mercatores, victum fibi ex ejusmodi mercibus corradentes. Is ipse tamen est, quem litteratis prorius ignotum ferið fibi refellendum suscepit Johannes Baptista Thiers; scripta dissertatione adversus facram lacry mam Vindocinensem, anno MDCXCIXV Parisijs edita. Si quidem solum id sectifet 3 giganteos in formicam elidendam constitus rilissent omnes. Sed quod captata lilino ansa diras in totum Ordinem Benedicas num scripserit, Benediciinosque traduxes rit, quasi turpissima omnium impostura falfas reliquias populis obtrudere gestiant; quod impios, ac scurriles jocos ex profligatissimo omnium libro, apparatu ad appologiam Herodoti, haustos, sermonibus admiscere non puduerit; quod demum cas regulas ad secernendas veras reliquias à falsis statuerit, quæ si valeant, pessum eunt omnes reliquiæ, ullæque vix inconcussas stare possunt; id dissimulari omnino non potuit, nec decuit. Veritus Mabillonius, pro sua pietate, nec hominis fama qualiscumque levissimis ac futilibus ar-

 M_3

gumen

gumentis adderet pondus, indeque turbati fideles facras omnes reliquias miscuè & temere in dubium revocar imo & contemptui haberent; ret hominis temeritate, causam non Vin nenfibus modo, fed & omnium alis ecclesiarum, quæ per Vindocinensis configebantur, fibi agendam effe (Scripfit proinde patrio fermone epift ad illustrissimum episcopum Blesen de veteribus reliquijs discernendis, et que anno MDCC. In ea primum ex dit regulas à differtationis auctore pr fitas, & exempla, quibus muniebar tum oftendit alias falfas effe, & in reli rum omnium perniciem ac fidelium turbationem constitutas, alias verò prorfus adrem facere; tum alias, m judicio prudencio

elefiæ cum fæculares, tum regulares, fimilibus glorientur, gloriarique se merito posse existiment; tum denique ecclesiæ Vindocinensis traditionem ac bona cum side junctam possessionem legitimis nici fundamentis, & ab adversarij similiumque telis tutam esse demonstrat.

Johannis Thiers dissertationem accuratè legit Criticus alter, necæquior, nec moderation, auctor videlicet Bibliothece criticæ superiùs memoratus, adeoque placuit, ut omnes, quibus scatebat, injurias, probra, convitia, calumnias, & ineptias, unis exceptis Herodotianis, quas tamen ilijs ubertim compensavit, dignas consueic, quas in adversaria sua, ejusmodi supelectile, si quæ alia, ditissima, referret, ut iterum Benedictinis solita fide ingereret, * Mabillonij verò epistolam si viderit, vel ab ipso titulo statim fastidiens, tanto viro indignam esse, audacter pronuntiat; imo graviter reprehendit, quòd dissertaioniThiersij respondere aggressus sit. Nom quod invalida esse Mabillonij argumenta probet; ne quidem attingere audet : ea quippe est ejus prudentia, ut scripta, quihus M A

[#] Biblioth, ait. tom. 3.p. 331. & seqq.

Biblioth, Benedict.

184

bus obloquitur, eminus quidem adlar cominus nunquam adoriatur. Sed id vera in Mabillonij epistola offension habet apud ejusmodi homines, quod pius præcipitem temerariamque auda lorum censuram coërceat, easque le in habendo veterum reliquiarum dis mine constituat, quæ nihil imprudaleæ, nihil effrenatis animi levioris im tibus permittant, sed totum maturiori dicio & examine, maxima cautione & cumspecta pietate sieri jubeant. Hæs freni criticæ molestiora, quàm ut pla possint,

Cùm anno MDCCI. regiam insc tionum academiam novo sociorum d torum supplemento augeri, novisque tutis informari Rex Christianissimus ju iata est academia, quantique eum facecet, publicis argumentis, quoties occasio se tulit, demonstravit. Cui quidem existimationi pro virili sua parte respondere conatus est gratissimus Mabillonius, academiam, quantum per occupationes licebat, frequentando, eamque novarum lucubrationum sectione interdum recreando.

Inter honores, quibus undique cumulabatur humilis monachus, suz sortis nunquam oblitus ad extrema semper re-Dumque ex sanctissimi Patrispiciebat. archæ sui præscripto, mortem quotidie an-te oculos suspectam haberet, quæcunque inter legendum occurrebant pijssimi sanctorum hominum obitus exempla, ab oculatis testibus, aut qui ab his acceperant, enucleate descripta; ca sibi eisdem omnino verbis studiose colligebat, identidem relecturus. Hanc collectionem cum legissent plures pietate & sapientia conspicui viri, dignam censuerunt, quæ in fidelium usum patrio idiomate vulgaretur. Acquievit tandem Mabillonius, librumque ediditanno MDCCII. Demorte Christiana, reginæ majoris Britanniæ nuncupatum. Præmissa huic epistola nuncupatoria cum admonitione, auctoris pietatem, mentemque, cui jugi mortis meditatione sastidit mundus, piè affectis lectoribus produnt.

Jam totum novennium in Annals
Ordinis nostri conscribendos insumpsent
Mabillonius: præcipua hæc ejus erat cura; cætera, quæ cæpto majoris molis opere scripta memoravimus, horis subsecivis
elucubrata sunt. Quamvis autem rerum
ecclesiasticarum & monasticarum, immo
& patriæ historiæ scientia, miraque scribendi facilitate nulli secundus esset, opus
tamen præsestinare noluit, donec maturitatem esset assecutum, duosque saltem tomos typis paratos haberet: ut, dum hi
præso subsicerentur, cæteros parare lice-

sperse observationes, ex rebus ipsis na-, quæ vel rerum aridarum fastidium inuant, vel lectoris animum ad pictatem cendant, & à vitijs dehortentur. Hæc im auctoris laus est, studiose semper notiescumque se sponte obtulit occasio, Lnotasse adnotarique à lectoribus curasse, ade primum vitia & virtutes ortum, & crementum acceperint, à quibus initiis befactata vel instaurata regularis, vel ipetiam ecclesiastica disciplina: ut quisuis Annales legerit, non nudam & jejuam rerum historicarum notitiam referat, ed & egregia documenta, & exemplaine colligat, ad quos mores instituat. Nous est opus, quâm ut diutius in explicano & scopo & argumento immoremur. ed si quis forte ab eo legendo deterritus zerit, quod exfanguem rerum monasticaam, que nihil aut parum ad mukos attieant, historiam complecti puter; is legi-mam sibi operis ideam haud essingit. lam historia monastica, ecclesiastica & ciilis scitè adeo & peritè intermiscentur, ut istoria generalis propemodum dici possis; ulla certè, quæ Francorum historiæ præipua quæque eventa accuratiùs & certiùs

exponat. Ad hæc infinita pene eventa, aut eventorum circumstantiæ è tenebris eruta, & illustrata; chronologia, quæ prius in multis vacillabat, ex certissimis monumentis firmata vel restituta; Concilia hactenus ignota, ignoti episcopi, abbates, viri illustres, scriptores, &c. in lucem primum prodeuntes; eruditæ identidem, licèt breves, dissertationes, selecta revera monumenta, quæ dictis sidem conciliant, & alia ejusmodi benè multa, quæ enarrare longum esset, omnium curiositatem accendere debent, vel morosiorum quorumque abunde explere poterunt.

Secundus Annalium tomus prodijt anno fequenti MDCCIV. tertius anno MDCCVI, quartus aono MDCCVII. In

ile Virginum Benedictinarum agri Pansis conobium, octo circiter millibus stetia dissirum proficisceretur, stranæ morbo in ipso itinere correptus, rissimosque dolores perpessus, vix dem illuc pedes adversa, & iniqua omo tempestate pervenire potuit. Redijs per octo dies nequicquam tentatis, ppe natura morbi haud fatis cognita, sinos revectus est, ubi opportunioribus ibitis remedijs nonnihil remisit se mor-, dubijque aliquamdiu inter spem, & tum hæsêre socij & amici. Sed tann gravissima interveniente febre, redescentibusque doloribus, salutis spes it. Jis diutius gravissiméque conflicta-, succubuit tandem ecclesiæ sacramenmunitus, die 27. Decembris sancto Jonni Evangelistæ patrono suo sacra, anno DCCVII. hora quinta vespertina.

Sic cessit è vita præclarum Ordinis noi lumen, immo & ecclesiæ, quibus insere semper studuerat, hunc nec alium sibi forum suorum sinem proponens. Vita pondit morti, & hæc vitæ; utraque sanssima, qualis pyssimum monachum decebas. 190 Biblioth. Benedict.

cebat, qui ad sanctorum exempla, quo virtutes descripserat, mores instituere Quæ fuerit ejus pietas, matus fuerat. humilitas, paupertatis, & poenitentiæ s um, ac vitæ regularis amor, scripta satis dunt, in quibus animi sensus identic Nec dispar fuit animi sens emicant. Quisquis ad tot & tanta, & tam quisitæ cruditionis opera, & ad litteral commercium, quod ipsi cum omnium dinum, & nationum ornatissimis viris i rerat. animum attenderit. dixerit sanè 1 billonium studijs altius immersum nihil ud vel cogitasse vel egisse : sed quisqui totam vitæ seriem oculos convertisset. xisset numquam studuisse, aut scripsisse. quippe studijs vacabat, ut è consuctis, mo etiam minimis vitæ regularis exerc rum hominum existimatione, ac beneentia superbiret, ut potius sincera hutate magis sese demitteret, ad vilissima que ministeria, & officia, ubi licebat, abjiciens, latebras quærens, lucem, ndoremque fugiens, omnibus, ipsis minferioribus, & imperitioribus, ces, omnibus, ubi se offerebat opportus, inservire gaudens, nulli umquam estus, nullum despiciens, effusa cariomnes complectens. Interdum viest cos homines adijsse, à quibus ipse riter offensus fuerat, vel de quibus justa rela esse potuisser; cos veniam demisnè rogaturus, qui rogare debuissent. ic exulceratum corum animum miri-Vir simplex, & rectus, ac timens m, toto cotporis habitu modestiam ins, in conversatione mansuetus, de is pijs disserere festinus, de litterarijs ior; sententiam cum rogabatur, proat, sed modestè, à vincendi, longè is contendendi studio alienissimus; ca staxat: quæ ad rem quæsitam facie-:, proferens, cætera omnia humili sio premebat. Ad regulam tum quam erat, tum quam fibi iple statuerat, actiones omnes fic exigebat, ut ab ea, five = five adversa valetudine, sive intra extra monasteriú degens, numquam, qu tum licebat, declinaret; ijsdem horis m furgens, & lectum petens, ijsdem ora ni, & lectionibus pijs, quas numquar eriam in itineribus omittebat, vacans officia divina recitans. Peregrinatic verò, quas identidem suscepit, ita confi ut pedibus, paupertatis, & pœnitentiæ sa, quantum ætas, & vires permisêre, cedens, potius in cella degens, quan itinere constitutus videretur. quippe mentis in Deum intentio, exe lectiones piæ, orationes, preces, of divina constitutis horis persoluta; neris molestias psalmorum, & hymno facrorum cantu levare folitus. Fa

er ipsos solis ardores, semper verò s cantans, pijffimasque orationes s, conficiebat. Quas orationes non omittebat, quotiescumque liceceseos fines subibat, ut tutelariatrocinium imploraret. Nulli taiolestus, si quibus extrancis itingris ljungi necesse foret; eos in pia colsollerter inducebat; vana, multo nala, prudens semper avertebat. Ita tineribus & in ipsa turba solituditra solitudinem reperiebat aut sibi pius ille solitarius. Quamvis teinfirma esset corporis valetudo, nenen sibi minus indulsit, vix quidmajorum jussu, de consuctis jejunijs, ntiis, corporisque macerationibus ns. nisi cùm tanta erat morbi vis, ut ccumbendi periculum fuisser. Uno si eruditissimus vir fuit Mabillonius, imus exstitit monachus, qui pictam scientia miro. & individuo nexu junxit, utillam tamen ista superiole semper voluerit, quique monan studia, qualia esse debeant, dum ractatu de studiis monasticis delifua ipfius, qualia fuerint, expressic.

Biblioth. Benedict.

194

Ut primum morbo tentatus est, ca tremum esse statim persensit; dudumqu antea familiari fuo Ruinarto, velut varic maido dixerat, se stranguria moriturun -Biocodomi atatis anno, quo S. Anfelmi Ganomicalis archiepiscopus objerat, i villigitusgelisso fexto incunte. Ut igitt -fatelerhamerbum fensit, ilico curis omn istis maninis abjectis, totum se ad Deut sicaud rialispirimalibusque studiis addizi -ledergemission os quibus vexabatur, dole seuroen mattus ferenitas ac menti -classificities, fut nihil ferè pati viderens aulioilin' paucissima erumpebant quere læ, nulla prorsus impatientia, sed divin voluntati se totum permittens, illud cus sancto Job frequencer ingeminabat: sicu Domino placuit, ita factum est; sit nome m in facello vicino, in quod è cubili ospectus erat, celebraretur: que attenauribus, attentiori mente audiebat. ibusque pro modulo respondebat. Coum pfalmorum, canticorum, & eccleprecum recitatione, jugi oratione, cziumque meditatione, aterna felicimis idia prævenire nitebatur, & adietistianhelabat; aliis omnibus infine die Hinc cum frequens effectinguis bus virorum omnium ordinum forrissimorum in abbatiam San Germaasem confluxus, ut de Mabillonij veloline sciscitarentur, de qua solligiti. 📚 tij erant omnes; vix tamen ullos adttere voluit, nisi quorum verbis ad ratem accendi poterat animus, de cœorum adventu vel sollicitudine ne quim moneri se passus est, ne que vanitaaura animum afflaret. Vix exprimi test quo fervore, amore, pietate ac hulitate divina sacramenta sibi allata suscerit, cui Deus id indulsit, ut ipse supreme Johanni patrono fuo facra, fanctiffima charistia iterum summo mane pastus Nihil deinceps ex ejus ore erupit, eter faera cantica, jaculatorias orationes, quibus mentem ad humilem fiduciam in Deum concipiendam excitabat, Sie demum animo pœne usque ad ultimum momentum præfenti, inter fratrum gemirus & felectorum amicorum fuspiria pijslimam mortem cum pijsima vita commucavit magnus ille Mabillonius, in memoria zterna apud Deum & homines futurus. Id femper in votis habuerat, fæpiusque humilibus à Deo precibus efflagitaverat, ut fibi Annales Ordinis usque ad obitum & Bernardi perducere liceret. Pijffimis votis & precibus annuit misericors Deus: Annales quippe non tantum usquead mortem S. Bernardi, sed etiam ultra triennium perducere dedit.

Ubi primum tanti viri cafus lugubti

famis viris, cum infinita promifcui vulgi rukitudine. Sed postera die, quo somaia pro co facra facta funt, longè mar fuit concursus: quotquot coinciferà abillonium noverant (eccubigatolus ercance fame vir?) nobiles & eruditi iisilas is interesse voluerunt Madrymasque foras preces cum noftris mifeere buddeinespe canti viri laudes effusi pratores complete udationibus funebribus fepulepublicains rtatim exornaverunt badeo un filordines olligerentur, justum volunien etijanest Sed in primis encillais regie ci posset. (Criptionum academia, cujus feitrotasias anegyricum, frequente ornatissimorum ominum cœtu, focio quondam suo, imo : fibi dixit. Ea enim fuit oratio, quæ nuieris ac partibus expleta, meritas laudes Id quidem pro prique conciliaverit. nore academiæ factum est : sed præter norem fuit, quod oratio typis confestim nandata fuerit, ut publicis omnium votis eret satis; unico ac singulari hactenus exnplo. Nec ipsi exteri, ij etiam, qui ab celesa Romana discissi sunt, à lacrymis & udibus, ubi mortis nuntium fama detu-5, temperarunt. Quotquot enim fuere N 2 qui -

quibuscum interfuit cum Mabillonio commercium, cardinales, episcopi, principes, in primis magnus Eturiæ dux, & eminentissimus cardinalis Mediceus, nobilis, erudici, perceptum dolorem litteris suis significare dignati funt. Acerbiffimè doluit & ipfe fummus pontifex Clemens XI. pro paterno, quo Mabillonium fovebat affectu; litterisque ad eminentissimum cardinalem Coloredum missis, in quibus tota Mabillonij morbi & mortis series describebatur, femel & iterum lectis, per eundem eminencissimum significari justit, jucundum sibi fore, si talem virum aliquo magis di. stincto loco humaremus; apposito ad sepulcrum lapide, cujus indicio moneantut litteratiomnes, quotquot Parifios venerint ibi Mabillonii cineres delitescere.

Immortali Memoriæ Clariss. ac Religiosiss. Viri

Joannis Mabillonij-Epitaphium.

* *

Sub hoc lapide jacet,

Cujus memoria in oblivione nunquata
jacebit,

Joannes Mabillonius.

Suos natales Campania debet,
Ejus natalibus Campania fuum decus,
Sortitus est animam bonam, & cum ætate
adolevit præclara ingenij virtutisque
indoles,

Vix ephebus, aris initiatur; adultus folitudinis;

Jam tum latebras quæritans.
Qui nunquam potuit latere,
Domino militaturus,

N 4

In

200 Biblioth. Benedict.

In Benedictina sancti Mauri Congregatione nomen dedit, tanto nomine nobilitanda.

Thi fub modio jam tum ardere cœpir, qui quondam fupra candelabrum positus,

Futurus erat in domo Domini lucerna ardens & lucens

Precibus doctisque operibus

Diurnas nocturnasque horas dividens

Asceta Litteratus,

Totum se Virtuti dedidit.
Totum se Litteris abdidit;

Ratus licere & Ascetis esse Litteratis.

Virtutes omnes diligentissimè coluit, & in fingulis eminere visus est,

Ptincipem tamen locum obtinuêre

Docilis pauperiem pati, Ut annuum è Regio Ærario beneficium acciperet

à Supremo Ærarij Præfecto
nunquam potuit adduci.
Quæftu illiberali Liberalium Artium

dignitatem lædere noluit

Litterarum cultor:

Sub Christo paupere divitias erubnit Religionis amator, parvo dives,

Et parvi ducens perituras opes, carius venales, dum paupertatis emuntur dispendio.

Omnium hominum fibi conciliavit animos

Hominum micifimus.

In iplis etiam Litterarijs disputationibus,

Quas plurimas cum Viris Clariss habuit,

Nemini asper, neminem læsir, etiam læsus:
In hujuscemodi concertationibus

Scribentem incitabat Veritas,

Certantem moderabat lenitas,

Vincentem coronabat charitas,

Coronatum ornabatHumilitas.

Hac fingulari morum fuavitate

Devinciebat amicos, leniebat invidos. Ut debitæ tantis virtutibus gloriæ sese

fubduceret, eas humilitati tegendas commifit, fimul & fervandas.

Ceteris testibus, nemo major;
Seipso judice, nemo minor:
Eò clarior, quo sibi vilior.
Cœlestis gloriæ cupidus,

Mundanam sprevit meliore ambitu; Et ut Deum solum mereretur habere, mercedem magnam nimis,

respuit hominum plausus,

Mercedem, quam dare solent homines Vani, Vanam.

Nullum in Claustro tenuit dignitatis

Omnes meruit:

Mereri pulcrius putavir, quam adipifci, Et subesse, quam præeste tutius.

Alienis non indigebat ornamentis Scientia pietatem, Pietas scientiam adjuveret.

Quæ

Prima illi fuere studiorum elementa, Prima itidem habuit pietatis elementa, Opera Doctoris mellissii.

His emendandis dum iterato labore incumbit,

Cordis cellulis melleum infundit opus; Unde fimiles *Bernardo* trahit mores mellifluos.

Ipso Restauratore Sanctorum Acta reviviscunt,

Quorum dum facta scribit, sequitur & exempla,

Illorum fastis olim adscribendus.

Operibus opera succedunt,

Et alij ex alijs nectuatur labores.

Sepulcam Scribendi Artem suscitat.

Obliteratas restituit literas.

Antiquatos renovat apicés,

Abrogatas recudit scripturarum formulas:

Et ingens condit illud DiplomaticumOpus, Rei Litterariæ miraculum, Quod stupent docti & indocti, Monumentumære perennius. In reconditiore Litteratura versatissimus

Vetustis dat novitatem, novis auctoritatem, obsoletis nitorem, neglectis pretium

obscuris

Lucem, fastiditis gratiam, dubijs fidem.
Seculo doctissimorum Virorum feraci,
Præcellenti inter eruditos eruditione

conspicuus Justu

Ludovici Magni Regijsq; fumptibus,

Auctore

Clarissimo Colberto, Generali Ærarij Moderatore,

Germaniam peragrat.
Aufoice

Ec

Ad totius Reipublicæ Litterariæ comodum, comparatis ad tria ferè millia Manuscriptis Codicibus
Regiam Bibliothecam auget, & ditat.
Ex obsitis situ, & pulvere membranis.
Ex corrosis marmorum inscriptionibus.
Ex incisis in ære, sed tempore exessis monumentis.

Multiplex exoritur Litterarum feges, varia promittitur Librorum fupellex, Mira exfurgir Actorum, Annalium & Analectorum moles.

Tam follerti obstetricante manu, prescrita retro secula renascuntur, Et positis rugis tota nobis juvenescit. Antiquitas.

Hinc

Quanta apud omnes Viri existimatio?

Quantum nominis pondus?

Quanta eruditionis auctoritas?

A

Summis Pontificibus

Innocentio XI. Innocentio XII. Clemente XI.

Aureis Numifinatis honoratur

Vir eruditifiimus,

206 Biblioth. Benedict.

Aureis scriptis de Ecclesia optimè meritus.

A

Ludovico Magno

Regiæ Inscriptionum Academiæ adscriptus,

Reconditam Numifinatum scientiam ornat, ac promovet

Antiquariorum fagacissimus.

Parisis.

In suprema Galliarum Curia Lites

Quæ totæ pendebant ex semesis chartarum apicibus,

Suo testimonio, & auctoritatis pondere dirittit

Sequester Pacis.

Quam ubique fugit, sic cum ubique sequitur gleria

Interim oneris, quam Honoris patientior.

Litterariis totum fe impendit laboribus,

Ŀ

De thesauro suo nova profert & verent

Verum heu!

Dum feribendis Benedictinis Annalique
improbe labore
incumbic

Illis necdunt perfectis, intempeltiva mette

VI. Kal. Jan. M. DCC. VIII. etat. LXXVI.

Venerandæ memoriæ fodali mærens posuit

F. Guillehous Rouffel,

Ejusdem Congregae M. B.

VI. Non. Febr. an. M. DCC. VIII.

Opera.

Tsi exiis, que hactenus allats sunt, in Mabillonianorum operum cognitionem nemo non veniat; ne quid tamen in nobis desideretur, novum, eumque quoad fieri potuir, accuratum illorum catalogum accere opere pretium vilum est.

Hymni in laudem S. Adalhardi, & S. Bathildis, Regine, officies, ecclefic Corbeiensi propria, vel nova edita, vel vetera emendata; que omnia in unum collecta typis vulgata sunt ad ejusdem ecclesia usum

S. Bernardi Abbatis primi Claravallensis Opera, post Horstium denuo recognita, aucta, & in meliorem ordinem
digesta, nec non novis Prafationibus, Notis, & observationibus, Indicibus q copiosissimis locupletata & illustrata. fol. II. Volum. Parisis 1667. . . & ibidem eodem anno in 8. Novem volum. Item
ibid. secundis curis fol. II. volum. 1690.
typis Joh. Baptista Coignard. Nunc ibidem novissima editio paratur, quam cumisca.

raffet ipse Mabillonius, nisi mors consiliis intercessisset.

S. Bernardi de Consideratione libri V. ad Eugenium III. P. jussu Clementis XI. Pontif. Max. 8. Parisij 1701. - - -

Acta sanctorum Ordinis S. Benedi-Eti, in saculorum Classes distributa. Seculum I. quod est ab anno Christi D. ad DC. collegit Domnus Lucas D' Achery, Congregationis S. Mauri monachus, ac cum eo edidit D. Johannes Mabillon, ejusdem Congregationis, qui O universum opus Notis, observationibus, Indicibusque necessariis illustravit. fol. Lutetia Parisiorum apud Ludovicum Billaine 1668.

Reliqua sacula ibidem boc ordine lu-

tem adspexerunt.

Saculum II. quod est ab anno Christi DC. ad DCC. apud Carolum Savreux. 1669.

Seculum III. quod est ab anno DCC. ad DCCC. Pars I. apud Ludovicum Billaine 1672.

Saculi III. Pars secunda apud eund.

1672.

Saculum IV. quod est ab anno DCCC.

ad DCCCC. Pars I. apud eundem 1677.

O Sacula

Opera.

ETsi exijs, quæ hactenus allata sunt, in Mabillonianorum operum cognitionem nemo non veniat; ne quid tamen in nobis desideretur, novum, eumque quoad fieri potuit, accuratum illorum caralogum attexere operæ pretium visum est.

Hymmi in laudem S. Adalhardi, & S. Bathildis, Regina, officia ecclefia Corbeiensi propria, vel nova edita, vel vetera emendata; qua omnia in unum collecta typis vulgata sunt ad ejusdem ecclesia usum - - - - -

S. Bernardi Abbatis primi Claravallensis Opera, post Horstium denuo recognita, aucta, & in meliorem ordinem digesta, nec non novis Prafationibus, Notici, & observationibus, Indicibus q copio-sissmis locupletata & illustrata. fol. II. Volum. Parisiis 1667. . . & ibidem eodem anno in 8. Novem volum. Item ibid. secundis curis fol. II. volum. 1690. typis Joh. Baptista Coignard. Nunc ibidem novissima editio paratur, quam

raffet ipse Mabillonius, nisi mors consiliis intercessisset.

S. Bernardi de Consideratione libri V. ad Eugenium III. P. jussu Clementis XI. Pontif. Max. 8. Parisij 1701. - - -

Acta sanctorum Ordinis S. Benedi-Eti, in saculorum Classes distributa. Saculum I. quod est ab anno Christi D. ad DC. collegit Domnus Lucas D' Achery, Congregationis S. Mauri monachus, ac cum eo edidit D. Johannes Mabillon, ejusdem Congregationis, qui O' universum opus Notis, observationibus, Indicibusque necessariis illustravit. fol. Lutetia Parisorum apud Ludovicum Billaine 1668.

Reliqua sacula ibidem boc ordine lu-

tem adspexerunt.

Saculum II. quod est ab anno Christi DC. ad DCC. apud Carolum Savreux. 1669.

Saculum III. quod est ab anno DCC. ad DCCC. Pars I. apud Ludovicum Billaine 1672.

Saculi III. Pars secunda apud eund.

1672.

Sacui

quod est ab anno DCCC. apud eundem 1677.

Opera.

Tsi exijs, quæ hactenus allata sunt, in Mabillonianorum operum cognitionem nemo non veniat; ne quid tamen in nobis desideretur, novum, eumque quoad fieri potuit, accuratum illorum tatalogum attexere operæ pretium visum est.

Hymni in laudem S. Adalhardi, & S. Bathildis, Regine, officies, ecclesia Corbeiensi propries, vel nova edita, vel veters amendata; que omnia in unum collects typis vulgata sunt ad ejusdem ecclesia usum -

S. Bernardi Abbatis primi Claravallensis Opera, post Horstium denuo recognita, aucta, & in meliorem ordinem
digesta, nec non novis Prafationibus, Notis, & observationibus, Indicibus q copiosissimis locupletata & illustrata. fol. II. Volum. Parisis 1667. . . & ibidom eodem anno in 8. Novem volum. Item
ibid. secundis curis fol. II. volum. 1690.
typis Joh. Baptista Coignard. Nunc ibidem novissima edicio paratur, quam cutassim

rasset ipse Mabillonius, nisi mors consiliis intercessisset.

S. Bernardi de Consideratione libri V. ad Eugenium III. P. jussu Clementis XI. Pontif. Max. 8. Parisis 1701. - - -

Acta sanctorum Ordinis S. Benedi-Eti, in saculorum Classes distributa. Seculum I. quod est ab anno Christi D. ad DC. collegit Domnus Lucas D' Achery, Congregationis S. Mauri monachus, ac cum eo edidit D. Johannes Mabillon, ejusdem Congregationis, qui & universum opus Notis, observationibus, Indicibusque necessariis illustravit. fol. Lutetia Parisorum apud Ludovicum Billaine 1668.

Reliqua sacula ibidem boc ordine lu-

cem adspexerunt.

Saculum II. quod est ab anno Christi DC. ad DCC. apud Carolum Savreux. 1669.

Seculum III. quod est ab anno DCC. ad DCCC. Pars I apud Ludovicum Billaine 1672.

Saculi III. Pars secunda apud eund.

1672.

Saculum IV. quod est ab anno DCCC. ad DCCCC. Pars I. apud eundem 1677.

Opera.

ETsi exijs, quæ hactenus allata sunt, in Mabillonianorum operum cognitionem nemo non veniat; ne quid tamen in nobis desideretur, novum, eumque quoad fieri potuit, accuratum illorum caralogum attexere operæ pretium visum est.

Hymni in laudem S. Adalhardi, & S. Bathildis, Regina, officia ecclesia Corbeiensi propria, vel nova edita, vel vetera emendata; qua omnia in unum collecta typis vulgata sunt ad ejusdem ecclesia usum

S. Bernardi Abbatis primi Claravallensis Opera, post Horstium denuo rerasset ipse Mabillonius, nisi mors consiliis intercessisset.

S. Bernardi de Consideratione libri V. ad Eugenium III. P. jussu Clementis XI. Pontif. Max. 8. Parisi 1701. - - -

Acta sanctorum Ordinis S. Benedi-Eti, in saculorum Classes distributa. Seculum I. quod est ab anno Christi D. ed DC. collegit Domnus Lucas D' Achery, Congregationis S. Mauri monachus, ac cum eo edidit D. Johannes Mabillon, estisdem Congregationis, qui O universum opus Notis, observationibus, Indicibusque necessariis illustravit. sol. Lutetie Parisiorum apud Ludovicum Billaine 1668.

Reliqua sacula ibidem boc ordine lu-

cem adspexerunt.

Saculum II. quod est ab anno Christi DC. ad DCC. apud Carolum Savreux. 1669.

Saculum III. quod est ab anno DCC. ad DCCC. Pars I apud Ludovicum Billaine 1672.

Saculi III. Pars secunda apud eund. 1672.

Seculum IV. quod est ab anno DCCC. ad DCCCC. Pars I. apud eundem 1677. Saculi IV. Pars secunda apud eund.

1680. Seculum V. quod est ab anno Christi CM. ad M. apud viduam Edmundi

Martin. 1685.

Saculum VI. quod est ab anno M. ad MC. Pars I. sumptibus Caroli Robustel. 1701.

Saculi VI. Pars secunda apud eund.

1702.

Saculum VII. quod est ab anno MC. ad MCC. nunc ordinat, illustrat, ac typis destinat Domnus Franciscus le Texier, ex eadem Congregatione vir doctissimus.

Dissertatio de Pane Eucharistico, Azymo, & Fermentato, 8. Parifis 1674.

Veterum Analectorum Tomus I com-

1682. apud viduam Ludovic. Bil,

Veterum Analect, Tom. IV. comple-Etens iter Germanicum Domni Johannis Mabillon & Domni Michaelis Germain & Congr. S. Mauri, cum monumentis in eq repertis 8. ibid. apud viduam Edmundi Martin & Johannem Boudot 1685.

Horum Analectorum Tomo secundo inserta est Dissertatio Mabillonij ad Hadrianum Valesium, Historiographum Regium de Monachatu Benedictino S. Gregorij Papæ I. quæ (uti & iter Germanicum) etiam seorsim prodijt ibid. 1676. & postremò edita fuit ad calsem Tomi primi Annalium Benedictinorum.

Animadversiones in Vindicias Kempenses. 8. Parisiis 1677. . . O ibidem 16. anno 1712.

De Re Diplomatica libri VI. in quibus, quidquid ad veterum instrumentorum antiquitatem, materiam, scripturam, & stylum; quidquid ad sigilla, monogrammata, subscriptiones, ac notas Chronologicas; quidquid inde ad antiquariam, historicam, forensemque disciplinam perBiblioth Benedict.

tinet, explicatur & illustratur. Accedune Commentarius de antiquis Regum Francorum Palatius, veterum scriptur arum varies Decimina, sabulis LX. comprehensa. No polarocus orientes amplius, monumen-torum collectios of alcinaj. Parisiis 1681. cumpanista enterna est de Re Di-

plomanica de l'insperium fig. ibid. 1704... Utrailuga de prite racusum fuit ibidem fol. maj: salura estos sumtibus Caroli Ro-bustelina de service suma caroli Ro-

De Linurgia Gallicana libri III. in quibas vereris Missa, qua ante annos mille apud Gallos in usu erat, sorma, ritusque erumum ex antiquis monumentis, Le-Etionario Gallicano hactenus inedito, cum tribus Missalibus Thomasianis, que inte-

rarinm (Italicum) altera verò varia Patrum opuscula, & vetera monumenta cum Sacramentario & Pænitentiali Gallicano. 4. Parisiis apud Johan. Boudot. 1687.

Musei Italici Tomus secundus, complectens antiquos libros rituales fancte Romana Ecclesia, cum commentario pravio in Ordinem Romanum. 4 apud eund. 1689.

Deux Memoires touchant la præseance des Benedictins sur les Chanoines reguliers aux étais de Bourgogne.i.é. gemina Apologia Benedictinorum pro defendenda posessione pracedentia in Comities statuum Bürgundiæ contra Canonicos regulares S. Augustini ejusdem provincia. 4. . . 1687. Opus hoc latinè reddidit. A. R. D. Hermannus Schenck, Bibliothecarius San-&i-Gallensis. 4. Constantia typis Leonhardi Parcus 1706. In hujus latinæ editionis principe pagina dicitur Francica editio prodijsse anno MDCLXXXVIII.

Letre sur l'institut de Remiremont. i. e. Epistola de primario Romarici-montis instituto 4. Parisiis 1687.

Traité, ou l'on resute la nouvelle explica-. 314 Biblioth. Benedict.

plication, que quelques Auteurs donnent aux mots de Messe, & de Communion dans la Regle de S. Benosse. i. c. Tractatus, in quo refutatur modus, quem quidam Autores ad explicanda Regula Benedi-Elina vocabula: Missa & Communio,

nuper adhibuerunt. 12. Parisiis 1689. Traité des Études Monastiques.i. c. Tractatus de studiis Monasticis in tres partes divisus; unacum enumeratione præcipuarum difficultatum, que in lectione Patrum cujus vis seculi queunt occurre-re; ut & catalogo librorum selectiorum, componenda Bibliotheça ecclesiastica pracipue injervientibus. 4. Parifiis apud Car. Robuftellum 1691. & ibid. 12. volum. IL ac 1692. Bruxellis 12. vol. duo. Traciatum integrum Latino sermoni tradiderunt

gustiniani instituti alumnus, præsixo hoc titulo: la scuola Mabilloma.

Reflexions sur la response au traité des etudes monastiques. i.e. Animadversiones in responsionem Abbatis Trappensis ad tractatum de studius monasticis 4. Parisis 1692. I. vol. & 1693. I2. Duo volum.

Lettre circulaire sur la mort de la Mere de Blemur, Religieuse Benedictine.i.c. Epistola encyclica de Morte Maria de Blemur, Benedictina monialis è Congr. perpetua adorationis SS. Sacramenti. 4. 1696.

La Regle de S. Benoist, & les statuts d'Etienne Poncher mis en Fransois pour les Religieuses de Chelles. i.e. Regula S. Benedicti, & Stephani Poncherij Ep. Parisiensis statuta in Francicum translata pro monialibus Monasterij Calensis. 8. Parisiis 1697.

Eusebij Romani ad Theophilum Gallum Epistola de cultu sanctorum Ignotorum. 4. Parisiis apud Petrum & Imbertum de Bats 1698. Eadem epistola quinquies minimum Parisiis, item Bruxellis, Turoni, Gratianopoli, ac Ultrajecti re-

04

Biblioth Benedict.

Ultima editio, cáque ab iple Mabillonio recognita & aucta est illa,

que Parisiis 12.1705. comparuit.

Lettre d'un Benedictin à Monseign. l'Evêque de Blois, touchant le discernement des anciennes reliques, au suiet d'une dissertat, de M. Thiers contre la sainte Larme du Vendôme. i. c. Epistola ad illustrissimum Episcopum Blesensem de veteri-bus reliquis discernendis, cui ansam prabuit D. Thiertij dissertatio adversus sacram laeyrmam Vindocinensem. 8. Parisiis 3700.

La Mort Chretienne dedice à la Reine d'Angletrre i.c. Liber de Morte Christiana ad Reginam Anglia. 12. Pariliis 1702.

Annales Ordinis S. Benedicti

Tomus II. complectens res gestas ab anno DCCI. usque ad annum Domini DCCCXLIX.ibid. apud eosdem. 1704.

Tomus III. complettens res gestas ab anno Christi DCCCL. ad annum DCCCC. LXXX. fol. ibid apud eosd. 1706.

Tomus IV.complectens res gestas ab amo Christi DCCCCLXXXI. ad amum MLXV I. sol. ibid. apud eund. 1707

Tomus V.complectens res gestas ab anno Christi MLXVII. ad annum MCXVI fol. ibid. apud cundem typis Jacobi Vincent. 1713. R. Domnus Renatus Massuer edidit, ac præfationem cum Vitæ Mabillonianæ synopsi, å nobis hic reddira, præfixit. Idem nunc scutum Amalium Tomum adornat. Porro in illa vitæ Synopsi dicitur etiam Mabillonius scripsisse anno millesimo. sexcentesimo, nonagesimo octavo ad Catholicos Anglos de sua in Catholica side perseverantia epistolam. Verùm editane aliquando typis fuerit, necne, nemoautorum memoriæ prodidit. Forte in illa Mabillonianarum Epistolarum colle-ctione, quam D. Theodericus Ruinartus,& post hunc alij instituêre, suum olim locum fortictur.

CAPUT XXXVI. D. Antonius Beaugendre.

A Ntonium Beaugendre, maximorum ingeniorum altrix, Lutetia Parifiorum, anno vigessimo octavo supra millesimum sexcentesimum mundo peperit. Vindocinum Deo, & Ordini Benedictine. cujus ibidem legibus obtemperaturum se folemniter spopondit Tertio Idus Septembris anno millesimo, sexcentesimo, que dragesimo septimo. Eruditionis studio. & cultu, quo Juvenis semper delectatus fuit, ne suprema quidem senecta se abdi-Capularis jam senex ad collectionem, & recensionem Operum Hildeberri Archienisconi Turonensis. & Marhadi

5, lio suffulti, cujus gloriæ, saltem quod fugientis & visus & vitæ nobis supererat, litare tenebamur, & lætabamur, si-" mul & litteratorum amicorum subsi-" dio & indulgentia confisi, opus hoc pro exiguo exercitia regularia concesso nobis otio, & pro viribus in diem deficientibus arduum aggressi sumus. , certè nostrum hunc, audaciorem fortè ,, conatum, Deus Opt. Max. supra spem .. adiuvit. Ita de se ipse vir candidissimus, & modestissimus, ex quibus geminis virturibus Antonius totus constabat. Inde quoque evenit, ut nullius unquam eruditi viri judicium detrectaret. Omnibus autem, inquit, ibid.p.XV., illis tam Venera-" bilis Hildeberti operibus, quam Marbodi opusculis, ubi necesse visum est, & quantum è varijs sæculi illius historijs, & eventibus, aut etiam probabilioribus conjecturis nobis assequi datum est, nostras notas adjecimus, quas, sed præsertim ad Hildeberti epistolas, libentissimè " discutiendas subjecimus amicissimo no-3, bis, & eruditissimo nostro R. P.D. Re-" nato Massuer è nostra S. Mauri Congre-,, gatione, Sacræ Theologiæ jam diu emeozir u , rito Professori, è cujus eruditione non , parum nos profecisse ingenuè profitemur. Nec enim ij fumus, qui nostro , sensui pertinaciùs adhærere præsuma-Sed ipfi in nobis nos metipfos o mus. metientes, & comparantes nosmetiplos nobis, non erubescimus, ut hic noster Hildebertus ad Honorium II. Papam de se modeste scribebat : non erubescimus, inquam, nostram attendere, vel profiteri menfuram. " Illum igitur libentissimè " imitabimur, qui quamvis inter ævi sui , litteratos celeberrimus, fcripta fua om-, nia, ùt ex plurimis illorum locis proba-, ri potest, peritorum amicorum judicio " humillimè semper, & modestissime di-" scutienda subjecit. Ita nos longe po-» tiori jure nostra qualiacumque, tenui: a quod illi sub ultimæ vitæ periodo con-,, cessum est à suis superioribus otij, ita conatus est impendere, ut ad platium ., cruditorum vota & ad nonnullorum , fidelium utilitatem, & zdificationem, ,, pijslimi zque, ac eruditislimi Przsulis lucubrationum detectione, & publica-, tione conferre posset, Quique si quid , minus scite, minus exacte, vel etiant " (quod ablit) minus Catholice impru-" dens protulerit, totum illud non solum , sue Matris-Ecclesiæ Catholica, ac Ro-" manæ judicio pararus emendare subije , cit, sed etiam cujuslibet eruditi Catho-" lici, cujus iterum cum Hildeberto suo correctionem, ut ipse ait, pro munere suscipiet; probe sciens, quòd officiosa res esse debet, & prudenti scriptori grata, non invidentium, & quaquaversum morda-cium censura criticorum, sed sidelium, & peritorum benevola correctio. Qua Antonij verba, præterquam quòd vivam ejus animi imaginem nobis repræsentent, prudentia etiam, & necessario juvenibus exemplo plenissima sunt. Ad plures abijt in suburbano sancti Germani, quod Parisija est, monasterio decimo septimo Cal.

Sept. anno millesimo, septingentesimo octavo.

Opera.

A vie de Messire Benigne Jolij Prestre. i. c. Vita Domini Benigni Jolij Presbyteri. 8. Parisiis. 1700. - - -

Venerabilis Hildeberti primo Cenomanensis Episcopi, deinde Turonensis Archiepiscopi Opera, tam edita, quam inedita. Accesserunt Marbodi Redonensis Episcopi, ipsius Hildeberti supparis Opuscula. Qua hactenus edita, hac autem auctiora, o plura nondum edita prodeunt, omniaque ad Manuscriptos Codices recensita, Notis passim illustrantur. sol. Parisiis 1708. apud Laurentium le Conte.

Præterea Hildeberti Epistolas in Bibliothecis Patrum jam pridem editas, solitudinis levanda gratia, quasi piis omnibus utriusque sexus hominibus quandoque forte profuturas lingua sua vernacula donavit, quod, * inquit, & Deo dante promodulo nostro perfecimus, & ipso favente sorte proferemus. An id a pij viri obitu sactum, ignoramus.

Cap.

^{*} Oper. Hildeb. Præf. p. 11.

Ob. 1709.

CAPUT XXXVII.

D. Antonius Pouget.

Atonius Pugetus in hanc vitam emersit Bellargæ in Diæcesi Bitterensi anno elapsi proximè sæculi quinquagesimo. Admotus humanitatis studiis, progressus in ijs neutiquam pænitendos habuit. Sed cùm Adolescentem mundi distæderet, cô valere jusso in Ordinem sancti Benedicti concessit, & facto virium periculo invocatoque Dei Numine se vitam ad Benedictinæ Regulæ præceptiones attemperaturum solemniter promisit in Tolosano Beatæ Mariæ Deauratæ monasterio Ostavo Idus Maij anno millesimo, sexcentesimo, septuagelimo quarto. Hausta penitiùs virtutum, rerumque monasticarum do-Etrina ad Litterarum studia se retulit. quoniam inclytæ Congregationis Præsi-

des, cum unanimi eruditorum applausu, ampliores quotidie fructus ex editis hactenus ab se Latinorum Patrum Operibus in Ecclesiam derivari intelligebant, ipsique oculis usurpabant, de producendis in lu-

Biblioth. Benedict.

224

cem pari cum lima, & splendore Gracorum etiamPatrum monumentis confilium Igitur adornandæ huic procœperunt. vinciæ destinati, delectique sunt ptæstantioris, feliciorisque ingenij Cœnobice quidam, inter quos etiam Antonius noster. Respondit is Majorum suorum exspectationi, & tum Græcorum studiorum contentione, tum egregij judicij acumine magnam fibi laudem conciliavit. tæ hujus terminum pertigit aliquanto citiùs, quam Bernardi de Montfaucon, eruditissimi laborum socij res ferebant, id est: Nono Clandas Novembris, anno millesimo, septingentesimo nono, terra conditus in Monasterio B. Mariz de Sorricinio.

pinus, Bernardus Montfalconius, & Anconius Pugetus, cujus nominatim est Vua S. Cyriaci Anachorete, ex Simeonis Metaphraste græco in Latinum translata.

Restituit etiam Pugetus mira dexteritate Canones Evangeliorum, novæ Benedictinæ Operum S. Hieronymi editioni à Martyanæo insertos. Exstant hi citato loco, Tom. I. à columna 1429.

CAPUT XXXVIII.

D. Theodericus Ruinart.

Theodoricus Ruinart honesto genere natus est Remis die decima Junis Anno MDCLVII. A pijs parentibus piè & liberaliter educatus, novennis collegium Academiæ Remensis, vulgò dictum Bonorum puerorum, frequentare cæpit, humanioribus litteris operam ibi daturus. Liberalium Artium cursu feliciter ac naviter consecto, in clerum per tonsuram clericalem jam adscriptus, artium laurea redimitus est anno MDCLXXIV. Dehine mundi vix sibi noti pertæsus, de sanctiori paragle.

turus. Prima magistri cura suit discipuli ingenium & mores excolere; alterum certissimis regulis ad scientias, alios sanctissimis præceptis ad pietatem informare, tyronique viam inosfensam aperire, quam ipse dudum anticipaverat. Hanc facilè inijt optimi magistri discipulus optimus, eique ita institit, ut quem ducem assequi non valeret, saltem quam proximè liceret, sequeretur.

Quâm feliciter sead Mabillonij instituta & mores finxisset Ruinartus, brevi patefecit, in lucem editis jam ab anno MDCXC. Actis Martyrum sinceris & selectis. Liber est in 4. continens authentica, quotquot reperiri potuerunt, primorum martyrum acta, eorum, qui prioribus quatuor ecclesiæ sæculis pro Christianæ sidei

de martyrum numerum ex actorum numero repetenda esse. Id quidem voluerat. Henricus Dodwellus edita anno MDCLXXXIV. Oxonij inter Cyprianicas dissertatione, de martyrum paucitate inscripta, in qua contendebat, paucos admodum martyres in primævis persecutionibus passos fuisse; tantamque sanctorum martyrum turbam, quam ecclesia Catholica in martyrologiis, aut in officiis ecclefiasticis celebrat, nulla alia, quàm fabulatorum, aut monachorum otioforum auctoritate fulci-Temerariam hominis sententiam, vanissimis conjecturis, ut solet, ac commentis potiùs, quàm argumentis fultam tam validè refellit Ruinartus, ut is ad incitas reda-Aus ne mutire quidem deinceps ausus fuerit. Agit denique Ruinartus de honore, quo martyres in ecclesia afficiebantur, ostenditque maximam sempet, & ab omni zvo fuisse totius ecclesiz in eos reverenti-Primushic Ruinarti fœtus in pretio fuit apud eruditos, nomenque fecit auctori. Ut nostratium, qui latine nesciunt, utilitati inservire posset, patrio sermone donatum duobustomis in 8. edi curavit anno MDCCIX. clarissimus D. Droüer de Mau-Pз

pertuis. Sed latinam editionem jam rariorem, abauctore ante mortem recognitam, elegantibus typis fuis renovari curat, magno rei christianæ & litterariæ bono, D. Wetstein Amstelodamensis typogra-

phus.

Huic operi fatis affinis est Historia persecutionis Vandalica, quam anno MDCXCIV. publici juris fecit Ruinartus in 8. cum nulla ferè persecutio sit, quæ plures cœlo martyres intulerit. Eam historiam descripsit Victor Vitensis episcopus, cujus proinde aureum opusculum, cum variis codicibus accurate collatum & emendatum, notisque, & observationibus illustratum præmittitur. Sed quia Victor multa prætermiserat, & narrationem suam intra solius Africæ sines concluserat,

ret, de imperij vicissitudinibus, ac de ils principibus, qui tunc temporis imperunt, breviter egit, veteraque nonnulla
terseruit scripta, quæ historiam confirent & illustrent, filo tamen minimè inrrupto. Addidit alia quædam antiqua
ouscula hactenus nondum, vel imperseiùs edita, quorum potissimum est notiecclesiæ Africanæ, cui accedunt auconotæ & observationes.

Absoluta ea historia, stimulum addennus pluribus viris clarissimis & amicis, nvam editionem operum sancti Grego-Turonensis aggressus est, camque deum publicavit anno MDCXCIX. in fol. actenus quidem non semel prodierant opera, sed dispersa, & cum variis variom auctorum operibus permixta, caque endis respersa & pluribus in locis muti-

Hæc in unum volumen collegit vir chistimus, & ad veteres codices accuiè recognita pristino decori restituit, adis ad marginem brevibus notis, quibus ttus explicatur, rejectis verò ad calcem sioribus, quibus ea, quæ ampliorem igebant animadversionem, elucidantur.

Ad-

Addidit Fredegarij Scholastici epitamen Gregorianæ historiæ & chronicon, quod est ejus veluti continuatio, cum chronici continuationibus, & aliis antiquis monumentis, Totum editionis consilium & scopum exhibet præsatio, in qua, præter cætera, auctor plura pertractat, quæ ad veterum Francorum historiam, mores, & disciplinam ecclesiasticam spectant, quæ legisse non pænituerit.

Anno sequenti MDCC. Mabillonius in lucem emisit sextum seculum actorum sanctorum Ordinis S. Benedicti, duobus tomis in fol. distinctum. Cum magnam partem in actis digerendis, in ordinem redigendis, & illustrandis habuisset Ruinartus, hunc merita laude defraudare noless ndum Parisiense Breviarium naviter umberent delecti ab eo periti critici, ionesque omnes Breviario inserendas Severioris criticæ leges expenderent, lis le re mota fuerat, sed facilè sopita, latis quippe à nostris San-Germanenus argumentis, & auctoritatibus, quibus us & recepta hactenus in ecclesia Paensi, & toto Ordine Benedictino tradinitebatur, firmabaturque. Sic festum Eti Mauri abbatis, quod solemni veneone semper celebravit ecclesia Parisiis, ex quo præscrum ejus reliquiæ in masterium Fossatense Parisis vicinum tæ funt, pristinam sedem & dignitan in novo Breviario refinuit cujus leones in co festo legi solitæ missum ando Renedido Maurum in Gallias Sed cùm am asserere perrexerunt. istrissimus archiepiscopus Antonius de vailles, nunc cardinalis eminentissimus, viarium Parisiense accuratiùs recognin & emendatum edere meditaretur iùs recruduit sopita, non exstincta, de ssione sancti Mauri controversia. m missioni adversabantur, resumptis ca cassone animis, eam modis omnibus

concurere conati funt; non quidem prolatis rationibus, & autoritatibus, quæ rem factam negarent; nullæ erant: fed congestis difficultatibus & cavillationibus, quibus vulgata fancti Mauri acta in fuspicionem vocarentur, infirmataque veteri traditione, nova opinio paulatim fuccresceret. Vocatis in commune confilium pareibus, auditisque, ac expensis utrimque rationibus : fententiam à decessore latam confirmavic illustrissimus archiepiscopus. Nec sic tamen à cœpto destitère adversarij, sed quæ viva voce protulerant, sparsis per urbem scriptis, imo & in Hollandiam missis, publicare coeperunt. Lectis ijs scriptis Protestantes pro more exsultare, triumphos agere, Catholicis, imo & fancto Mauro, quasi larvæ insultare, Benedictinis-

inciam cum suscepisset Ruinarrus, edidic nno MDCCII. patrio idiomate Apologiam mishonis sancti Mauri , Benedictinorum re Francia apostoli, in 8. Ab ipso limine probat, extitusse sanctissimum quemdam Zenedicti discipulum, nomine Maurum, juem ipfum esse primum abbatem, ac conditorem monasterij Glannafoliensis in Andecavensi Comitatu, recepta jam ac constantissima nono seculo traditio fere-Quam quidem traditionem à san-Eti Benedicii temporibus ad nonum facur lum, dehine verò ad nostra usque tempora continuata serie manasse, certissimisque argumentis, auctoritatibus, & monumentis fultam esse demonstrat vir doctissimus: & quamvis acta sancti Mauri interpolata fuerint, certos tamen in ijs reliduos elle characteres, quibus farta tecla manest corum auctoritas, ac secerni haud difficile valeant posterioris manus additamenta à primæ ductibus, qui missionis sancti Mauri testimonium serunt, nullis argumentis, sive Basnagij, sive aliorum (quæ quam infirma fint, oftendit) concutiendum. quia Basnagius & alij quidam cum co critiei modum omnem excedentes, non tantùm acta vulgata, fed ipfum etiam martyrium, imo & personam sancti Placidi, san-Ai Benedicti discipuli, & sociorum ejus, meram esse fabulam contendebant; Ruinartus additamento ad calcem apologia suz facto, morosiores illos criticos egregiè refellit. Ingenuè quidem faretur, vulgata martyrij acta vix ullam fidem mereri; inconcussam ramen manere veterem traditionem, tum de misso à patre suo Benedicto in Siciliam Placido, tum de ejus illic ac sociorum martyrio, quam invictè confirmat inventio corporum fanctorum martyrum facta anno MDLXXXVIII. in ecclesia sancti Johannis Baptistæ Messanensi. Hæc ferè summa apologiæ sancti Mauri, quam latinè conversam edidit Mabillonius ad calcem tomi primi Annalium Ordinis fancti Renedicti.

In alterum postea certamen venit Ruinartus, pro magistri sui Mabillonii gloria, haud tamen periclitante, pugnaturus. Libros de re diplomatica scriptis publicis adorti suerant, venerandumque senem aliis intentum ad certamen provocaverant quidam. Is rixas sugiens, publicato statim supplemento, quod

dudum paratum crat, captos frustra coanatus infringere satis habuit. Ne tamen causam Mabillonio tradere viderentur adversarii, nova scripta Supplemento op-Veritus Ruinartus, ne verborum pompa, & apparatu, auctorumque confidentia imperitorum oculis pulvis ostenderetur, oppositam Supplemento disceptationem refellere sic aggressus est, ut tandem in omnibus excutiendis, quæ confidentiùs objiciebantur, sempus frustra terendum non esse merito censeret. Ex omnibus selecta una singulari charta, in quam majores fuerant imperus, hujus defensionem præ cæteris suscepit, ratus si tutam ab adversariorum telis facile servaret, ex hoc vel uno specimine facile intellecturos omnes, quo loco habendæ & quanti faciendæ essent aliæ in alia diplomata leviores objectiones. Testamentum Vandemiris est, viri illustris, & Erchambertæ uxoris ejus, quod infignis ecclesiæ Parisiensis veteres titulos seu basilicas spectat, a Vandemire magnificè dotatas, quod proinde ab injuriosis ictibus illæsum servari multum illius ecclesiæ in-Strenuè servavit Ruinartus, tererat. crip-

Biblioth. Benedict.

238 scripta an. MDCCVI. lucubratiuncula sub hoc titulo: Ecclesia Parisiensis Vindieata, &c. in qua expensis singulis obje-Ctionibus, cas nullius roboris esse inwifte demonstrat.

Mortuo anno insequenti Mabillonio, quâm acerbus Ruinarti animum invaserit dolor facilè conjecerit, qui generolam ejus indolem, fummam adversus magistrum reverentiam, intimum amorem, gratissimum ob accepta beneficia animum, mutuam demum amicitiz confunctionisque necessitudinem cognoverit. Sed qui prius magistri laborum socius, & particeps crat, totum corum pondus deinceps folus sustinere debuit. Novam editionem librorum de re diplomatica, viris litteratis ex variis Europæ partibus efflagitantibus, paulo ante mortem aggressus erat Mabillonius, præloque subjecerat, recognitam, auctam & emendatam: properabat ad finem, cum invidente fato, laboris fructum degustare non licuit. Una supererat præfatio, quam majori orio & cura conscribendam servaverat, cum ap-

endice nova, in quam vetera aliquot ionumenta relaturus erat. In præfatioe accurate expendendam sibi proponent sententiam clarissimi viri Gregoris ickesij. Hic enim in suo Linguarum prentrionalium thesauro, qui prodiic theatro Scheldoniano Oxonij anne DCCV, postquam Mabillonij opus re diplomatica summis laudibus tulit, plura ex eo decerpsit, regulasue à doctissimo viro constitutas, si Stè explicentur, calculo suo probavit; escio quo fato in transversum actus, in abillonium ipsum paulo inciviliùs insurr, quia regulis malè explicatis abuti quisam potest. Hæc sunt, quæ Mabilionius pendere statuerat. At quod morte ocpatus exsequi non potuit, supplevit Ruiirtus, præmissa novæ editioni præsatione, qua post explicatas novæ isti editioni faas accessiones, & commendaram artis plomaticæ necessitatem & utilitatem, reilas à Mabillonio constitutas à præcipiti ickesij censura vindicat, ostenditque plesque ab Hickesio nonnihil oscitanter leas, & expensas fuisse, unde impruden--misnulq oinolideM suingilam maup si

posuerit, quæ verbis ejus & sensui apenti repugnant; omnes verò tanta cautione, diligentia, ac circumspectione ab auctore ipso explicatas suisse, ut nemo, nisi qui sponte cæcutire voluerit, abuti umquam possit. Quod verò spectatad appendicem, præter ea vetera monumenta, quæ paraverat Mabillonius, nonnulla addidit Ruinartus, quæ ad se post ejus obitum ve nêre.

Cùm à multiplicibus curis, in quas coniecerat Mabillonij mors, paullo liberio rem se sensit Ruinartus, primum consilium fuit egregia clarissimi viri gesta posterorum memoriæ tradere. Ad id non modo hortabatur gratissima in magistrum pietas, sed etiam accendebant nobilissimorum hominum vota & preces, veritorum

gulare prærogativa deberi monentibus ijs, quorum monita præceptoru loco habenda erant; Mabillonij vitæ synopsim, quam vernaculo sermone paraverat Ruinartus, in lucem emitti concesser majores nostri. Edita est igitur, cum maximo bonoru omnium plausu, anno MDCCIX. sanctos Mabillonij mores, ac totius pijssimè actæ vitæ seriem accuratiùs, quam operum ac librorum historiam describens; hæc quippe satis nota, illa minùs.

Totum se deinceps convertit Ruinartus ad Annales Ordinis nostri, quos tamen intactos brevi dimissurus erat alteri, nisi quod quinto tomo, quem paratum reliquerat Mabillonius, plura addiderita Dum enim ad continuandos cæteros probè jam meditatus accessurus erat, prius in Campaniam, Galliæ provinciam, proficisci voluit, locupletissima illius regionis ecclesiarum, & abbatiarum archiva iterum Jam quidem à Mabillonij lustraturus. morte, tum jugis assiduitas morienti noce dieque exhibita, tum pressus, non exstin-&us, hærensque semper animo dolor, valetudinem sensim affecerat, fessumque corpus fatiscebat. Ut tamen sibi minus, quàm quam alijs parcebat Ruinartus, itineri fe commisse sub mensis Augusti finem. Vix aliquo pervenerat, cum missa quietis & valerudinis cura, indefesso labore perquirebat exferibebarque quæcumque ad rem fuam opportuna videbantur. Sic Remos pervenit, commodiori tamen, quam cum hinc discesserat, valetudine. Sed cum peractis ex fententia rebus Parifios revertitur. ad * Altivillarensem sancti Petri abbatiam. Congregationis fancti Vitoni, agri Remenfis, octo circiter millibus à metropoli, divertit. Eo vix pervenerat, cum ipía nocte in febrim quotidianis incrementis gravem incidit, qua per decem, & teptem dies conflictatus, tandem die 27. Septembris, expeditis, & intimo pietatis fensu susceptis ecclefiæ facramentis nunitus, ad funernam

ite, morum puritate, regularis vitæ stuio, animi candore, fingulari comitate, hunilitate fincera, alijsque Christianis ac moasticis virtutibus magis adhuc, quam eruitione commendandus, & ut verbo plucomplectatur, totus ad Mabillonij mastri sui mores, & præscriptum effictus. c enim litterarum studijs indesessus vavit, ut nihil umquam optimæ aketæ ofzijs decesserit, de quibus vel inter ipsas nerum molestias, aut valetudinis incomoda nihil quidquam , quantum licuit, missum voluit. Extremo morbo opessus, inter ipsos continuæ febris ardos, de pascendo solitis lectionibus pijs anio sollicitus erat, consuetasque preces sibi lectum constitutis horis recitari volebar. quamvis in alterius Congregationis mosterio hospes decumberer, cadem tamen monasterij superiores reverentia, ac obeentia erat, nihil vel minimum quidquam inconsultis agere volens.

Quæ fuerit RR. PP. Akivillarenfium hospitem suum humanitas, cura, assiitas, quæ caritatis officia ei certatim expita, vix exprimi potest. Pium erat in-

ter eos de caritate certamen, quis ægroto majori studio, ac impensiori cura ministraret; & cum unus noctu diuque fatis fuiffet ægro ministraturus, plures tamen simul, de hospitis valetudine, quam de sua sollicitiores, viligias noctis, casque sæpius repetitas, agitare pertinaci, sed amico studio volebant, promptam & alacrem operam ad minimum quemlibet nutum oblaturi. Medici & chirurgi è dissitis etiam urbibus & oppidis vocati ; remedia quæcumque opportuniora visa sunt, affatim, & liberaliter ministrata; nullis denique sumtibus & impensis parsum. Hæc breviter commemorare libuit, ut meritam gratiam verbis faltem persolvamus ijs, à quibus obineri nulla ratione potuit, ut furntus facti, ut par erat, refunderentur. Mortuum deMORUM LENITATE, ET DOCTRINA CONSPICUUS, QUI IN HOC MONASTERIO HOSPES EXCEPTUS, GRAVI FEBRE DECUMBENS OBYT DIE 27. SEPTEMBRIS ANNI MDCCIX. REQUIESCAT IN PACE.

Opera.

quam eruditissimo Domno Renato Massueto acceptam reserimus, hactenus recensita sunt; ut tamen nostrum in
annumerandis singulorum titulis, editionibus &c. morem etiam hic obtineamus, en, erudite lector, alium operum à
Ruinarto editorum catalogum!

Acta primorum Martyrum sincera, O selecta ex libris tum editis tum
MSStis collecta, eruta vel emendata, notisque & observationibus ilustrata. 4. Parisis typis Francici Muguet 1689. O fol. Amstelodami
apud Wettstenium anno 1713. Francicè vertit, & edidit D. Drouet de Maupertuis. 8. Parisis 1708. vol. duo.

3 Hi_

Biblioth Benedict.

248

billonij, Presbyteri & Monachi è Congregatione S. Mauri 8. Parisis 1709. . .

" Præter opera superiùs memorata, studiose collegit Ruinartus epistolas omnes: quotquot inveniri potuerunt, Urbani II. Papæ è nostris, quarum plurimæ nondum editæ funt. Collectioni verò præmisit accuratam gestorum ejusdem pontificis historiam, quæ lucem afferat epistolis. Ejusmodi operibus iniquior cum sit turbida bellorum tempestas, tantisper exspectandum, donec reformata pace tranquilliori luce donari possit. Plurimum enam laboravit in conquirendis & colli-, gendis Mabillonij epistolis, ut delectu facto eas in lucem emittere posser, quz , digniores viderentur.

Sed eo labori

CAPUT XXXIX.

D. Thomas Blampin.

Ob. 1710: Homæ Blampino locus natalis fuit Noviodunum, oppidum ad Esiæ fluminis ripam in Picardia adlitum. Prætervectus annum ætatis septimum decimum in Remensi sancti Remigij monasterio solemnem monasticorum votorum professionem edidit Decimo quarto Calendas Januarij anni millesimi, sexcentesimi quinquagesimi noni. Is ad singularem modestiam quæ homini velut * innata videbatur, omnigenarum litterarum, præcipuè veteris Theologiæ, quam Patres posteris reliquerunt, studium & scientiam sic adjunxit, ut ad summum co in genere fastigium pervenisse ab eruditis judicatus sit. Maxima illius gloria est splendidissima, emendatissimaque Operum sancti Augustini, Hipponensis Episcopi editio, quam suis nemo meritis æstimaverit, quin affirmet, eo labore effectum esse, ut tantum Blampino debeat

* Beaugend. Præf. ad Op. Hildeb.pag. VIII.

Augustinus, quantum Augustino Eccle-Opus hoc viginti annorum, & plurium è Congregatione S. Mauri sodalium sudor & labor fuit, quem tamen maximum Blampinus, ejus chori ab ipsa suscepta sparta usque ad felicissimum finem princeps, exantlavit. Idem Notarum, fummo judicio selectarum, observationum, & elegantissimarum, eruditissimarumque præfationum, inter quas, ca excellir, quæ de Pelagianæ hæresis origine Tomo decimo præfigitur, Autor est. Augustinum suum doctissima Congregatio inscripsit Ludovico XIV, Francicorum Régum facile maximo, cujus, utì & Romanz Sedis autoritate fædissimæ nubes, quas aut hæresis, aut invidia, aut denique immenfum partium studium in solertissimos editores conflaverant, dissipatæ sunt. metsi nec ex ipsa Congregatione defuerint, qui frementium, & de Benedictinorum fide malè suspicientium impetum stylo fortiter repellerent. Juvat rem omnem verbis celeberrimi Mabillonij, cui Generalis Præfatio à Du Pin * V. C. tribuitur, referre, ex quibus fimul, quid in hac nova operum Augu-

^{*} Biblioth. Eccles. T. XVIII. pag. m, 225.

Augustinianorum editione à diligentissimo Blampino, ac socijs præstitum sit, nusso negotio intelligetur. Is ita oritur:

" Cùm primùm Congregationis no-, stræ Præpositi fratres nostros ad studia litterarum applicare consuerunt, ca petissimum ab eis delecta sunt studia, quæ , plus utilitatis præ se ferrent, quam " ostentationis, & quæ religiosæ solitu-", dini, & conversationi magis conveni-In co genere nihil aptius aut " opportunius eis visum est, quam re-" cognitio & editio nova sanctorum Pa-,, trum, cùm Latinorum, tum Græcorum: » proptèrea quòd & exercitatio ipsa per s sese maxime conducerer ad lectitanda » & meditanda eorum scripta, in quibus », vera & fincera Ecclesiæ doctrina ac pie-" tas consistit, & non pauca nobis adiumenta suppeterent ad id operis suscipiendum & exsequendum. quibusdam veluti gradibus ad hunc la-, borem, magis arduum cerse ac diffici-,, lem, quàm splendidum, fratres nostri ", idonei & parati sensim redderentur, à " quibusdam veluti rudimentis initium " ducum

, ductum eft, scilicet ab editione selecto-, rum opusculorum sanctorum Patrum; , deinde ab integris scriptis aliorum, do-, nec tandem ad opera fanctissimi Docto ris Augustini ventum est: quibus emendandis, & recognoscendis ut operam " impenderemus " multi Ecclesiæ Illestrissimi Præsules, nec non etiam togs principes viriauctores nobis, & infliga-E primis fuit Illustrissitores fuere. mus Franciscus Harlæus Parisiorum nuper Archipræful, qui hujus operis patronum, & fautorem semper se præstitit: èse cundis Guillelmus Lamonius Se, natûs Parisiensis quondam Princeps, qui, , pro fua in litteras litteratoso; benevolen-" tia typographica nobis domesticam officinam à Rege impetrare & procurate

, mi Viri, ut tantæ molis opus subire no refugeremus.

" His incitamentis commoti supe-, riores nostri, vix tamen ad vastum il-. lum laborem subeundum, ùt erant perspicaces, adduci potuêre; rati, id , quod docuit eventus, rem esse alex, ac difficultatis plenam, cujus si minus , ea succederet, incauta & imprudens molitio nobisprobro verteret; si benè invidia forte in nos redundaret. , Deinde terfferarium videbatur, secun-" dùm Lovanienses Theologos doctissimos de Augustino, totaque Repub-, lica Christiana optime meritos, novam , sancti Doctoris Operum editionem " meditari. Quippe vix fieri posse, ut à ,, nobis corum diligentia æquaretur, ne-" dum superaretur.

" Adhæc recurrebant animo veteres " controversiæ ac rixæ, quæ ex sancti " Doctoris scriptis & doctrina identidem ", in Ecclesia excitatæ suerant; vereban-", turque illi, ne, dum Ecclesæ hoc fra-", trum suorum labore consulere opta-", rent " novarum altercationum semina " inde ,, inde orirentur, uti experientia non fe-,, mel probatum est: nempe quòd tanti ,, viri doctrina & humano ingenio captu ,, sit difficilis, & mortalium cupidita-,, ti ac superbiæ parùm savens, & ac-,, cepta,

", Verum has aliasque difficultates ", prorfus discussica removit summa dig-", natio Ludovici Magni, qui novam ", hanc editionem augustissimo suo no-", mine illustrari, ac patrocinio Regio

" muniri permissic.

" Accessit insuper amplissimum Re-" gis privilegium in gratiam novæ editio-" nis , Illustrissimi Franciæ Cancellarij " Michaëlis Telletij auctoritate, regioque " edicto assertum, reclamantibus & ob-" sistentibus incassum nonnullis biblio-" polis, quos occulti quidam adversarii " ad avertendum novæ editionis pro-" positum clanculum instigabant. Tan-" tis sulti præsidijs, nullum obicem in-" superabilem, nullam uvidiam nobis " formidandam esse existimavimus,

" Jam verò ne hoc confilium ni-" mis audax, ac temerarium videretur; preiverat exemplum Petri Morini Vaticanæ typographiæ præfecti, aliorumque , almæ Urbis eruditorum virorum, Adria-, ni Abbatis, atque Obrij Doctoris Pa-,, risiensis & aliorum, qui primùm Six-, to V. dein Clemente VIII. summis , , Pontificibus, novam sancti Augustini " commentationum editionem post il-, lam Lovaniensem aggressi fuerant, rati ", scilicet egregios esse vaticanos libros, ", quos Lovanienses minime consulue-,, rant, magnumque corum esse nume-, rum, unde variæ lectiones excerperen-, tur; pleraque item, quæ in Lovanienfibus libris, quantumvis accuratis, defiderantur, unde hæc editio christianæ do-" ùt Petrus Orinæ lucem allatura sit, , Morinus scribit in epistola XV. ad Cardinalem Cajetanum, qui prædicto confilio plurimum suffragabatur. Fa-, chum est : collati funt Lovanienses libri ,, cum Codicibus Vaticanis perquam ac-,, curatissimè, & ad marginem appositæ , variantes lectiones ad editionem adornandam, cui Cardinalis Veronæ facri " Collegij princeps præfectus suit. " rùm cùm tes effectu caraiffet; omnes alli , " illæ variationes justu Clementis X. Pon-" tificis à piæ memoriæ Cardinale Bona " nobiscum communicatæ sunt, ut ijs in " nova nostra editione uteremur.

" Comparatis itaque eam in rem his
" & alijs undequaque veterum codicum
" fubfidijs, cùm è nostris, tum ex alienis
" bibliothecis, continuò manus operi ad
" movimus, adhibitis ad conferendos co" dices pluribus sodalibus nostris, non
" folùm in sancti Germani Parisiensi, sed
" & in alijs aliarum provinciarum Con" gregationis nostræ monasterijs; ac de
" mum intra viginti circiter annorum spa" tium, non sine multis expensis & curis,
" certè maximo cum labore, tota hæcedi" tio, Deo savente, omnino absoluta est,

rata effet, commoda, rite illustrata, nul-

, lisque partium studijs addicta.

" Ut esset quam maxime accura-, ta, tres conditiones nobis necessarias , visæ funt : nempe ur contextui genuina integrices ad veteres codices & sinceriores editiones restitueretur; ut certa & germana fancti Doctoris opera fecerne-, rentur à dubijs, & spurijs; & ut editio , ipsa à typographicis mendis, quantum

in nobis effet, repurgata prodiret.

" Ut verò perquam commoda red-" deretur, quatuor potissimum à nobis , curata funt : nimirum operum ordo, , sectiones, summaria, & indices. , ut secundum tempus, quo singula ope-, ra ab Augustino scripta fuere, dispone-, rentur: quo fit, ut lector cum Augusti-, no ipso sensim progrediatur, & profi-, ciat, & priorum cognitio ad posterio-, ra intelligenda lucem præferat, quo de , ordine plura inferius dicturi fumus. , Sectiones, ut non modò capitulis vete-, rum edicionum, quæ subinde prolixio-, ra erant, cujusliber operis contextus & , corpus distinguatur; sed etiam ipsa ca-, pita in minutiores dividentur sectiones,

numericis distinctas notis : tum ut indicata cujuslibet operis sectione facilius inveniatur indicatus locus : tum etiam ut in legendo his veluti intervallis & morulis lectoris leverur labor & adrentio. Ad hæc etiam juvant furnmaria non modò contextús, ad marginem fingulis passim sectionibus apposira, qua fummain rei, qua de agitur, paucis exhibeant; fed etiam omnibus libris, & , plerisque capitulis præmissa, quæ an gumentum cujusque libri & capituli " breviter explicant. Illa verò fumma-,, ria marginalia ex ipfis contextûs verbis, quoad ejus fieri poruit, expressimus, vel , ipla Lovaniensium summaria retinuimus.

" Ad indices quod adtinot, quorum
" commoda et utilitates memo non no" vit, non tantum fingulos fingulis to" mis, et quidem uborrimos, fubileste
" curavimus: verum cuade generalisefeu
" universales in posteriori huces volu" mine contexuimus, ut una compettu
", tora Augustini dostrina de quanta ac", gumento facilius indagari positici

,, Quod adtinet ad ordinem a nobis in hac editione institutum, ejus rationem reddere non admodum opetionem fuerit. Nam totius illius ordinis tenor adeò naturalis, & genuinus videtur, ut sufficiat ad eum probandum nuda ejus expositio.

" In primo tomo, præmissis duobus Retractationum libris, & tredecim " libris Confessionum, quæ subsequenti-" um operum veluti præludia sunt, sub-" sequuntur ca opuscula, quæ sanstissi-" mus Doctor adhuc catechumenus, aut " nondum presbyter elucubravit.

"Succedunt in secundo tomo Epi"ftolæ, numero CCLXX. secundum or"dinem temporum, quoad fieri licuit,
"dispositæ, & in quatuor distributæ
"classes. In prima reponuntur illæ epi"stolæ, quas Augustinus nondum epi"stolæ, quas Augustinus nondum epi"scopus scripsit: in secunda, quas jam
"episcopus ante Collationem Carthagi"nensem & ante detectam in Africa Pe"lagij hæresim dictavit: in tertia, quæ ab
"co tempore ad ipsius obitum scriptæ
R 2

Ē

so funt: in quarta denique, quarum t so pus minùs compertum est. Cur so tem receptum epistolarum ordin so mutaverimus, quidve in commoc so lectorum a nobis hic præstitum so docet ipsius tomi peculiaris Pr so tio.

" In tertio tomo continentur C " scula exegetica, secundum Script " rum ordinem disposita, præsika in " so tomi limine quatuor libele de " strina Christiana, esso de so " opusculorum fundamenti".

" Rejectæ funt in tomum quar " Ennarrationes in Pfalmos.

, In tomo quinto habentur mones ad populum, in quatuor tr 5, Abhine incipiuntOperaPolemica, quorum primas tenent in tomo Septi, mo libri XXII. de Civitate Dei contra paganos.

" Tomus Octavus, præmisso in fronte libro de Hæresibus, exhibet ope" ra polemica adversús Judæos, Mani" chæos, Priscillianistas, & Arrianos: qui" bus opusculis adjuncti sunt libri XV. de
" Trà rase.

Tomus nonus continet Opera po-

itidem polemica contra Pelagianos: quibus scripcis subjunguntur varia monumenta, quæ ad a illustranda possunt conduces. Hactenus de ordine.

" Jam verò illustrandis sanctissimi " Patris Operibus Præsationes singulis to" mis præmittere necessarium duximus, " in quibus res potiùs historicas, quàm " dogmaticas explicare studuimus, ad ju" vandam Lectorum industriam. Ad " hæc plerisque opusculis Admonitiones " præfiximus ad explicandum eorum ar" gumentum. Insuper breviores su" binde notulæ in margine inseriori à no" binde notulæ in margine inseriori à no-

" bis apposita, quibus vel variantes lectio-" nes indicentur, vel obscura loca, maxi-" mè aliorum locorum comparatione, ex-" planantur.

"", me aliorum locorum comparatione, ex"", planantur.
"", In his omnibus id altè nobis ani"", mo infixum fuit, & à Præpofitis nostri
"", inculcatum, ut partium studia in expli"", canda Augustini doctrina sedulò cave"", remus. Quæ res in caussa fuit, ut a
"", profixioribus commentarijs", & obser"", vationibus abstinuerimus", ut ne cui"", quam vel minimum offendiculi præbe"", remus, ullive catholicorum Theologo"", rum sententiæ præjudicaremus.

" Verum quantumvis id curaveri», mus, curandúmque mandaverint Præ" positi nostri; difficile tamen suit, ut ne

nishe doctrine omnino confenencem
confe censuerint; camque his nominibus
fuffragio suo comprobaverint: insurrepries tamen contra post decem ferè annos ab edito ultimo tomo, anonymi
quidam censores, qui furtivis scriptis
hanc editionem, et tantum non fidem
nostram suspectam reddere moliti
funt.

" Ejusmodi scriptiunculis in vulgus Ė , sparsis, commune prudentium ferè , omnium consilium fuit, ut leviores id genus libellos aspernaremur: quippe s, non decere, ut cum larvis & umbris " luctaremur, ne respondendo pondus & , , auctoritatem furtivis illis libellis præ-, beremus: net Beclefia pacem editis ul-, tro chroque, de fic, scriptionibus, per-" turbaremus. Hoc consilium unanimi 3 assensu comprobavêre Præpositi nostri », quod tamen minime impedivit, quo " minus, illis inconsultis, quidam è no-, stris novam sancti Augustini editio-" nem defendendam, tuendamque pro , virili susceperint: ex quibus unus, , * qui tum Romæ versabatur, hujus edi-. tio-

A Bernardus de Montfaucon.

rorum animis quosdam scrupulos ingeneraverint; hos paucis verbis curare in animum sesse induxisse, ratos, id neque regiæ justioni, neque Ecclesiæ paci contrarium, immo utrique omnino consentaneum fore. Etsi enim nihil non catholice, certè nihil non catholice animo à sese dictum esset ; malle tamen dare aliquid teneræ ac piæ illorum circa sidem affectioni, quam superbo sastidio corum scrupulos dissimulare. Aliorum verò, si qui futuri sint, qui contentioso, animo rixas denuo redintegrare pergant, dicas & cavillationes deinceps se prætermissimos, & pro nihilo habituros.

In primis existimant toties repetitam à se omnibus & singulis professionem, am, quantumvis juratam, quantumvis plicatiorem suffecturam esse. Has sippe Constitutiones & ex primis cumbita reverentia & summissione excepision comitiis suis generalibus Præposis suos, easque ab omnibus & singulis, si in coetum suum admittendi essent, bscribi præcepisse.

De octero ultro profitentur, se icerè adhærere ecclesiastics de Gratia-se ditutionibus, quas auper (scribebac et Mabillonius anno MDCC, quo nulla ter Clementem XI. summum Pontisim, & Noalium Archiepiscopum Parimensem lis aut dissensio vigebat) edidenti illustrissimi Archipræsules Carolusmaricius le Tellier Remensis, & Ludovinis-Antonius de Noailles Parisiensis; uorum ut dignitatem & auctoritatem enerentur, ita etiam doctrinam se sequi ilàm agnoscant & glorientur.

Dum sic Romanis Pontificibus, alique Ecclesia Prassulibus, quas Christus ominus dostrina arbitros & judices anstituit, demissis animis obsequantur;

ne, tum Mabilionius ad ea, quæ adve in nova editione improbaverant, & pugnarant, progreditur, obsevius si dicta, planius explicat, objecta diluis na propugnat, & vindicat, ne minus bus quidem prætermiss, *, ut ve prum controversias auserret. Que quam, inquit, corum, qui veterum presente student, messe essente conditio, si in ipsas etism Nesse eorum marginales, ut contra no hac editione actum est, impune madvertere, & in singulas earum si pas ad severam immitis censuræ tra nam discutere quibusvis iniquis censura censura censura discutere quibusvis iniquis censura censu

, assequatur, aut perfecté reddat; qui , denique tam brevi verborum com-, pendio pagellam quandoque integram , ad amussim explicare possit?

Verùm quantumvis injusta sucura in sit quorumdam in nos hominum cen-

, sura, institutum nihilo minus nostrum, Deo savente constanter persequemur:

, & si quidem nobis esse molesti per-

, gent illud nobis folatio erie, quòd ca-

, dem fors olim contigerit veris Augu-

, stini discipulis, in primis Casario Are-

, latenfi episcopo, cujus fides ob prædi-

, catam fanctiffimi viri doctrinam à qui-

, busdam obtrectatoribus infamata est.

"Hinc collecta Valentiæ Synodus, Episcoporum, quibus Cæsarius sidem, suam approbavit. Quin etiam Boni, facius Pontifex Romanus, calcata jurgantium malevola intentione, prosecutionem sancti Cæsarij apostolica auctoritate irmavit, ut Cyprianus Tolonensis Anti-les in ejus vita tradit.

" Quamquam melius fortasse nobis de hominum æquitate sperandum sit. Fortè enim, ut verbis Augustini " utamur, si qui aliter senserint, * quando secum ipsi paululum sine certandi studio cogitaverint, quàm sit absurdum, nec dignum disputatione, quod dicunt, continuò sententiam commutabunt. Quod si noluerint, non usque adeo de humanis sensibus desperandum est, ut metuamus, ne hoc cuiquam persuadeant.

Postremò doctissimi, & integerrimi Editores, siducia, certæque victoriæ jam jam conscientia pleni, ad illustrissimum Gallicanæ Ecclessæ Clerum se convertunt, præfationemque eruditissimam perorante Mabillonio hoc epilogo conclu-

dunc.

" Quid jam nobis aliud restat post diuturni se laboriosi operis opeatum finem, quam ut turelam ac præsidium "Illustrissimorum Gallies Antistitum demisso, sed alacri tamen animo deposeamus?

"Recilicet cum admirabili divine Providentia confilio factum fit, ut far-"Chiffimi EcclefiæDochoris Augustini no-" va operum edicioni suprema rum a " nobis imponeretur manus, cum ad ge-

; ,, mera-

De pecc. merit n, 22.

neralia Comitia ex omnibus Regni partibus unà convenirent ad fanum fancti
Germani: nihil nobis opportunius,
fortunatiusve contingere potuit, quàm
te eos appellaremus qualiscumque laboris nostri judices & arbitros, qui &
dignitate sua constitui sunt à Deo pastores ad regendam Ecclesiam, & ad Catholicæ doctrinæ Sacro-Sanctum de positum vigili cura apostolicaque aucoritae tutandum.

" Atque hoc præcipuè nomine, il-" lustrissimi ecclesiæ Principes, Augusti-, num adducimus ad vos, qui totus ,, quantus est, sub unius veluti tabella " conspectu oculis vestris contemplan-, dus objicitur. Neque verò conspe-, dum vestrum reformidare potest vete-,, ris, & avitæ fidei propugnator acerri-" mus, qui caussam Ecclesia totics a se " defensam, majorum quoque vestro-, rum præsidiis toties suffultam haud ig-, norat, quam & à vobis, qui ipsorum , vestigiis lubenter insistitis, non dissimi-, li animo atquestudio sperat hodie pro-, puguandum. " Hinc "Hinc in nobis oritur non dubia " spes, vos nuper elaboratæ Augustinia-" norum operum edicioni propitios sore; " neque vestrum illius viri lucubrationi-" bus desuturum patrocinium, quem " Specialem sidei patronum vos universi cum beato Prospero incunctanter agnoscitis.

"Nihil hic necesse est à nobis com"memorari, quanta fuerit olim Gallica"norum cum Romanis Præsulibus consensio in sancti viri commendandis
"operibus. Exstant tum sedis Aposto"licæ Pontificum Innocentij, Cœlestini
"& aliorum; tum Gallicanarum Syno"dorum Arausicanæ, Valentinæ, & aliorum consignata litteris monumenta,
"quibus Hipponensis Antistes & inter
"optimos Eclesse magistros anaumera"tur, & tamquam antique sidei custos
integerrimus ex omnium communi
"voce & sensu declaratur.

"Isthec equissima veteris Loclopudicia de sancti Presulis doctrins de Fide, ut animos addidére nobisad intimensi laboris onus subcundum in

[&]quot; S, Prosp. spik ad Angel,

effecère, ut ea, qua par erat, religione doctifimi Antifitis scripta adtingeremus; pia nimirum sedulitate religiosaque cautione opus esse rati, ut qua
mente, quo consilio, qua side primum prosecta essent ex sanctissimi
Doctoris ore & manu utilissima opera, rursum ederentur à nobis pari side, animo, atque proposito, in universalis ecclesiæ decus, commoda atque
præsidium.

" Quis conatuum nostrorum in tam arduo incepto fuerit successus, palam edicere cum vetat pudor, tum penè universorum in Ecclesia ordinum, in primis vestrum omnium benignissima de illo judicia. His amplifimum labori nostro præmium, certè exspectatione nostra & merito nostro longè majus, non sine grati ac demissima animi tacita significatione experti sumus.

" Istis autem bonarum vestrarum " voluntatum testificationibus freti atque " confisi, querimonias obtrectantiŭ non-" nullorum facilè insuper habuimus. Id " enim nobis certò persuasum suit, na", vatam à nostris in Augustino illustran-", do operam calculis universorum com-", probandam, cum its placuerit, penes ", quos istarum rerum & judicium, & ar-", bitrium esse universi confitentur.

bitrium esse universi confitentur.

3, Neque verò exspectatio ista nos

3, sefellit. Novum ecce & ingens open

3, nostro præsidium accedit ex nupera

3, per Apostolicam sedem damnatione,

3, libellorum, quibus invidia gravare nos

4, moliebantur haud æqui laborum ac si

5, dei nostræ æstimatores. Palmarium

5, adversus istos desensionis nostræ incre

5, mentum afferet Augustissimi Cœus

5, vestri auctoritas & suffragium: atque

5, judicij significationem eò impensius

6, judicij significationem eò impensius

7, liberiusque deposcimus, quo totum

lla delebit ætas, nulla lacessere in pocrum audebit manus atque proteria: pro quo infigni favore atque beefacto, Clarissimi sancta Religionis intistites, & vobis singulis, & unierfo facro-fancto Ordini vestro actui, acque habituri fumus immortales ratias. Hucusque pro doctissimo oma Blampino, editionis Augustinia-Moderatore, reliquisque laborum so-Mabillonius, quibus ad universi openatarumque exinde controversiarum itiam nihil modestiùs, verius, aut eletius scribi poterat. De vita exivit npinus in inclyto Floriacensi Monaio Idibus Februarii anno millesimo. ungentesimo, decimo, cum paulo ann Remensi sancti Remigij Archimoterio Prioris munus cum laude obiis-

Opera.

Ancti Aurelij Augustini Hipponensis Episcopi opera omnia post LovaniennTheologorum recensionem, castigata uo ad manuscriptos codices Gallica276 Biblioth. Benedict.
nos, Vaticanos, Anglicanos, Belgicos &c.

nec non ad editiones antiquiores, & castigatiores. fol. Parisiis typis Francisco Muguet, Tomi XI. quorum annos & crdinem sic signat exemplar, quo hic us suimus.

Tomus I. anno 1689, re vera 1679. Tomus II. 1688.

Tom. III. Pars prima 1689.

Pars secunda 1690.

Tomus IV. 1691.

Tom. V. Pars I. 1683.

Pars II. 1683.

Tomus VI. 1685.

Tomns VII. 1685.

Tomus VIII. 1694.

Tomus IX. 1694.

Mauriana Lib. I. 277 lenique addenda & corrigenda. Ibidem 1700.

Præfarionem Generalem Mabillonij sse, supra ex Cl. Pinio monuimus. Eidem pistolam totius operis nuncupatoriam d Ludovicum XIV, est, qui tribuat, adlatque, Regi maximo fuisse oblatam idionate Francico, in quod illam Ludovicus lustellus antea converterit; quam naratiunculam in medio relinquimus.

Editio hæc in Belgio typis repetita uit Tomis Duodecim, quorum ultimusincribitur Appendix Augustiniana, in qua unt sancti Prosperi sarmen de ingratis um notis Lovaniensis Theologi, Joannis Jarnerij S. J. Disfertationes pertinentes ud historiam Pelagianam, Pelagij Britani Commentarij in Epistolas S. Pauli, ac tenique Desiderij Erasmi, Jo. Ludov. Vivis, Jacobi Sirmondi, Henrici Norisi, Joannis Phereponi & aliorum prasationes, censura, nota, & animadversiones in mnia Augustini opera. Antroverpia upud Petrum Mortier 1703.

CAPUT XL. D. Gabriel Gerberon.

Ob. 1711.

Abrielis Gerberonij maxima vitæ pan tragædia, & inimicæ Fortunæ ludibrium fuit. Is exortus apud fancti Carilephi oppidum in Diæcesi Cenomannersi, monasticorum votorum professionem secit in Redonensi sancti Melanij monasterio Tertio Idus Novembris anno millessimo, sexcentesimo, quadragesimo nono, annum ætatis agitans primum & vigessmum. Postea ob virtutis, & doctrinæ, quam ingenij acumine, perpeti labore, ac pervestigatione sibi pepererat, opi-

icione ponitur. Itaque anno millefisexcentesimo, octogesimo terrio, ut orum fatellitum ad fe comprehenden-1 emissorum manibus subduceret se m annuente loci Priore vertit, ac in viam concessir. Hinc cum plusculis s moratus effet, nec à litterarum stuquidquam remifisset, tandem Bruxelsu Mechliniensis Archiepiscopi, Hum-Guilielmi à Precipiano, sibi dudum ifi, captus, in tetrum carcerem cons est anno millesimo, septingentesi-Inde Gerberonius, cum ab tertio. iepiscopi tribunali, ad quod non serjuris via & ordine damnatus fuerat, anum Pentificem appellasset, ne aptionem persequi liceret, primum ansillesimo, septingentesimo quárto ad n Ambianensem, deinde post triena ad castrum Vicennarum propè Pas transvectus, arctissiméque conclusus rique ad annum millesimum, septinesimum decimum, quo tandem suis ibus redditus, Senio & morbo confeac paralyticus, missus est in Dionyım propè Parisios monasterium, unde mortuus emersk nunquam. m_{SMD} mam edidit Vir ingenio, & calamitate magnus Quarto Calendas Aprilis anno milletimo, feptingentefimo, undecimo.

Opera.

A Pologia pro Ruperto Tuitiens. 8. Parisis apud Carolum Saureux 1669.

Marij Mercatoris Acta cum notis, Jub nomine Germani Rigberij 24. Bruxel-

lis 1673.

S. Anselmi Cantuariensis Episepi opera omnia; nec non Eadmeri monachi historia novorum, & alia opuscula. sol.

Parisijs 1675. - - -

Examen general de tous les etats, O conditions, O des pechez, que l'on y pent commettre. i. c. Examen generale omnium statuum, O conditionis cujus-cunque hominum, ac peccatorum, que in ijs committi possunt. 12. Vol. duo. Parisijs 1676.

Histoire de la Robe sans conture de notre Seigneur, qui est gardée dans le monastere d'Argenteuil, avec un abregé de l' histoire de ce monastere. i. c. Historia de Veste Domini N. J.C.inconsutili, qua servatur in monasterio Argentevilano, cum brevi chronico ejusdem loci. 12. Parisis 1677.

Le Miroir de la pieté Chretienne, ou l'on considere avec des restexions morales l'enchainement des verités Catholiques de la pradestination. E de la grace de Dieu, E leur alliance avec la liberté de la creature. i. c. Speculum Christiana pietatis, in quo moralibus considerationibus series, E connexio Catholicarum veritatum de Pradestinatione, E Gratia Divina, ac harum utrarumque cum libertate creatura expenditur. 12. Leodij 1677. - -

Acque hæc sunt, quæ Gerberonius, dum in Congregatione S. Mauri ageret, certè, ac indubitaté scripsit, auc edidit. Cæterùm in Frocessu Officij riscalis Curiæ Ecclesiasticæ Mechliniensis contra Domnum Gabrielem Gerberon, Bruxellis an. 1705. 4. typis viduæ Petri de Velde excuso, ei etiam alia plurima tribuuntur, qua side? expendet Lector.

CAPUT XLI.

D. Franciscus Lamy.

. 6b. 1711.

Rancifcus Lamyus Montyrello (vulgò Montyreau) ex Carnotensis Dicecesis vico profectus, Ordini sancti Benedicti fidem suam solemni ritu obligavitia Remensi sancti Remigij Monasterio Pridie Calendas Julij anno millesimo, sexcentesimo, quinquagesimo nono, attis trigesimo tertio. Nobili genere natus antequam suavi Christi jugo colla subderet, in Ludovici XIV. castris stipendia fe-Factus Cenobita se totum in Dei. naturæque contemplationem abdidit, lueulentam difficillimarum, ac maximè reconditarum rerum cognitionem conse-Perpetuo meditandi studio accessit ingenium perquam elegans, oratio tería, ac perpolita, mores candidi ac probi, quibus effecit; ut ab omnibus piisac doctis subtilissimi, Philosophi & integerrimi Cœnobitæ loco haberetur. litteris commendavit & edidit sermone

patrio, Latino nihil, suntque Francisci pleraque vel Philosophica, vel Philosophicis intertexta. E custodia corporis evolavit in sancti Dionysij monasterio Tertio Idus Aprilis anno millesimo, septingentesimo undecimo.

Opera.

Paraphrase sur les paroles de la Prefession religieuse, selon la Regle de S. Benoist: Suscipe me Domine secundum eloquium tuum, & vivam &c. i.e. Paraphrasis in hac verba, que in religiosa prosessione secundum Regulam S. Benedicti adhibentur: Suscipe me Domine secundum eloquium &c. 24. Parisis

Conjectures physiques sur deux colomnes de nüée, qui ont paru depuis quelques années, & sur les plus extraordinaires effets du tonnerre, avec une explication de ce qui s'est dit jusques ici des Trombes de mer. i. e. Conjectura physica de duabus columnis nubium, que ab aliquibus annis apparuerunt, & de rarissimis essectibus tonitrui. Accessit explicatio eorum, que hactenus de Tubis marinis di

sputata sunt. 12. Parisijs 1689.

Verité evidente de la Religion Chretienne, ou, Elite de ses preuves, & de celles de sa liaison avec la divinite de Jesus-Christ. i.e. Religionis Christians veritai evidenter demonstrata & c. 12. Parissis 1694.

refutation du système de Spinosa. i. c. Novus Atheismus subversus, seu refutatio systèmatis Spinoziani. 12. Parisijs 1696.

* Du Pin : 1695.

Des Sentimens de pieté sur la profession Religieuse. i. c. considerationes Ascetica, ac pia cogitationes de prosés sione religiosa. . . Parisis 1697. ex side Pinis.

e. De la Connoissance de soi même. i. e. De Cognitione sui ipsius. 12. Parisis

Beyy. fex volum.

Lettres du R.P. Lamy Religieux Boniediction, pour repondre a la crisque du R.P. Mallebranche, Presere de l' Onutoire, sur les trois derniers ecluireif-Jonnens de la comoissance de soi mê-

[&]quot;Nov. Biblioth, T. 29. P. 322.

, touchant l'amour desinteressé. i. e. P. Francisci Lamy Epistola, quibus ad P. Mallebranchij, Oratorij Presbyteri suram respondetur, ac desenditur id, ad in Opere de Cognitione sui, de amo-Dei puro & indisserenti, ex Malleitnchio allatum est. 12. Parisis 1699.

Lettre d'un Theologien a un de ses sis, sur un libelle, qui a pour titre: tre de l'Abbè * * * aux RR. PP. Bedictins de la Congregation de S. Maur, le dernier tome de leur edition de S. gustin. i.e. Episola cujus dam Theologus ad amicum de quodam libello, cutitulus: epistola Abbatis * * * ad t. PP. Benedictinos Congregationia cti Mauri de ultimo tomo Operum Augustini ab eisdem editorum. 12.

Plainte de l'Apologiste des Benedins ns à Messeigneurs les Prelats de ance. i. c. Vindicis Benedictinorum; rela ad Prelatos Francia 8. 1699....

Les Leçons de la Sagesse sur engavent au service de Dieu. i. a Docu-

La Rhetorique de College par son Apologiste dans son tras la veritable eloquence, contre de la connoissance de soi même Rhetorica Gymnasiis Mazarinian dita a suo Vindice in tractatu i ra eloquentia, edito adversus opus gnitione sui ipsius. 12. Parisiis 170 Les premiers elemens des sci

i.e. prima Scientiarum elementa. 1

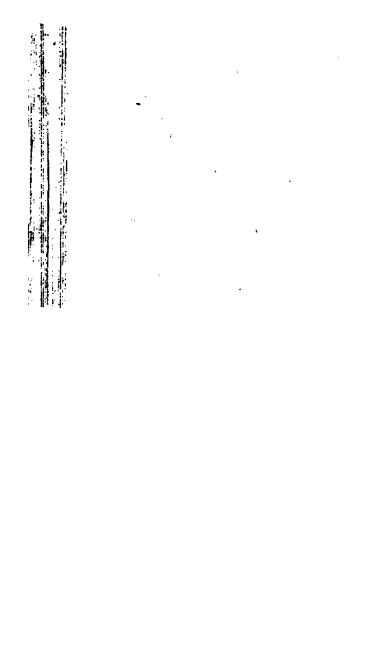
rifiis 1706.

Lettres Theologiques & moral quelques sujets importans. i. c. E Theologica ac morales de quibusdas vioris momenti rebus. 12. ibid. 170

3IBLIOTHE-CÆ ENEDICTINO-

MAURIANÆ LIBER II.

Jomplectitur Scriptores, qui hodiéque in Congregatione S. MAURI florent.

CAPUT I.

D. Simon Bougis.

CImon Bugisius, ortu Sagiensis ad vovenda solemnia Ordinis Benedictini vota in monasterio Vindocinensi admissius est Pridie Nonas Julij anno Christi millesimo, sexcentesimo, quinquagesimo primo, ætatis suæ altero & vigesimo. que prudentia, & agendi dexteritate polleret, primum Admodum Reverendo Patri D. Vincentio Marsolles, Congregationis fancti Mauri Superiori Generali à secretis, & epistolis, deinde post AA. RR. DD. Benedictum Bracher. & Claudium Boistard in codem sacro magistratu etiam foffectus fuit. Studia litterarum semper egregiè fovit, & dum per ætatem licuit, ipse perdiligenter excoluit, veteres etiam codices inter se conserre, * variantesque •olli illorum lectiones cum suis eruditis sodalibus communicare solitus. Nunc omnibus honoribus & muneribus, quibus summa cum laude persunctus est, depositis, vitam privatam agitat in Monasterio sancti Germani à pratis.

Opera.

Edidations sur la vie purgative, & Sur les mysteres de l'avent, de la Passion, & de la Resurrection de nostre Signeur. i. c. Meditationes de vita purgativa, & de mysterijs Adventûs, Passionis & Resurrectionis Domini nostri JEsu Christi - - Parisis 1674. Haud scio, an âb hoc opere diversum sit id quod sequitur:

Meditations pour les Novices, & les Jeunes Profés, & pour toutes sortes de Personnes, qui sont encore dans la vie purgative Par Dom Simon Bougis i.c. Meditat ones sacræ pro Novitijs & Junioribus professis, ac omnibus, qui adhuc in via & vita purgativa versantur. 4. mai. Parisijs apud Petrum de Bats. 1684.

CAPUT II.

D. Robertus Guerard.

Obertus Guerardus inter homines esse cœpit Rotomagi anno receptæ salutis millesimo, sexcentesimo, quadragesimo, primo. In Bene-dictinorum è Congregatione sancti Mauri Sodalium numerum voto adscriptus est Gemmetici Nono Calendas Octobris anno millesimo, sexcentesimo, quinquagesimo nono. Is ab anno millesimo, sexcentesimo, septuagesimo primo usque ad millesimum, sexcentesimum septuagesimum quintum ad recensenda, & perpurganda sancti Augustini opera summo cum studio Francisco Delfavio præsto suit, socius deinceps non minùs calamitatis, quàm laboris. fulmine, quod Delfavius Abbate Commendatario foras dato in caput acciverat, Robertus quoque afflatus, aliquot annorum exilio in monasterio sanctæ Mariæ de Amburnago multatus est. Neque tamen copta femel illustrandi Augustini consilia dunensibus, Genevensibusque, quæ propinquiores erant, Bibliothecis, maximam
antiquorum Codicum, variarumque lectionum vim collegit, quibus postea mirum quantum lucis, summi illius Doctoris
libris, præsertim operi Impersecto adversus Julianum affusum suit. A morte Delsavij Robertus de exilio revocatus: & tranquillè vivere in quodam Rotomagensis
Diœcesis monasterio permissus est, ubi
septuagenario nunc major selicem vitæ terminum opperitur.

Opera.

Bregé de la sainte Bible en sorme de questions & reponses samilieres i.c. Compendium Sacrorum Bibliorum, interpogationibus, & responsionibus samiliari-bus constans. 12. Rotomagi 1708,

CAPUT III. D. Michael Gourdin.

Ichäelem Gurdinum, Monstrolium, Diœcesis Ambienensis oppidum is lucem

ucem edidit anno millesimo, sexcentesino, quadragesimo primo. Mundi curas rum veste à se abiecit anno millesimo, sexentesimo quinquagesimo nono, proxinoque Benedictinum institutum solemliter vovit Quinto Nonas Maias in sancti aronis Monasterio Meldensi. uperest septuagenario major.

Opera.

[Llustrissimi Principis D. D. Guillelmi Egonis Landgravij Furstembergij, se-enissimi Archiepiscopi Electoris Colonieni s Legati, violenta, abductio, & injusta etentio. 12. Antwoerpia 1674.

CAPUT IV.

D. Leonardus de Massiot.

Eonardus de Massiot in Ordinem sandi Benedicti, factis folemnibus proissi, in Claromontensi sancti Illidij cœobio, cooptatus fuit Tertio Idus Octobris. mo millesimo, sexcentesimo, sexagesio secundo, ataris acta decimo nono. Is TA

306 Biblioth. Benedict.

luce, que Viro doctissimo in Nobiliace S. Leonardi vico, Diœcesis Lemovicer primum obtigit, hodicque fruitur.

Opera.

Raité du Sacerdoce, & du Sacri de JEsus-Christ. i. c. Tractatus Sacerdotio, & Sacrisicio Domini No JEsu Christ. 8. Pictavij 1708. --

CAPUT V.

D. Claudius David.

Laudius David, genere Burgundt Divione natus anno millesimo, se centesimo, quadragesimo quarto, Be

Opera.

Issertation sur les ecrits de S. Denis l'Areopagite, ou l'on sait voir, que saint est l'autheur des ouvrages, qui ortent son nom. i. c. Dissertatio de scritis sancti Dionysij Areopagita, in qua emonstratur, eum esse autorem operum, uibus nomen S. Dionisij Areop. prasigiur. 8. Parisiis 1702.

CAPUI VI.

D. Nicolaus Le Nourry.

è celebri Nortmanniæ portu, Diœelis Rotomagensis ortum ducit, atque ruditissimis Congregationis sancti Maularibus solemni votorum sponsione ccessionem attulit Gemmetici Octavo dus Julij anno millesimo, sexcentesimo exagesimo quinto, jam indeprus annum ratis octavum decimum. Eum nunc ruditiores quique homines tanquam sirum ecclesiasticæ eruditionis laude

longè maximè conspicuum venerantur! Neque id sanè citra Nicolai meritum. Pracer studium enim in Garetij Cassiodoro collocatum octo annorum laborem, quo Domno Jacobo du Frische in adornanda Operum sancti Ambrosij nova editione plurimum commodavit, do-Aissimo suo in Bibliothecam Maximam sanctorum Patrum Apparatu universam Rempublicam Litterariam sic sibi devinxit, út qui maximé. Porrò non i jucundum fore arbitror hujus erudicissimi Operis occasionem, argumentum, m-Clandi modum, & id genus alia, Nicolai verbis enarrare; ex ijs enim quisque facilè cognoscet, quid ab Nurrio adhuc præstitum, quid denique sperandum sit. In hunc igitur modum ad le-Corem præfatur:

"Rationes tibi pie, & erudite Le-"Ror, olim reddidimus, quibus viri "doctrina & eruditione præstantes, no-"bis, aliorum quoque eruditorum im-"pulsu de adornanda nova Patrum Bi-"bliotheca seriò cogitantibus hunc ad "eam Apparatum præmittendum esse "persuaserunt. Ad illum autem citius 🍃 publicandum nos eo potissimum urge-, bant argumento, quod in omnibus " Patrum Bibliothecis nullum plane, , aut certè vix ullum cujusvis Scriptoris , verum, genuinumque Opus à falso, & " adulterino distinguatur, nullum pror-, sus ad certas criterij leges sit examina-, tum, ac nulla tandem, aut paucissima, , quantumvis obscura & difficilia cujus-, libet Auctoris loca ab ullo umquam , explicata enodataque fuerint. Quaprop-" ter quia plurimi, qui Patrum Biblio-" thecas pervolvere solent, sæpiùs in er-,, rorem inde induci poterant; idcirco . docti illi homines communi corum , utilitati consultum esse volentes, jure prorfus haud immerito contendebant ,, ca omnia, que jam à longo tempore , in omnibus Patrum Bibliothecis desi-,, derabantur, hoc Apparatu nostro esse , supplenda.

, Atque ut acriores stimulos nobis , admoverent, addebant cos, qui Lug-, dunensi Patrum Bibliothecæ præpositi , fuerant, summam hujusce Apparatus , necessitatem probè quidem agnovide.

enpse ...

acque suam ideò obligavisse sidem, soi re aliquando, ut eum publicam emisterent in lucem. Verùm quando quidem hi nimio haud dubiè labore, maximisque dissicultatibus ab eo opere deterriti, tam solemnibus promissi non steterant; inde illi, ex quorum pendebamus arbitrio, hunc Apparatum à nobis, priusquam accuration, Patrum Bibliothecæ operam daremus, absolvendum esse censuerum.

"His itaque rationibus victi penitus & expugnati, ac nequidquam virium nostrarum imbecilitatem excufantes, ad gravissimum illud onus subundum ab iis compulsi & coacti sumus, quorum imperio & voluntati non parere sas nobis numquam su fuit.

, In hoc igitur Apparatu nostro
, omnia veterum Ecclesiæ Patrum, &
, antiquorum Ecclesiasticorum Scripto, rum Opera, quæ in maxima Lugdu, nensi Bibliotheca typis impressa sunt,
, ad severiores criticorum regulas sin, gulatim examinare suscipimus. Pri-

mum verò ea, quæ ad omnes cujusque sæculi scriptores generatim pertinent, expendimus, palamque sæcimus, quod fuerit corum ingenium, quæ studia, quæ occupationes, quæ scribendi occasiones, quos Ecclesæ inimicos: ac potissimum hæreticos impugnaverint, & debellårint, ac quæ suerint eorum, cæterorumque Christianorum Scholæ, & gymnasia, quidve in eis doceretur.

parte nostra, exhibemus cujuscumque lucubrationis analysim. Tum investigamus, an genuinum, autaduscerinum sit illius, cui adscribitur, austoris opus, qui adhuc supersint manuscripti ejus codices, ac quando, ubi & quoties typis sive græcis, sive latinis editum fuerit.

" Post hæc autem novis animadversionibus & notis omnia difficilia, salebrosa, ac notatu magis digna ejusdem commendationis loca, ordine, quo possumus, dilucidiori enucleare, explanare, & confirmare conamur. Ab, his verò, quæ ad sacram spectant Scripnus, quid hujusce lucubrationis au tor de veteris, novique testamem scriptoribus, divinoque illorum adfant statuat; quos libros in sacro ponat cam ne, vel ab eo excludat; quo sacræ scriptoribus ræ in loco testimonia ab eodé auctores tata nec ab alijs indicata occurrat; quantumve à sacro textu dissideant; atque ea demum, tametsi pauca sint, sedulo notamus, quæ nec ab alijs, neci nobis in eodem sacro Scripturæ tem

, poruerunt hactenus reperiri.
, De Laudatis quoque ab auctor

nostro virorum Apostolicorum: & aliorum deinceps Scriptorum Operibus, de divinis & humanis, sive scriptis, sive nos feriptis traditionibus, ac de veræ Eccle pandimus Christianorum instituta, virtutes, mores, consuetudines, usus, abusius, ac varios spiritualis & mysticas, ut aiunt, eorum vitæ ad summum usque perfectionis apicem progressus. De illorum quoque constanti & publica coram tyrannis Christianæ sidei consessione, seu martyrio, & martyribus, quæ obscurius dicta sunt, excutere non omittimus. Denique de erroribus, & hæreticis, quorum mentio sacta est, sic disserimus; ut quidquid in eorum, sicut aliorum omnium commemoratione occulti, & abstrusi occurrat, illum pro ingenij nostri viribus retegere, & planum cuilibet sacere adnitamur.

Quibus quidem ita explicatis, ad
eorum transimus expositionem, quæ à
s, Scriptore nostro de Ethnicorum relis, gione, ac impio idolorum cultu litteris,
s, ac memoriæ mandata legimus. Conas, mur itaque singula quæque patesacere,
s, quæ ab illo de idolosariæ origine, de
s, falsis, sictisque tam dijs, quam deabus,
s, de illorum templis, aris, simulacris, statuis, imaginibus, mysterijs, sacriscijs,

oraculis, alijsque nefarijs superstitionibus implicatiùs scripta sunt.

dentes, manifestum utique facimus, quid ab auctore nostro de philosophia, utilitate, & necessitate, quid de philosophorum ex sacra Scriptura surtis, at que expilationibus, quid de illorum patria, ætate, varijsque sectis & opinionibus, quid de mulieribus etiam philosophis, quid de barbaris, qui ante Græcos philosophati sunt, quid de septem, Græciæ sapientibus, ipsorumque & aliorum sententijs, effatis, philosophandi, ratione, ac de ethnicis legislatoribus, & vatibus statutum, traditumque sucrit.

" Postea verò cùm de eodem Scrip" tore ad artium, scientiarum, & aliarum
" rerum inventores, venimus, investiga" musque, quid ab unoquoque inventum
" dicatur, ac qui de rerum inventoribus
" scripserint. Nec minùs enucleate de" monstramus, quinam magistri discipu" los sibi secerint similes. Pari quoque
" modo mutua græcorum surta retegi" mus, atque ibi diligenter perscrutamur,

quinam integra sib falsò adtribuerint aliorum Opera, libros, & commentationes.

,, Ad ipsasmet postmodum Artes, disciplinas, & scientias progredimur, ae eodem modo ponderamus, quid ab auctore nostro de varijs gentium dialectis, de humana, belluinaque cognitione, de vera, falsave opinione, de demonstratione, scientia, Sapientia, prudentia, grammatica, Dialectica, Arithmetica & numeris; de Musica, Geometria, Architectura, Nautica, atque Astronomia, alijsque disciplinis posteritati sit proditum.

" Inde procedimus ad indagandos paganorum mores, & exploranda fingularia quædam, & præclara nonnullorum populorum, hominum, mulicrumque facinora. Neque ea fine aliqua observatione prætermictimus, quæde quibusdam Poëtrijs & Poëtricibus, ac de quibuslibet Scriptoribus, sive Oratoribus, sive Historicis, sive Poëtis, atque akijs Auctor noster observanda esse judicavit.

" Denique de amissis disserimus ejus " Operibus, & de ijs , quæ ille scripturum " seesse promiserat, vel salso illius nomi-

" ne circumferuntur. Aliquam verò si

" exhibeat, chronographiam, ea cum alijs

. accuratioribus composita, finem disqui-

" fitionibus nostris imponimus.

Hic universi Operis Nurriani conspe-Que, hæc structura est, cui cum dignitate ac laude sustinendæ nemo par fuerit, nisi qui universam propemodum Antiquitatem, omniumque gentium studia, linguas, mores, aliaque infinita animo comprehenderit. Sustinuit tamen Nicolaus, sustinebitque, dum Deus vitam, quam longissimam exoptant eruditi omnes, produxerit.

Opera.

SAncti Ambrosij Mediolanensis Episcopi Opera omnia, ad manuscriptos codices Vaticanos, Gallicanos, Belgicos &c.
nec non ad editiones veteres emendata.
fol. volum. duo. Tomus prior prodijt Parisijs typis & sumtibus Johannis Baptista
Coignard 1686. Posterior vero ibidem

apud eundem anno 1690. Opus hoc partitis cum Domno Jacobo du Frische ope-

rîs Nicolaus vulgavit.

Apparatus ad Bibliothecam Maximam veterum Patrum & antiquorum Scriptorum Lugduni editam. In quo quidquid ad eorum scripta & doctrinam, variosque scribendi. & docendi modos pertinet, Dissertationibus Criticis examinatur, & illustratur. Tomus I. de Scriptoribus primi & secundi Ecclesia saculi, ac de omnibus Clementis AlexandriniOperibus. fol. Parisiis apud Joannem Anifson 1703. Columna 1339. exstat Admonitio in Chronographiam Clementis Alexandrini, quam his verbis finit: caterums si quid in hoc nostro haud parim molesto, laboriosoque Opere tibi arriserit, scias velim illud non tam nobis, quam sodali nostro Johanni Liron, ad alia studia, de quibus ratione aliquando reddemus: jamjam properanti esse tribuendum. Apparatus hic primum editus fuit in 8. Parisiis apud memoratum Joannem Anissoni-um. duobus Tomis distinctus, & quidem prior anno 1694. posterior anno 1697. Deinceps omnes sequentes Tomi in for-ZZJ8 ma majori, seu in folio excudentur. Se; cundus sub prœlo nunc sudat.

Lucij Cecilij Liber ad donatum Confessorem de mortibus persecutorum, hactenus Lactantio adscriptus, ad Colbertinum codicem denuo emendatus. Accessit Dissertatio, in qua de hujus libri, Autore disputatur, & omnia illius loca dubia illustrantur. 8. maj. Parisiis, apud Johan. Baptistam Delespine. 1710.

CAPUT VII.

D. Johannes Paulus du Sault.

Dohannes Paulus du Sault, Vir operibus pietate, ac sacra eruditione plenis inter suos celebris, apud Fanum sancti Severi in Capite, ut ajunt, Vasconiz, diœcesis Adurensis exortus est anno millesimo, sexcentesimo, quinquagesimo. Solemnia Ordinis Benedictini vota edidit in monasterio beatæ Mariæ Deauratæ apud Tolosates Duodecimo Calendas Junij anno millesimo, sexcentesimo, sexagesi-

gelimo septimo. Ei hactenus divina Benignitais hoc vitæ munus salvum esse voluit.

Opera.

E Ntretiens avec J. C. dans le tres S. Sacrement de l'autel. i.e. Sacra Colloquia cum Domino nostro JEsu Christo in sanctissimo Sacramento Altaris 12. Tolosos 1701. volum. Quinque.

Avis & Reflexions sur les devoirs de l'etat religieux. i. c. Consilia, & Considerationes de Officies status religioss...

Ibid. 1706. volum. Duo.

CAPUT VIII.

D. Johannes Martianay.

Johannes Martianæus, Vir Græcè, ac-Hebraicè longè doctissimus, è Vasconibus est. Initium vivendi apud sancti Severi oppidum in Diœcesi Adurensi cœpit anno millesimo, sexcentesimo, quadragesimo septimo. Ordinem sancti Benedicti delegit, in coque solemnibus vo-

U 3

sis defunctus est in Tololano heatze Ma. niz Dezeratz monasterio iplis Noni Augusti meo millelimo, lexcentelimo, fexagelimo ociavo, à quo tempore facts liceres, fanctorumque Pagrum monumenta. & commentarios de manibus nunquam deposuit. Cùm propè innumeras Aquitaniz, Occitaniz, Nortmanniz, reliquaque Francia Bibliothecas perlustrasset, coque in labore * trigina ipses amos collocasset, in hominem Antiquicatum Eccleliasticarum, Scriptorum, Codicumque veterum litteratissimè peritum evalit. Divinas Litteras ** Arclare, Avc. nione, Burdegalæ, & in Monasterio B. Mariz de Crassa in Dicecesi Carcassonensi suos publice docuir, idque ea methodo, quam ipse in *** præsatione generali Tomi V. Operum fancti Hieronymi, ad cujus calcem selectas ex Divinis scripturis Theses vulgavit, his verbis exponit: ,, ut aliquid dignum posteris, gratum
,, pariter ac utile studiosis ederemus, cu-" riosissimam appendicem, quasi aucta-" rium & mantissam ad calcem volumi-" nis

[#] Oper. 5 Hieron. Tom, 3, prol. ** lb.T. 5.
*** Pag. 2.

nis adieci. Justum enim fuerat, ut in-, ter tot opera falsa, vel imperita, vera , non pauca prodirent, ad eruditionem , lectorum comparata. In gratiam , itaque studiosorum & discipulorum , Hieronymi, Theses catervatim in Bi-, blia facra, disputationes, & alia id genus benè multa curiofis dedicavi. Ne-, velitationes purè Scholasticas quis ex-, ercitationes nostras existimet, quòd in , nostris dudum ascereriis publice The-, ses propugnabantur; ad studia nam-, que divinarum scripturarum animos , addunt, & facræ intelligentiæ pandunt , recessus. Deinde multa secum affert , ad communem fructum appendix no-, stra, quæ nec scholasticis cognita, nec , disputationibus corum ventilata sunt us-, que in præsens. Similis quidem apparet methodus nostra in Theseon com-, positione, Scholaribus disciplinis & , consuctudini Gymnasiorum; sed augu-, stioris est considerationis argumentum , à nobis pertractatum, & instituta di-, sputatio. Toti sumus & exercemur in , Theologia divinarum Scripturarum: • quare præludia & Isagogica multa pro--iaoq " U A

, ponimus exempla, quæ conducant ad searum institutionem & intelligentiam. Neque hæctetrica ratione, sed suavi, ac sapientibus congruente pertractamus. Sive enim in præludijs versemur, sive in disputatione majori, aut in criticis observationibus, omnia sic attemperamus, tamen in omnibus attentè nostro sun gamur officio, ne degeneres in quopima am deprehensi studium, laboremque nostrum erubescamus. Ita ille.

Inter hæc Hebraicæ, Græcæque linguæ cultum nunquam intermisit, sed in penitiorem earum cognitionem tantò ardentiàs incubuit, quantò majorem usum, necessitatemque utrarumque in orani sacrarumDostrinarii pertrastatione esse quotidicanimadvertebat. Deniq; ita instruct maximæ molis rem, novam scilicer sancti Hieronymi Operum editionem, * Grandem solus, Grandlius auxilio recreatus, capessivit, quæ quantum sudoris Martianæo expresserit, diversis in locis ipsus explicat. ** Nobis, inquit, ,, S. Hieronymi Divinam Bibliothecam, antehac inediam sanchac inediam s

^{. . .} b. T. 2. in Calce Prology Why 1b. T. r. p. 2.

tam, utilitati publicæ procurandam su-5, scipientibus, tot tantaque incumbunt maximarum rerum momenta, ut ma-" gnitudo operis impositi non solum cer-, vices premat, sed ante sub fasce ruendum sit, quam levandum. Quis enim non , pertimescat maximi Scripturarum Divinarum Interpretis opus præcipuum , expendere; in cam, quam consecutus ,, est, linguæ Hebraicæ peritiam inquire-, re; tempus scriptionum ejus, transla-», tionúmque præfigere, dubias ac spurias à veris & genuinis discernere lucubrationibus; planum facere legenti, qualis in Ecclesia Christi fuerit Hieronymianarum Versionum usus; multaque ,, his similia liquidò demonstrare, quæ », nec facili negotio nominibus suis recen-" serentur? Exhorrescimus, fateor, im-,, mensum illum, ac profundum quasi ,, disputationis pelagus, in quod necessi-, tate compellimur, sancti Hieronymi , Operibus edendis addicti & consecrati. Et alibi, dum de restituto ab se libro Nominum Hebraicorum agit, * quantum porro, ait, tormentum sustinuerim in adornan-

Biblioth. Benedict.

...mils illis concordantijs marginalibus, quas adhibuit è latere Nominum) non , ausim dicere; ne malevolis & vecordi-" bus nonnullis æmulis magnifice mejs-" ctare, arque ostentare viderer. » tamen absque jactantia dicere fas fit, le , viorem fuisse laborem Editionis cujus " cumque tomi Operum lancti Augusti " ni, Gregorij, & cæterorum Eccleliasticorum Scriptorum, quâm restitutionis , folius libri Nominum Hebraicomm » Nam quis crederet pro uno verbo, x nomine inveniendo quindecim sepiùs " dierum spatio me incassum laboralle? Quis fidem adhibebit, si dixero, integrum volumen Levitici, vel Numero-" rum ter à me pervolutatum apud Sep-, tuaginta, ut unicum nomen invenirem! " Ita est, prudens lector, nec pondus la-" boris & curarum verbis exaggerare, sed omni jam difficultate superata ad lectionem libri Nominum omnes pro-" vocare contendo, ratus eius utilitati-, bus neminem carere posse, qui Scrip-" turarum intelligentiam vel mediocrem, ", ac itylum Philonis Judzi "Origenis, & , Hic"Hieronymi manifestum, perspectum-"que habere percupiac

Labores hos Martianzi, utut de fe graves, vehementer postmodum intenderunt & * diri calculi cruciatus, & acerrimi morsus Criticorum, quorum alteros sustulit. Philippus Franciscus Collotus, qui explorata manu calculumextraxit e corpore, alteros ferè perpetud infestos sibi, ac infixos expertus Præceperat ea bella dudum animo Vir eruditissimus, caque propter doctissima fua in Divinam D. Hieronymi ** Bibliothecam prologomena hoc memorabili epilogo finierat: " Ergò legenda funt " cum pace Prologomena nostra, & co-" natus nostri favore potius, & orationi-,, bus adjuvandi, quàm spernendi aure malivola: quia carpere & detrahere vel imperiti possunt, Doctorum autem est & qui laborantium novêre su-,, dorem, vel lassis manum porrigere, vel " errantibus iter ostendere. " prodest spumantibus labiis & latratu

^{*} ib. Tom. 3. proëm:

^{**} ib, T. 1.

», adversum nos garrire canum: quum " fimplex & moderata responsio, aut , possit te placare si vera est; aut si " falfa, leniter à te & placabiliter emen-, dari. Hæc interim propter æmulos, , quos cenforiam virgulam & multa » convicia operi nostro intentare scimus. , Cæterum ípem, quæ nos tenuit apud " aquos, ac eruditos lectores, nequa-», quam abjecimus : veniam enimilli no-» bis facile concedent, fi quid peccavi-», mus in editione hujus divinæ Biblio-, thecæ. Idque potifimum, fi animo , ita me comparatum noverint, ut non multopere Criticorum quorumdem so supercilium pertimescens benevolis » reprehensoribus quibusque parere multum gaudeam. Caveant alij, qui fulmen intentant, ne in alium, quâm sa in Fratrem Johannem Martianay tela » contorqueant sua: quidquid enim in hac editione fancti Hieronymi peccitum est, mihi imputandum admoneo.

Cateris sodalibus meis nulla convicio-, rum tela debent adhærere; quia ims peritiz mez nullatenus participes fues runt. Bona igitur si quæsint, ut verè -limi

multa funt in hoc opere, Patri lumi-, num ut reddas, etiam atque etiam ro-, go. - - - - In cateris aut profer meliores epulas, & me conviva ute-, re; aut qualicumque nostra Cona-, cula contentus esto.

Criticorum horum, quorum rabiems animo præsenserat Martianæus, agmen duxère Richardus Simonius, & Johannes Clericus, * qui non solum, ut scribit, verba, sed syllabas quoque nostrorum verborum calumnianeur, in eo se scire ali-. quid arbitrantes, si alienis operibus ac recte factis detrahant. Aft ambobus non modò se parem ostendit noster, sed etiam diversis operum suorum locis palàm omnibus eruditis fecit, pluscula esse, quæ Richardus Simonius, & Johannes Clericus discerent à Martianzo. satis cruentæ (is fuerat adversariorum impetus) Apologiæ, in quibus impavidus Hieronymi Editor Simonij Historiam Criticam Veteris Testamenti ** fulsam temerariam, ac imperitam vocat,

^{*} ib. T. 3. prologom. 1. ** ib. T. 2, col. 806. &c.

.. monumentis venerandz antiquicatis, u n eos putes non docere, fed debacchan n voluisse. Neque his meliores Crinci fimul & Chronologi: qui vix fui com-, potes rem omnem litterariam cim . facram, tum profanam evertere moliuntur, dum novis syntagmatibus bellum parant inferendum comprobatif - fimis Paternis omnium fæculorum uraditionibus. Quæ pestis librorum . veterum inimica, nisi extruderene é " republica Christiana, brevi nullum gea nuinum haberemus Auctorem ani-" quum suspertitem; non Josephum, non Fucididem, non Hieronymum, non Augustinum; quin nec Maronem, nec Flaccum, nec cæteros Poëtas aut Historicos, quos omnes confictos in regno Francorum asserere volebat satis peritus Scriptor nuperus. " Sed quâm longè à veracium rerum ,, scientia positi sint Novatores illi effu-1 se imperiti pulchrè docuit Philippus , Labbeus hac peculiari observatione , quam subtexuit ad expositionem sidel, Patrum Mediolanensis synodi, Tomo. s sexto Conciliorum, columna 606. Opla.

=Observatio Philippi Labbe S. J.

Atque hinc Lector animadvertat velim, quantum rem litterariam omnem _ five facram, five| profanam adjuvent veteres Membranæ in obscuris plerumque bibliothecarum angulis delitescentes, quidve conferant ad eruditionem, aut qui cas magno studio conquistas, & magno nonnunquam ære sibi comparatas viris diligentibus communicant, ut iis utantur; aut qui eas sua aliorumve opera nacti cum excusis codicibus Herculeo labore conferre non abnuunt. Ecce quam varia quamque eximia in collatione præcedentis epistolæ suggesserunt nobis duo, triave foliola in nostram bibliothecam, unde unde comportata, atque illud imprimis, quod nemo hactenus divinare potuerat, aut explicare: Nos autem omnes, qui sub felicissimos. & Christianissimos d Deo custodiendos principes Dominos nostros perexcellentissimos reges Christiane religionis amatores una cum, &c. Quod veceres illæ membranæ omnibus deinceps manifestissimum efficient httee verbis, quæ ad marginem ladscripsimus su-

untur, dum novis syntagmatilis, lum parant inferendum com fimis Paternis omnium sæ traditionibus. Quæ pestis les veterum inimica, nisi extrud republica Christiana, brevi nu nuinum haberemus Auctores quum suspertitem; non Jonon Fucididem, non Hieros non Augustinum; quin nem, nec Flaccum, nec cæter tas aut Historicos, quos omnis ctos in regno Francorum asses lebat satis peritus Scriptor res, Sed quam longè à veracium

Observatio Philippi Labbe S. 7.

Atque hinc Lector animadvertat relim, quantum rem litterariam omnem ive facram, five profanam adjuvent veeres Membranæ in obscuris plerumque sibliothecarum angulis delitescentes, quidre conferant ad eruditionem, aut qui cas nagno studio conquistas, & magno nonnunquam ære fibi comparatas viris diligentibus communicant, ut iis utantur; iut qui eas sua aliorumve opera nacti cum excusis codicibus Herculeo labore conerre non abnuunt. Ecce quàm varia quamque eximia in collatione præcedenis epistolæ suggesserunt nobis duo, triare foliola in nostram bibliothecam, unle unde comportata, atque illud imprinis, quod nemo hactenus divinare pouerat, aut explicare: Nos autem omnes, jui sub felicissimos, & Christianissimos d Deo custodiendos principes Dominos notros perexcellentissimos reges Christiana religionis amatores una cum, &c. Quod receres illæ membranæ omnibus deineps manifestissimum efficient hisce versis, quæ ad marginem ladicriplimus fu**324**

recerci recidunt convicia. Nequitivo sò eurographa exemplaria habebane anse mos Editores Hilarij, Ambrosij, Auand eisdem ufi funt codicibus/manuferiptis, qui hodicque affervantur in bibliothecis Francorum, Italorum, & Germanorum. Totusigitur (fi sepieneter advertitis) noftrarum, ac ventrum edicionum cardo vertitur in taftrat comanuscriptorum exemplarium Habuit equidem Erafmus exempla unum infimæ notæ ad editionem. v. g. , libri Hebraicorum Nominum, ficut an-" tea monui lectorem; sed tanta negli-, gentia volumen illud edendum pro-, curavit, ut typographis corruptissimum tradiderit nec lectum exemplar, , quod in manus ejus venerat. Nihilo diligentior Marianus, quàm Erasmus, novis cantum typis expressir plerumque quod apud eum invenerat editum ac de-, pravatum, idque præsertim in libro Nominum, & in Epistola ad Sun. & Freel. quam minimè castigavit ad manuscrip-, tos codices Vaticanos; etfl corum . usum sibi concessum facescur elicubi. msM.

4220

ris, & his adhærendum docemus, nia manuscripta exemplaria fassas spicamur. Ergò sola hac imprudendivinatione, aut periniquo potius aimo sidem Tabularum antiquatam olunt; & quotquot habentur in bisiothecis ecclesiarum veteres membraz, vel in sterquilinium projiciendæ, it slammis devorandæ traderentur; nonnullorum Theologorum & cholasticorum ingenio acquiesceret ater ecclesia.

"At vos, ut interim alloquar, dicita rdagogi, dicite male sani Critici: nde habetis editiones omnium libromante nos typis evulgatas? nunquid coelo lapsas creditis? aut ex veteribus adicibus manuscriptis propagatas? si vinas ad nos delatas desendiris editiones Patrum, & aliorum Scriptorum; cedite à nobis ad Mahummedum, qui lia stultis suadere potuit de pestisero lo Alcorano. Sin autem de exemaribus manuscriptis edita Auctorum plumina conceditis, frustra jactatis mias in hodiennas editiones, & que in-

degratum agminibus circumdatum, Reclefic fancise Det strenuissimum pur gilem, Hæreticis infensissimum, & Caroticis amantissimum. Hæc Martiamens pro veterum Codicum side admersus scholasticas desendenda; que tamessi longiuscula, benignis tamen oculis & animo seret, quisquis impuguatum pestem longius secpere quotidit, ac tantum non grassari animadver-

Caterum quamvis Martiauana post eith Divi Hieronymi opera tot adverlantium hominum telis fuerit impetitus, longè tamen amplior, & major corum vis extitit, qui præclaris eruditissimi Monachi conatibus delectati, maximis eum laudibus & favoribus profecuti funt. Ex his eminuêre Illustrissimus Memmius, Curiz Parisiensis Præses, Camillus Tellicrius, Regiæ Bibliothecæ Præpositus, Chevilierius Bibliothecæ Sorbonicæ Præfectus, Nicolaus Faber, Franciscus Desmaresius. Ildephonfus Sarrafinus Cluniacenfis, Joannes Harduinus S. J. Jacobus Hommeyus Augustinianus, Eminentissimus Cardinalis de Bonzi, cruditissimus Dominus Jacobus

ignus Bossucrus, Episcopus Meldensis non mediocrem, inquit Martianæus. peram in edenda Divina Bibliotheca obis dedit, quum laborem nostrum onore tanto sæpiùs afficere dignatus st, ut dixerit, summann ex eo Ecclesiæ hristi utilitatem esse venturam. Prærea quoties animos addidit nobis ad osolvendum opus difficillimum? quoes vetustissima monumenta nostra culis curiofis ac benignis perlustrare oluit, ut testis esset fidei & diligentiæ ostræ oculatus? Manuscriptos quidem pros, quibus carebat, communicare on potuit: sed haud impar præstibeneficium, dum codicum nostroım verustatis merito, & dignitate præantissimorum approbator accessit oud omnes pios, ac studiosos. Talem ique post sumum Meccenatem, Ponficem dico Romanum, ambiebat Hiemymus noster Patronum, in quo dinitas Episcopalis cum scientia, pietatese conjuncta potens esset exhortari in octrina sana, & eos, qui contradicunt guere: arguere autem, nunc erudi-

b. T. 1. post prologom.

diffimis lucubrationibus hoftes Ecclefia profligando, nunc luxuriantes imperia comericate quosdam Catholicos feriprores à libris edendis cohibendo. brevitet commemorare oportuit, ut ir indicaremus posteris, sapientissimum fupradictum virum nobis ubique benevolentiam, Hieronymo item nostro perpetuam oblervantiam exhibuille. Bunique Sorbone, * Divinam S. Hierosymi Bibliothecam approbantis ca vox fait: "prodiit edita recens divina fasti M'Elieronymi Bibliothecs, que ignote ha-. Aenus velut è tenebris eruta fuit à Reverendissimo P. Martianay, viro eximiz eruditionis, qui codem erga Scripturas s, facras, & Hebraicam veritatem studio , affectus, quo olim flagravit Hieronymus, hoc pretiosissimo, & excellentissi-, mo munere Ecclesiam ditavit singulari diligentia, ac labore propemodum immenfo, & calium studiorum inexperis prorfus incredibili &c. Quo honorifico illustris Sorbonæ judicio non una Divina Bibliotheca, sed omnia ferme Opera, quæ Martianæus adhuc in lucem afferuit. memerentur condecorari. Spirat is etiam nunc, nec de Divinis Scripturis, universaque Republica Litteraria benè mereri definit.

Opera.

Défense du Texte Hebreu, & de la Chronologie de la Vulgate contre le livre del Antiquité des temps retablie. i.e. Vindicia Textus Hebraici, ac sacra Chronologia secundum Vulgatam adversus librum, cui titulus: Antiquitas temporum restituta, autore D. Paulo Pezronio Ord. Cistere, 12. Parisis 1689.

Continuation de la defense du Texte Hebreu, & de la vulgate contre Isaac vossius Protestant, & contre les livres du Pere Pezron Religieux de l' Ordre de Citeaux. i.e. Continuatio Vindiciarum Textûs Hebraici & Vulgata adversus Isaacum Vossium, Protestantem, & Patris Pezronij Cisterciensis libros. 12. Parisiis 1693. Relation de la dipute de l'anchese du lèvre de l'Antiquité des tems retailles contre le desenseur du Texte Hestron, & de la vulgate i. e. Historia Controvorsia, qua Autori Antiquitatis temperum restituta cum Vindice textus Hebraici, ac vulgata intercessit. 12. Parisis 2707.

Epitola Donni Joannis Martianas ad cimes viros doctos, ac studiosos, cua Epistola sancii Hieronymi ad Sunnium Fretelam vastigata ad manuscriptus todices optima nota, ac multiplici observationum genere illustrata. 4. Parisiis 1690. Hæcrecusa extat etiam Tomo II. Operum S. Hieronymi.

Sancti Eusebij Hieronymi Stridemensis Presbyteri Divina Bibliotheca, am tehac inedita, complectens translationes Latinas veteris ac novi Testamenti, tim ex Hebrais, tum e Gracis sontibus derivatas; innumera quoque scholia marginalia antiquissimi Hebrai cujusdam Scriptoris Anonymi, Hebraas voces pressiús exprimentis. Prodit e vetustissimis Manuscriptis codicibus Gallicanis, Vaticanis & c. fol. Parisis apud Johannem Anissan typis Antonij Lambin 1693. Hic est primus operum Sancti Hieronymi Tomus, quem reliqui hoc ordine secuti sunt.

S. Hieronymi Operum Tomus I.I complectens libros editos ac ineditos Etymologicos, Geographicos, Quastiones Hebraicas, Epistolas Criticas, & Commentarios in Sacra Volumina a Genesi usque ad Prophetas. fol. ibid, apud eund. iisdem typis. 1699.

Tomus III. complectens Commentarios in sexdecim Prophetas majores, atque minores restitutos ad sidem Manuscriptorum Codicum vetustissimorum. sol. ib. apud Claudium Rigaud. 1704. In hujus tomi editione Domnus Nicostratus Bara è Gongr. S. Mauri Martianzo adjumento suit.

Tomus IV. in binds partes divisus, complectens Commentarios omnes in novum Testamentum, asque Epistolas criticas siche ejusdem argumenti, erdine lides tum Scriptura sacra positate; deinde can alias epistolas ordine chronologia tume primum editas, & in parias classis distributas, cum Opusculus Apologoticis, & Polemicis, ad sidem vecustissis morum codicum recensitis, ac restitutis fed ib. apud eund. typis vidua Antonis Lumbin 1706. Huic tomo insere est similare de S. Jerome, & Repense a pinserens Lettres choises de M. Simon. Id all: Apologia S. Hieronymi, & Response and plures epistolas selectas Richardi Semonis.

Tomus V. complettens vitam sancti Hieronymi a duobus anonymis scriptam, Catalogum Gennadij de Viris illustribus; Opuscula omnia supposititia eam edita, quam inedita: cum appendice curiosissimaThesium & Disputationum in Biblia sacra, quas ante nullus posteris tradiderat. sol ibid ap. eund. iisd. typis

1706.

Traités de la verite, & de l'inspiration des livres de la sainte Ecriture.i.c. Traclatus pluves de veritate & divina inspiratione librorum sacra Scriptura.

Porro hi tractatus sunt sequentes.

Traité de la verité des livres de l' Ecriture. i.e. Tractatus de veritate li-Ebrorum Scriptura sacra. 12. Parisis

Continuation du premier Traité des Ecritures. i. c. Ejusdem de Scriptura Tractaths Continuatio. 12. ibidens.

Desense de la Bible de S. Jerôme contre la critique de M. Simon ci-devant Prêtre de l'Oratoire. i.e. Vindicia Bibliorum S. Hieronymi adversus censuram Richardi Simonij, olim Presbyteri Oratorij 12. ibid. 1699. . . Est parsaltera præcedentis Operis.

Traite Historique du Canon des livres de la sainte Ecriture, depuis leur premiere publication jusqu' au Concile de Trente. i. c. Tractatus Historicus de Canone librorum sacra scriptura, à prima eorundem editione usque ad Concilium Tridentinum 12 ibid. 1703.

Trai-

Biblioth Benedict.

Appliquer l'Exriture par les secours de proje spintances, la propre, la sigurée, C' de l'Ammonique, i. e. Tractatus de methodo; seu modo explicandi sacram scripturam adminiculo triplicis syntaxeos, propria scilicet, sigurata, Co harmonica.

Vulgata antiqua Latina, & Itawerfio Evangelij secundum Matthame, è vetustis eruta monumentis, illastrata prologomenis ac notis, nuncque prinsim edita. Accessit Epistola Canonica S. Jacobi Apostoli, juxta vulgatam veterem, seu Italam versionem & c. 12. Parisiis 1695.

Remarques sur la version Italique de l'Evangile de Saint Matthieu, qu' on a decouvert dans le fort anciens Manuscritts. i. c. Animadversiones in versionem Italam Evangelij secundum Matthaum, ex perantiquis codicibus manuscriptis erutam. 12. ibid. eod. anno.

Eruditionis Hieronymiana Defensio adversus Johannem Clericum. 8.Paristu is 1700. . . . Iterum edita, & inserta it Tomo III. Operum S. Hieronymi.

La Vie de S. Jerôme, Prêtre solitire, & Docteur de l'Eglife, tirée parculierement de ses propres ècrits. i.e. ita S. Hieronymi, Presbyteri & monabi, ecclessa Doctoris, ex propriis ejusem scriptis potissimum concinnata. 4. arisis 1706.

Essais de Traduction, ou remarues sur les traductions Françoises du N. estament. i.e. Tentamen versionis, sive observationes ad versiones Francicas lovi Testamenti. 12. maj. volum. II. pris Parisiis prodiit apud Petrum Witte 709 posterius ibid. apud viduam Anmij Lambini 1710.

Le Nouveau Testament de N. S. esus-Christ traduit en François sur la ulgaté.i. c. Novum Testamentum D. N. . Christi, in linguam Francicam trauctum ad sidem editionis vulgata. 12. olum. 2. Parisis. 1712.

Traduction de S. Jerôme, ou de n Commentaire sur le livre de l' Eclesiaste avec des nouvelles restexions. i. Sancti Hieronymi Commentarius vo 336 Biblioth. Benedia.

brum Ecclesiasta Francice versus cum no vis observationibus. 12. Parisis 1714.

Du Pin * Martianæo etiam tribuit les trois Pseautiers de S. Jerôme moduits en François avec des Explications Litterales Harmoniques, & moralisairées des Ouvrages de ce Pere. i.o. tria Psalteria sancti Hieronymi in Francicium translata cum expositionibus Litteralibus, Harmonicis, & Moralibus, samptis ex aliis ejus dem sanctis Dofferis operibus.

Hujus operibus.

Hujus operibus.

1198.

In eodem tomo col. 1195. ubi
Martianæus editorum ab se operum Catalogum texit, meminit etiam hujus:
Remarques sur le premier volume de la
nouvelle Edition des Ouvrages de S. Jerôme, id est: Animadversiones in primum tomum nova editionis operum saEti Hieronymi 12, nulla addita nota anni
quo excusum sit.

Denique in supplemento Divine Bibliothecæ, quod Tomo II. Oper. 8.

^{*} T. 19. nouvel. biblioth.pag. 291.

lieron. præmittitur, & fortè idem est, ac pus proximè recensitum, promittit sartianæus Historiam Nova editionis rerum sancti Hieronymi, si, inquit, viem Deus prorogaverit usque ad Temus destinatum, quod cum cruditis omibus Viro doctissimo de cælo precatur.

CAPUT IX.

). Dionysius de Sainte-Marthe.

Jonysius San- Marthanus illustribus parentibus Lutetiæ Parisiorum pro eatus est anno millesimo, sexcentesimo uinquagesimo. Spretis mundi delitiis, neglecto familiæ longè amplissimæ lendore in Ordinis Benedictini sodales per lemnia vota transscriptus est apud Reponense sancti Melanij monasterium idie Idus Augusti anno supra millesium sexcentesimum sexagesimo octavo. Ic tantum absuit, ut majorum suorum oriam, cùm eruditione, tum aliis in to- & sago pulcherrimè factis partam iminuerit, ut etiam mirum quantum do-

s fuis leberibus appoliticáric. - Ad s magno facrilegam & delirena Celviligionem exicindendi, eague imbugentiles suos ad Catholicorum castra llicendi defiderio femper flagravit. je gracia vulgavie plura, qua Virum minus in scriptorum à Catholico raim sensu alienorum, quam veterum Patrum, ac Conciliorum monumentis apprime verfarum elle dengonstrant. Sandum Gregorium ob vitæ lanctimoniam Stadodripie copiani cagnomento M num ctiam Majorem reddidit, dum , bot-, tante, & benedicente Innocentio XIL " P. M. * ac adhibiris plurimis è sua poa tissimum Congregatione fociis Doctosis eximij (cripta omnia contulit ad innumeros penè optima fidei codices manu exaratos, & scitissimis notis, prefationibusque illustrata typis commendavit. Porrò ex amicis, qui Dionysio nostro hoc in labore improbe supperiss mis lerunt, ** præcipuè adpellandus eft Vi religiosissimus Domnus » Baptista de Noyville, in Pago Laudu-

^{*} Oper, S. Greg. M. T. 1. prafig. IV. ** 1b. P.V.

, nensi, Ordinis Cisterciensis, arctioris, " & sanctioris observantiz Przepositus, , qui non folùm varias plurimorum Codicum lectiones à se excerptas ad eum misit, sed penè integros propria de-,, scriptos manu communicavit. Insuper " Indices tum locorum facræ Scripturæ, . tum rerum memorabilium & fenten-., tiarum copiosissimos in I. Tomum & , in librum Sacramentorum contexuit. " alios autem inceptos absolvere non , permilit infirma valetudo. millesimo, septingentesimo, decirno, cum illustrissimus Franciæ Clerus Parisiis congregatus ex Archiepiscopo Narbonnensi cognovisset, insignem, totique Ecclesiæ Gallicanæ gloriosam esse operam, quam Domnus Dionysius in emendanda, augenda, illustrandaque Gallia Christiana, famoso illo Majorum suorum Opere, hactenus posuisser, doctissimum Virum non modò publicè collaudavit, verùm etiam, ut strenuè pergeret adhortatus est, omneque patrocinium ac favorem addixit, datis ad omnium Francicarum Ecclesiarum Antistites litteris, quibus ad communicanda cum Dionysio sua monumen-

Y 2

Opera.

Raisé de la Confession erreurs des Calvinistes. Etatus de Confessione contre Calvinistarum. 8. Parisis a bertum Rulandum 1685.

Reponse aux plaintes e stans touchant la pretendüe p de France. i. c. Responsio au Protestantium ob Francicam nem, ut ipsi vocant. ibid. 1688 Entretiens touchant l'en

Entretiens touchant l'en prince d'Orange sur l'Angle Colloquia de Principis Ar Mabillonij de studiis monasticis examinatur. 12. Amstelodami 1692. Recueil de quelques pieces, qui concernent les quatre lettres ecrites a M.L' abbé de la Trappe. i. c. Syllabus quarundam scriptionum, quatuor epistolas, ad Abbatem Trappensem scriptas spectantium. 12. Colonia 1693.

La Vie de Cassiodore. i. c. Vita
Aurelis Cassiodori Senatoris. 4. Parisis
1694.
Histoire de S. Gregoire le Grand, Pape,
3º Docteur de l'Eglise. i c. Vita Sancti
Gregoris cognomento Magni, Papa 3º
Ecclesia Doctoris. 4. Rotomagi 1697...
Hanc libris quatuor comprehensam, &
Latinè redditam iterum stiùt Tomo IV.
novæ editionis operum S. Gregori Magni.

Reflexions sur la lettre d'un Ablé de Allemagne aux RR. PP. Benedictins de la Congregation de S. Maur, sur leur dernier tome de l'edition de S. Augustin. i. c. Animadversiones in epistolam cujusdam in Germania Abbatis, datam ad RR. PP. Benedictinos Congregationis

Y₃ San-

Hiblioth, Benedict.

Sancti Mauri, de ultimo tomo mova edicionis operum S. Augustini 12.

Lettre a un Docteur de Sorbone, touchant le memoire d'un Docteur en Théologie addressée à MM. les Prolats de France, contre les Benedictins. i. e. Epistola un quendam Sorbona Doctorem de fibello capitadam Theologia Doctorio Baninis Penacia Prabacia inscripto adversità Benedictinos 12. 1699.

Sancti Gregorii Papa I. cognomento Magni, Opera omnia, ad manascriptos codices Romanos, Gdllicanos, Anglicanos emendata, aucta, & illustrata notis. Tomus 1. fol. Parisis sumtibus Claudij Rigaud 1705.

Tomus II. ibidem ejusd. sumtibus cod. Tomus IV. anno.

Gallia Christiana, quod opus deinceps edatur, pluribus in folio voluminibus constabit.

CAPUT X.

D. Johannes Stephanus Badier,

Johanni Stephano Badierio prima lux obtigit Doli in Britannia minori. Ordinem Benedictinum Mundo præhabuit, eumque nuncupatis solemniter votis, perpetuò colendum sumpsit in Sancti Melanij apud Redonas monasterio, Undecimo Calendas Septembris anno Domini millesimo, sexcentesimo, sexagesimo octavo, annum ætatis octavum decimum non supergressus. Viro sancte docto etiam nunc vita suppetit.

Opera.

A Sainteté de l' Etat monastique de S. Martin, composée par M, l' Abbé Gervaise, Prevost de l'Eglise de S. Martin de Tours.i. c. Sanctitas status Monastici & c. quod opus responsi loco esse possit ad

Biblioth: Bouckel

ton S. Martini, editam à D. Abban Gervasio, Ecclesia S. Martini Turonensis Praposito. 12. Turonibus 1700. . .

CAPUT XI.

D. Claudius Guenié.

Landina Guenié, Virum *lingulari* judicio, & laborum tolerantia præam Divio, seu Divionum, princepsBurgundiz oppidum protulit anno milkfimo, sexcentesimo, quadragesimo sepimo. Eum annos duos & viginti natum Ordo sancti Benedicti sibi adoptavit, przmissa solemni votorum sponsione, Decimo tertio Calendas Martij in sancti Faronis Monasterio apud Meldas. Hic Thomam Blampinum, Augustinianæ editionis Antesignanum sedulò adjuvit, effecitque incredibili patientia, & industria, ut magni hujus Ecclesiæ Doctoris opera non solum emendata, sed etiam omnium usibus expolita, prompta, & expedita deinceps ef-Valet adhuc, & felicem exitum i fent. Deo quotidie precatur.

Opera.

Il Ujus opus sunt Indices tum particulares, uniuscujusque Tomi, tum omnium generalis, Operum sancti Augustini nova editionis; quos quidem indices Claudius summa arte, methodo, ac judicio, omnium sententia contexuit.

CAPUT XII.

D. Petrus Coustant.

Petrus Cutantius in hanc lucem progressus est Compendij apud Valesios, sancti Benedicti Ordinem ingressus mundo solemniter renuntiavit in Remensi sancti Remigij monasterio Decimo quinto Calendas Julij, anno Christi millesimo, sexcentesimo, septuagesimo secundo, extatis octavo decimo. Scholasticis, que vocant, studijs cum laude defunctus, se totum veterum Scriptorum ac Patrum libris involvit, in ijsque, que à sapientissimis illis viris pulcherrimè tradita sunt, memorià & scientia comprehendendis die

Biblioth Benedick

noctuque elaboravit. Id dum ageret, antiquissimis temporibus exaratos Codices frequentissime consulebat, tantam inde mente forum perkiam oc ulima somficu-Bartholemats Germonius Sell-contra Codicum fidem deinde molimilli. Cutantius paullo acgueio difflavesiliani Perons cristin indigne, maximum illad Gallier lower, for Court Milartane, Pidevorum Episopum, adeò spisse mendesum, depravationamque veluti tene-bris obvolutum, ac penè exstinctum jac-re, neminemque non veteris Theologic studiosum sua obscuritate terrere, vetuftissimorum Codicum ope, Observationibus cruditione haudquaquam vulgari refertis, nulloque non illustrationum genere, lucem, perspicultatémque eidem reddere allaboravit; idque hoc fere modo effectum reddidir.

"Quanto, inquit, difficiliora ha"Cienus judicata funt Hilarij scripta, *tan"to operosiùs enitendum duximus, ut es
"difficultas sublevaretur. Hujus reign"nia singulas singulis operibus præmisi"mus Admonitiones aut præsationes, in
qui-

ibus quidquid ad Operis occasiom, tempus, scopum, veritatem, & a id genus spectar, pro nostra virili rte explicuimus. His interdum subxa est totius Operis synopsis: quod æsertim ad libros de Trinitate visum t quodam modo necessarium. Tum. lector in assequendis Hilarij sensis mis laboraret, præcipua ipsius argumenquantum per oram libri licuit, breviis summarijs comprehendere cura-Ut autem haberet, ubi periorum longitudine fatigatus requiesce-:, Tractatus singuli varios in numeros nt distincti. Ea quoque ratione citanum commoditati consultum est, ne ucos versus recognoscere volentibus ti libri essent pervolvendi.

"Sed in redintegrando textu, ex ijus depravatione obscuritas ut plurium creabatur, nostra potissimum cuac studium suit. Et si autem quam urima, nihil tamen nisi pravia dilinti ac morosa consideratione immuum. Qua in re maxime spectavimus riptorum codicum in unam lectionem ansipirantium antiquitatem, sincerita-

multitudinem, fi prefestim aliai endofis locie diffiderent. paciliare folet veritas, quos falfitas difentes fecit. - Sicut autem mis. antinimem ex scripcura & charactere perriperimus, ita ex confluttia quadam in arreginendis ija loquendi modis, qui in aligi exemplatibus ob fingularitatem fene pè mucici fint, corum probavimus finceriarem. Ad horum-verimem ita secrepulosè expressimus omnia, ur ex - He etiam verborum ordinem revocaye-Si quid verò castigatum quod . rimus. non oportebat, nihil tamen ereptum " lectori: qui ad oram libri, quidquid in prioribus editionibus, quidquid in mis. , occurrit, quod alicujus momenti fit, " prolibito feligendum invenier.

" Importunæ quidem sunt, & ab au" Core intentionem Lectoris nonnihil ab" ducunt notulæ frequentes. Sed pleri" que rescire cupiunt, quo jure, quave
" auctoritate mutatum sit, quod priùs ob" tinebat: & nullus est, cui si placeant so" la auctoris verba, notas seorsum ab is
" positas non sit liberum præterire. Ita
" etiam ubi quædam notas sunt, quæ

- minoris momenti videbuntur; hoc paucis præstitum est, & in corum gratitiam, qui in Doctore Ecclesia antiquo ac difficili, & de re, in qua ex verbis inordinate prolatis sæpe incurritur hæ-, resis tractanti, nihil negligendum du-In alijs majoris momenti locis , mutationes factas non sola mss. auctori-, tate, sed & quam paucioribus verbis li-, cuit, ratione est demonstratum. Quod , faciendum præsertim censuimus, quo-, ties, qui Hilarium antea recognoverunt, a vero illius sensu aberrantes, falsas sub-. stituerunt lectiones, quæ quandam ve-, titatis speciem præ se ferrent. Iisdem: , notis illustrantur, & explicantur locu-, tiones inulitatæ, implexæ phrases, sen-, tentiæ fingulares. Hilarij enim scri-" pta non tantùm à mendis pura & inte-" gra, sed & lectu faciliora exhibere fuit .. animus : & locorum nonnullorum sensum non sine labore assecuti, nostri " officij existimavimus esse, ut alijs hic " labor levaretur. Eandem ob caufam " ex cruditorum operibus eligere non , gravati sumus, si quid ad gestorum, , quæ Hilarius attingit, notitiam facilio-

, rem conducerer. Denique quæ in co , pugnantia, quæ suspecta videbantur, , componere & ab omni errore vindica-, re studuimus, non vanis, aut aliunde , accersitis rationibus, sed ex ipsiusmet , verbis. Illos enim locos, aut ex , adjunctis expendentes, aut comparan-, tes cum clarioribus, deprehendimus, " quam jure Hilarius, de locutione non , ita, ut de fide sua securus, monuerit » atque enixè rogaverit, ne de ipso ante absolutum sermonem judicaretur. , Quosdam ex illis celebriores arque di-" fficiliores ab ipfo exordio tractare juw verit: quò cùm commodiùs in oram conferre licear, quidquid in unam eamdemque rem diversis locis dixeric; ex mutua plurium locorum " collatione vera illius sententia manifen stius apparebit. Et certè visum est expedire, ut tanti viri scripta non pri-, us offerrentur, quam præcipuæ suspi-, cionum nebulæ fuissent dissiparæ. " his disputationibus aliorum etiam Pa-, trum dica interdum adteximus: quò " Hilarius non modò secum, " & cum veteribus consentire demon-"Aretur &c.

Restitutus hac ratione Hilarius non sine communi eruditorum hominum applausu exceptus est, ne Richardo quidem Simonio, res Patrum e Congregatione Sancti Mauri in cœlum esferre laudibus nequaquam solito, Cutantij Notas & observationes commeritis præconiis defraudante. Interim in egregio hoc de Ecclesia benè merendi studio Cutantius hodieque perstat, ac quædam alia sub manibus habet, quæ typis edita magnam eidem apud æquos gratiam conciliationt.

Opera.

Sancti Hilarij Pictavorum Episcopi Opera ad manuscriptos codices Gallicanos, Romanos, Belgicos, nec non ad veteres editiones castigata; aliquot aucta opusculis, praviis in locos disticiles disputationibus, Prasationibus, Admonitionibus, Notis, nova S. Confessoris vita & copiosissimis Scripturarum, Rerum, Glossarum indicibus locupletata & illustrata. sol Parisiis typis Francisci Muguet. 1693.

Vindicia Manuscriptorum Codicum a R. P. Bartholomao Germon S. J. im-

pugnatorum. 8. ibidem 1706.

Vindicia veterum Codicum Confirmata, in quibus plures Patrum, atque Conciliorum illustrantur loci, Ecclesia de trina Deitate dicenda traditio asseritur; Ratramnus & Gothescalcus purgantur ab injectis suspicionibus; & quadam Pyrrhonismi semina novissimè sparsa reteguntur, & convelluntur. 8. ibid. apud Joan. Baptist. Coignard 1715.

Thoma Blampino Sermones S. Augustini, & Tractatus quosdam eidem Doctori fuppolitos, quos nunc habes in nova Benedictina Operum fancti Augustini edicione.

Denique nunc Romanorum Pontificum Epistolas, que usque ad Innocentium III. pertingunt, typis repetende curat. Contulit illas cum antiquissimis codicibus manuscriptis, notisque suis criticis, que historie, dogmatibus, & discipline sucem affundunt, illustravic.

CAPUT XIII. D. Edmundus Martene.

Dmundo Marteneo, patria Laudunensi, vitæ initium præbuit annus Domini millesimus, sexcentesimus, quinquagefimus quartus. Is Ordinem Monasticum secundum Regulam sancti Benedicti solemniter vovit in monasterio sancti Remigij apud Remos sexto Idus Septembris anno ejusdem sæculi septuagesimo secundo. * Antiquitatis studio deinde captus in Conciliorum, sanctorum Patrum, scriptorumque Ecclesiasticorum lectione affiduus fuit, inde colligere solitus ea, quibus olim dicenda maximè stabilirentur. Cumque magnos ea in re progressus haberet, eum eruditissimus Lucas |Acherius ,, ad sociandas " in perornando Spicilegio operas hortatus est. Immò cum is, paucis, ante-, quam è vivis excederet, ** simile opus , alio sub titulo, prœlo committere co-, gitaret, adjutricem à Marteneo manum " po-

^{*} Martene T.4. de Antiq. Eccl. Rit. in pref.

" postulavit. Sed brevi post mon " correptus nec conceptum opus expl , repotuit; nec noster aliis tunc studi applicatus optimi senis consiliis pare Inde reversus, ac sibi redding Bibliothecas lustrare, Ineditos autor 'evolvere, sacrasque omnium temporus Ecclesia consucrudines pervestigare institit. Certè illo vix quisquam diligentius, scrupulosiusque veteres Monachorum ritus persecutus est quos cum in unum corpus collectos edidifiet, nihil deinceps antiquius habuit, quâm ut consimili de Ritibus Ecclesiasticis operi adornando animum adijceret, huicque labori subseciva post regularem observationem, qua nihil carius monachis esse debet, horas to tas insumeret, ratus, & sibi & alijs, rerus præsertim sacrarum studiosis ex hoca opere utilitatis nonnihil accedere posse, cum obsoletos & penè oblitos, quibus majorum nostrorum pietas coaluit, & crevit, refuscitatos ritus, ac palam expositos Animos modestissimo viro viderent. addiderunt amici, ac ij præcipuè, à quibus vitæ suæ rationes & momenta dependebant, qui ut huic studio operam navaret,

mon semel auctores fuerunt, totiesque suaserunt, ut & persuaserint. Quæ omnie ipse Marteneus totidem ferè verbis de se commemorat non prætermiss Fautorum & amicorum laudibus, quorum aut patrocinio,, aut ope suis in commentationibus usus est. In his exstitere Stephanus Baluzius, vir, cui erudita Congregationis fancti Mauri studia multum debent, Johannes Deslions Silvanectonsis Reclosion Decanus non minus virtute, quam editis libris notus, Dominus Du Tronchet pietate & eruditione insignis, Dominus Regnaud Bibliothecæ Rotomagenfis Ecclefiæ Præpolitus, Godefridus Hermas Bellovacensis Ecclesiæ Canonicus, libris editis longe clarissimus, P. Collestinus à sancto Joseph Carmelita Cabilonensis, Noaillus Episcopus Catalaunensis, Prasul maxima erga eruditos omnes benignitate praditus, Gentilhommius Canonicus Lingonenfis, Renatus Ouvrard, & Dominus Loppin, Turonenfis Ecclesiæ Canonici, Gatianus Galiczon S. Martini Ecclefiæ Turonenfis Præcentor, Dominus Thomasius Archivit ejusdem Ecclefiæ Præfectus & cuftos, Dominus Bulteau Doctor Sorbonicus, & Pa-

rochialis Ecclesiæ S. LaurentijRotomagensis Rector, cujus omnia in se benevolentia officia nulla unquam oratio explicare po-Ex Congregatione San & Mauri Claudius Stephanotius, Placidus Porcheron, Nicolaus Quittebeuf, Richardus Houssaye, Carolus Conrade, Abbatiz Sancti Augustini propè Lemovicas Prior Claustralis, Arnaldus Boisserie Prior B. Mariæ apud Tolosanos, J. R. Lagoree, Tellierius Rotomagensis S. Audoeni monasterij O. B. Magnus Prior, cujus studium in recuperandis veteribus sui mou-steris libris nullus sat laudare poterit, Julianus Belaise, vir eruditus: qui ipse multa antiquitatis, monumenta collegit, alijque propè inumeri dostissimi in Francia homines, qui Marceneum suo sinu receperunt, nulloque non officij, beneficijve genere juvarunt. Itaque hoc modo facilè consecutus est Vir eruditus, ut, quod ipse de Tractatu suo de antiqua Ecclesiz disciplina in Divinis celebrandis officijs affirmavic, de reliquis omnibus ab coden editis affirmare liceat; a se, nempe, mini in hoe tractatu dictum, quod sirmissimis non sit, fundamentis innixum, cum nihil

bic scribere prasumpserit, quod probatissimorum Auctorum assertionibus, usu, & praxi non sit undique sirmatum.

Neque tamen doctior, quam modestior, & ad errata, si quæ prudenter, ac rectè moneatur, corrigenda promptior est Marteneus, cos solum homines aversatus. & negligere folitus, qui non meliori rerum cognitione, ac judicio instructi, sed præcoci quodam impetu, ac proritu incitati ad censendos aliorum labores deferuntur. Hinc cûm ab ejusmodi quopiam quædam in Nova veterum Scriptorum colle-Etione quam laudando * fratrum suorum exemplo susceperat, notata intelligeret: his verbis publicè respondit: "Neque " enim nos pudere debet aliquando ,, emendare, si quod fortè incautum, aut " à veritate dissonum dictaverimus : per-" gratumque nobis semper facient amici " nostri, aut quivis alij, amplissimásque ,, ei reddemus gratias, cum nos errantes ,, ex earitate corrigent, atque corum cen-", suræ ex animo subscribemus, cum nos , errasse certissimis demonstrabunt arguwev-

Verûm qui nos injuria, 8 mentis. absque ratione reprehendent, non eamdem animi submissionem à nobi exspectare debebunt. Quapropter ne glexi hactenus emendationes in Carmi ne Orientij tomo primo novæ Colle ctionis Veterum Scriptorum à me vulgato, factas præterito mense Augustoà nescio quo correctore, utpote vel omnino inutiles, & non necessarias, vel absque judicio, aut mala omnino fide Ita vir ab omni contentione vulgatas. alienus, quem inepræ ejusmodi censura minime movent, quo minus alacrice in eruendis veteribus Ecclesiæ monumentis unacum Domno Duranto, laborum focio versetur, eave merita, quæ adhuc in Rempublicam Litterariam contulit, novis cumulare contendat.

Opera.

A vie du Venerable Perc Dom Claude de Martin; Religieux Benedistin de la Congregation de S. Maur, i.e. Pha Venerabilis Patris Domni Claudi Mar

ini, Religiosi Benedictini è Congregatione uncli Mauri, 8. Turonibus 1697.

Maximes Spirituelles du Venerable

2. D. Claude Martin Religieux Beneditin de la Congregation de S. Maur, tirées
le ses ouvrages, & confirmées par les
entimens de SS. Peres. i. c. Axiomata
piritualia Venerabilis P.D. Claudij Marini, Religiosi Bened. è Congreg. S. Maui, ex ejusdem operibus excerpta, & SS.
Patrum sententijs confirmata. 12. Rotonagi 1698.

De Antiquis Monachorum Ritibus Libri quinque collecti ex varijs ordinarijs, Consuetudinarijs, Ritualibusque MSS. x antiquis Monachorum Regulis, ex liversis sanctorum Actis, Monasteriorum hronicis, & Historijs, aliisque probatis Auctoribus permultis. 4. Tomi duo. Lugluni sumptibus Anisson, Posuel, & Riaud 1690.

Commentarius in Regulam S. P. Beedicti Litteralis, Moralis, Historicus,
x variis antiquorum Scriptorum comnentationibus, Actis sanctorum, Monaeriorum ritibus, aliisque monumentis
um editis, tum manuscriptis concima-

360 Biblioth. Benedict.

tus. 4. Parisiis. Excudit Franciscus Mu

quet 1690.

Veterum Scriptorum, & Monumentorum Moralium, Historicorum, Dogmaticorum, ad res Ecclesiasticas, monasticas, & politicas illustrandas, Collectio Nova. Tomus Primus. 4. Rotomagi sumtibus Guillelmi Behourt 1700.

De antiquis Ecclesia Rivibus Libri Quatuor. Collecti ex varijs insigmorum Ecclesiarum Libris Pontificalibus, Sacramentariis, Missalibus, Breviariis, Ritualibus, seu Manualibus, Ordinarijs seu Consuetudinariis, cum Manuscriptis tum editis; ex diversis Conciliorum Decretis. Episcoporum Statutis, aliisque probatis auctoribus permultis. Liber Primus complectens historicum de Disciplina in m Sacramentorum administratione Tra-Pars Prima. in qua de Baptif-Etatum. mo, Confirmatione, & Eucharistia agi-4. Rotomagi sumptibus Guillehm Lur. Behourt 1700.

De antiquis Ecclefie Ritibus &c. Libri Primi Pars secunda, in qua de Penitentia, Extrema-unctione, Sacris Or-

dina-

1 dinatoinibus, & Matrimonio agitur. 4.

ibid. apud eund. 1700.

De antiquis Ecclesia Ritibus &c. Tomus tertius, complectens librum secundum & tertium, in quibus Ritus ad sacras benedictiones atque ad disciplinam Ecclesiasticam spectantes, commentarijs illustrati repræsentantur. 4. ibid. apud eund. 1702.

Tractatus de Antiqua Ecclesia Disciplina in Divinis celebrandis Officies. varios diversarum Ecclesiarum ritus, 👉 usus exhibens, Italia, Germania, Hispania, Anglia, & maxime Gallia. 4. Luzduni sumtibus Anisson & Joannis Posuel 1706. Hic Tractatus est liber quartus universi operis de Antiquis Ecclesiæ Ritibus, &c.

Eòdem curante sub prœlo sudare dicitur Thesaurus Anecdotorum, Quinque Voluminibus in fol. constans; quorum duo priora exhibeant diversas Romanorum Pontificum & Regum Epistolas, ac Processum Joannis vigesimi secundi; Tertium Chronica, & alia monumenta Historiam Ecclesiasticam ac profanam spectantia; Quartum Concilia; Quintum

Zş

varia opera Auctorum, qui à sæculo Christi quarto usque ad quartum decimum vixerunt.

Idem denique Marteneus de Spicilegio Acheriano, Antiquis Canifij Lectionibus, Miscellaneis Baluzij, alijsque hujusmodi collectionibus sub prælum revosandis, seriò cogitare sertur.

CAPUT XIV.

D. Guillelmus Besfin.

Itæ Guillelmi Bessin primordia Chrifti annum millesimum, sexcentesimum quinquagelimum quintum spe-Is ex oppido de Glos diœcesis Clant. Ebroicensis exstitit, ac postquam sacratioris vitæ propositum interpositis solemnibus votis Septimo Idus Januarij anno millesimo, sexcentesimo, septuagesimo quarto in monasterio Gemmeticensi firmavit. suo merito inter eos honorificum locum obtinuit, qui Congregationem sanctiMau. ri eruditis laboribus illustriorem reddiderunt, & quotidie reddunt. Eum Domnus Dionysius Sanct-Marchanus, cum novam operum fancti Gregorij M. editionem decrevisset, in laborum confortium adscivit, expertus virum & animi modestia, & veteri eruditione singularem. Ad hunc diem, quò isthæc litteris commendamus, spiritum ducit.

Opera.

Reflexions sur le nouveau système du R.P. Lami, de l'Oratoire, touchant la derniere Pasque de N. S. JEsus Christ. i. e. Animadversiones in novum Systema ulcimi Paschatis D. N. JEsu Christi, à R.P. Lamio, Presbytero Oratorij excogitatum.

Præterea in nova Operum Gregorianorum editione, à Dionysio Sanct - Marthano procurata, *Epistolas* Magni hujus Pontificis in ordinem digessit, ac eruditis notis illustravie.

Idem Bessinus omnia Concilia in Nortmannia habita typographis fertur dedisse conscribenda.

CAPUT XV.

D. Bernardus de Montfaucon.

Ernardus de Montfaucon, seu Montfalconius in Castro Rupis scissa, Francis Roquetaillade, Diœcesis Electensis, viram inchoavit. Nomen suum monastico facramento folemniter obtulit in monasterio B. Mariæ Deauratæ apud Tolofates Idibus Maij anno milesimo, sexcentesimo, feptuagefimo fexto, atatis annum primum & vigefimum jam adeptus. Is ex primis fuit, quos fapientissimi Congregationis S. Mauri Moderatores ad Græcas Litteras auspicatò transtulère. Ad has, chin Beromardus etiam Hebraicze linguze cogmitionem, Antiquitatum Romanarum, Gracarúmque cam Ecclesiasticarum quam prefanarum studium, perpetuam denique optimorum quorumque. Autorum un-Clationem, ac ex Græcis in Latinum trans. ferendi ufum adjunxisser, postea in omi cruditionis genere eminere, & quodin modo regnare vilus est. Pro cestimonio

operum fancti Gregorij M. editionem revisset, in laborum consortium adsciexpertus virum & animi modestia, reteri eruditione singularem. Ad ic diem, quò isthæc litteris commennus, spiritum ducit.

Opera.

Estexions sur le nouveau système du R.P. Lami, de l'Oratoire, toumt la derniere Pasque de N. S. JEsusist, i. e. Animadversiones in novum Syna ulcimi Paschatis D.N. JEsu Chrià R.P. Lamio, Presbytero Oratorij rogitatum.

Præterea in nova Operum Gregoriarum editione, à Dionysio Sanct - Marno procurata, Epistolas Magni hujus neificis in ordinem digessir, ac cruditis tis illustravie.

Idem Bessinus omnia Concilia in ortmannia habita typographis fertur dele conscribenda.

CAPUT XV.

D. Bernardus de Mon

Bernardus de Montfaucon, sei falconius in Castro Rupis seist cis Roquetaillade, Diœcesis Electe tam inchoavit. Nomen suum m sacramento solemniter obtulit ir sterio B. Mariæ Deauratæ apud I Idibus Maij anno milesimo, sexces septuagesimo sexto, ætatis annum æ vigesimum jam adeptus. Is e suit, quos sapientissimi Congrega Mauri Moderatores ad Græcas auspicatò transtulère. Ad has co

Ancyranæ, quarum pars inedica, aliaque Græca ad Augustorum priora sæcula pertinentia.

Libro tertio, Exempla librorum antiquissimorum, unciali charactere quinto, sextove saculo scriptorum, complexo. ubi de verustissimis libris membrancie agir Bernardus, in quibus characteres unciales alij quadri, alij rotundi sunt sine accentibus, specimina codicum, Colbertini, Regij, Cælarei, & Baliliani, producit, pariterque duorum codicum, Dioscoridis Cæsarei, qui sexto incunte sæculo, curante Juliana Augusta, scriptus est cum figuris, & Neapolitani paris ætatis, nec non codicis Cræci corticei Turonensis, sineaccentibus, & spiritibus scripti. Inde ad codices septimi sæculi pergens purpureum Neapolitanum cum accentibus, exem plum item codicis Colbertini, specimina exemplarium, Regij, & Sangermanensis, & alphabetum Pfakerij Murbacenfis exhibet, ac denique noni quoque seculi specimina Græca apud Latinos ex Psalterio Monasterij sancti Michaelis in Lotharingia, quod Sedulij Scoti manu exaratum fuit aliisque codicibus affert. De . Biblioth. Benedict.

368

De characteribus porto ductu calami conjunctis libi agens, formam scriptionis Gra ac decimi faculi è codicibus. & Patavino, explicat, plurimac inprimis fæculi specimina inte fissima propinat, & de Cryptogt que Græcorum eruditè disseri que in codem libro fæculorum, duodecimi, decimi tertij, & de ti specimina notatu dignissim quibus Libro Quinto Tabula. formarum Græcæ scriptionis, tionum item nominum proprie rumque (ubi etiam de sphaln abbreviationes seu compendia is ria edita invectis quædam com & monogrammata, demumqu

quod Bernardus anno millesimo, sexcentesimo, nonagesimo octavo cum Domno Re Paulo Brioysto suscepit. Nam licet principem profectionis suz causam fuisse perhibeat, anecdota Sanctorum Patrum ope manuscriptorum Codicum eruenda, quippe qui post curatam Sancti Athanasij editionem, probè intellexerit, nonnisi lustratis Italiæ bibliothecis, postremam Græcis Patribus manum commodè admoveri posse; religioni tamen sibi duxit, ab alijs notatu dignioribus prorsus abstinere. Plurima proinde Antiquitatis monumenta quà Græca, quà Latina, cùm ex bibliothecis, ac Museis, tum ex marmoribus eruit, Chronica etiam, historias, diplomata, manuscripta, inscriptiones, Abraxeas figuras, & alia id genus in suis commentarijs confignavit, quorum haud pauca tum in hoc, tum in alijs Operibus in usus publicos exprompsit.

Romæ, cùm esser, non solùm ab otnnibus eruditis viris in amplexum admissus, sed etiam à Clemente XI. P. M. * Benigne habitus suit. Nec nunc quisquam doctorum hominum in Italia, Germania,

A a Bel-

^{*} Collect nov. Tom, 1, in Didic.

Belgio, & Anglia est, qui Bernardi Montfalconii fine honore meminerit, id quoi non in unam summam Viri eruditionem sed præcipuè in singularem ejusdem modestiam, humanitatémque referendum est. Quæ etiam virtutes in causa sunt, quòd amplioribus, quibus clarissimum ejus nomen ornare possemus, laudibus temperemus. Deumque obnixè rogemus, ut Doctissimo Viro ad pulcherrima, Reique Litterariæ utilissima consilia, in opus redigenda, vires largiter, constantérque impertiatur.

Opera.

A Nalecta Graca, sive varia opuscula Graca hactenus non edita, ex manuscriptis codicibus eruerunt, latine verterunt, & notis illustrarunt Monachi Benedictini Congregationis S. Mauri. L. Paristis apud viduam Edmundi Mariis 1688. Hi Monachi suere Jacobus Lopinus, Antonius Pugetus, & Bernardus de Montsaucon, qui in hac collectione Tricum, seu Regulam Monasteris Gratiaste ineab Imperatrice Irene Ducana, Alexin

Comneni uxore pro monialibus scriptam,

& Excerpta ex Heronis Geometria, Antiquum rationarium Augusti Casaris, noviumque Alexis Commeni, ac denique TraEtatum de mensuris, & ponderibus Latine interpretatus est.

La Verité de l'Histoire de Judith.

i. c. Veritas Historia Juditha adstructa.

12. Parisis 1690. apud Simon Langronne.

Sancti Patris nostri Athanasij. Archiepiscopi Alexandrini Opera omnia,
qua extant, vel qua ejus nomine circumferuntur, ad ms. codices Gallicanos, Vaticanos, &c. necnon ad Commelinianas
lectiones castigata, multis aucta: nova
interpretatione, Prafationibus, Notis,
varijs lectionibus illustrata: nova sancti Doctoris vita, Onomastico, & copiosissimis indicibus locupletata. fol. Tom.IIL
Parisiis sumptibus Joannis Anison 1698.

Vindicia Editionis Augustini à Benedictinis adornata, adversus epistolam Abbatis Germani. 12. Roma 1699. . . .

Diarium Italicum, sive monumentorum veterum, Bibliothecarum, Museorum &c. Notitia singulares in Itinere Italico collecta. 4. Parisis apud Joannem

Anisson 1702. cum fig.

Collectio nova Patrum & Scriptorum Gracorum, Eusebij Casariensis, A. thanasij, & Cosma Ægyptij. Hac nunc primim ex manuscriptis Codicibus Gracis, Italicis, Gallicanisque eruit, Latine vertit, Notis, & Prafationibus illustravit D. Bernardus de Montfaucon fol. Tomi II. Parisiis sumptibus Claudij Rigaud 1707.

Palaographia Graca, sive de ortu & progressu Litterarum Gracarum & de variis omnium seculorum scriptionis Graca generibus, itemque de Abbreviationibus, & de Notis variarum Artium ac Disciplinarum additis figuris, & schematibus ad fidem manuscriptorum Codicum. fol. Parisiis 1708. apud Ludovi-

cum Guerin & Carolum Robuftel.

Le Livre de Philon, de la vie contemplative, traduit sur l'Original Grec, avec des observations, ou l'on fait voir, que les Therapevies, dont il parle, esoient de veritables chretiens. i. c. Liber Philonis de vita contemplativa, ex Gracis fontibus in Francicum traductus cum obfervationibus ac notis, in quibus oftenditur, Therapevtas, de quibus Philo loquitur, veros ac genuinos Christianos suisse. 12. Parisis 1709.

Bernardi de Monte-falconis M.B.
è Congrégatione S. Mauri, Epistola ad
* * * : an vera narratio Rusini de baptizatis pueris ab Athanasio puero? Item
de tempore mortis Alexandri Episcopi
Alexandrini, ac de anno obitus Athanasis
Magni, sol. & in 8. Parisiis 1710. . . .

Lettres au R. P. Dom-Bernard de Montfaucon, sur la religion des Therapevtes, avec sa reponse. i. e. Epistola ad R. P. D. Bernardum de Monte-falconis de Therapevtarum religione, cum suo responso. 12. Pariis 1712. . . .

Hexaplorum Origenis, qua supersunt, multis partibus auctiora, quam à Flaminio Nobilio & Joanne Drusio edita sucrint: ex MSS. & libris editis eruit, on notis illustravit D. Bernardus de A a 3 MontBiblioth, Benedict.

374

Montfaucon. fol. Tomi II. Parisiis apul Ludovicum Guerin & c. 1713.

Bibliotheca Coisliniana olim Segueriana, sive Manuscriptorum omnium
Gracorum, qua in ea continentur, accurata descriptio, ubi operum singulorum
notitia datur, atas cujusque Manuscripti indicatur, vetustiorum specimina exhibentur, aliaque multa annotantur,
qua ad Palaographiam Gracam pertinent. Accedunt anecdota bene multa
ex eadem Bibliotheca desumpta cum interpretatione Latina. fol. Parisiis apud
Ludovicum Guerin & Carolum Robustel.
1715.

Nunc Bernardus totus in edendo Chryfostomo est, idque præprimis dat operam, ut in nova hac editione nec ad Lectoris commodum, nec ad sincerarum lectionum, notarumque, selectum, nec ad translationis integritatem, perspicuitatem que quidquam desiderari à quoquam possit. Dicitur præterea vasto cuidam de Antiquitatibus Operi insudare, quod æneas tabulas mille ducentas, & figurarum amplius triginta millia complexurum sis.

CAPUT XVI.

D. Guillelmus Roussel,

Uillelmum Russelium Concha, in Diœcesi Ebroicensi genuit, & educavit. Is, ubi optimarum Litterarum rudimenta percepisser, in ipso ætatis slore, anno nimirum ætatis vigesimo mundi ludibria declinavit, Ordinemque sancti Benedicti, quem elegantissimo suo ingenio hodieque ornar, amplexus, apud Monasterium Beatæ Mariæ de Lyra, omne animi arbitrium Deo solemniter dono fixit Nono Calendas Octobris, anno millesimo, sexcentesimo, octogesimo.

Opera.

Ettres choisies de S. Jerome, traduites en François. i. c. Selecta sancti Hieronymi Epistola in Francicum sermonem translata. 8. Parisiis 1704.

Edidit etiam Epitaphium Domni Johannis Mabillonij quod Libri primi capiti migefimo quinto infertum habes,

Aa4

Cap.

CAPUI XVII. D. Renatus Massuet.

Enatus Massuetus ex vico sancti Audoëni de Mancellis, Diœcesis Ebroicensis, ad Ordinem fancti Benedicti accesfit admodum adolescens, ut qui folemnia vota in Monasterio Beatæ Mariæ de Lyra Terrio decimo Calendas Novembris anno millesimo, sexcentesimo, octogesimo secundo nuncupaverit, annos natus septendecim. A primordio ætatis honestissimis doctrinarum studijs deditus, celeres in omni propè genere proceilus adeptus elt. In Theologicis cateros antecelluir, libroque sententiarum suis sodalibus è suggestu magna cum laude interpretatus fuit. Hoc munere expleto, ad illustrandum, & vindicandum fanctum Irenzum hac occasio-Prodierat nempe anne se transtulit. no millefimo, septingentesimo, secundo, Oxonij in Anglia nova, omnibus prioribus accuration & elegantion Operum innæi editio, studio & opera viri clarissimi Joannis Ernesti Grabe, variorum; ip@

: notis illustrata, & novis fragmentis lo-Hanc editionem commendaoletata. typorum elegantia, in exquirendis, ac ligendis novis Fragmentis Græcis non iligens cura, & in emendandis locis aliot felix conjectura. Verùm quod in ardentio & Gallasio eruditis displicuit, m viro clarissimo accidit. Nam illius mplo meliora sæpè cùm vidisset, proisserque, deteriora tamen sequutus, ofas, aut minus fanas lectiones ampleest, obvijs & nativis in marginem reis: ac longè plura, quâm emendaveloca manifestè corrupta ne tentavit dem, aut planè infeliciter. Gallasium ò imitatus, Ecclesiæ Anglicanæ, cui se inxit, dum studet impensius, potior cura fuisse videtur, ut Irenzum etiam itum & reluctantem Anglicanæ Sectæ ingeret, quâm ut opus castigatius da-& emendatius. Hinc tot notarum idiosa prolixitas, ut levissima quæque ba, sæpissimè nihil ad rem facientia orqueat: in alijs verò locis parcior, Fedentij, & aliorum notis, ijsque nullo deu adscitis, nihilque ad textus intelligenn conferentibus, margines inferiores refer-Aas

di

f

n

a

0

refercit: proprias suas, si quæ sunt, erudi ras licèt, cùm tamen eruditionis illa supel lex ad auctoris sententiam illustrandam parum pertineat. Lectorum exiguo fru-Etu auxic majorem in modum. dit, quòd in Oxoniensi hac editione servata veteri quidem, Irenzo tamen longè recentiori, at inepta prorfus capitum fectione, lemmata interdum pro arbitrio fustulerit, transtulerit, dissecuerit, pluribusque non rarò fimul, non fine dispendio plurium capitum jam lemmatibus truncarorum, congestis, vel jisdem bis aut cerrepetitis, confusionem magis auxeric, quam minuerit clariffimus Grabius. Quid, quod Fragmenta Græca suis quidem locis opportunè inserta, sed ita incommodè disposica sint, ut perpetuo velut circuitu per paginas oberrare teneantur lectorum oculi, incerti sæpe, quò ferri debeant? Sed hæc fortè Typographorum culpa fuit, quibus etiam id imputare debemus, quod tanta fit illius editionis in transmarinis regionibus penuria, ut cum non fine maxima difficultate, majorique pretio comparari posser, cam prælis suis subijcere meditarentur Bibliopolæ Parisienses, & Amstelædamenses.

Itaque viris doctrina, & pietate conspicuis visum est non utilem modò sed necessariam esse novam Irenzi editionem. quæ & accuratior effet, & à Catholicis inoffenso pede decurri posser. Id laboris à quopiam è Congregatione S. Mauri suscipi cupierunt; rati videlicet, nec immeritò, Irenzum, Apostolicum illum virum, * Occidentalium Gallorum lumen, ut vocat Theodoretus, tantæque auctoritatis scriptorem, non mereri minus, quam reliquos, ut in ejus operum accurata editione Benedictinorum versaretur industria; & quod in alijs non pænitendo successu, quæ ex hae Congregatione prodierant, in ista quoque, non minus operosa, quàm necessaria præstare conarentur. Id igitur oneris impositum Renato Massueto, qui quidem derrectatum diutiùs, subijt tandem, ac tria sibi potissimum præstanda esse duxit; textum emendare ac pristino decori, ur fieri potuit, restituere; eumdem illustrare; ac demum ea omnia lectoribus parare subsidia, quibus labor corum minueretur.

^{*} Theodoret, Dial. 1. P. 33.

refercit: proprias suas, si quæ sunt, sas licèt, cùm tamen eruditionis illa lex ad auctoris sententiam illustra parùm pertineat. Lectorum exiguetu auxit majorem in modum. dit, quòd in Oxoniensi hac editione ta veteri quidem, Irenzo tamen lor centiori, at inepta prorsus capitum ne, lemmata interdum pro arbitrio lerit, transtulerit, dissecuerit, plurib non rarò simul, non sine dispendi rium capitum jam lemmatibus tru

rium capitum jam lemmatibus tru rum, congestis, vel jisdem bis aut to titis, consussionem magis auxerit, minuerit clarissimus Grabius. Quid Fragmenta Græca suis quidem loc portune inserta, sed ita incommo sposta sint, ut perpetuo velut ci

næo propugnatus) zelo id acciderit, Certum Massueto est, incurum est. rum olim fuisse codicem; cùm pars esimi sexti capitis adhuc supersit. Cædeinceps ad libri finem interierunt. ac Claromontanum codicem diversum : à Fevardentiano manifestum videtur : enim integer fuit, ille verò multò endation. Alterius codicis varias leones toto libro primo & prioribus octo i secundi capitibus Passeratij manu deptas ad oram unius exemplaris editio-Erasmi, ab uno è Reverend. Patribus minicanis vici S. Honorati , Parisiensis ois, amico fuo accepit. Quin è MS. lice, eoque perantiquo, ac bonæ no-& à Fevardentiano, Claromontano, Vossiano diverso excerptæ sint, nullus bigendi eidem locus est, nec alijs pufuturum, qui eas cum laudatorum coum lectionibus contulerint. codex, & ubi nunc delitescat, hactenus orehendere non potuit Noster, neceded rè amissum tulisset, si cæteras varias leones ad libri sui marginem notare per-Terrius Codex quo tiffet Pafferatius. is est, recens ac chartaceus, annos qua-

dringentos non excedit, nec posterion quinque libri quinti capita continet. Romæ affervatur in Bibliotheca Eminentissimi Cardinalis Otthoboni : quem quidem vir optimus, ac de Litteris tam benè meritus D. Bianchinus, pro fingulari fua in nostros humanitate, communicavit cum RR. PP. Domno Guillelmo La Parre Congregationis fancti Mauri in Curia Romana Procuratore Generali, ejusque focio D. Claudio de Vic, qui varias ejus le-Ctiones, pro sua benignitate describere, & ad Massucrum transmittere dignati funt. In fubfidium accesseruntij codices, quibus in adornandis editionibus sus usi sunt rum Franciscus Fevardentius, tum clarissimus Joannes Ernestus Grabius, quorum varias lectiones ad oram editionis suz non indiligenter (Grabius præsertim) adscripserunt Præter MSS. codices, edita exemplaria, antiquiora præsertim, consulere non piguir, cáque interdum, ubi MSS. codice vel depravati, vel minus fani esse videban-Sic factum, ut Irensi tur, præponere. textum plurimis adhuc in locis vel scribrum seu imperita viciacum, seu oscitanria murilatum, vel feiolorum audacia tegavidantem, aut interpolatum, castiga-; additis, quæ decrant, resectis, quæ indabant, rectè distinctis, quæ malè excebant: adeò ut pauca jam superesrideantur, in quibus lectionis difficullectorem possit remorari. Non mi-· in recognoscenda ea parte Græci tex-, quæ extat, cura fuit adhibita; quamdeficientibus MSS. minori successu. m autem textus Græcus integer, temum injuria, jam dudum perierit, supeits ut dispersa undique Fragmenta conrerentur; quod & sollicité factum est. æcunque enim seu veteres conservait, seu recentiores ediderunt, seu editiones exhibent Irenzi Fragmenfive corum, quæ supersunt, sive e interierunt, operum, ac nova tulit, clarissimus Grabius, ex variis toribus tum editis, tum manuscriptis ta; & Massueti exhibet editio, sed inlum auctiora & emendatiora, iis addis, quæ ipse collegit, vel amici suppeirunt, omnia eo ordine collocata atque ofita, qui Fevardentiano & Grabrialongè commodior sit. Irenzi texa à mendis purgare parum fuiffer, nisi 5B37

rectè distinctus, acque divisus prodiret Distinctioni consulunt consuetæ distin-Ctionum notæaptè, quantum licuit, quaque suis locis repositæ; divisioni verò nova capitum fectio, novaque fingulis præfixa lemmata. Factum id, quod vulgata divisio, & antiqua lemmata non Irenzo, sed imperito cuipiam recentiori tribuenda certissimè Massueto visa sint : cum quod sectiones capitum sæpe absurdistimæ sint, non minus quam argumenta, quæ auctoris sententiam obscurant potius, quam repræsentant. men actum est, nisi ex doctissimorum hominum consilio, idque in prioribus quatuor libris dumtaxat : nam in quinto Fevardentiana divisio & lemmata ferè fervata funt.

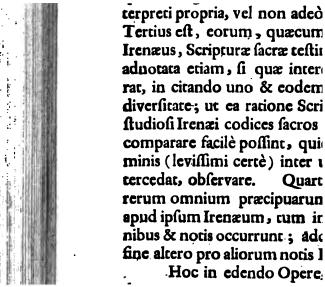
Alterum, quod pro officij ratione agendum sibi hac in editione duxit dochissimus Renatus, textûs illustrationem spectat. Cùmenim vel ex tractati argumenti dissicultate, vel ex Latini interpretis imperitia, obscurissimus interdum si Irenæus; textum emendare, emendationumque rationem reddere satis esse non videbatur, niss etiam caligo verbis offusa

Monet Irengus ipse, * elleretur. entuosissima & altissima esse Gnostiım mysteria, qua non omnes capiunt. quidem, quâm dilucide fieri poterat, it, & confutat, sicque toto opere intur, utab ijs nunquam oculos avertat: amen, ut qui his in rebus mediocriter iti sunt, totumque tum auctoris sco-, tum adversariorum ejus hypothenon satis attentè considerant, interi animi pendeant, incerti vel quid fiicent salebrosæ, & obscuræ, sed ut pluım interpretis culpâ, sermonis ambavel quorsum specter oratio. præ cæteris consulendum fuerit. mque tœdio ac labori parcendum, cilia quæque loca subjectis textui noquâm brevissimè potuit, explicare cos est Massuerus, adscitis etiam doctovirorum observationibus, quæcumad auctoris intelligentiam conducere funt, sed laudato semper auctorum Non commisse tamen, ut mars gravaret ijs notis, quæ ad erudikionis ntationem dumtaxat, vel ad dogmata lei controversias pertinent, nisi quan-Вb do

do paucis verbis absolvi potuetunt : ratu videlicet, proprioque doctus experimento, lectoribus nihil moleftius effe, quam ut fingulis ferè vestigijs, interpositis moris, infiftere cogantur. Satius effe duxit, a, quæ fusiori & accuratiori examine indigebant, non quidem in ipla Præfatione, ne in immensum cum rectæ method dispendio cresceret; sed singularibus Dissertationibus pertractare, in quibus res quæque suo ordine, & continua serie expenderentur. Tres igitur operi pramific: in prima de ijs omnibus, quamaccuratissimè potuit, disseruit, quæ ad hæreticorum, contra quos scribit Irenæus, perfonam, ætatem, mores, fcripta, & dogmata pertinent; fontes, è quibus impura doetrina profluxerit, aperuit; altissimáq; eo-rum mysteria scrutatus, quid sub ænigma-tico verborum cortice delitesceret, retegere conatus est. In secunda quidquid de Irenæi vita & gestis, martyrio, scriptis, ac potissimum de quinque libris Detectionis & eversionis falso cognominate agnitionis, (hunc enim genuinum esse eorum im lum ibidem ostendit) de operis hujus confilio, atque methodo, quidquid deni-

que de alijs sancti Doctoris scriptis deperditis in veterum monumentis occurrit, studiosè collegit, ac pro virili sua parte explicuit. In tertia demum totam fancti, Episcopi doctrinæ seriem evolvit : leviora, si que sint, offendicula, ne in ea temerè quispiam impingeret, patefecit; quod obscurius fuit, illustravit; quod alienum & male affictum, rejecit; quod ab hæterodoxis pravè contortum, vanisque cavillationibus obscuratum, explanavit, vindicavit, & asseruit. Itaque hac initio Operis præmisit Massuctus, ut lector inoffenso pede posset Irenæi libros decurrere.

Tertium denique, quod in animo Editoris eruditissimi suit, Lectori videlicet ca parare & offerre subsidia, quibus labor ejus minuatur, sic exsecutus est. Præter tres superius memoratas Dissertationes, easque omnes notas & observationes, quibus difficilia Irenæi loca elucidare cornatus est; ac novam capitum sectionem, novaque lemmata, & summulas, quibus auctoris scopus & argumentum oculis exhibetur, in quibus omnibus nulli non plurimum opis suerit, præter hæc, inquam, accessère quatuor ampliores locupletiones.

terpreti propria, vel non adeò Tertius est, corum, quæcum Irenæus, Scripturæ facræ testin adnotata etiam, si quæ inter rat, in citando uno & codem diversitate; ut ca ratione Scri studiosi Irenzi codices sacros comparare facile possint, qui minis (levissimi certè) inter 1 Quart rerum omnium præcipuarun apud ipfum Irenæum, tum ir nibus & notis occurrunt; ada fine altero pro aliorum notis 1

dictinis grave damnum intulit, & irreparabile. Igitur nesplendidissimum id opus inchoatum relinquerent Congregationis Præsides, virum, qui eruditione, ac scribendi peritia à Mabillonio & Ruinarro minimum distaret, circumspexerunt. Nec delectus alius, quam Renatus Massuetus, qui nequiquam obluctatus, tandem provinciam Annales Benedictinos continuandi suscepit, camque in hanc diem magna contentione, judicio, ac laude ad-Est Massuctus Latine, Græce. ministrat. ac Anglice egregie doctus, suáque omnia oratione eleganti, munda, & acuta exponit. In rebus ordinandis magna dexteritate, in refellendis adversarijs temperata acrimonia, in tractandis amicis suavitate, humanitate, ac multa modestia utitur. Deus virum doctissimum, & humanissimum longissimo tempore vivum, ac sofpitem præstet!

Opera.

SAncti Irenai Episcopi Lugdunensis & Martyris Detectionis & Eversionis falso cognominata Agnitionis, seu contra Bb. 2

dis expurgati: aucti novis Gracis; observationibus, ac sissimisque Glossariis, & In strati, & locupletati; qui pramittuntur tres Dissertation bus hareses ab Irenao memor dissiciles explicantur, ejusqui forum historia discutitur, typis & sumptibus Joannis I gnard 1710.

Annales Ordinis S. Ben dentalium Monachorum Pau quibus non modo res monaftic Ecclesiastica historia non n continetur. Auctore Dom bus Caroli Robustel, typis Jacobi Vincent 1713. Hunc Tomum Massuetus edendum curavit, varijs in locis auxit, ac emendavit, Præfationemque cum Mabillonianæ & Ruinartianæ vitæ synopsi præfixit.

Idem nunc in concinando hujus operis Tomo fexto, & forte ultimo verfatur.

CAPUT XVIII. D. Michael Felibien.

Ichaëli Felibienio Carnutum, Belsiæ caput incunabula præbuit anno millesimo, sexcentesimo, sexagesimo quinto. Litteris ad humanitatem dein excultus, Ordinem Benedictinum petijt, & in Monasterio Beatæ Mariæ de Lyra solemnem votorum nuncupationem suscepit Tertio Nonas Augusti anno millesimo, sexcentesimo, octogesimo tertio. Is cum judicio, animi candore, ac terso, apertoque sermone plurimum valeret, postea Francicas Antiquitates sedulo pervestigavit, atque ad scribendam historiam se contulit. Hoc in studio ita versaus est.

HIstoire de l'Abbaije Ro Denys en France. i. c. Regalis Monasterij S. Dionysiji complectens vitas Abbatum, q MC. eidem prafuerunt, viros quos Ecclesia & Regno commo vilegia item à summis Pontifica Episcopis illi concessa, tum Res cipum, aliorumque benesactori cum descriptione Ecclesia omni tabiliorum, qua ibi continentu risis apud Fridericum Leonar cum sig.

La vie de Madame d' 1

no millessmo, septingentesimo obijt. Pari-

CAPUT XIX.

D. Guido, Alexius Lobineau.

Uido Alexius Lobinovius, Redonen-fis, vitam Benedictiham, quam annum ætatis septimum decimum prætergressus mundi studijs anteposuit, solemni ritu professus est in patrio sancti Melanij monasterio Decimo octavo Calendas Januarij anni millefimi, sexcentefimi octogefimi quarti. Eo tempore cùm alij Britanniæ minoris Proceres, tum imprimis Franciscus de Cottlogon, Episcopus Corisopitanus ægerrime serebant, neminem hactenus extitisse, qui totius Briranniz minoris Historiam universalem ab ultima gentis origine ad fue usque tempora justa methodo pertexeret. Franciscus cum explorarum haberet, in monasterijs Ordinis sancti Benedicti è Congregatione sancti Mauri multa latere documenta manuscripta, ad historiam Britanniæ facientia, autor fuit illius Ordinis Pa-

cœpit. Primum igitur ex claustre dictinis, deinde, cûm non suffice retur apparatus, etiam ex Tabular vinciæ publicis, quidquid tabular que membranarum ad hunc fince ctantium reperiri potuit, conque incredibili labore in ordinem recest. Stylum, qui adhiberet, del Domnus Antonius Paulus le Gallo mors in ipso operis exordio, anno millesimo, sexcentesimo, non quinto, eripuit. In ejusigitur locastitutus est Domnus Guido Alexiu novius, qui postquam aliquot ar digerendis rerum gestarum mont

1 censuræ subjectum sucrat Opus, deatus est R. P. de Caumartin, Abbas cienfis, qui antequam prælo committur nova hæc historia, omnium rei atque verborum momenta denuo enderer. Atque sic tandem sumtibus licis expressum typis est opus incombile, datis ad hunc finem ex ærario rinciæ viginti librarum Francicarum ibus: qua singulari Statuum Provinum munificentia effectum est, ut opus po & figuris ornatissimum prodierit, nimirum, ut eruditi omnium gentium & Britanniam Lobinovio, & Lobinon Britanniæ optimo utriúsque merito ulati fint, hodieque gratulentur; quoetiam communi nomine Deum pre-. ut virum doctissimum salvum & inmem clementissimè conservet.

Opera.

Istoire de Bretagne, composée sur les titres & les Autheurs origix. i.e. Historia Britannia Minoris, Tabulis & Autoribus autographis composita. fol. Tomi II. Parisiis apud vi-

duam Francisci Muguet. 1707. Histoire des deux conquesses d Espaone par les Maures traduite de l'Arabe en 1589 par Miguel de Luna, es mise de nouveau en François. i.c. Historia Hispania bis a Mauris occupate, ex Arabico in Francicum a Michaele de Luna anno 1589, translata, & nunc de integro in eundem sermonem conversa. 12. Parisiis 1708.

CAPUT XX.

D. Julianus Garnier.

Ulianus Garnierius uti hac luce & aura cœpit in oppido de Conneray, Diœcesis Cenomanensis anno præterlapfi fæculi feptuagefimo. Despectis rebus humanis atque caducis cum cucullum induisset, solemni voto se Deo, sanctique Benedicti Regulæ fubjecit in monasterio fancti Melanij Redonensi anno millesimo, sexcentesimo, nonagesimo Pridit Calendas Octobris. Exin minime paffus per socordiam vires, tempus, quod Canobinobitica munia reliquum fecerant, & ingenium diffluere, litterarum tum latinarum, tum maximè Gtæcarum studia diligenter coluit, nec unquam egregiarum rerum spem facere viris eruditis destitit. Eam utique non vanam suisse, brevi nos docebuste Opera omnia sancti Basilij Magni Graco-Latina, quæ curante Garnierio hoc ipso tempore sub prælo gemunt, ac in quatuor tomos distributa jam edi experunt.

CAPUT XXI

D. Antonius Augustinus Touttée.

Mtonius Augustinus Touttée, Riodani in Diœcesi Claromontensi hanc vitam ingressus, ab ineunte ætate bonis moribus & litteris vacavit usque ad annum vigesimum, quo Benedictinæ religioni se addixit. Anno sequenti, qui erat à nato Domino millesimus, sexcentesimus, nonagesimus octavus, in Monasterio Vindocinensi Quarto Calendas Novembris, dictis votis in sancti Mauri

Mich. Benedict.

seligiosissimum Catam selemnicer addisee ast, camque domesticis virtutum,
Dadintarumque exemplis abundaret, al
se componere studio maximo sis
senser habuit. Ad Litterarum culcula,
and aninet, Gracis impensius se applitente, idque cum successi minimis poesitentes. Is nuper Opens omnia Gracitentes Sancts Opelli Hierostinations,
and manuscriptorum sidem exacta, milloque non cruditionis genere illustran sipis excudenda commiss.

CAPUT XXII.

D. Franciscus le Texier.

Ranciscus le Texier vitam inchoavit in parœcia de Melece, diœcensis Redonensis anno millesimo sexcentesimo, octogesimo quarto. Commendationem ineuntis ætatis à pietate, & optimarum litterarum amore duxit, cui magnas accessiones, attulit annus millesimus septingentesimus primus, quo in monasterio sancti Melanij Redonensi, Decimo septimo Calendas Aprilis monasticen Be-

liclinam toto animo complexus est, ue ex hujus Ordinis more solemnia a fecit: quippe qui deinceps diligenn omnem ad comparandam sibi cùm rutem, tum doctrinam adhibuit. Cùm olas Theologicas, severioresque discinas frequentaret, tam felices in his pro-:ssiones fecit, ut postea dignus suis perioribus habitus sit, qui suis ipse soibus Theologiam traderet; id quod am scite, ac egregiè præstitit. Inde ressus, ad eruditissimum Domnum natum Massuetum se adjunxit, mona-. zamque Ordinis nostri historiam sibi o viribus illustrandam desumpsie. Itae nunc ad Tomum Decimum Actom Sanctorum Ordinis sancti Benedi-, qui jam diu in plurimorum votis r, ordinandum, typisque commendanm omnem curam, industriam, ac folitudinem confert: nec dubitamus. iin æneis formis exscriptus intra bretemporis spatium in publicam lum exiturus fit.

mueumo, iexcenteumo, oct nono. Hic cum prima artium & rum principia in sæculo feliciter d considerata humanarum rerum in Benedictinum commilitium petiit, eo quidem animo, ut ibi nis curis solutus Deo, suæque sal riùs operaretur. Iis precibus, pinsuper egregia Juvenis indole, si dinis Patres Maranum non mod ronum numerum, sed etiam an lesimo, septingentesimo, secundo Calendas Februarij, in monasteri Faronis Meldensi ad solemnem n corum votorum nuncupationem:

Marryris scripta, quæ in hunc diem multis mendis atque erratis contaminata squalebant, sibi perpurganda, dilucidanda, & omnimodis ornanda selegit. Atque hoc est opus, in quo nunc Prudentius Maranus, Vir Græcè non vulgariter doctus elaborat.

. Hi funt Scriptores, hæc opera, quibus inclyta Congregatio sancti Mauri universam non modò Franciam, sed & universam Ecclesiam illustravit, tantúmque Ordini Benedictino splendorem concilia-Quòd si quæ hujus generis alia præter hic à me recensita seu Scriptorum. feu Operum aut jam editorum, aut imposterum edendorum nomina sint, ea mulla invidia, malivolentia, vel alia mala arte suppressi, sed ea fortean causa prætermisi, quòd post diligentissimam singu-Iorum perquificionem in ampliorem cognitionem devenire nequierim. rim Eruditus & benevolus lector in his acquiescat, & una mecum tot omnigena eruditione illustres Viros universæ Reipublicæ Litterariæ, ipsique præprimis Florentissimæ sancti Mauri Congregationi ex animo gratuletur.

INDEX

Prænominum Scriptorum Benedictinorum è Congregatione Sancti Mauri in Francia.

A.

A Lexius Guido Lobineau libro 1.
c. 19.
Ambrosius Renatus Janvier. libro 1.
cap. 12.
Andreas Roze. lib. 1. c. 33.
Anselmus Franciscus Thevart. l. 1. c. 14.
Antonius Augustinus Touttée. l. 2. c. 16.
Antonius Beaugendre. l. 1. c. 36.
Antonius Josephus Mege. l. 1. c. 30.
Antonius Paulus le Gallois. l. 1. c. 30.
Antonius Pouget. l. 1. c. 37.
Augustinus Antonius Touttée l. 2. c. 21.

1

INDEX

B.

Bernardus de Montfaucen. l. 2. c. 15. Bernardus Johannes Planchette. l. 1. c. 11;

· C.

Claudius Bretaigne. l. 1. c. 28.
Claudius Chantelon. l. 1. c. 4.
Claudius David. l. 2. c. 5.
Claudius Guenié. l. 2. c. 11.
Claudius Hugo Mathoud l. 1. c. 34.
Claudius Martin. l. 1. c. 31.
Christophorus Tachon. l. 1. c. 23.

D.

David Placidus Porcheron l. 1. c. 27. Dionysius de Sainte-Marthe.l. 2. c. 9.

E.

Edmundus Martene l. 2.c. 13.

F.

Firminus Johannes Rainsfant. l. 1. c. 3. Franciscus Anselmus Thevart l. 1. c. 13. Franciscus Delfau l. 1 c. 8.

Cc2

Ersur

Gabriel Gerberon. l. 1. c. 40. Gabriel Ludovicus Brosse. l. Gabriel Ludovicus Bugnot. l. Gatianus Julianus Morillon. Germanus Simon Millet. l. Guido Alexius Lobineau l. 2 Guillelmus Bessin. l. 2. c. 14 Guillelmus Hugo Vaillant. l. Guillelmus Roussel l. 2. c. 16

H.

Hieronymus Joachim le Con Hugo Claudius Mathoud. l. Hugo Guillelmus Vaillant. l Hugo Nicolaus Menard 1

INDEX.

chimus Hieronymus le Contat. l. 1.

19.

annes Bernardus Planchette. l. 1.c. 11.

annes Firminus Rainssant. l. 1.c. 3.

annes Franciscus Pommeraye l. 1.c. 16.

annes Garet. l. 1.c. 29.

annes Lucas D' Achery. l. 1.c. 14.

annes Mabillon. l. 1.c. 35.

annes Martianay. l. 2.c. 8.

annes Paulus du Sault. l. 2.c. 7.

annes Robertus Quatremaires l. 1.

5.

annes Stephanus Badier. l. 2.c. 10,

phus Antonius Mege. l. 1.c. 20.

anus Garmer. l. 2.c. 20.

anus Gatianus Morillon. l. 1.c. 25.

L

nardus de Massiot. l. 2. c. 4.
Las Johannes D'Achery. l. 1. c. 14.
Lovicus Bulteau. l. 1. c. 21.
Lovicus Gabriel Brosse. l. 1. c. 15.
Lovicus Gabriel Bugnot. l. 1. c. 6.
Lovicus Seroux. l. 1. c. 32.
Lovicus Thomas du Four. l. 1. c. 2.

INDEX

M.

Michael Felibien l. 2, c. 18. Michael Germain, l. 1. c. 26. Michael Gourdin. l. 2. c. 3.

N.

Natalis Philibertus Jamet. l. 1.c. 1. Nicolaus Hugo Menard. l. 1.c. 1. Nicolaus le Nourry, l. 2.c. 6.

P.

Paulus Antonius le Gallois. L. 1. c. Paulus Johannes du Sault. L. 2. c.; Petrus Coustant. l. 2. c. 12. Philibertus Natalis Jamet. l. 1. c. 1 Philippus Bastide. l. 1. c. 18.

INDEX.

iertus Johannes Quatremaires. l. 1.

S.

on Germanus Millet. l. 1. c. 7. on Bougis. l. 2. c. 1. hanus Johannes Badier. l. 2. c. 10.

T.

odericus Ruinart. l. 1. c. 38. mas Blampin. l. 1. c. 39. mas Ludovicus du Four. l. 1. c. 2.

鶴(0) 部

INDEX

Cognominum Scriptorum
Benedictinorum è Congregatione sancti Mauri in
Francia.

A.

d' Achery Johannes Lucas. libro 1.

B.

Badier Johannes Stephanus. lib. 2. c. 10.
Bastide Philippus. l. 1. c. 18.
Beaugendre Antonius. l. 1. c. 36.
Bessin Guillelmus. l. 2. c. 14.
Blampin Thomas l. 1. c. 39.
Bougis Simon. l. 2. c. 1.
Bretaigne Claudius l. 1. c. 28.

INDEX.

Brosse Ludovicus Gabriel l. 1. c. 15.
Bugnot Ludovicus Gabriel l. 1. c. 6.
Bulteau Ludovicus l. 1. c. 21.

C.

Chantelou Claudius. l. 1. c. 4.
le Contat Hieronymus Joachimus lib. 13.
c. 19.
Coustant Petrus l. 2. c. 12.

D. /

David Claudius l. 2. c. 5.
D' Achery Johannes Lucas l. 1. c. 14.
Delfau Franciscus.l. 1. c. 8.
De Massior Leonardus. l. 2. c. 4.
De Montsaucon Bernardus. l. 2. c. 15.
De Sainte-Marthe Dionysius. l. 2. c. 9.
Du Four Ludovicus Thomas. l. 1. c. 2.
Du Frische Jacobus.l. 1. e. 22.
Du Sault Johannes Paulus. l. 2. c. 74

F.

Felibien Michael. l. 2. c. 18. du Four Ludovicus Thomas.l. 1.c. 2: du Frische Jacobus. l. 1.c. 22.

INDEX.

Q.

Quatremaires Johannes Robertus. L. T. C.S.

R.

Raissant Johannes Firminus. l. 1.c. 3. Roussel Guillelmus. l. 2.c. 16. Roze Andreas. l. 1. c. 33. Ruinart Theodericus. l. 1.c. 38.

S.

de Sainte-Marthe Dionyfius. l. 2: c. 9. du Sault Johannes Paulus. l. 2. c. 7. Seroux Ludovicus l. 1. c. 32.

T.

Tachon Christophorus. l. 1. c. 23. le Texier Franciscus, l. 2. c. 22. Thevart Franciscus Anselmus. l. 1. c. 13. Touttée Antonius Augustinus, l. 2. c. 21.

V.

Vaillant Guillelmus Hugo. l. 1. c. 9.

In omnibus glorificetur DEUS!

ANONYMUS IELLICENSIS

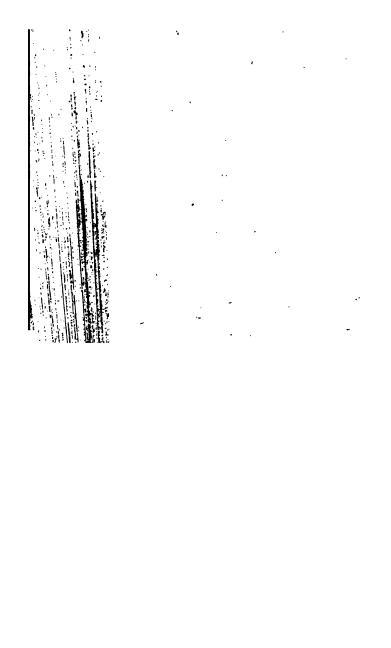
DE

ECCLESIA-STICIS,

unc primùm in lucem editus;
& notulis Chronologico-Criticis
illustratus

a

D. P. BERNARDO PEZ,
Benedictino & Bibliothecario
Mellicensi.

ADMONITIO.

Nonymum hunc de Scriptoribus Ecclesiasticis, seu de s illustribus, quem Reipub-Litterariæ bono nunc priin lucem damus, Melliem dicimus,neutiquam proa; quòd certà nobis argu-'a suppetant, Autorem hunc obitis Mellicensibus accen-, sed ideo ; quod in Biblioi Manuscriptorum Mellii, ejusque codice chartaceo in nunc signato lit. R. num. aculo circiter quarto decimo ato, hactenus adservatus, que à nobis depromptus fuit; Dd_2 culus-

rum Collectores, edita fim occurrunt. Ca proprium Autoris nos fortunámque assequen li quidem in perquir pepercimus, sed frusta quoquam, nec illo quidquam innuente. nachum, en quidem num, ex singulari qui dio, quo Benedictinos consectatur, en lauda

42I **lum a**dpulisse. Nam capite l. Hermannum Contractum. anno MLIV. obijt, in Musienè modernis omnibus subrem extitisse narrat, & Ca-CV. Manegoldum, Gregorio , P. M. æqualem, tanquam lernorum Magistrum magi÷ rum celebrat ; cum tamen ertum capite ultimo recensi-, capite LXXI. beatæ meix Abbatem I uitiensem vo-Mortuus est Rupertus an-Iomini M.ČXXXV. videtur hic scriptor eodem fempore opus suum adornâsse, Honorius Augustodunensis,

Sigebertus Gemblacensis node Scriptoribus Ecclesiastiommentati sunt, quorum ilrca annum Dom. MCXXX.

Dd3

fiodorum, & Isidori
posterioribus & ipsis
lum alium Illustrium
Scriptorem sibi hacte
tum fuisse commemon
Porrò in referen
ribus suis Anonymus
ubique temporis ration
ijs persape loco postpu
atate superiores suisse
stra Chronologica, qu
adscripsimus, palar
Ouosdam memorat,

ris ferè adhuc ionn

obita, Symphorosius qui-, Albertus monachus fortè pergensis, Achelinus, seu elinus Episcopus, Stepha-Ausicus, Manegoldus, Aribo or Musicus, Fucraldus, Diets ex monacho Benedictino copus Metensis, Meginhar-Episcopus Herbipolensis in ica Canticorum, Deusde-Cardinalis adversus Guiber-Gotschalcus monachus ingensis Ord. S. B. Geralan-Blasianus in Sylva Her-1, Placidus Nonantulanus, Iis etiam Scriptoribus, quonomina editis Bibliothecis ta sunt, non paucanova, & que omnibus hucusque inerta Opera attribuit. Cundi sunt: S. Gregorij M. liber Dd4

ber Florum, & liber Synodo rum; Caffiodori liber de Viris illustribus; Freculphi Ep. Luxoviensis Explanationes in Genesim; Remigij Autissiodorensis in * Genesin Commentarius; Pauli Orosij Opus in librum XII. Prophetarum; fancti O. donis Cluniacensis Dialogus de Musica; Haymonis Episcopi Halberstadiensis, quem noster monachum Sancti Germani Autiffiodorensem facit, commentarius in Cantica Canticorum; Christiani Episcopi Apulorum liber contra Berengarium; Ful-

> * Hoc Remigij Opus nuper in Bibliotheca Garstensi O. B. in Superiori Austria reperimu in Cod memb, fol. hoc titulo : Remigius in Berefchit. Incipit : Defiderius voce batur Episcopus &c. Deinde textu : in principio creavit DEus &c. Auctor hujus Operis, ficut fancti Doctores tradunt, cognoscitur fuille Moyles &c.

berti Carnotensis tractatus contra Judzos & malos Christianos; Ivonis Carnotenfis Martyrologium de Sanctis; Anselmi Cantuariensis Martyrologium de Sanctis ordinatissimum; Bernoldi Presbyteri Constantiensis plura opera; Guitmundus Aversanus in Lucam; Anselmi Lucensis Opus immodicum in Psalterium; Scripta à S. Udalrico Cluniacensi vita sancti Hermanni ex marchione monachi &c. Denique consideratione, & observatione dignissima sunt, quæ de Ratramni, monachi Corbeiensis Opere de Corpore, & Sanguine Domini habet, ut quibus Joannis Mabillonij de Autore sententia, Præf. in Sæc. Dd 5

ADMONITION

Bened IV. P. II. exposita a giè consirmetur. Sed but on puestat integra erudito Let servare at relinquere; que etiam rogamus, ut amplior eruditiorum Notarum, a bus nostet non raro indiget, permissonem condonet; illamin temporis ac etii, ha ingenii angustiæ excluserunt.

Anonymi Autoris in librum suum de Scriptoribus Ecclesiasticis Præfatio.

Criptorum illorum, qui vi rorum illustrium conscripsêre catalogum, pro posse lequentes exemplum, tam scripta, quàm nomina Sanctorum Patrum, quorum deinceps Ecclesiæ Dei desudavit ingenium, litteris transmittemus in poste-In quo nimirum negotio ordine quidem præpostero, sed necessariò commutato, cos utcunque collegimus in unum, qui in actione Missarum quippiam statuêre dicendum, videlicet * propter Télesphorum, Ge-*£ prater Jalium

Anonymi Autoris &c. lasium, Sixtum, Clementem lexandrinum, Alexandrum; mum, Leonem magnum, G gorium primum, Gregorii tertium, Sergium porro beat Ambrosium Mediolanensem piscopum (cujus quidem beat Hieronymus interviros illust meminit; sed non modò nu librorum ejus judicia ponit, v rum & de ipso, quia videlis adhuc ipse supererat, omnissuum judicium subtraxit) nos cognitum præteriri non pal

uos poluerint, vel quos omileint, penitus ignoramus.

Inchoantes igitur à fine Gentadij, qui & ipse à fine Hiero-ymi initium fecit Operis sui, ruoscunque ex eo tempore quipiam memoria dignum scriptifdeprehendimus, diligenter mnotare curavimus. Verum. re quid desit curiositati legenium, judica vimus adponendum Bernagardium olim hæreticum, *Wichvvertum Raveñatem expiscopum, Urbanum secundum; ion quòd ad nos scripta eorum. lla pervenerint, vel certè ipsi liquando aliquid scripserint, ed quòd quisque eorum decenia nobis ingenij sui monimenta eliquit. Beringarius quidem.

^{*} infra cap. 88. Beringerius, ** inf. c. 98. Gwibertus,

CAPUT III.

ZOsimus Papa instituit Benedictionem cerei, qui in Sabbatho sancto benedici solet à Diacono, cujus benedictionis hujusmodi est inicium: exultet jam Angelica turba caelorum.

CAPUT IV.

dro primo Roma fuscessi in pontificatu, infra Mislarum solemnia: fanctus, fanctus, fanctus, decantari instituit, qui & ipse sub Adriano Imperatore VIII. Idus Aprilis martyrio coronari promeruit.

CAPUT V.

byter, præceptor Origenis, diu in Alexandria scholam tenuit. Tam divina, quam sæculari scientia claruit. Opuscula nonnulla luculento sermone compositic. Extat illius de Pascha liber unus; de Jejunio dialogus unus; de salvando divite unus; de Obtre-chatione unus; de Canonibus unus;

De Scriptoribus Ecclesiaflieis. grata Ecclesia bis est depositus, & in- Au. Chr super annuente Theophilo Archiepiscopo in exilium missus, primo Originis errore deceptus, sed Dei gratia præventus, cooperante correctus, & Ecclesia reconciliatus est. Hic tamGræco, quam Latino ruditus eloquio præter Sermones in Festivitatibus habitos, stilo egregio scriptos, scribit super Epistolam ad Hebræos; scribit nihilominus in Matthæum egregium opus, scribit etiam librum de reparatione lapsi, & septem Homelias de laude Pauli Apostoli; dialogum quoque cum Basilio habitum de honore Sacerdotii. Hic sub prænotatis principibus celebris, celebrem sui memoriam dereliquit Ecclesiis.

Cap. XIII.

Piphanius Salaminæ Episcopus, side 368
Catholicus, ingenio optimus, Johanni Chrysostomo pro eo, quod eum ossenderat, duos in suo Episcopatu presbyteros ordinando, non contemnendam dictavit Epistolam ad Catholicam sidem, pacisque custodiam cohortantem. Hanc beatus Hieronymus presi

E c 4.

TSTVE

Madymus Maliarette,

the est numerus; quorum tan de Adventu Domini, de Nat tate, de Apparatione, de Jejunio, Passione, de Sancto Pentecoste plurimi bentur. In Sanctorum quoque nat tiis nonnulli habiti inveniuntur. hic augmentavit in Canons: supplie regamu, amijumu DEns, dicittera, o sequiuntur ex ordine. Hic quartal Julii sub Marciano Principe plenus stitate quievit in pace.

Cap. VIII.

Regorius Magnus, qui & prin ex illustri Senatorum prossoriundus, disciplinis liberalibus à pro institutus, Romanæ Sedis jamt Apocrisiarius, positus Constantinos rogatus Leandri Hispalensis Epipi, libros Moralium XXXVI, scriquos in septem partes divisit. Roverò exorta pestilentia ipse adhuc chidiaconus septisormem Letaniam stituit, ac postmodum decedente lagio, Romanum Pontificatum involutionit. Hic Agilussi temporibus I logum scripsit, cum Reginæ Theo

De Scriptoribus Eccleftaflicis. 433 4a. Chri

lindæ pro munere promisit. Homelias quadraginta etiam dictavit, & in Ezechielem Tractatus yiginti compoluit, à cujus expositione audito Agilussi regis adventu cessavit. Librum quoque curæ Pastoralis ad Johannem Episcopum scribit; & librum alium, quem Flores appellari complacuit, Scribit & librum Responsionum ad Augustinum Anglorum Episcopum. Librum quoque Synodorum composuit cum Episco. pis Italiæ de necessariis causis Ecclesiæ. Alia yerò Opuscula nonnulla, quæ scripsie, non habentur, quando æmulorum excandescente invidia de medio sublata suisse perhibentur. Hic illud, quod in Canone dicitur ; diesque nostros in tua pace disponas, dicendum apposuit, & Orationem Dominicam ad Missam recitari constituit, congruum arbitratus, ut in confecratione Dominici corporis cum oratione hominis Sacerdotis dicatur & oratio DEI & hominis Salvatoris. Quod quidem populus utpote noyum & insolitum audiens, ægre tulit; cui protinus beatus Pontifex humili responsione satisfecit: si dicenda Anonymus Mellicenfis,

per & tripartitam Historiam ord

150.

Cap. XVII.

A Rator Romanæ Ecclesiæ Sub nus, qui sub Papa Vigilio librum Actus Apostolorum versibi psit, quem postmodum Clero & lo, & Apostolico publicè legit

Cap. XVIII.

Riscianus Cæsariensis, Gran cus peritiffimus fuit, qui & egregium de grammatica arte o fuit. Erravit autem, qui hunc in l râsse confirmant, quasi qui librun no Apostatæ scripserit, & scriptu tulerit. Errant inquam, & pa errant; neque enim Juliano ferip peratori, sed Juliano Consuli fra machi foceri Boetii. Sed neque liano Apoltata, qui adeò in fide puit, sed sub Justiniano Christice scianus Cæsariensis Constanti floruit. À Juliano autem Cæsare ad Justinianum Imperatorem o tantur anni ducenti viginti septer De Scriptoribus Ecclefiasticis.

Cap. XIX.

443 An. ("bil.;

Jonysius Abbas Romanus sexto Justini Principis anno Paschales yelos scripsit, quos a primo anno Dioetiani Imperatoris inchoavit.

Cap. XX.

Enedictus Pater venerabilis post vitam eremiticam, quam duxit in ico, cui Sublacus vocabulum est, in Ionte Cassino, doctrina claruit, & Quò cùm primò tenderet elicta priori habitatione, tres côrvi, siut in (a) Longobardorum historia leitur, quos pascebat cottidie, secuti int cum divina justione. Cumque pervenisser ad quoddam bivium, duo Angeli apparuerunt ei in specie duorum uvenum, ostendentes viam, per quam ad locum iret. In loco autem illo qui. dam Dei servus habitabat, cui vox de Cœlo dicebat : his tuparce locis; alter &micus adeft. • Cujus versiculi sensus talis est: exi de hoc loco amice, quia alius amicus debet hic habitare. Veniens itaque sanctus Benedictus in summita-

(a)Paul. Diacon. Hift. Longob. lib. 1. c. 27.

140

.

ij

do de Officiis; scribit do de Officiis; scribit super Aposto feribit super Aposto feribit sentium hareticum; feribit sentium hareticum; fritigernam Reginam Mrum. Præterea plura ac d Opuscula, quæ pro summis putat; & reservat Ecclesia recedet ejus memoria; & requiretur in sæcula. Hi Pontisex; Doctor egregit præcipuus; invictus in a prosperis providus, post vesperæ delectabiles exiti

De ScriptoriMs Ecclefiaflicis, Cap. XXIII.

Ani Chr.

VIctor Affricanus Episcopus, Wandalicæ persecutionis historiam scribit; quæ nimirum persecutio ejusdem postremò sui scriptorem involvit.

Cap. XXIV.

Aterius Gregorii Magni discipulus, collegit in unum testimonia Scripturarum, quæ beatus Papa Gregorius passimin suis tractanbus posuit, & posita protinus competenter expositores alios quasi singulate; ut subintroducta de scripturis testimonia soleat singillatim exponere; ad quæ recolligenda idem Scriptor animum intendit, quippe quæ posteris non parùm prosutura putavit.

Cap. XXV.

Olumba, qui & Columbanus Abbas, qui ex Hibernia oriundus, postquam cum discipulis suis Gallo, & aliis plura terrarum loca pertransiit, plures ad sidem Christi verbi exhortatione perduxit, plura etiam diversis in locis monasteria construxit, scripsit maau sua monachorum Regulam; ad quos

tiam

60I

589

An. Chr. byter proædificatione legentium of frattum in Latinum vertit elequim

\$07

\$10

Cap. XIV.

Cap. XIV.

Ulgentius Episcopus, qui Ru
Ecclesiæ præfuit sub Theol
Rege Gothorum, in confessione
& scientia elaruit in Homelis; se
mator suit, & sermones plurims
les recitavit ad populum (&) in
rum transmisst literis. Scripsit t
librum insignem de prædestinatio
de side alium ad Trassamundum
Vandalorum.

Cap. XV.
A Nnitius Manlius Severinus
tam divina; quam human
tia clarus, qui & Romæ conful

orum, An, Chr.

in dorso
ni parte,
nte in Oega, humili
rema plani
s orienti anurale seminapars nativitaur locus; inteominatur, Hæc
pretioso marmoubi Dominus nair, sanctæ Mariæ
elesiam. Scripstiloco passionis, & re-

Septentrionali parte bem primum de locis tione platearum divercelesiam Constantiniaium appellatur. Hanc iperator, eò, quòd ibi Ef Anonymus Mellicenfls,

etiam unam exhortatoriam brevem ett, sed de contemptu mundi copios disserentem, dictavit Epistolam.

Cap. XXVI.

beato Leandro in Episcopus of beato Leandro in Episcopatu in cessi, multa, & magna opuscula ed dit, Nam inter alia Synonyma scripli A Abbreviationem temporum, quan ad Constantinum Heraclii filium perdudit. Librum quoque Etymologianum dibrum officiorum, & librum Viorum illustrium. Præterea sermones plus mos, diversis temporibus habitos, stylogregio scriptos transmissi ad posteros

Cap. XXVII.

Heodorus venerabilis Angloru Ar chi Episcopus aPapa Vitaliano ord natus & in Angliam missus, postquami populo, cui præerat, verbo & Exemple pluribus saluti suit, ad ultimum librum in pænitentia, præcipua di conscripsit. Audiens etian inopolitanam Ecclesiam ha etis valde turbatam, Synodum & Institute ad instru-

662

De Scriptoribus Ecclefiasticis.

443 An Chr.

533

Cap. XIX.

Yonyfius Abbas Romanus fexto Justini Principis anno Paschales los scripsit, quos à primo anno Dioani Imperatoris inchoavit.

Cap. XX.

Enedictus Pater venerabilis post vitam eremiticam, quam duxit in , cui Sublacus vocabulum est in tite Cassino; doctrina claruit; & Quò cùm primò tenderet Sta priori habitatione; tres corvi, siin (a) Longobardorum historia lear, quos pascebat cottidie, secuti Cumque e cum divina justione. venisser ad quoddam bivium, duo geli apparuerunt ei in specie duorum enum, ostendentes viam, per quam locum iret. In loco autem illo qui. n Dei servus habitabat, cui vox de ... Selo dicebat : his tu parce locis; alter acus adeft. • Cujus versiculi sensus talis lt: exi de hoc loco amice, quia alius micus debet hic habitare. Veniens taque sanctus Benedictus in summitatem

(a)Paul. Diacon . Hift. Longob . lib. z. c. 27.

545

372

coelestem interris vitam fanctus non potuit alites vixit.

Cap. XX

Victor Capuanus Ep
insignem de Pascl
in quo erratica Victorii sc
Scripserat enim & ille ju
lario Papa Paschales Cy
re plenos, quos scripti
mus, destruxit Victor E

Cap. XXI

Tordanis Episcopus (
gestis Romanorum al
seripsit, quam ab Adam
ad Justinum minorem

Pe Scriptoribus Ecclefiaficis.

App Atlonem, memoriamque sequentium du Chr.

Synodalibus litteris (a) commendavit.

Harum litterarum tale est exordium:

in nomine Demini nostri IESU Christi Salvate

ris, imperantibus Deminis piissimis regibus no
stris, Earundem verò talis est conclusio,

nos omnes subscribimus, qui cum Theodore

Archi-Episcopo sidem Casholicam exposumus.

Hic de Tarso Ciliciæ oriundus suit, &

multis virtutibus clarus quievit,

Cap. XXVIII.

Petrus Archi-Episcopus Ravennas librum scripsit egregium Sermonum super topazium & aurum obrizum pretiosum,

Cap. XXIX.

A Daman presbyter & Abbas Monachorum, qui erant in insula Hy, vir bonus, & sapiens seientia scripturarum nobilissimè instructus, scripsit de locis sanctis librum, legentibus multis (a) utilimum, cujus auctor erat docendo ac dictando (b) Artyvolsus Gallia-

(4) manus Sasuli XV, correxerat: commendate curavit. 433

679

rum

⁽a)inf. c. 75, utilifimum,

⁽b) alii Aculfus,

beato Leandro in cessit, multa, & magi dit. Nam inter alia Sy & Abbreviationem ter ad Constantinum Hera xit. Librum quoquel librum officiorum, & illustrium. Præterea mos, diversis temporib egregio scriptos transm Cap. XX

Theodorus yenerabi chi Episcopus aPap natus & in Angliam mis populo cui przerat, vei pluribus saluți suit, ad i

668

Scriptoribus Ecclefiaficis.

1, memoriamque sequentium de Chr.
libus litteris (a) commendavit.
litterarum tale est exordium;

2 Domini nostri IESU Christi Salvato
antibus Dominis piissimis regibus noundem verò talis est conclusio,

5 subscribimus, qui cum Theodoro
piscopo sidem Casholicam exposumus.
Tarso Ciliciz oriundus fuit, &
irtutibus clarus quievit.

Cap. XXVIII.

Archi - Episcopus Ravennas lim scripsit egregium Sermonum pazium & aurum obrizum pre-

Cap. XXIX.

nan presbyter & Abbas Monaorum, qui erant in insula Hy, us, & sapiens scientia scripturabilissime instructus, scripsit de nctis librum, legentibus multis imum, cujus auctor erat docenlictando (b) Artyvolsus Gallia-

vanus Saculi XV, correxeras: com-

nf. s. 75, utilifimum, lii Aculfus, 433

679

Anonymus Mellicenfis.

to

rè

m

c

fi

n

n

Chr, cruz Domini ab Helena matre repen fit. magnifico & regio cultu construxi Dehine abo ccasuGolgotanavitæEccle sia, in qua etiam rupis apparet illa, qua quondam ipfam affixam Dominicorpore crucem pertulit, argenteam mo dò pergrandem fustinens crucem, pen dante desuper magna, ærea rota cu lampadibus. Infra verò ipfum locu Dominica crucis excita in petra cryp eft in qua fuper altare pro defunctis ho noratis Sacrificium folet offerris politi interim in platea corporibus. queque ad occasium Ecclesiae Analialis, hoc est, resurrectionis Dominica ro tunda Ecclesia, tribus cincta parietibu duodecim columnis sustentatur, inte parietes fingulos latum habens spatium viæ, quia tria altaria in tribus locis pa rietis medii continet, hoc est, Austra lis, & Aquilonaris, & Occidentalis, Hæc bis quaternas portas, id est, iltroitus per tres è regione parietes habet è quibus quatuor ad Vulturnum, & quatuor ad Eurum spectant. Hujusin medio monumentum Domini dum petra excisum est, cujus culmen winai

De Scriptoribus Ecclefiafticis. infecus stans homo manu continge- 🐠. 👫 >orest, ab oriente habens introitum, Lapis ilie magnus appositus est, quod insecus ferramentorum vestigia oduntusque in præsens. Nam ex-Lecus usque ad culminis sumitatem am marmore tectum, summum verulmen auro ornatum, auream magn gestat crucem. In hujus autem numenti Aquilonari parte sepulum Domini in eadem petra excifum gitudinis septem pedum, trium menpalmorum, pavimento altius emi: , introitum habens à latere meridiaubi die noctuque duodecim lampa= ardent; quatuor intra sepulchrum, o fupra in margine dextro lapis, qui ostium monumenti positus erat, nunc · is est, cujus pars minor quadratum ire ante ostium nihilominus ejusdem numenti stat, major verò in orienejusdem Ecclesiæloco quadrangualiud altare sub lintiaminibus exi-

ctus videtur.

De loco quoque Ascensionis Do-

. Color autem ejusdem monumen: & sepulchri albo & rubicundo per-

fed herbosa & florida sol litas, in cujus summo v minus ad cœlos ascenditunda grandes ternas pe meratas habet, porticus Interior namque domus nici Corporis meatum egi non potuitaltare ad or angusto culmine tectun dio ultima Domini vesti per patente, ubi ascenquæ cum cottidie à cretollatur, nihilominus n dem adhuc speciem v signata vestigiis servat. rea rota jacet usque ad chassassi habana in minus no dem adhuc speciem v

De Scriptoribus Ecclesiassicis. 453
bus pendentes usque Ierosolymam per 4n. Chr.
vitrum sulgent, quarum lux corda intuentium cum quadam alacritate &
compunctione pavescere dicitur. In die Ascensionis Dominicæ per annos singulos missa peracta validi sulminis procella desursum venire consuevit, & omnes, qui in Ecclesia suerint, terræ prosternere. De situ etiam Hebron, & monumentis patrum ita scribit.

Hebron quondam civitas & me-I tropolis regni David, nunc ruinis tantùm, quid tunc fuerit, ostendens,uno d ad orientem stadio speluncam duplicem i an valle habet, ubi sepulchra Patriarcharum quadrato muro circumdantur = capitibus versis ad Aquilonem; & hæc s fingula singulis tecta lapidibus instar siliee dolatis; trium Patriarcharum candidis, Adam obscurioris, & vilioris opes zis, qui haud longè ab illis ad Borealem, * Extremamque muri illius partem pausat. k Trium quoque fæminarum viliores & k minores memoria cernuntur. Mama bre collis mille passibus à monumenr tis iis ad Boream, herbosus valde, & f floridus, campestrem habens in verti-Ff 3

680

comprehensa sermonibus ad legentium hic inseruimus. luminis illius, si quem scire vel in ipio illo (a) volumine, quod de illo venerabilis Beda byter strictim exscerpsit, es requirat.

Cap. XXX.

A Lthelmus Episcopus, c presbyter esset, & Abb sterii, quod Maildubi urbem I cupant, scripsit jubente Syr gentis librum egregium adve rem Britonum, quo vel pascl De Scriptoribus Ecclesiassicis.

Inolicæ Paschæ celebrationem hujus An. Chr.

Ione perduxit. Scripsit& de Virgite librum eximium, quem in exempsedulii geminato opere & versibus ametris & prosa composuit. Scripsed alia nonnulla, utpote vir undeque doctissimus. Nam ex sermone dus,& scripturarum tam liberalium, m Ecclesiasticarum erat eruditione andus.

Cap. XXXI.

Eda venerabilis presbyter & monachus, natione Anglus, sub (a) olfrido Abbate Christi tyrocinio acipatus, pluribus opusculis utilitais Ecclesiasticis servivit. Verùm ... 1 de ipso, quàm de operibus ejus suipsius testimonium proferemus; quia uòd ex Anglia oriundus fuerit, & annatus quatuor curâ propinquorum monasterium beatorum Apostolo-Petri & Pauli sacris litteris erudien-Benedictorac deinde Geolfrido Abi traditus sit, quòd cunctum ex co ipus vitæ in ejusdem monasterii habita-

a) alias Ccolftido.

mo vitæ suæ anno diacor mo presbyteratum juben susceperit, quanto etian byteratus accepto, usqu tatis suæ quinquagesim opusculis venerabilium p annotaverit, sive etias sensus & interpretationi jecerit, in libro quem s ria & gestis patriæ, cu In principium, inquit, ad nativitatem Isaac, & maëlis libros quatuor; d & vasis ejus, ac vestib libros quatuor; de ædis allegoricæ expositionis r Scriptoribus Ecclefiafticis. & septem Jeremiæ distinctio- A. Che. itulorum ex tractatu beati Hieexceptas; in Eldram, & Neeibros tres ; in canticum Haibrum unum ; in librum ttris Tobiæ explanationes allede Christo, & Ecclesia librum Capitula lectionum in Pentarev-10ysi & Josuæ, Judicum, in verba dierum, in librum beati b, in Parabolas, Ecclesiasten, & m canticorum; inIsaiam Pro-, Esdram quoque & Neemiam; igelium Marci libros quatuor; igelium Lucæ libros sex; Hom Evangeliorum libros duos; in um quæcunque in opusculis ugustini inveni, exposita cuncta nem transcribere curavi; in Aoftolorum libros duos ; in Epistoem Canonicas libros fingulos; calypsim sancti Johannis libros tem capitulum lectionum in tovum Testamentum excepto Eo; item librum Epistolarum ad s, quarum de sex ætatibus una nansionibus filiorum Ifrael unam; - Ff s

& pailionis lancti Felicis metrico Paulini opere in tuli; librum vitæ & pass nastasii malè de Græco t pejus à quodam imperite prout potui, ad sensum: tam sancti patris & monac tistitis (4) Cudbrecti, & & postmodnm planesern Historiam Abbatum mor in quo supernæ pietati des Benedicti & Geolfridi . & recti in libellis duobus; I clefialticam postræ infulæ libris decem; Martyrolog litiis sanctorum martyrun quo omnes, quos invenir

)e Scriptoribus Ecclestasticis. 459 thmo; librum Epigrammatum An. Chr. metro, sive elegiaco; de natun, & de temporibus libros sinitem de temporibus librum uajorem, librum de Orthographabeti ordine distinctum; item de metrica arte, & huic adjeium de Schematibus five tropis 1, hoc est, de figuris modisque, scriptura sacra contexta est.

Cap. XXXII.

1arias Apostolicus, utriusque elo- 741 iii peritus, quatuor libros Dian beati Gregorii de Latino in n vertit eloquium.

Cap. XXXIII.

s Damiani Cardinalis Episcopus ipsit librum & nomine & digni- 1057 ratissimum, & librum alium, qui tur: Deminus vebiscum, contra i dicebant, in actione Missarum àlutationis modum à folitariis le servandum.

Cap. XXXIV. nasius, qui & Radbertus, side & 844 ientia clarus, seripsit de Corpore

tat.

DIOS GUOS GE VETETT TEITIC stamento metro conscr quibus & prolixum pro præposuit Prologum.

Cap. XXX "Heodolus parentib & Christianis edit incert, x-Iralia adultus. in Gracia ditus igitur in utraque lii Athenis, gentiles cum cantes audivit, quorum nes, reversus in allegor contulit, quam morte 1 emendavit; unde & paul jus nævos invenimus. C suit (a) dic & Trojanum la tum se male corripuit.

De Scriptoribus Ecclefiafticis. 461

Situr autem Liber ejus Eggloga à ca
, videlicet tracto vocabulo; quasi

eretur: (a) egle logos, id est: ca
sus sermo; aut quia de pastoribus a
sut quia seditatem vitiorum, que

hoc animal significatur, reprehenNonnulli etiam à (b) egligen Gre
exercitium (c) Latine interpretan
5 quia collectis historiis, & fabulie

Itis componitur.

Cap. XXXVII.

Regorius Turonum Archiepisco 573

pus, Doctor egregius, & Historaphus plurimas conscripsit histo, & de miraeulis sanctorum volun egregium.

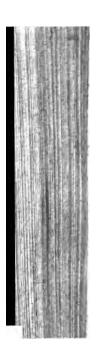
Cap. XXXVIII.

Artinus (a) Brachahensis Archie- 560 piscopus scribit ad Mironem re- an libellum de quatuor virtutibus.

Cap. XXXIX.

Archiepiscopus, Homelias numero

(a) a γλων λόγ (b) εκλογή, vel εκλογάον, collectio, felectum &c. (c) f, excerptum, (d) Braccarents,

Sanctis. Extant Episte pæ Adoni directæ.

A Lbinus, qui & Alqui byter, ingenio opt tholicus, scribit de Gran de Rhetorica, scribit de I bit de Astronomia; scri brum de Trinitate. Sci tiis ad Gyvidonem Com & super Johannem. I ferias totidem ordinavite hoc est Dominica addita in Dominica de Sancta Tricunda de Sapientia, tertia Sancto, quarta de Angelis.

De Scriptorihas Ecclefissicis. 463

rvatur Ecclesiis. Scribit etiam Quz-10. Chi
iones in Genesim ad litteram.

Cap. XLII.

Ustus (a) Viennensium Archiepisco- 529
pus scribit ad Sergium Papam librum
planationum in Cantica Canticorum.

Cap. XLIII.

orum. 811

Letto venerabilis Augiensis comobii presbyter temporibus Ludrvici mirabilem visionem cujusdam agiensis monachi, nomine Wertini, am eductus è corpore vidit, qui & ductus post triduum obiit, prosa deibit. Idem postmodum Basileæ Ecopus factus, cum (a) Bugone, & one comitibus Constantinopolim issus suum describit Hodæporicum.

Cap. XLIV.

Altfridus (c) Strabo, vir doctus, qui annis septem Augiensi Molterio præsuit, qui multa ingenii sui onimenta metro & prosa posteris tradit. Eandem ejusdem monachi vinonem metro studiose descripsit.

Cap.

(a) alii Urgelens, Episcopus, qui floruit.
(b) alii Hugone. (6) aliis V V alastridus.

troque composuit, quen transmist. Scribens que tum vetus Testamentum mist intactum. Sed & um scribit volumen egr & Computum; scribit a super cantica Prophetar per Apostolum.

845

Cap. XLI

Incmaurus (a) 1
Remorum Archie
ad Carolum de Collectis
bus; de vita quoque &
cti Remigii non contem
fit opusculum.

Cap. XLV

De Scriptoribus Ecclesiassicis. 465 ad manum venerit, an sanz & Ca-An. Chr. Dlicz sidei concordet, agnoseamus.

Cap. XLVIII.

Aurentius (a) doctrina, & scientia 705 clarus scribit librum de duobus imporibus, in quo plurima pænitentes terint invenire remedia.

Cap. XLIX.

Udolfus Fuldensis monasterii Presbyter, & monachus, Doctor præuus, poëta etiam dictus, & Histoas satis doctus, multis utiliter scriptis, avo Idus Martii rebus excessit huma-

Cap. L.

Maragdus abbas super Epistolas, & Evangelia per singulas Dominicas bributa, utilimum scripsit opusculum. sellum quoque alium scribit, quem diversis virtutibus collegit, & ei Diana Monachorum nomen imposuit; ia sicut diadema gemmis, ita hic liber get ornamentis.

Cap. LI.

Mbrosius, qui & Autpertus Ab- 760 Gg bas

'a) Novarienfis,

& misit ad Lantsridun presbyterum in Bavaria

Cap. L1

Ulianus Toletanus Er

teris adprimè erudi

Episcopo Barcinonensi

corum de novissimis die

turi sæculi.

Cap. Li

Achiarius vir optii
bit ad Januarium
ratione lapsi.

REgino AbbasBrumi icribit, quam à p

De Scripteribus Ecclesiafticis, 457

um exercitatus scribit Quæstiones 44, Ches
brum Regum. Scribit nihilominus

terma spiritualis intellectus, & intectatione nominum. Habetur &
teliber ab eo conscriptus, qui inscrite de Quæstionibus difficilioribus.

Cap. LVI.

Arcellinus, natione Romanus, chronicam scripsie, in qua sagacis sui enii evidens indicium dedit.

Cap. LVII.

Aulus monachus, monachorum ine, etar, Regulam scripsit, in cujus constione cooperatorem habuit Stephanicollegam suum. Unde & eanne Regulam sub utrorumque nomine tuit inscribi, exempli gratia: inci-Regula Pauli, & Stephani.

Cap. LVIII.

Orcharius (a) vir vitæ venerabilis, Abbas monasterii Lirinensis, qui trum Cæsarium Arelatensi Ecclesiæ tinavit Episcopum, scripta quædam, æ monita nuneupare placuit, monais scripsit, in quibus de contemptu Gg 2 mun-

(a) manus fac XV, alias Burcherine.

vir admodum subtilis ins qui & libellum præstantis Musica Arte composuit.

Cap. LX.

Solution Cap. LX.

Johannes natione Romanus, vingenio, sermone facundus, vingenio, sermone facundus, te, & assensi beatissimi Gregorii Parmosum seribit opusculum, Cap. LXI.

Richolphus (4) Episcopu doctrinaque præcipuus, es nes in Genesim scribit, & a

De Scriptoribus Ecclesiasticis. 209
terii Sancti Emmerammi Dialogum An. Chr.
bit Collectitii & Admonitii de virtuis sanctorum, qui eodem in loco in
e sepulti novissimam expectant tui.

Cap. LXIII.

Rbo, (a) qui & (b) Cyrias, Frisingensis Episcopus, duo non parva de is sanctorum Emmerammi & Corani scribit opuscula.

Cap. LXIV.

tulus Judæus, Fuldensis monachus, inc. atac. vitam sancti Erhardi Ratisponensis copi, sed & de Conversione sancti li Apostoli composuit prosam, quant cò dicunt sequentiam, cujus hoc est edium: Dixit Dominus ex Basan. &c.

Cap. LXV.

Ocherus (c) Abbas Augiensis, vir fide, & actibus clarus, litteris etiadprimè eruditus, in Musica perinus suit. Libellum, quem sequentm, usitato videlicet vocabulo nuntri complacuit, compositit, cui præens prologum destinavit eum ad Gg 3 ve-

1) aliàs Atibo. (b) ead, man, aliàs Cyrinus. (6) aliàs Notgetus. 470 Anenymus Mellicensis, As, Chr. venerabilem Luitvvardum Venerabilem Episcopum.

Cap. LXVI.

Remigius vir clarus tam divir fætularibus litteris fuffici structus, inter alia explanation Genesim scripsit. Sed & superium Commentum insigne con Habetur nihilominus & aliude mentum, quod scripsit supetum.

Cap. LXVII.

PAulus vir docus, scribit inn brum utilissimum, qui in de significatione verborum.

Cap. LXVIII.

circ. Cebertus Heresfeldensis

De Scriptoribus Ecclesiasticis. 472 ntum in librum duodecim Prophe. As. Clin.

Cap. LXX.

Kehardus monachus monasterii saucti Galli, acuti satis Ingenii, gesta Itharii metro conscripsit Heroico zio regnante Hainrico.

Cap. LXXI.

Mularius venerabilis Trevirorum

Archiepiscopus, scribit inter alia
Officiis eximium opus, Hujus opeimmò & hujus Auctoris meminit
etæ memoriæRudvvertus Abbas Tuinsis in librosuo, quem scribit de Ofis.

Cap. LXXII.

Chelinus (a) Episcopus nonnulla inc. attar edidit scripta, quæ appellantur nigmata.

Cap. LXXIII.

Ymphrosius, vir eruditissimus, ser- inc, ztat mone, ac sciencia sua, nihilominus zibit Ænigmata, quæ cùm hodieq; haantur à pluribus, nos tamen necdum mendoru coru copia habere potuimus.

Gg4

Cap.

Anonymus Mellicensis, Cap. LXXIV.

780 ZEnophirus (4) Constantinopolita nus Episcopus scribit inter alialibrum, qui inscribitur Chronographa

Cap. LXXV.

Otto (b) venerabilis Abbas Cuniacensium, ardentissimus amator monasticæ religionis, qui Monachorum Genma, qui discipulorum suotum gloria fuit, Dialogum satis utilem di Musica arte composuit. Scripsit praterea librum præstantissimum, monachisque utilissimum, librum videlice Occupationum.

Cap. LXXVI.

HEymo, vir sapiens apud Antisiodorum ad sanctum Germanum sub
prosessione monastica degens, multa, &
varia conscripsit opuscula. Scribit enim
super Apostolum librum infinitæ quantitatis. Scribit Explanationem egregiam
in librum Apocalypsis. Scribit super
Cantica Canticorum. Scribit textum
duodecim Prophetarum. Sed & super
Evangelia plures scripsit tractatus.

(6) al. Odo.

⁽a) f. Theophanes Byzant, qui flor,

De Scriptoribus Ecclefiaflicis, Cap. LXXVII.

An. Chr.

Lbertus monachus, Computista incomparabilis extitit, qui & libel-inc. ztat insignem de computi regulis scrip-

Cap. LXXVIII.

Illeraminus/(a) Abbas Eberspergensis, vita, ac scientia irrepressibilis, in componendis versibus asum satis ingenium habuit. Namulanticum Canticorum metroHeroiluculenter exposuit.

Cap. LXXIX.

Tephanus Musicus, (a) vir peritiffimus, qui interalia libellum præentissimum de Musica Arte compo-

Cap. LXXX.

Wido Abbas, fide ac scientia in-Comparabilis, qui & multis in hac La virtutibus floruit. Nam humanis bus exemptus Sutriæest sepultus, sed It modum per Henricum Imperatom Spiram translatus. Hic in diebus is utilitatibus Ecclesiarum seribendo,

Gg 5 (a) al, Willeramus, (a) forte Episc, Leodiensis, I 020

ac

Anonymus Mellicenfis,

inter alia nonnulla, quæ scripsit, Opus eximium de Musica edidit, in qua ejusdem Artis inquisitoribus suæ subulitatis evidens indicium dedit.

Cap. LXXXI.

Ern (a) Musicus, vir pius, acdoctus in Monasterio Prumensi sub
monastica professione deguit, quem
postmodum Henricus Pius Imperato
Abbatem Augia constituit; qui gratatter acceptus à fratribus fratres dispersos
recollegit, & a Lamperto Constantiensi Episcopo consecratus, magna insignis pietate ac scientia prasfuit annis
quadraginta. Hic scripsit librum de
Institutione Missarum, & de Musica Opus prastantissimum. Vitami quoque
sancti Udalrici Augustensis Episcopi.

Cap. LXXXII.

Husardus, qui & Karolus, vir illustris, seribit inter alia Martyrologium de Sanctis.

Cap. LXXXIII.

1087 BRuno Seguensis (a) Episcopus, vir bonus, & Catholicus, utilem ad-

mo

De Scriptoribus Ecclesiafticis.

modum tractatum edidit, in quo cunctis per orbem fidelibus gratiam & pacem imprecatus, à laude exorsus beatissimi Papæ Leonis, scribit nonnulla de Simoniacis, Simoniacorumque Sacramentis. Rogatu quoque venerandi Episcopi Magolonensis scribit quædam mystica de Dedicationibus Ecclesiarum, & aliis Ecclesia Sacramentis.

Cap. LXXXIV.

BRuno alius (a) doctrina & Scientia clarus scribit nihilominus contra Simoniacos. Scribit super Psalterium præstantissimum opus.

Cap. LXXXV.

BRuno (a) Levcorum Episcopus, qui & Leo Nonus Apostolicus, scribit Epistolam Leoni Constantinopolitano, & Michaëli Acridano Episcopis, docens eos servare unitatem spiritûs in vinculo pacis. Hic in Musica subtilissimus suit, & inter cantus alios, quos plurimos edidit, Historiam beatissimi Papæ Gregorij satis artissciosè composuit.

⁽a) Epise. Herbipol.

En. (hr

Ridericus Apocrisiarius Leonis No ni Papæ, postmodum & ipse(e) propter mutato in Stephanum (b) st mine, scribit insignem tractatum on tra hæresim (c) Fermentaceorum.

Cap. LXXXVII.

fuit, qui contra hæresim prænou tam scriptis copiosè disseruit.

Cap. LXXXVIII.

BEringarius Turonis exortus, Ande gavensis Ecclesiæ Archidiaconus primo hæreticus suit; quippe qui Sacramentum Corporis & Sanguinis Domini signum solummodo sacræ rei esse seruit. Cujus etiam errorem nonnulli secuti à nomine Beringarii Beringariani sunt appellati. Qui videlicet Beringarius cœlesti demum virtute & rationum veritate convictus, etsi non corde, scripto tamen renuntiavit eidem hæres suæ. Cujus juramenti sormam Papa Nicolaus universali Concilio Romz

(a)f. proprio. (b) Stepbanus (K, P, M,

De Scriptoribus Ecclesiasticis. congregato ab eodem accepit, quam & An. Chr. sancta Romana Ecclesia generaliter ab comnibus hæreticis conversis exigere consuevit. Fertur tamen Fidem Cacholicam de Sacramento Corporis & Sanguinis Domini Salvatoris, his con-5 firmasse versiculis : constat in Altari carsem de pane creari; ipsa caro Deus; quinezat hoc, reus eft.

Cap. XXXIX.

Antfrancus Anglorum Episcopus, miræ sanctitatis & eruditionis vir sfuit, qui contra hæresim Beringariano. rum nonnulla memoria digna dereli-, quit.

Cap. XC.

Hristianus Pontifex Apulorum, vir clarus scientià & sanctitate, contra eandem hæresim disseruit invictissimè.

Cap. XCI. Frmannus Contractus Suevigena, philosophus in computatione subtilissimus extitit, qui & librum de principalibus computi regulis scripsit Scripsit & metrice librum, qui inscribitue

Anonymus Mellicenfis,

de conflictu Ovis & Lini. Scripsit item metrice alium in modum Theodoli. Scripsit & tertium nihilominus metrice de contemptu mundi. In Musica lanè pene modernis omnibus subtilor extitit, & Cantilenas plurimas de Musica, Cantúsque de Sanctis satis auctorabiles edidit. Chronicam quoque & gesta Chunradi & Heinrici composuiti in quibus omnibus virtus illius satis entuit.

Cap. XCII.

BErtholdus, qui ejusdem auditor, & discipulus extitit, vitam Magistris & Chronicam scribit.

Cap. XCIII.

Folbertus Carnotenfis Episcopus, eruditionum præceptor quoque Beringarii, cujus superiùs mentionem secimus, scribit inter alia Tractatum contra Judæos, & malos Christianos. Scribit vitam sancti Ægidii. Scribit & sermonem de Nativitate sanctæ Maria, Matris Domini.

Cap. XCIV.

Burchardus Wormatiensis Episcopus

De Scriptoribus Ecclesiasticis. 470 sit Collectiones utilimas de Cano- 4n, 6hr. 1s.

Cap. XCV.

o Carnotensis Episcopus scribit inter alia nonnulla excerpta de Canous. Scribit plurimas in diversos Etolas. Scribit Martyrologium de
tetis. Scribit Sententias de Divinis
scriis.

Cap. XCVI.

Nselmus Cantuariensis Archi - Episcopus, scientia & moribus decenornatus, adhuc Beccensi Monasterio esidens scribit Epistolam Fratri Mau-Lo de fratre fugitivo, in qua quæstiom aliam addidit, & enodavit, vi-Licet: qualiter malum nihil dicatur & , cùm tamen videatur esse aliquid. pus etiam aliud edidit, quòd secunm materiam, de qua editum est, Cur eus homo, nominavit, & in duos lilos distinxit. Tres Tractatus perti-=ntes ad studium sacræ Scripturæ dirsis fecit temporibus consimiles in oc, quia facti sunt per interrogatioem, & responsionem, & persona interro-

fite & utrum eam sempe & quot sint ejus diversi do, vel non habendo re luntatis, ad quam serv creaturæ rationali? Te de quæstione, qua quæ caverit diabolus, quia r ritate, cùm Deus non de rantiam, quam nisi ec non potuit, quam si De habuisset; sicut boni Ai buerunt, quia Deus illis Tractatum quamvis ibi en e bonorum Angelorui casu diaboli titulavit, c tingens suit, quod dixit celiss quod autem scripsi

De Scriptoribus Ecclesiasticis. quia ad diversum ab his tribus studium An. Chr pertinebat, istis non cognominat. Scribit præterea duo non parva Opuscula, Monologion scilicer, & Prosologion, quæ ad hoc maxime fecit, ut, quod side tenemus de divina natura, & ejus personis præter incarnationem, necesfariis rationibus fine auctoritate Scriptu-🗫 probari possit. Scribit quoque de Virginali Conceptu, & originali peccato librum; scribit ad Urbanum Papam II. librum de Incarnatione Verbi : scribit contra Græcos librum de Processione Spiritûs sancti. Scribit & Epistolam Williramo Novemburgensi Episcopo de dissensione Græcorum in Sacrificio. Sed & super Evangelium: Intravit JEsus in quoddam castellum, novam scribit explanationem, sanca DEI Genitricis Mariæ festivitati, & laudibus aptissimè congruentem. De Sanctis quoque ordinatissimum scribit Martyrologium.

Cap. XCVII.

Christiani, quem & discutiendum di-Hh rexit

a al, Gillebercus.

per Regom Heinricum in Ecclesiam, licèt invitus, juxt violenter, intrusus, nec Ray dum Roma benè usus, facur eloquio, acutus ingenio, ti stolatussibi invicem succede vixit. Qui & beato Papæl lium suum improperans h in eum verborum tela det Urbanus, cum sis projettus âbu ta nomen, vel regrediaris in url Cap. XCIX.

1088

Rbanus Secundus Apc entia, & fanctitate r accepto hujusmodi imprope Cap. C.

An Chr.

Nshelmus Lucensis Episcopus, vir per omnia Catholicus, omnique sinquem scientia præditus, ac post nem miraculis clarus, qui & beatum sporium VII. unicè dilexit, contra ribertum, & sequaces ejus, Opus nium scripsit. Nam & super Psal m opus immodicum scribit, in quo s congruentibus contra Gvvibertum einricum per apostropham disserit.

Cap. CI.

Ernardus (a) presbyter, vir doctus & Catholicus cum collega suo Alp presbytero utilem habuit conflin super incontinentia Sacérdotum, bit deinde Apologeticum super Deta, quem venerabilis Papa Greus ejusdem nominis Septimus in Roa Synodo promulgavit contra Simotos & incontinentes Altaris minis. Scribit præterea librum de poate Presbyterorum; de Concordia
ionum librum; de Concordia offium librū; librū quoq; de cofessione.
aoc etia satis utile scribit Chronicam.

ih 2 Cap

a) Simlero; Bernoldus;

provinciam appetens, ne ci, nomen mutavit in me videlicet Christianitatis cunctis commune sidelibus verò requisitus & repertus rio VII. Aversæ est factu scripsitque fratribus suprasterii explanationem egreg vangelium secundum Ma cujus explanationis prolog nem quoque se scripsit, an rit quidem, quod ad nos m nerit, adhuc à nobis ignos psit tamen explanationem

De Scriptoribus Ecclefiasticis.

Cap. CIV.

485

An. Chr.

chardus (a) Abbas vir admodum 1013 loctus & religiosus extitit qui & suihilominus Chronicam scribit.

CAP. CV.

magister magistrorum, strenuus or veritatis suit, à qua nec promise minis schismatici regis slecti po-Quin immò in dissensione illa, quæ Gregorium septimu & Heinricum um exorta suit, protuenda justitia avit usque ad vincula. Extat ad eripta quædam exhortatorial vonis opi Carnotensis epistola. Hic texsaiæ prophetæ paginalibus clausutinxit; superMatthæum verò glosas nuas scribit. Scribit quoque super erium opus præstantissimum super ium, & aurum obrizum pretiosum.

Cap. C VI.

ibo sive Cirinus Musicus musicam cribit, quam propter ejus mensueleritatem Capream nuncupavit; us enim, inquit, currebat, cum venebar quia voluntas Dei fuit, ut citò mibi oc-

Hh5 curreret, orteluniors, Gallens, monachus, qui A.

1070

486 Anonymus Mellicenfis,

An. Chr. curreret, quod volebam. In hoc verò chatu de ejusdem artis industria ca subtilius agit, in quo & DominiWi mi Musici ita memittit dicens: Will prius Emmerammensis Ratispona mou nunc autem alibi sbbas (a) venerand sistularum novam exquisivit mensuram, intensionem convertens in remissionem, mecum communicavit. Nam meam parvitatem ultra parvitatis dignitatem, rat Musicorum primus, modernus videli pheus, & Pytagoras. Hunc itaque ti tum Pontissici suo obtulit, cui & scicut ait: Aribo tractatum depinxissicus istum; atque dedit dono Porproprio.

incert. 2 T. Ucraldus Musicus multam M

De Scripsoribus Eeclefieftieis. eus, divina illum comitante clementia, ", Ch . muta ingenii pollebat excellentia; ut rum eminentia honestorum morum simul emineret studio variarum artium. De quibus multa nobis sui mirabilis ingenii monimenta reliquit. Nam naturale horologiu ad instar cælestis hemi-Aphærii excogitavit; naturalia Solstitia, Live Æquinoctia & statum mundi certis experimentis invenire demonstravit, quæ omnia etiam litteris mandare curavit. Multas etiam Quæstiones de Computo probatissimis rationibus, enodaviti Hic in Musica peritissimus suit, multasque illius subrilia antiquis doctoribus incognita elucidavit. Multos etiam errores in Cantibus deprehensos, satis rationabiliter ad artem correxit. Quadruvio sanè omnibus penè antiquis videbatur præeminere. Tractatum tamen unum de musica scripsit, quem Dei vocatione ad regendum Hirsaugieuse comobium tractus minime perse-Hic Dominum Udalricum Clumacensis monasterii monachum incitavit ad scribendam Consuetudines monachorum.

Anonymus Mellicensis, Cap. CIX.

n. Chr.

Dietgerus Abbas à Latinis Theogorus à (a) Theotunicis quibus dam Theokarius dictus, domini Wilhelmi Abbus primò discipulus, deinde in monastra sancti Georgii Abbas tertius, ac tanden Metensis Episcopus aliquantisper administrato Episcopio sepultus est in Clunico. Et hic quo q; Tractatum unum de Musica scribit, in quo de ejus inventione, & numeris, ac proportionibus juxta Arithmeticos breviter quidem, sed sais subtiliter agit.

Cap. CX.

Unonicus, ac postmodū Cluniacensis monasterii monachus, multæ scientiæ, multæ scientiæ, multæ scientiæ, multæ scorporis molestias immissa a Domino, multas si, a falsis stratribus sibi irrogatas injurias patienter tulit. Hic multas scribit ad diversos Epistolas, reprehendens eos, qui erant reprehendendi, collaudans eos, qui erant collaudandi, exhortans eos, qui erant exhortandi. Scripsit etiam venerabili Wilhelmo Abbati Epistolam, in qua reprehendit eum

prop.

(4) f. Theytonicis.

De Scriptoribus Ecclefiasticis. >pter irregularem ejus, quam ex Ger- An. (br.) micoru Abbatum usurpatione, licèt pliciter, portabat cappam, docens eŭ debere transgredi habitum fibi fuborum, cùm sciret scriptum: (4) ducem >nstituerunt, est∘ in illis, quasi unus ex illis. ne impleta est scriptura, quæ dicit: ape sapientem & diliget te ; doce justum, & reabit accipere, Continuò enim, ut una nu accepit epistolam, cappamá; seneprehensam, cum altera manu nunım reinduturus.abstraxit eam, nec dilit,donec perlegeret epistolam.Comuit quoque vitam & Epitaphium fan-Hermanni ex marchione monachifi-Ducis Berchtaldi fratris Gebhardi nstantiensis Episcopi. Præterea scriprolumenConsuerudinumCluniacenmonachoru, quod pene legitur ubiq; Cab. CX1. rarum.

Eginhardus (b) Herbipolitanus E-vel 1038 piscopus scribit in Cantica Canti um Explanationum Opus eximium.

Cap. CXII.

Onizo (c) Sutriensis presbyter (d) (Gregorii) septimi temporibus scriexcerpta de Canonibus.

a) Escli, 32, 1.(b) Prov.9, 9. (c) Lan it?
d) alias Bonizo (f) fic locum exples,

cundum Matthæum libro
Opus ex libris de gloriose
& Opus in Cantica Cantis
libellis expliciunt. Scrib
lum trium libellorum sul
dei & Christiani de Sacras
opus de gloriscatione Tr
cessione Spiritûs sancti; l
de Meditatione mortis, e
tequam moreretur, incho
præventus consummare s

Alcuinus. c. 41; Aldhelmus. c. 30. Alexander I.P.M. c. 01 Amalarius Trevir. c. 71. Ambrosius Autpertus c. 52. Ambrofius Mediol. c. zz. Anselmus Cantuar, c. 96. Anselmus Lucens. c. 100. Arator. c. 17. Aribo Cirinus Music. c. 106. Aribo Cirinus Erifing. c. 63. Arnulfus Rasisbonens. c. 62. Bachiarius c. 53. Beda Vener. c. 31. Benedictus Ab. Cafin. I. c. 20. Berengarius Andegavens. c. 81. Bernoldus c. 101. Berno Augiens. c. 81. Bertholdus Constantiens. c. 92. Boetius Manl. Sever. c, 15. Bomzo c. 112. Bruno Herbipol. c. 84. Bruno Signiens. e. 83. Bruno Tullens, ci 85. Burchardus Ep. Wormat. c.943 C. Casarius Arelat. c. 39. Cassiodorus. c. 16. Christianus. c. 90. Christianus Guitmund. c. 102. Cirmus Aribo c. 106.

Cirinus Aribo Frifing. c. 03. Clemens Alexandr. c. s. Clemens III. Antip. c. 98. Columbanus Ab. c. 25. D. Deufdedit Cardinalis c. 113. Dietgerus Ep. Metenf. c. 109. Dionyfius Exiguus c. 19. Ekehardus Abbas. c. 104. Ekehardus S. Gall. co70 Epiphanius Ep. Salam, co 13. Eucherius. c. 55. 3. 1 . modulist 1 F. Freculphus Ep Lexon of the Fridericus Cardinal. c. 80 ... Fucradus c. 107. Fulbertns Carnotse. 03. Fulgentius Rusp. c. 14. G. Gelafius I. P. M. t. .. Geraldus S. Blasianus: c. 116. Gifilbertus Westmonast. c. 97. Got scalcus Derkingensis. c. 114. Gregorius Magnus P. M. c. 8. Gregorius III. P. M. c. .. Gregorius Turonens. c. 37. Guibertus Antip. c. 98. Guido Abbas. c. 8. Guitmundus Aversan c. 102. H. Hermannus Contractus. c. 91. Hetto Bafileenf En. c. 43. Heymo Halberstad. Ep. 0,76.

Hincmarus Remons. Archiep. c.40. Humbertus Cardinal. c. 87. I. Johannes Anglicus Music. c. 59. Johannes (hryfoft. c. 12. Johannes Diaconus, c. 60. Jornandes Ep Goth. c. 22. Isidorus Hispalens. c. 26. Julianus Toletan. c. 52. Foo Carnotens. c. 95. Justus Viennens. c. 42. L. Lanfrancus Cantuar. c. 89. Laurentius Episc. Novariens. c.48. Leo Magnus P. M. c. 7. Leo IX. P. M. 6. 85. M. Manegoldus. c. 105. Marcellinus Comes. c. 56. Martinus Bracarens. c. 38. Meginhardus Ep. Herbipol. c. 111. N. Notgerus Augiens. c. 65. O. Oddo sb. Cluniacens. c. 75. Orosius Episc. c 69. P. Paschasius Rathert. c. 34. Paterius, c. 24. Paulus JC. c. 67. Paulus Judeus Fulden [. c. 64. Paulus monachus. c. 57. Petrus Damiani, c. 33. Petrus Chrysologus. c. 28. Placidus Nonantulanus. c.115.

Porcharius Lirinensis. c. 58.

Prì

In Anonymo Mellic, p. 420. fin. 24. fri 434. l. 19: rogatu. P. 449. l. 10. fcm P. 455. l. 7. & fermone. P. 463. l. 18. l. 25. floruit. supple anno Christi, sull Antoris, littera notati, indicatar, 16. fequentibus Lester observet. P. 483. l. steta, p. 484. l. 17. scripturum. l. 28. phus Trudon, p. 487. l. 34. multar in feribendas, p. 489. l. 28. (b) I. sall

